

DEC 18 1902

15,280

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

4DE HEFTE

1902

LOFOTFISKERIET

1902

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN

A. BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1902

LIBRARY
MUS. COOP. LIB. BR.
DANBURY, CT.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

4DE HEFTE

1902

LOFOTFISKERIET

1902

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1902

REPUBLICAN PARTY

1860

FRANCIS PICKENS

DEMOCRATIC PARTY

1860

1860

DEC 13 1902

I. Administrationen vedkommende.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt).

a. Opsynets personale.

Opsynet var i virksomhed fra og med den 16de januar til og med den 24de april paa strækningen fra Lofotodden til Brettesnes og i tiden fra 10de mars til 6te april tillige fra Brettesnes østover Raftsundet til og med Risvær.

Det oprindelige personale bestod af 10 opsynsbetjente, 4 assistenter, 1 styrmand og 26 matroser samt 1 kontorist.

Den 26de februar fik opsynsbetjenten i Henningsvær tilladelse til at forlade opsynet, da han havde erholdt konstitution i en ledig lensmandsbestilling, og blev opsynsbetjenten i Sund flyttet til Henningsvær i hans sted. For Sunds distrikt engageredes en ny betjent.

Da der den 10de mars etableredes særskilt opsyn for Brettesnes—Raftsundet—Risvær, blev dersteds ligeledes ansat en ny opsynsbetjent, som med skøiten „Maasen“ og 2 matroser, tagne fra opsynet i Sund og i Reine, stationeredes ved Brettesnes, hvor hidtil dæksbaaden „Petrellen“ med 2 mand havde ligget. „Petrellen“ underlagdes nu opsynsbetjenten i Brettesnes og gjorde tjeneste paa inspektionsture i Raftsundet og til Risvær.

Opsynet for Brettesnes—Raftsundet—Risvær inddroges den 6te april. Den fratrædende opsynsbetjent fik ansættelse som kontorist i stedet for den hidtilværende, der maatte slutte i opsynet, og matroserne vendte tilbage til sine oprindelige stationer. Dæksbaaden „Petrellen“ blev liggende igjen ved Brettesnes til den 14de april, da den beordredes til Svolvevær og lagdes op.

Den gennemsnitlige tjenestetid udgjorde for opsynsbetjentene 93 eller, naar opsynsbetjenten for Brettesnes—Raftsundet—Risvær med hans 30 dage medregnes, 87 dage, for de øvrige mandskaber 93 dage — reisedagene medregnede —. Kontoristen gjorde tjeneste i tilsammen 109 dage.

Se forøvrigt tabel 1.

Tabel 1.

Merke-distrikt	Opsyns-distrikt	Fiskevær	Opsynsdistrik-tets udstræk-ning i sømile	Høieste belæg			Betjentenes mandskabs-hjælp	Opsynsbetjent	Fiskerilæge
				Fartøier	Baade	Mand			
A. B.	Brettesnes—Risvær	Haversand, Vikan, Brettesnes, Guldvik, Aarsten, Risvær	2	42	494	1650	Skeiten „Maasen“ 2 Dæksbaad „Petrellen“ 2	Sergent O. Store $10/3-6/4$	Cand. med. K. Wetten
C.	Skraaven	Skraaven, Guldbrandsøerue, Sandø, Skjoldvær	$3/4$	23	430	1600	2	Bernb. Petersen	
E. F. S.	Svolvær	Odvær, Følstad, Langstranden, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvaagen, Helle, Børvaagen, Svolvær, Osan	$21/4$	115	1440	6800	2 (tildels 3 og 4)	Aut. lensmands- betjent Joh. Kokaas	Cand. med. E. Daae
H. I.	Vaagene	Kirkevaag, Kabelvaag, Smedvik, Rækøen, Storvaagen	$1/2$	75	966	4245	2	Lensmand H. Jacobsen	Cand. med. W. Holst
K. L. M.	Hopen	Mølnosen, Ørsvaag, Ørsnes, Hopen, Kalle	$1/2$	52	522	2600	2	Lappefoged E. With	
N.	Henningsvær	Guldvik, Festvaag, Sauøen, Henningsvær	$1/2$	37	570	3100	3	Adj. lensmand S. Riise til $26/2$, senere lensmand B. Storfjord	Cand. med. E. Holter
P. G. T. U.	Stamsund	Valberg, Skokkelvik, Sværholt, Stamsund, Esøen, Stene, Urø	$13/4$	54	780	4200	5	Kontorist E. Caroliussen	Cand. med. Trygve Berg
V. W.	Balstad	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund, Moholmen, Baarsund, Balstad	1	25	587	2950	3	Adj. lensmand G. Pleyrn	Distriktslæge Schiørn
X. Y.	Sund	Strømø, Nufsfjord, Nesland, Sund, Møllerodden	$11/2$	16	363	1660	4 (fra $7/3$ — $8/4$ 3)	Lensmand B. Storfjord til $26/2$, senere lensmand M. J. Wik	Cand. med. I. Magnesen
Z.	Reine	Havnø, Olenilsø, Reine	$4/2$	7	240	1200	2 (fra $7/3$ $8/4$ 1)	Gaardbruger H. J. Mørch	Cand. med. S. Aarsæther
Æ. Ø. II.	Sørvaagen	Moskenes, Sørvaagen, Bogen, Tind, Aa, Evenstad	1	18	405	1940	2	Furer M. Kvamseng	

Desuden var 1 matros og 1 kontorist stationerede i Svolvær til tjeneste hos opsynschefen, udvalgsformanden og den ekstraordinære dommer samt forvalteren.

b. Budgettet.

Af bevilgningen til opsynet blev iaar tilovers kr. 1 064.70, der er indbetalt i statskassen igjen.

Det bør dog gjøres opmærksom paa, at man ogsaa iaar maatte knappe af paa tjenestetiden for flere af opsynsfunktionærene ligesom paa andre hold foretage indskrænkninger og besparelser for at være sikker paa, at bevilgningen strak til, idet man selvfølgelig ikke paa forhaand eller under selve opsynstiden kan have fuldstændig rede paa, hvor meget der vil medgaa i anledning af opsynet. Dette beror jo foruden paa andre omstændigheder væsentligst paa, hvor lang tid opsynet kommer til at være i virksomhed, og paa, hvorvidt der bliver fiske i Raftsundet, saa at ogsaa dersteds maa etableres opsyn.

Telegrafudgifterne, under hvilke foruden telegrammer indgaar ogsaa telefonsamtaler og abonnement paa telefoner samt leie af apparater, var i vinter usædvanlig store. Til sammenligning anføres her denne slags udgifter i de 5 sidste aar:

i 1898	kr. 4 474.90
i 1899	„ 5 022.35
i 1900	„ 4 424.05
i 1901	„ 4 718.95
i 1902	„ 5 025.35

Cirkulær-telegrammer om fisket afsendtes 2 gange om ugen til 134 stationer udenfor opsynsdistriktet, og om veirforholdene telegraferedes som i tidligere aar.

Udbyttet ved salg af bjergede redskaber tilfaldt „Lofotfiskernes selvhjælpskasse“.

c. Politivæsenet.

Tabel 2 angiver antallet af de vedtagne og idømte bøder samt af de til protokols førte private sager for hvert af de sidste 5 aar.

Tabel 2.

Forseelsernes art	Antal bøder, vedtagne eller idømte aarlig				
	1898	1899	1900	1901	1902
Mulkter..... ialt	259	265	202	284	520
Procentvis af fiskerantallet.....	0.87	1.08	0.87	1.53	2.26
— af lofotsøgende.....	0.77	0.95	0.79	1.35	2.01
Heraf var følgende for:					
Drevet fiske uden baadmerke eller uden anmeldelse..... § 7	1	5	2	1	3
Ulovlig sætning paa delt hav..... § 16 a	4	87	70	89	101
For tidlig udror eller for sildig sætning... § 16 c	57	10	6	—	53
Beskadigelse af andres redskaber..... § 18	—	1	—	—	—
Oversætning af andres redskaber..... § 19	3	—	1	1	—
Utilbørlig kapning o. a..... § 20	7	1	3	1	2
Undladt at anmelde bjergede redskaber... § 21	1	1	—	1	—
Overstaaen eller sætning paa helligdag.... § 22	4	22	38	111	277
Forstyrrelse af den almindelige rolighed.. § 23	27	20	28	18	21
Overtrædelse af havneforskrifterne..... § 24	—	—	2	7	1
Undladt at levere kjøbeseddel..... § 26	—	—	1	—	—
derhos for:					
Ulovligt brændevinssalg.....	4	3	5	6	3
— øl eller vinsalg.....	6	1	2	—	1
— salg af andre varer.....	136	109	42	47	56
Overtrædelse af smughandelsloven af ²⁷ / ₇ 1896... 1	1	—	—	—	1
— af politivedtægter (for Vaagan)..... 4	4	4	—	2	1
— af sundhedsforskrifter..... —	—	—	—	—	—
— af lov af ¹⁴ / ₆ 1851 (og ²⁷ / ₇ 1895) om lotterispil..... 4	4	—	—	—	—
— af lov af ⁶ / ₆ 1889 (kvaksalveri).... —	—	—	—	—	—
— af lov af ³ / ₃ 1860 (drab af edderfugl) —	—	—	2	—	—
— af forordng. ²² / ₁₀ 1701 (afholdt offentlig dans)..... —	—	1	—	—	—
— af straffelovens kap. 23 § 17..... —	—	—	—	—	—
Vedtagne bøder ved privat forlig.....	20	20	28	10	7
Sager afgjort ved voldgift efter den nye lofotlovs §38	6	7	3	1	3
Andre private sager, førte til protokols.....	80	98	109	130	155

Aaret 1902 udmerker sig fremfor alle tidligere aar i lofotfiskeriets historie med hensyn til mulkter, og dette ikke alene hvad antallet af dem angaar, men ogsaa hvad totalbeløbet af dem betræffer. Deres tal var som i tabel 2 anført 520, og deres samlede beløb udgjorde kr. 10 157.00. Nærmest kommer aaret 1882 med 515 mulkter til beløb kr. 9 063.30.

Som ifjor maa ogsaa iaar den allervæsentligste skyld for den mængde mulkter tilskrives garnmændene. Særlig var det undladelse af at trække sine redskaber dagen før helligdag — lofotlovens § 22 —, hvori de som vanligt gjorde sig bemærkede. Naar man iagttager, hvor ofte og hvor almindelig denne overtrædelse af lofotloven finder sted blandt garnfiskerne, da skulde man tro, at garnmændene som de første vilde være med paa en forandring af lofotloven i den i forrige beretning antydede retning, nemlig derhen, at det skulde være tilladt at sætte sine redskaber dagen før helligdag og lade dem staa i sjøen helligdagen over. Men nei tak, en saadan forandring falder ikke i garnmændenes smag efter de i modsat retning overvægtige udtalelser at dømme, der fremkom i møder, som fiskeriinspektøren i vinter afholdt med fiskerne fra Svolvevær og vestover til Stamsund, netop for at sondere stemningen blandt fiskerne med hensyn til omhandlede spørgsmaal. For de jevnlig overtrædere af lovens § 22, hvilke jo ikke kan staa til troende med sine religiøse betænkeligheder i anledning af lovforandringen, gjælder det altsaa: „Hellere forbud mod at lade redskaberne staa til fangst helligdagen over og saa alligevel lade bruget staa, det er drive ulovligt fiske, end lovens tilladelse til at lade redskaberne staa eller ikke staa helligdagen over, som man finder selv for godt, det er lovlig bedrift.“ Ja, smagen er forskjellig, det er vist; men en saadan smag hos garnmændene, tør man vel sige, er dem til liden ære.

Næst efter lofotlovens § 22 var det dens § 16 a og de i henhold til denne givne vedtægter, der var gjenstand for den hyppigste overtrædelse. Ogsaa her — i ulovlig sætning paa delt hav — var det garnmændene, som bar prisen hjem. Som en sjældenhed kan noteres, at ogsaa mange linefiskere forsaa sig mod havdelingsbestemmelserne. Det var i Balstad distrikt, dette hændte i de første dage af april; men da var ogsaa garnhavet for distriktet kun lidet benyttet af garnfolkene, saa line-mændene mente, de kunde bruge garnhavet, da dette ikke burde staa tomt. Nu, de feilede heri. Men en anden tale er det, om ikke i lignende tilfælde — naar et hav henstaar ubenyttet af det brug, for hvilket det er udlagt, enten fordi vedkommende brug har forladt distriktet og har søgt til andre vær, eller fordi det har helt sluttet — „klavet op“ —, udvalgsformanden da burde have myndighed til midlertidig at ophæve havdelingen, saa at det andet brug kunde faa benytte havet, indtil dette igjen paakrævedes af det brug, for hvilket det egentlig var udlagt. Mod

slutten af fisket hænder det jo saaledes ofte, at der i et distrikt drives kun et slags brug (ikke at tale om i begyndelsen af fisket, da i længere tid i flere vær fiskes kun med liner), og under disse omstændigheder at lade havdelingsbestemmelserne staa ved magt, er alt andet end heldigt. Opsynet finder det selvfølgelig lidet rimeligt at haandhæve bestemmelserne, naar kun ét brug er tilstede, og fiskerne giver en god dag i at befølge bestemmelser, der vistnok gjælder paa papiret, men praktisk talt er uden betydning, og følgen af det hele bliver, at agtelse for lov og vedtægt slappes hos den ene som hos den anden. At faa sammenkaldt udvalget for saadanne tilfælde som omhandlet, kan enten blive for sent, eller det vil, naar de indtræffer først eller sidst i fisket, som oftest være ugjærligt paa grund af, at vedkommende udvalgsmedlemmer enten ikke endnu er ankomne til fisket eller allerede har forladt dette.

Overtrædelse af lofotlovens § 16 c var ogsaa talrigere i vinter end i de 3 nærmest foregaaende aar. I Østlofoten var det for sildig aftensætning og i Vestlofoten for tidlig morgenudror, der gjorde sig gjældende; det første sted ventede man i det længste med at sætte sine redskaber, da man paa grund af mængden af brug frygtede for at faa sine redskaber nedsatte eller nedtrykkede, og derfor søgte at komme øverst med sit brug, paa det andet sted var man tidlig paaferde paa sjøen paa grund af den lange „udror“ — den lange vei til fiskepladsene. — Heraf forskjellen i overtrædelser af nævnte paragraf.

For de øvrige forseelsers vedkommende er forholdet omtrent som ifjor. Nogle flere mulker for overtrædelse af handelsloven var der dog iaar. Men dette hidrørte fra en noget større søgning af handlende til Lofoten i vinter, som følge af lidt bedre fiske.

I paasketiden, der iaar indtraf meget tidlig, medens den aller største del af fiskeralmuen endnu var forsamlet i Lofoten, var der lidt fylderi og uro i enkelte vær som Svolveær, Kabelvaag, Stamsund og Ure, uden at der dog forefaldt større spektakler. I det hele taget var ædruelighedstilstanden og ordenen upaaklagelig.

For drukkenskab og gadeuorden foretoges i vinter ialt 24 arrestationer, nemlig 10 i Svolveær, 11 i Kabelvaag og 3 i Sørvaagen. For de nærmest foregaaende aar var arrestationernes antal: i 1901: 6, i 1900: 10, i 1899: 11, i 1898: 16 og i 1897: 18.

Det samlede beløb af mulker udgjorde som anført kr. 10 157.00. Heraf tilfaldt statskassen kr. 7 000.00 og kommunekasserne kr. 1 607.00; resten tilkom opsynsbetjentene som andelsberettigede. Af beløbet til kommunekasserne gaar kr. 57.00 til Vaagans herredskasse, kr. 895.00 til Vaagans fattigkasse, kr. 150.00 til Buksnes herredskasse, kr. 340.00 til Buksnes fattigkasse og kr. 165.00 til Moskenes fattigkasse.

Af bøderne til statskassen er 2 paa tilsammen kr. 28.00 afsonede, medens der resterer 26 med kr. 449.00.

Af bøderne til kommunekasser er 1 paa kr. 25.00 afsonet, og til rest staar 6 med tilsammen kr. 157.00.

Samtlige de øvrige bøder er betalte.

d. Ekstraordinære dommere.

Ogsaa iaar fungerede overretssagfører N. J. Haugen den hele opsynstid alene som dommer.

Som følge af den mængde overtrædelser af lofotloven blev der naturligvis i vinter et stort antal politisager, da jo som vanligt nogle procent af de mulkerede ikke lod sig nøie med forelæg alene, men ønskede at se ogsaa dom i sagen. Dommerens tid var derfor usædvanlig sterkt optaget, og naar man betragter tabel 3, der angiver antallet og arten af dommernes forretninger i de sidste 10 aar, vil man se, at der i vinter var saa meget at gjøre for dommeren, som i intet af dette tidsrums tidligere aar, og man vil forhaabentlig paa høiere sted faa forstaaelsen af, hvilket arbeide der i den forholdsvis korte tid, opsynet er i virksomhed, præsteres af dette, og af, at en enkelt dommer ikke uden nær sagt stadig at have dampskib til sin raadighed kan overkomme at behandle alle de sager, der i de forskjellige fiskevær her og der kræver hans nærværelse.

Med hensyn til de af de ekstraordinære meddomsretter under lofotfisket i politisager afsagte domme kan det kanske ikke være afveien at gjøre opmærksom paa, at endnu ikke — saavidt vides — en eneste dom er bleven forandret til trods for de noksaa hyppige anke-erklæringer, og at heller ikke nogen sag er tilstedet behandlet paanyt ved lagmandsret, uagtet der ofte fremsættes begjæring derom.

Til sagernes behandling medgik ialt 87 sessioner, hvoraf 5 til de private tvistigheder.

Tabel 3.

Forretning	Sager behandlet af dommerne									
	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
Ialt	²⁾ 48	¹⁾ 61	¹⁾ 97	¹⁾ 52	¹⁾ 68	²⁾ 49	²⁾ 41	²⁾ 64	²⁾ 70	²⁾ 80
Heraf var:										
1. Retslig afhørelse under efterforskning ..	13	28	35	26	46	27	25	⁴⁾ 25	18	17
2. Forundersøgelser ...	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
3. Politisager	27	27	47	13	16	10	15	34	51	58
4. Søretssager	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—
5. Søforklaringer	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—
6. Søprotester	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Taxationsforretninger	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—
8. Private tvistigheder.	4	4	12	12	5	7	—	5	1	5
Af de retslige afhørelser og forundersøgelser angik:										
Politiforseelser	2	4	3	—	6	3	2	—	1	1
Tyveri	4	6	14	12	14	11	12	13	11	11
Bedrageri og falskneri ..	1	3	1	4	8	3	4	4	1	—
Fordølgelse af hittegoods.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Straffelovens kap. 18 ...	—	—	1	1	—	2	1	—	—	2
Legemsfornærmelse	—	³⁾ 7	4	5	9	2	5	2	3	2
Andre forbrydelser	5	8	12	2	10	6	2	6	2	1
Uagtsomt drab	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
En fiskers dødsmaade ..	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—

1) 2 dommere.

2) 1 dommer.

3) 1 drabssag.

4) Deraf 1 fængslingskjendelse og 3 summarisk paadømte justitssager.

e. Lægevæsenet.

I tabel 1 findes anført de 8 fiskerilæger, som var ansatte inden opsynsdistriktet.

Udenfor opsynsdistriktet fungerede som fiskerilæger: i Værø og Røst cand. med. Henrik Daae, i Borge og Gimsø cand. med. Trygve G. Berg, i Bø og Malnes cand. med. Alexander Berg fra 1ste januar til 6te februar, senere cand. med. E. Rüsing, i Øksnes cand. med. Johannes Sætre og i Dverberg cand. med. Hj. Schjelderup.

Direktøren for det civile medicinalvæsen har ogsaa iaar velvillig besørget udarbejdet efterstaaende tabeller efter den af lægerne leverede sygestatistik.

Af de af fiskerilægerne afgivne indberetninger, der er udlaante, indtages her følgende:

Skraaven. Sundhedstilstanden maa i det hele betegnes som særdeles god, idet kun 319 fiskere blev behandlede, deraf paa sygehus 43 med et samlet antal liggedage af 523.

Et enkelt tilfælde af difterit hos et i fiskeværret hjemmehørende barn forekom og 3 mistænkelige halsbetændelser — anginaer — indlagdes nogle dage paa sygehuset til observation.

Af alvorligere epidemiske sygdomme forekom forøvrigt ingen.

I midten af mars optraadte 20 tilfælde af en akut gatro-enterit (mave-tarm-betændelse), hvoraf 14 blev behandlet paa sygehuset. Sygdommen var hos de allerfleste af kort varighed, 3—4 dage; kun et par ældre fiskere var mere medtagne og maatte henligge paa sygehuset i noget længere tid.

Samtidig forekom ogsaa enkelte tilfælde af influenza.

Af andre sygdomme var kroniske fordøielsesbesværligheder og lettere kroniske rheumatismer de almindeligste, hvorimod sygdomme i aandedrætsorganerne var sjeldne — kun enkelte lettere bronkiter og en enkelt pleurit.

Bylder, abscesser og verkefingre var der adskillige af; men tandudtrækning var dog den hyppigste aarsag til besøget hos lægen.

Skab optraadte hos nogle fastboende og derhos hos enkelte fremmede fiskere, som havde sygdommen med sig hjemmefra.

2 dødsfald indtraf, det ene af blodforgiftning, det andet antagelig af apoplexi.

Ved de hygieniske forhold i Skraaven er det særlig drikkevandet, man maa fæste sig ved. Vandet i samtlige de af fiskerne be-

nyttede brønde er daarligt. Især gjælder dette sygehusets brønd, der ligger midt foran veien til Dølviken. Veien gaar opover en temmelig brat bakke, saa at alt overvand fra veien absolut maa tilføres sygehusets brønd. Vandet fra brønden kunde selvfølgelig alene forsvarlig bruges efter at være kogt og filtreret, hvorfor vand ofte maatte kjøbes hos Ellingsens sønner, der har en brønd med meget godt drikkevand til sit private brug.

Hvad for øvrigt vandforholdene i Skraaven angaar, har amtmanden i Nordland paa henvendelse fra fiskeristyrelsen udtalt, „at det villig medgives, at forholdene er utilfredsstillende. Men den eneste maade, hvorpaa vandbehovet kan afhjælpes, vil være ved en ledning fra Vasviken i Stor-Skraaven, og denne ledning vil falde saa kostbar, at medicinalfondet, hvis stilling som følge af de mislykkede fiskerier er yderst mislig, for tiden er ganske ude af stand til at udføre anlægget.“

Svolvær og Østnesfjorden. Ogsaa her var sundhedstilstanden under hele fisket meget god. Ialt behandledes 540 fiskere, af hvilke 6 blev indlagte paa Kabelvaag sygehus.

Af alvorligere epidemiske sygdomme forekom 2 tilfælde af nervefeber. Den ene patient havde sandsynligvis smitte med sig fra Holmenvær i Senjen, hvor der for $\frac{3}{4}$ aar siden havde forekommet nervefeber. For det andet tilfælde kunde smitekilden ikke udledes. Spredte tilfælde af nervefeber er for øvrigt observeret blandt befolkningen i Svolvær baade før og efter fisket.

I sidste halvdel af mars optraadte influenza med nogle tilfælde, de fleste af mild natur og af kun faa dages varighed; en enkelt krupøs lungebetændelse fulgte som eftersygdom, hvorfor vedkommende patient blev indlagt paa sygehuset. Samtidig forekom flere tilfælde af akut gastroenterit med begyndende brækninger og haardnakket diarrhoe (sandsynligvis en form af influenza).

Af veneriske sygdomme iagttoges kun 3 tilfælde af gonorrhoe, samtlige erhvervede før ankomsten til Lofoten.

Faa tilfælde af skab kom under behandling.

Af øvrige sygdomme, der forekom hyppig som følge af bedriften, kan nævnes furunkler (blodbylder), særlig om haandled og paa knæerne, samt verkefingre og seneskedebetændelse („vakrom“) paa haandryg og forarmens strækkeside.

Ingen reiser foretoges til syge fiskere i Østnesfjorden.

Vandforholdene i Svolvær er fremdeles lidet tilfredsstillende. De, der vil have godt vand, maa med baad føre det fra Indstadviken. For øvrigt er man henvist til borehullet paa Lilleøen og de faa brønde, der giver lidet og daarligt vand.

Efter en fra fiskeristyrelsen meddelt skrivelse fra amtmanden i Nordland har byggekommunen i Svoldvær endnu ikke fattet nogen definitiv beslutning om anlæg af vandverk i været (se forrige beretning). Men der er dog udsigt til, at et saadant anlæg vil komme istand, saafremt man kan erholde et laan dertil mod rimelige renter og paa gunstige afbetalingsvilkaar. Under medicinalfondets trykkede økonomiske stilling kan man imidlertid ikke vente noget bidrag fra dette til vandverket eller nogen afgift for det vand, verket kom til at afgive til fiskerne. Vandmængden i Indstadviken vil dog i de allerfleste tilfælde formentlig være tilstrækkelig for fiskerne, naar Svoldværs faste befolkning har et vandverk at holde sig til.

Vaagene og Hopen. Sundhedstilstanden karakteriseres som enestaaende god.

I hele distriktet forekom ikke epidemi af nogensomhelst sygdom undtagen en ganske let af akut diarrhoe og af 3 dages halsesygge.

Af influenza var der enkelte spredte, ganske lette tilfælde uden komplikationer. Af forkjølelssygdomme og akutte bronkiter var der en ren ubetydelighed i forhold til den store folkemængde i mars. Lungebetændelse observeredes ikke inden distriktet.

Af tyfoidfieber forpleiedes ialt 9 tilfælde paa sygehuset, af hvilke 4 kom fra Svoldvær, og de andre 5 var spredte tilfælde i Kabelvaag med 1 dødsfald. For 3 af patienternes vedkommende antoges smitten at skrive sig fra Ure.

Af difterit behandledes af fiskere kun 1 paa sygehuset ved serum med gunstigt resultat.

Af blod- og ernæringssygdomme iagttoges derimod et stort antal især mod slutten af fisket. Disse optræder paafaldende hyppigt, dels hos unge mennesker i konfirmationsalderen og dels hos voksne. Hos de sidste er aarsagen ofte foruden en usund levemaade den sørgelig udbredte tobakstygning.

Paa 2 undtagelser nær indtraf ikke et eneste alvorligt tilfælde af betændelse i fingre og hænder. De 2 undtagelser var begge fiskere, der havde ladet sig behandle henholdsvis af en i Kabelvaag boende kvaksalverske og af en fra Narvik omstreifende kvaksalver. Begge patienter maatte indlægges paa sygehuset til ikke liden bekostning for medicinalfondet. Det er et spørgsmaal, om ikke i slige tilfælde, naar der er læge paa stedet, der underholdes af medicinalfondet, vedkommende fiskere burde have forspildt sin ret til frit sygehus.

Drikkevands-forholdene i Kabelvaag er fremdeles alt andet end tilfredsstillende.

Paa et masse møde af fiskere i Kabelvaag den 26de mars iaar blev der

fattet en resolution, hvori det „henstilles til staten snarest at anlægge vandledning for Kabelvaag og Storvaagen, da tilstanden, som den nu er, er aldeles nødstilstand.“ Resolutionen blev indsendt til opsynschefen og af denne med bedste anbefaling den 4de april ekspederet til amtmanden i Nordland.

Henningsvær. Som „ganske god“ betegner fiskerilægen sundhedstilstanden i fiskeværret.

Under det kortvarige milde veir i første halvdel af mars forekom en del tilfælde af akut sygdom i fordøjelsesorganerne, hvilken sygdom, fiskerilægen siger, skrev sig fra fiskernes hensynsløse og urenlige behandling af brøndene. Alt det smuds, som samler sig om de brøndaabninger, som ikke er indhegnede, rinder nemlig ved tøveir ned i brønden og foraarsager som i dette tilfælde sygdom.

Ialt behandledes 685 fiskere. Heraf var 174 med tandudtrækninger.

Af epidemiske, smitsomme sygdomme forekom mæslinger i februar og mars med 25 patienter. Smitten bragtes til fiskeværret af en fisker fra Tranø lægedistrikt, hvor sygdommen skulde have hersket sidste høst. Mæslingerne optraadte meget mildt uden videre høi temperatur og blot 2 gange kompliceret, den ene gang med øresygdom og den anden gang med efterfølgende lungebetændelse.

Desuden optraadte ligeledes i februar og mars en liden epidemi af kuma, som i henved 25 procent af alle tilfælde var forbundet med genitalsygdom (betændelse i testiklerne).

Influenza forekom i en del tilfælde, men i let grad og omtrent uden komplikationer.

Af veneriske sygdomme, erhvervede under fisket, var antallet i forhold til det store belæg af fiskere meget lidet, idet det kun udgjorde én pro mille.

Af andre sygdomme forekom særlig de, som skyldes kronisk gigt og rheumatisme.

Paa sygehuset henlaa ialt 90 patienter, blandt hvilke indtraf 5 dødsfald.

Stamsund, Steine, Ure. Her skildres sundhedstilstanden atter som meget god.

Antallet af konsultationer paa kontoret var 809; men heraf var kun en mindre del, som angik nogen under fisket erhvervet alvorligere sygdom.

Paa sygehus behandledes kun 56 med 907 liggedage.

Intet dødsfald paa grund af sygdom indtraf, hvorimod 3 ulykkestilfælde forekom med dødelig udgang, idet 2 mand druknede ved kuldseiling og 1 faldt fra bryggen ned i fjæren og fik brud paa hjerneskalen.

Af epidemiske sygdomme blev der konstateret kun 2 tilfælde af

nervefeber, begge fra det gamle tyfussted Lerviken i Ure. Trods alle anstrengelser fra distriktslægens og væreierens side holder smitten sig her, uden at kilden til samme kan findes. At den skulde sidde i rorboderne kan man vistnok udelukke, da disse rengjøres og desinficeres nøiagtig efter hvert tilfælde og sygdommen desuden ikke holder sig til bestemte rorboder. Man maa tænke paa drikkevandet, og en undersøgelse af dette synes paakrævet, endskjønt det ser rent og klart ud og er af god smag.

Af lungetuberkulose paavistes 4 tilfælde, af hvilke 1 blev indlagt paa sygehuset, medens de 3 øvrige efter doktorens opfordring reiste til sine hjem.

Kun 1 tilfælde af venerisk sygdom, erhvervet under fisket, forekom.

Forholdsvis mange af de lægesøgende var „landglunter“ og „halvkarer“. Lægen mener, at disse børn, helt ned fra 12 aars alderen, i mange tilfælde tager skade paa sin helbred af de anstrengelser og savn, som fiskerlivet medfører.

Til de gunstige sundhedsforhold tror lægen for en liden del har bidraget den bedring i hygienisk retning, som er at spore i værene, idet der blandt fiskerne sees lidt fremgang i forstaaelsen af fordelene ved en smule renslighed ogsaa i en rorbod. Medens der i flere rorboder nu holdes en renslighed og orden, som tilfredsstillende selv ganske strenge fordringer, er der dog endnu mange boder, hvor denne minimale fordring i sundhedsforskrifterne „rengjøring en gang ugentlig“ synes mere end tilstrækkelig.

Fiskerilægen holdt kontor i Stamsund 3 gange og i Ure 2 gange ugentlig — som forholdet var forrige aar.

Balstad. Ingen indberetning.

Nufsfjord og Sund. Ligesaa paa grund af fiskerilægens død.

Reine, Sørvaagen. Under hele fisket var sundhedstilstanden særdeles god.

Ingen epidemier optraadte i distriktet.

Nogle spredte tilfælde af influenza forekom i begyndelsen af fisket; men de var af godartet karakter.

2 lette tilfælde af tyfus behandledes paa sygehuset. Smittekilden kunde ikke bringes paa det rene.

Af krupøse lungebetændelser blev behandlet 4, alle irregulære.

Icterus catarrhalis — gulsot — forekom temmelig ofte i vinter, altid dog godartet.

Forkjølelsessygdomme var under hele fisket forholdsvis sjeldne, hvilket vel maa tilskrives det særdeles rolige og gode veir uden større temperatursvingninger.

Verkefingre og bylder (især om haandlede) forekom ofte, men sjeldnere af mere ondartet beskaffenhed.

Kun 1 venerisk tilfælde — en gonorrhoe — opstod under fisket. De andre behandlede tilfælde skrev sig fra hjemstederne.

Skab synes i de sidste aar at være i sterk aftagende blandt fiskerne.

Ialt behandlede 668 patienter, hvoraf 39 paa sygehus med et samlet antal liggedage af 640.

Hver uge havde fiskerilægen 2 faste kontordage paa Sørvaagen og Aa.

Medens lægen bemærker, at der i det sidste i hygienisk retning er nogen bedring at opdage i flere henseender, især med hensyn til stellet i og om rorboderne, gjør han dog opmærksom paa, at fiskerne, hvad den personlige renslighed — renhold af eget legeme — angaar, lader særdeles meget tilbage at ønske. I den anledning fremholder han, hvilken effektiv virkning med hensyn til den personlige renslighed, oprettelse af bade i fiskeværerne vilde have. Den eneste sort bade, der kan blive tale om, er dampbade (badstuebade); men de er ogsaa de mest formaalstjenlige. Badstuer er forholdsvis billige at faa istand og en gang istandkomne vil det være en let sag at vedligeholde og drive dem. En afgift af i det høieste 10 øre pr. baad vil ved almindelig tilslutning dække driftsomkostningerne, og tilslutning vil vistnok ikke mangle, naar fiskerne en gang har faaet smage et saadant bads velgjørende og behagelige virkninger. 10 øre pr. uge vil enhver fisker kunne afse til et bad. Indførelse af badstuer i fiskeværerne vilde medføre vidtrækkende nyttige følger i hygienisk henseende. Fiskerne vilde, en gang vænnede til regelmæssige bade, skaffe sig egne badstuer paa hjemstederne, og paa den maade vilde man faa badstuer spredte allevegne udover de landsdele, hvorfra fiskerne er. Lægen mener, at der for offentlig regning som en begyndelse burde oprettes „forsøgsbade“ i fiskeværerne.

I tabel 4 er angivet antallet af de behandlede syge i hvert lægedistrikt indenfor og udenfor opsynsdistriktet.

Tabel 4.

Behandlede syge under lofotfisket 1902.

Distrikt	Behandlede syge			Fordeling paa maanederne														
				Januar			Februar			Mars			April			Mai		
	Deraf			Behand- lede	Deraf		Behand- lede	Deraf		Behand- lede	Deraf		Behand- lede	Deraf		Behand- lede	Deraf	
	Sum	paa sygehus	døde		paa sygehus	døde		paa sygehus	døde		paa sygehus	døde		paa sygehus	døde		paa sygehus	døde
Indenfor opsynsdistriktet:																		
Skraaven	319	40	2	—	—	—	51	6	1 ²⁾	216	31	1	52	3	—	—	—	—
Svolvær og Østnesfjorden	540	6	—	—	—	—	77	—	—	406	6	—	57	—	—	—	—	—
Vaagene og Hopen ...	1005	86	2	19	3	—	168	13	—	655	56	2	163	14	—	—	—	—
Henningsvær	783	90	3	29	4	—	307	45	1	312	39	1	135	2	1	—	—	—
Stamsund, Steine, Ure.	809	53	1	33	2	—	271	19	—	270	21	—	235	11	1 ²⁾	—	—	—
Balstad og Mortsund ..	1000	39	1	113	5	—	371	14	—	301	2	—	215	18	1	—	—	—
Reine og Sørvaagen ...	668	39	1	59	3	—	212	13	1	193	13	—	204	10	—	—	—	—
Sund og Nufsfjord ¹⁾ ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	5124	353	10	253	17	—	1457	110	3	2353	168	4	1061	58	3	—	—	—
Udenfor opsynsdistriktet:																		
Værø og Røst	449	33	1	34	2	—	143	6	—	161	13	—	111	12	1	—	—	—
Borge og Gimsø	197	2	—	38	—	—	70	2	—	49	—	—	40	—	—	—	—	—
Bø og Malnes	196	2	—	54	—	—	35	—	—	29	1	—	47	1	—	31	—	—
Øksnes	167	—	—	43	—	—	68	—	—	36	—	—	20	—	—	—	—	—
Dverberg	71	2	—	15	1	—	17	—	—	11	1	—	28	—	—	—	—	—
Sum	1080	39	1	184	3	—	333	8	—	286	15	—	246	13	1	31	—	—
Samlet sum	6204	392	11	437	20	—	1790	118	3	2639	183	4	1307	71	4	31	—	—

¹⁾ Ingen beretning indkommet fra fiskerilægen.²⁾ Død i rorbod.

I tabel 4 a er anført dødsaarsagerne og de dødes omtrentlige alder; i tabel 4 b de dødes hjemstavn.

Tabel 4 a. Opgivne dødsaarsager under lofotfisket 1902.

Causa mortis	Sum	Kjøn og alder						Dødsaarsag
		15—20	20—30	30—40	40—50	50—60	60—70	
		aar	aar	aar	aar	aar	aar	
		mæk.	mk.	mk.	mk.	mk.	mk.	
		(Indenfor opsynsdistriktet)						
<i>Apoplexia cerebri</i>	1	—	—	—	—	—	1	Hjerneslag
<i>Bronchitus chronica</i>	1	—	—	1	—	—	—	Kronisk bronkit
<i>Febris typhoidea</i>	1	1	—	—	—	—	—	Nervefeber
<i>Fractura cranii</i>	1	1	—	—	—	—	—	Brud paa hjerneskalen
<i>Hernia incarcerata</i>	1	—	—	—	1	—	—	Indeklemt brok
<i>Pneumonia crouposa</i>	1	—	—	—	—	—	1	Krupøs lungebetændelse
<i>Pyæmia</i>	2	2	—	—	—	—	—	Blodforgiftning
<i>Ruptura pulmonis</i>	1	—	—	—	—	—	1	Lungebristning
<i>Vitia organica cordis</i>	1	—	—	—	—	1	—	Organisk hjertesygdom
Sum	10	4	—	1	1	1	3	
		(Udenfor opsynsdistriktet)						
<i>Abscessus cerebri</i>	1	—	1	—	—	—	—	Byld paa hjernen
Sum	1	—	1	—	—	—	—	
Tilsammen	11	4	1	1	1	1	3	

Tab. 4 b. Hjemstavn for de under lofotfisket i 1902 døde fiskere.

Inden opsynsdistriktet:

Nordre Trondhjems amt:

Leka 1.

Nordlands amt:

Alstahaug 1, Ofoten 1, Vaagan 2, Buksnes 1, Moskenæs 1.

Tromsø amt:

Ibbestad 2, Lyngen 1.

Udenfor opsynsdistriktet:

Nordlands amt:

Brønnø 1.

9 opgives døde i sygehus, 2 i rorbod.

Tabel 5 angiver, hvor mange procent af samtlige lofotsøgende lægerne har behandlet i de sidste 10 aar, hvor mange har været indlagte paa sygehus og ligeledes antallet af døde ligesom det procentvise forhold af døde lige over for lofotsøgende, sygebehandlede og paa sygehus indlagte.

Tabel 5.

Aar	Sum af lofot- søgende — fiskere, fartøisfolk o. a.	Procent syge af alle mand	Sygebehandlede	Paa sygehus behandlede	Procent paa sygehus af sygebehandlede	Døde af sygebehandlede	Procent døde		
							af lofotsøgende	af syge- behandlede	af paa sygehus behandlede
1893.....	30900	13.6	4193	419	10.0	9	0.03	0.21	2.1
1894.....	32200	19.0	6125	—	—	22	0.07	0.36	—
1895.....	37800	17.1	6470	454	7.0	15	0.04	0.23	3.3
1896.....	37610	17.8	6680	469	7.0	16	0.04	0.24	3.4
1897.....	35700	20.2	7221	520	7.2	14	0.04	0.19	2.7
1898.....	33700	16.1	5448	387	7.1	10	0.03	0.18	2.6
1889.....	27800	17.6	4897	438	8.9	12	0.04	0.25	2.7
1900.....	25500	19.6	5014	328	6.5	17	0.06	0.33	5.1
1901.....	21000	22.1	4646	247	5.3	14	0.07	0.30	5.7
1902.....	25900	19.1	5124	353	6.9	10	0.04	0.20	4.0

De epidemiske smitsomme sygdomme indenfor og udenfor opsynsdistriktet findes angivne henholdsvis i tabel 6 a og i tabel 6 b.

De ikke epidemiske sygdomme indenfor opsynsdistriktet er anførte i tabel 7 a og antallet af behandlede veneriske tilfælde for hvert af de sidste 10 aar i tabel 7 b.

Sluttelig viser tabel 7 c de udenfor opsynsdistriktet behandlede ikke epidemiske sygdomme.

Tabel 6 a.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1902.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Behandlede i				Fordeling paa fiskeridistrikterne																
	Behandlede	Deraf døde	Januar	Februar	Mars	April	Skraaven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagen og Hopen		Henning svær		Stamsund, Steine og Ure		Balstad og Mortund		Reine og Sørvaaagen		Sund og Nufsfjord ¹⁾		
							Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.
Tyfoidfieber	15	1	1	2	10	2	—	—	2	—	9	1	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—
Simpel feber	25	—	5	12	5	3	2	—	—	—	—	—	—	16	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Meslinger	26	—	—	10	16	—	—	—	—	1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Difteri	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteri	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosen	7	—	1	4	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—
Vandkopper	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Kusma	24	—	—	15	8	1	—	—	1	—	13	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut katarr i aandedrætsorganerne	277	—	27	70	107	73	20	—	24	—	41	—	36	—	30	—	74	—	52	—	—	—	—
Katarralsk og follikulær angina	130	—	9	45	62	14	8	—	11	—	21	—	22	—	17	—	51	—	23	—	—	—	—
Influenza	91	—	2	21	54	14	8	—	11	—	21	—	30	—	—	—	—	—	21	—	—	—	—
Krupøs lungebetændelse	12	1	3	1	6	2	—	—	1	—	1	—	2	1	2	—	1	—	5	—	—	—	—
Pleurit	53	—	5	19	18	11	1	—	2	—	8	—	1	—	10	—	23	—	8	—	—	—	—
Gigtfeber	13	—	—	7	4	2	1	—	—	—	3	—	4	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—
Akut diarre (kolerine)	108	—	3	5	82	18	22	—	8	—	20	—	3	—	7	—	44	—	4	—	—	—	—
Sum	785	2	59	212	375	142	62	—	60	—	141	1	135	1	85	—	186	—	116	—	—	—	—

¹⁾ Ingen beretning indkommet fra fiskerilægen.

Tabel 6 b.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1902.
(Udenfor opsynsdistriktet.)

Sygdom	Sum		Behandlede i					Fordeling paa fiskeridistrikterne										
	Behandlede	Deraf døde	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Værø og Røst		Borge og Gimso		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg		
								Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	
Simpel feber	5	—	—	1	—	4	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Dysenteri	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosen	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Røde hunde	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akute katarrer i aandedrætsorganerne	46	—	9	17	6	13	1	11	—	5	—	7	—	15	—	8	—	—
Katarralsk og follikulær angina ..	20	—	2	6	10	2	—	11	—	4	—	2	—	3	—	—	—	—
Influenza	13	—	9	4	—	—	—	—	—	—	—	5	—	8	—	—	—	—
Krupøs lungebetændelse	6	—	2	2	2	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Pleurit.	13	—	2	6	4	1	—	4	—	4	—	2	—	3	—	—	—	—
Gigtfeber	9	—	—	4	1	4	—	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut diarré	29	—	9	5	10	5	—	18	—	2	—	1	—	8	—	—	—	—
Sum	144	—	34	45	33	31	1	63	—	17	—	18	—	37	—	9	—	—

Tabel 7 a.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1902.
(Inden opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne															
	Behandlede	Døde	Skraaven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagene og Hopen		Henningsvær		Stamsund, Steine og Ure		Balstad og Mortsund		Reine og Sørvaagen		Sund og Nufsfjord	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmærvsygdomme.....	26	1	1	1	—	—	2	—	4	—	12	—	6	—	1	—	—	—
Andre nervesygdomme	182	—	10	—	22	—	14	—	56	—	22	—	23	—	35	—	—	—
Sindssygdom	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Drankersygdom.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Hjertesygdom	34	1	1	—	1	—	8	—	11	1	3	—	4	—	6	—	—	—
Kronisk bronkit, astma.....	79	1	—	—	5	—	8	—	3	—	32	—	8	1	23	—	—	—
Lungetuberkulose.....	38	—	1	—	3	—	10	—	5	—	4	—	14	—	1	—	—	—
Blodspytning (blodbrækning).....	11	—	2	—	2	—	3	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—
Akute sygdomme i fordøiellesorganerne...	102	—	1	—	14	—	14	—	21	—	21	—	16	—	15	—	—	—
Kronisk gastrit, kardialgi.....	344	—	38	—	38	—	41	—	38	—	66	—	69	—	54	—	—	—
Leversygdom, gulsot	18	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	7	—	7	—	—	—
Nyresygdom.....	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	2	—	—	—
Vatersot	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene.....	50	—	1	—	5	—	2	—	11	—	12	—	16	—	3	—	—	—
Andre kroniske underlivssygdomme.....	55	—	—	—	7	—	22	—	4	—	8	—	11	—	3	—	—	—
Blod- og ernæringsygdom.....	131	—	—	—	1	—	77	—	6	—	20	—	24	—	3	—	—	—
Septhæmi, pyæni	4	2	1	1	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk rheumatisme.....	306	—	30	—	43	—	30	—	52	—	69	—	52	—	30	—	—	—
Fnat, smitsom hudsygdom.....	71	—	7	—	5	—	19	—	15	—	10	—	10	—	5	—	—	—
Andre hudsygdomme.....	134	—	9	—	9	—	21	—	16	—	32	—	35	—	12	—	—	—
Veneriske saar	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Syfilis	8	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—

Ingen sygelister indkommet fra fiskerilægen

(Forts.)

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne																
	Behandlede	Døde	Skraaven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagene og Hopen		Henningsvær		Stamsund, Steine og Ure		Balstad og Mortsund		Reine og Sørvaagen		Sund og Nufsfjord		
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.
Gonorré, epidedymit	33	—	1	—	3	—	9	—	5	—	3	—	4	—	8	—	—	—	—
Saar (vulnera)	143	—	10	—	29	—	29	—	17	—	20	—	18	—	20	—	—	—	—
Benbrud, luxationer	44	1	3	—	7	—	16	—	7	—	4	1	3	—	4	—	—	—	—
Ben- og ledsygdom	117	—	8	—	10	—	18	—	21	—	14	—	26	—	20	—	—	—	—
Stød, forvridning	167	—	6	—	19	—	47	—	13	—	40	—	31	—	11	—	—	—	—
Seneskedebetændelse	61	—	6	—	15	—	6	—	10	—	8	—	8	—	8	—	—	—	—
Lymfangit, aarebetændelse	59	—	4	—	8	—	13	—	5	—	5	—	16	—	8	—	—	—	—
Bylder, flegmone, karbunkel	220	—	15	—	35	—	50	—	34	—	29	—	34	—	23	—	—	—	—
Verkefinger	149	—	16	—	22	—	25	—	13	—	14	—	32	—	27	—	—	—	—
Ulcera	87	—	2	—	20	—	22	—	8	—	11	—	19	—	5	—	—	—	—
Forbrænding	25	—	—	—	—	—	8	—	2	—	3	—	8	—	4	—	—	—	—
Forfrysning	23	—	4	—	3	—	5	—	6	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—
Øiensygdom	224	—	14	—	16	—	40	—	45	—	38	—	43	—	28	—	—	—	—
Øresygdom	122	—	—	—	12	—	16	—	27	—	23	—	24	—	20	—	—	—	—
Sygdom i næsen, blødning	31	—	2	—	4	—	3	—	5	—	7	—	4	—	6	—	—	—	—
Svulster	38	—	—	—	1	—	3	—	2	—	11	—	15	—	6	—	—	—	—
Brok	31	1	2	—	1	—	9	—	7	—	5	—	1	—	6	1	—	—	—
Andre sygdomme	52	1	—	—	—	—	51	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	3236	8	195	2	360	—	650	1	474	2	560	1	591	1	406	1	—	—	—
Tandudtrækning	1103	—	62	—	120	—	214	—	174	—	164	—	223	—	146	—	—	—	—
Epidemiske sygdomme	785	2	62	—	60	—	141	1	135	1	85	—	186	—	116	—	—	—	—
Samlet sum	5124	10	319	2	540	—	1005	2	783	3	809	1	1000	1	668	1	—	—	—

Ingen sygelister indkommet fra fiskerilægen

Tabel 7 b.

Antal veneriske tilfælde under lofotfisket.

Aar	Sum af lofot- søgende	Antal veneriske tilfælde	I venerisk kommer paa hver
1893	30 900	41	754
1894	32 200	74	435
1895	37 800	97	390
1896	37 600	98	384
1897	35 700	51	700
1898	33 700	76	443
1899	27 800	44	632
1900	25 500	64	398
1901	21 000	50	420
1902	25 900	44	588

Tabel 7 c.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1902.

(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Være og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmarvssygdomme.....	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Andre nervesygdomme	41	—	21	—	2	—	6	—	3	—	9	—
Hjertesygdom	7	—	2	—	2	—	2	—	—	—	1	—
Kronisk bronkit, astma.....	19	—	1	—	4	—	6	—	4	—	4	—
Lungetuberkulose	14	—	6	—	3	—	4	—	—	—	1	—
Blodspytning (blodbrækning)	5	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Akut sygdom i fordøjelsesorganerne	40	—	19	—	4	—	3	—	12	—	2	—
Kronisk gastrit, kardialgi.....	60	—	6	—	16	—	10	—	19	—	9	—
Lever sygdom, gulsot	11	—	8	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Nyresygdom.....	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Andre sygdomme i urinveiene	5	—	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—
Andre kroniske underlivssygdomme	6	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—
Blod- og ernæringssygdomme	16	—	15	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Septhæmi, pyæmi	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk rheumatisme.....	38	—	1	—	10	—	12	—	11	—	4	—
Fnat, smitsom hudsygdom	16	—	—	—	10	—	1	—	4	—	1	—
Andre hudsygdomme	28	—	18	—	4	—	3	—	1	—	2	—
Syfilis	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Gonorré, epidemisk	6	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Saar (vulnera).....	45	—	23	—	12	—	6	—	3	—	1	—
Benbrud, luxationer.....	10	—	5	—	2	—	1	—	2	—	—	—
Ben- og ledsygdom	21	—	8	—	5	—	5	—	1	—	2	—
Stød, forvridning	28	—	8	—	10	—	5	—	4	—	1	—
Seneskedebetændelse	8	—	1	—	1	—	2	—	3	—	1	—
Lymfangit, aarebetændelse	10	—	—	—	6	—	3	—	1	—	—	—
Bylder, flegmone, karbunkel	41	—	21	—	6	—	8	—	5	—	1	—
Verkefingre	41	—	17	—	9	—	10	—	5	—	—	—
Ulcera.....	12	—	1	—	3	—	4	—	4	—	—	—
Forbrænding	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Forfrysning	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Øiensygdom	28	—	18	—	2	—	3	—	3	—	2	—
Øresygdom.....	13	—	9	—	3	—	1	—	—	—	—	—
Sygdom i næsen, blødning	6	—	5	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Svulster	5	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Brok	10	—	3	—	4	—	1	—	2	—	—	—
Sum	604	1	232	1	130	—	105	—	90	—	47	—
Tandudtrækning	332	—	154	—	50	—	73	—	40	—	15	—
Epidemiske sygdomme	144	—	63	—	17	—	18	—	37	—	9	—
Samlet sum	1080	1	449	1	197	—	196	—	167	—	71	—

Tabel 7 c.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1902.
(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmærvsygdomme	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Andre nervesygdomme	41	—	21	—	2	—	6	—	3	—	9	—
Hjertesygdom	7	—	2	—	2	—	2	—	—	—	1	—
Kronisk bronkit, astma	19	—	1	—	4	—	6	—	4	—	4	—
Lungetuberkulose	14	—	6	—	3	—	4	—	—	—	1	—
Blodspytning (blodbrækning)	5	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	40	—	19	—	4	—	3	—	12	—	2	—
Kronisk gastrit, kardialgi	60	—	6	—	16	—	10	—	19	—	9	—
Leversygdom, gulsot	11	—	8	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Nyresygdom	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Andre sygdomme i urinveiene	5	—	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—
Andre kroniske underlivssygdomme	6	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—
Blod- og ernæringsygdomme	16	—	15	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Septhæmi, pyæmi	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk rheumatisme	38	—	1	—	10	—	12	—	11	—	4	—
Fnat, smitsom hudsygdom	16	—	—	—	10	—	1	—	4	—	1	—
Andre hudsygdomme	28	—	18	—	4	—	3	—	1	—	2	—
Syfilis	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Gonorré, epididymit	6	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Saar (vulnera)	45	—	23	—	12	—	6	—	3	—	1	—
Benbrud, luxationer	10	—	5	—	2	—	1	—	2	—	—	—
Ben- og ledsygdom	21	—	8	—	5	—	5	—	1	—	2	—
Stød, forvridning	28	—	8	—	10	—	5	—	4	—	1	—
Seneskedebetændelse	8	—	1	—	1	—	2	—	3	—	1	—
Lymfangit, aarebetændelse	10	—	—	—	6	—	3	—	1	—	—	—
Bylder, flegmone, karbunkel	41	—	21	—	6	—	8	—	5	—	1	—
Verkefingre	41	—	17	—	9	—	10	—	5	—	—	—
Ulcera	12	—	1	—	3	—	4	—	4	—	—	—
Forbrænding	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Forfrysning	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Øiensygdom	28	—	18	—	2	—	3	—	3	—	2	—
Øresygdom	13	—	9	—	3	—	1	—	—	—	—	—
Sygdom i næsen, blødning	6	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Svulster	5	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—
Brok	10	—	3	—	4	—	1	—	2	—	—	—
Sum	604	1	232	1	130	—	105	—	90	—	47	—
Tandudtrækning	332	—	154	—	50	—	73	—	40	—	15	—
Epidemiske sygdomme	144	—	63	—	17	—	18	—	37	—	9	—
Samlet sum	1080	1	449	1	197	—	196	—	167	—	71	—

f. Kirke- og skolevæsenet.

Ogsaa iaar har biskopen i Tromsø velvillig afgivet en beretning om den ekstraordinære geistlige betjening under lofotfisket. Af denne beretning og af, hvad der fra opsynsbetjentene er meddelt, indtages følgende:

Skraaven. Her betjente fra 6te februar til 13de april stiftskapellan Stensaas.

Stedet besøgte desuden af flere emissærer.

I Brettesnes og Østnesfjorden virkede fra midten af februar til udgangen af mars gaardbruger Paul Hanssen Espenes af Tranø som emissær.

I Svolvevær udførtes betjeningen under hele fisket af stiftskapellan Kringen.

Kabelvaag. Sogneprest Gjerløw og pastor Janke betjente her den hele tid.

Som fiskerhjem benyttedes ogsaa ivinter frimenighedens forsamlingshus „Bethania“ og bedehuset. Søgningen til bedehuset, der bestyredes af de samme som ifjor, var særdeles god.

Ørsnes og Kalle blev som Kabelvaag betjent af sogneprest Gjerløw og pastor Janke.

I Henningsvær virkede stiftskapellan Rolness.

Stamsund, Steine og Ure betjentes af stiftskapellan Holmboe og Ure desuden af emissær Ingvard Ingebrigtsen i 2 maaneder fra henimod midten af februar, hvorhos han ogsaa leilighedsvis besøgte Mortsund.

De gudstjenstlige sammenkomster var godt besøgte især om søndagene.

Bedehusene i Stamsund og Ure blev benyttede ogsaa som fiskerhjem og bestyredes af en emissær og en diakonisse paa hvert sted.

Biskopen holdt søndag den 23de februar gudstjeneste i Stamsund og Steine.

Balstad og Mortsund. Forrettende sogneprest til Buksnes pastor Tronsen virkede i disse vær, hvorhos i Balstad desuden pastor Johannessen fra Bodø forrettede.

Et fiskerhjem blev i vinter oprettet i Balstad og havde stor søgning af den fiskende almue.

Nufsfjord, Sund, Reine, Moskenes, Sørvaagen og Aa. I disse vestlige vær udførtes den geistlige betjening af stiftskapellan Thomter med bolig i Reine og af sognepresten i Flakstad, Amlie. I Sørvaagen og Aa virkede desuden forhenværende missionsprest Bang.

Lærer Stenersen var ogsaa ivinter stationeret i Nufsfjord, hvor han holdt fiskerskole, den eneste, der var sat i gang ved biskopen.

Om den geistlige betjening i det hele har der efter biskopens udtalelse intet særligt været at bemærke. De afholdte gudstjenester og møder, særlig de første, har været jevnt godt besøgte. Der er ingen klage ført over sedelige udskeielser og umoralitet blandt fiskerne.

Biskopen besøgte i vinter foruden som anført Stamsund og Steine ogsaa Kabelvaag, Ure og Reine.

g. Telegrafvæsenet.

Fra telegrafinspektøren i Tromsø kreds, K. Strømsted, er ogsaa iaar modtaget de sedvanlige oplysninger og opgaver vedkommende telegrafvæsenet.

Stationernes antal var 24, nemlig 23 faste og 1 feltstation. Af disse holdes de 21 aabne hele aaret, 8 som telegraf, 5 som telegraf i fisketiden og telefon resten af aaret og 8 som udelukkende telefon.

Personalet ved disse stationer blev under fisket forsterket med indtil 27 tjenestgjørende. Ved Lødingen station forøgedes betjeningen i samme tid med indtil 4 tjenestgjørende.

Stationen i Sund holdes ogsaa iaar i virksomhed.

Ørsvaag station aabnedes 14de, feltstationen i Steine 15de, Kalle 22de januar og Vaterfjord 13de februar.

Vaterfjord lukkedes 7de, Steine og Ørsvaag 30te april. Kalle holdes herefter aaben som telefon udenom fisketiden.

Opsynet var i vinter abonnent paa rigstelefonen i Svolvær, i Kabelvaag og i Henningsvær, hvorhos det i Stamsund, Reine og Sørvaagen var abonnent paa de private telefonlinjer i disse opsynsdistrikter.

Tabel 8 angiver antallet af de i vinter under fisket ekspederede telegrammer. Antallet var 7636 flere end i 1901 og 8394 flere end i 1900.

Tabel 8.

Opgave

over antallet af ekspederede telegrammer ved telegraf- og telefonstationerne i Lofoten under vinterfisket i aaret 1902.

	Januar		Februar		Mars		April		Tilsammen
	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	
Digermulen	45	36	109	251	83	257	87	240	1108
Brettesnes	209	163	341	414	1019	762	429	432	3769
Skraaven	156	109	602	331	919	572	538	419	3646
Vaterfjord	—	—	205	167	53	228	6	63	722
Svolvær	1419	762	2946	1373	4416	2661	2563	1920	18060
Kabelvaag	443	561	1159	770	3005	2175	1393	1287	10793
Ørsvaag	30	80	178	289	284	421	12	70	1364
Kalle	38	47	453	257	587	450	334	283	2449
Henningsvær	466	261	1064	656	1119	963	1066	818	6413
Lyngvær	20	34	11	29	22	50	28	49	243
Gimsøsand	42	20	35	29	44	35	135	60	400
Hovsund	4	1	0	5	14	22	20	33	99
Valberg	8	4	0	0	6	11	1	3	33
Stamsund	302	242	804	507	1031	703	1141	728	5458
Steine	15	37	128	264	117	308	144	276	1289
Ure	131	102	458	325	631	514	610	499	3270
Balstad	561	381	817	532	936	718	1133	880	5958
Bøstad	61	35	40	30	100	48	159	118	591
Borgevær	9	19	10	20	26	38	71	71	264
Nufsfjord	142	113	423	300	409	353	544	455	2739
Ramberg	41	41	13	24	6	7	33	32	197
Sund	192	159	340	290	407	341	527	357	2613
Reine	225	272	413	357	510	363	529	401	3070
Sørvaagen	585	299	720	502	976	711	1945	1275	7013
Tilsammen	5144	3778	11269	7722	16720	12711	13448	10769	81561
Ialt	8922		18991		29431		24217		

I tabel 9 er anført telegrafkorrespondancen under fisket i de sidste 8 aar.

Tabel 9.

Maaned	1000 telegrammer								
	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
Januar	10.5	10.5	9.4	10.3	7.8	8.8	11.0	8.8	8.9
Februar	18.9	21.1	19.2	18.0	16.2	16.6	16.8	16.6	19.0
Mars	31.5	45.7	35.5	39.8	34.0	27.6	26.5	27.4	29.4
April	32.1	28.2	23.0	27.5	24.6	24.1	18.8	21.1	24.2
Ialt	93.0	105.5	87.1	95.6	82.6	77.1	73.1	73.9	81.5

Telegrammernes antal ved lofotstationerne for hele aaret i de sidste 16 aar undtagen 1898, 1899, 1900, 1901 og 1902, for hvilke opgaver mangler, findes i tabel 10.

Tabel 10.

Aar	1000 telegrammer				Procent af hele aarets ekspedition
	Afsendte	Modtagne	Ialt	I fiske-tiden	
1887	33.9	27.0	60.9	42.2	67.1
1888	52.1	40.2	93.2	62.3	67.5
1889	54.4	43.9	98.3	69.8	71.0
1890	68.0	53.6	121.6	80.0	66.0
1891	61.5	49.1	110.6	75.7	68.4
1892	60.2	50.4	110.6	76.3	69.0
1893	67.6	55.2	122.8	82.6	67.3
1894	77.4	62.0	139.4	93.0	66.7
1895	90.1	63.2	153.3	105.5	68.8
1896	78.0	55.6	133.6	87.1	65.2
1897	75.5	62.5	138.0	95.6	69.2
1898				82.6	
1899				77.1	
1900				73.1	
1901				73.9	
1902				81.5	

h. Post- og passagerbefordringen.

Dampskibene „Hadsel“ og „Røst“, tilhørende det Vesteraalske dampskibsselskab, udførte ogsaa iaar afvekslende lokalruterne i Lofoten og Vesteraalen.

Brettesnes og Digermulen havde i lokalruten til Vesteraalen indtil udgangen af mars 3 og fra 1ste april 2 ugentlige anløb, hvorhos Brettesnes 2 gange i ugen havde anløb af Saltensskibene. Medens forholdet

saaledes var tilfredsstillende for Brettesnes og Raftsundets vedkommende, klagedes der fra Risvær over for liden dampskibsforbindelse, da stedet trafikeredes kun af Saltensskibene og „treruten“.

I anledning af de i beretningerne for 1900 og 1901 for Skraavens og Moskenes vedkommende indtagne besværing har departementet ladet indhente udtalelser fra det Vesteraalske og Saltens dampskibsselskaber. Disse udtalelser gaar i den retning, at Selskaberne finder af forskjellige grunde ikke at kunne afhjælpe de paapegede mangler. De argumenter, der føres i marken, er dog af lidet værd, og som et eksempel paa deres holdbarhed kan anføres, at Saltens selskab blandt grundene til ikke at anløbe Skraaven paa turen til Ofoten om lørdagen bemerker, at Skraaven „rettelig hører hjemme til befarig af Vesteraalske dampskibsselskab“ — uden at erindre Svølvær, Kabelvaag og Henningsvær med andre steder, der trafikeres af Saltens selskab, og som, naar saadanne hensyn skal gjøre sig gjældende, vel maa betragtes at være fuldt saa specifikke eller særegne anløbssteder for Vesteraalske selskab som Skraaven.

Til trods for disse udtalelser fra selskaberne, med hvilke departementets konsulent i dampskibsanliggender — som man omtrent kunde vente sig det — har erklæret sig i det væsentligste enig, gjentages her iaar de omhandlede besværing, der gik ud paa:

1. at den til Svølvær lørdag aften ankomne hurtigrutepost ikke naar frem til Skraaven før nat til tirsdag, uagtet et af Saltens selskabs statsunderstøttede og postførende skibe gaar fra Svølvær til Ofoten lørdag aften og altsaa med lethed kunde anløbe Skraaven og aflevere posten, og
2. at lokalskibet paa retur fra Værø i sin ene ugentlige rute ikke har Moskenes som fast anløbssted, saa at altsaa passagerer og gods, som skal østover fra de temmelig vigtige og store fiskevær Moskenes og Sørvaagen, maa ombord allerede paa skibets vesttur til Værø og faar fornøielsen af 2 gange at passere Moskenesstrømmen, før det for alvor bærer østover fra det sted — Moskenes —, hvor de kom ombord.

Enhver praktisk og med de lokale forhold i Lofoten kjendt mand, der ved, hvilke interesser og værdier det dreier sig om i fisketiden, og at da mere end ellers „tid er penge“, vil medgive, at de anførte og gjentagne klager er meget beføiede, og at de uden vanskeligheder eller større opofrelser fra selskabernes side kan afhjælpes.

Som ifjor blev ogsaa iaar post til Nesland befordret 3 gange om ugen fra Sund.

i. Havnevæsenet.

Skraaven. Uddybning af Ørsundet omerindres. Desuden ansees en opmudring i Dølviken og en gjenmuring af Masterleden som paakrævede.

Vaagene. I masse møde i Kabelvaag den 26de mars iaar fattedes følgende resolution:

„I møde i Kabelvaag idag af fiskere, fartøifolk og indbyggere „i Vaagenes opsynsdistrikt enedes man enstemmig om atter at ind- „gaa til vedkommende myndigheder med ærbødigst andragende om, „at de mislige havneforhold, som fremdeles eksisterer her, maa „snarest mulig blive afhjulpne ved opførelse af molo og opmudring „af de i lofotberetningen for 1901 side 72 paa pegede havne. — Det „skal tilføies, at her iaar under fisketiden har henligget i distriktet „omkring 80 kjøbefartøier og 1000 baade foruden logifartøier og „logibaade, og er under de nu herskende havnevilkaar den over- „hængende fare uberegnelig. Havde det truende uveir, der brød „ud natten til den 15de mars, ikke saa snart bedaget sig, vilde „vistnok en lignende ulykke, som den, der rammede stedet den 5te „mars 1879, have gjentaget sig.“

Resolutionen blev indsendt til opsynschefen og af denne med bedste anbefaling om opmudring af havnene ekspederet til amtmanden i Nordland.

Om havneforholdene i Vaagene henvises forøvrigt til foregaaende beretninger.

Man skal ikke, om saa galt skulde hænde, at en „Sandsundværulykke“ eller noget lignende rammede stedet, kunne bebreide opsynet, at det ikke i tide har gjort opmærksom paa forholdene og raabt sit varsko! Thi dette har det nu gjort endog til trivialitet.

Henningsvær. Kaarbøvalens gjenmuring og paafyldning lader fremdeles vente paa sig.

Stamsund. Nødvendigheden af, at Buøvalen snarest mulig bliver opmudret, fremholdes atter.

Balstad. Ligesaa gjentages som sterkt paakrævet opmudring i Hatviken.

Reine. Under henvisning til beretningen for forrige aar, hvori gjøres opmærksom paa den skade, som uveiret den 22de januar 1901 forarsagede for Havnøs vedkommende, og hvori bemerkes, at denne skade kunde været undgaaet, om Havnøhullet havde været gjenmuret, gjentages kravet om gjenmuring af dette hul. „Det er for sent at kaste brønden

igjen, naar barnet er druknet,“ kan maaske en anden gang komme til at gjælde mere end ved anførte leilighed.

Atter iaar fremkom anmodning om uddybning indtil 3 fod af indløbet til Reine havn.

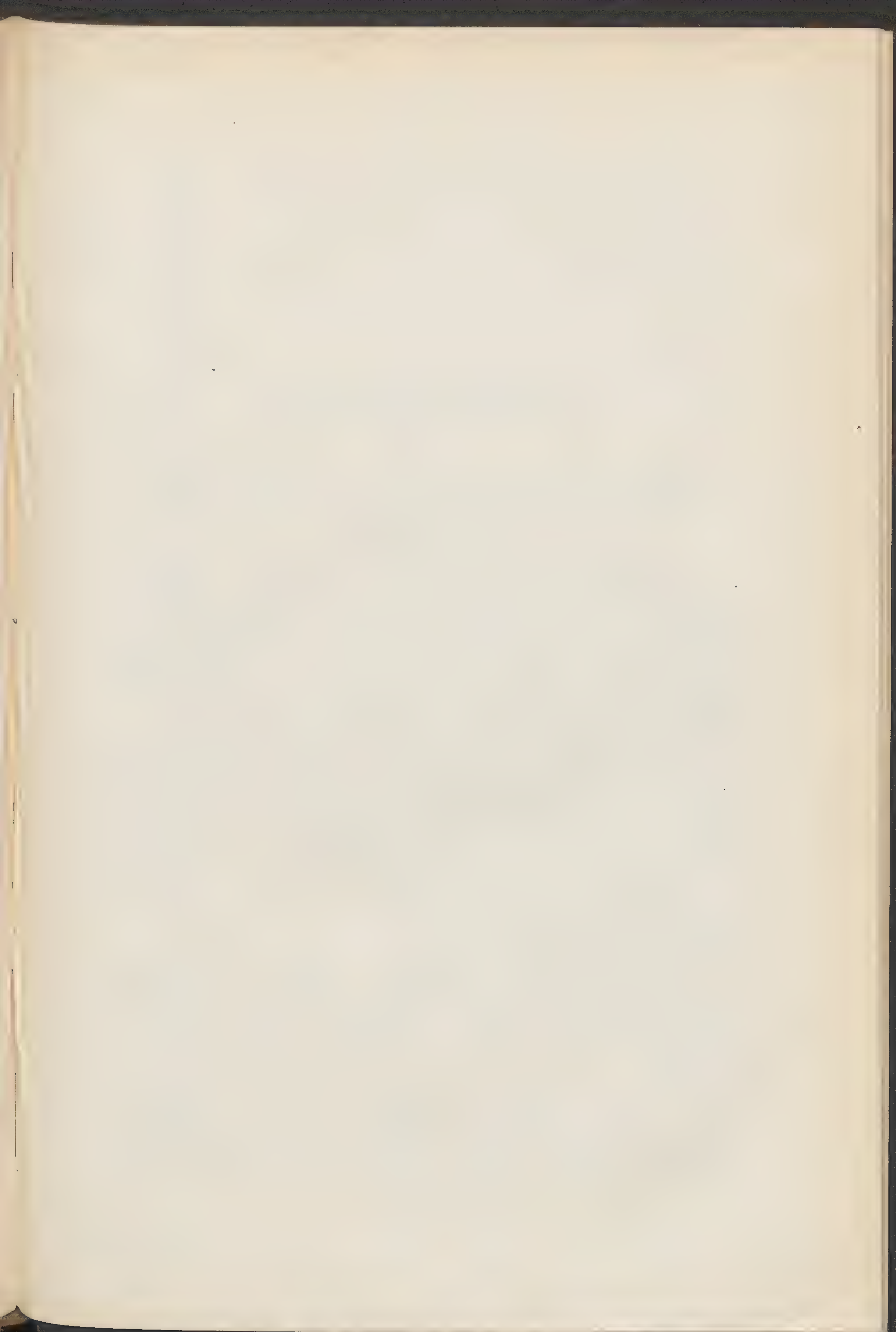
k. Fyr- og merkevæsenet.

Skraaven. Gjenopførelse af seilmerket paa Kraaka kræves, ligesom det ansees nødvendigt at faa søiler paa Sjaabøen og Nakstenen.

Henningsvær. Ommaling af fyret, saa det lettere kan benyttes som fiskemed, ønskes fremdeles af fiskerne.

Stamsund. Ligesaa ønskes taagelur til fyret i Stamsund endnu fra et enkelt hold — se forrige beretning.

Reine. Den anden fyr lampe for indseilingen til den indre havn ved Reine kræves atter.

II. Fiskerne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Det indtegnede baadantal var i januar ikke stort, men øgedes fra begyndelsen af februar meget raskt og naaede sidst i maaneden op i maksimumsantallet fra forrige aar. De gode tegn til østlofotfiske, som ved denne tid formerkedes, bevirkede fremdeles tilstrømning af fiskere ogsaa fra andre fiskedistrikter samt af en hel del, der fra først af ikke var fast bestemt paa lofottur, saa baadantallet ved midten af mars blev adskillig større end det har været de to foregaaende aar.

Foranlediget af gode fiskeudsigter for Østlofoten begyndte tilflytning fra Vestlofoten allerede i de sidste dage af februar, en flytning, der i mars antog dimensioner, man i de senere aar ikke har været vidne til; hovedsagelig til Svolvær og Vaagene samt til Skrovens og Hopens opsynsdistrikter. Den allerstørste del af garnbaadene fra hele Lofoten var saaledes samlet i disse fiskevær i midten af mars.

Tilbageflytningen foregik for de flestes vedkommende omkring 24de mars, da fisket paa „Høla“ aftog.

Nogen nævneværdig vestflytning sidst i fisket var der ikke.

Til paasken (30te mars) afsluttede flere garnbaade og resten af disse begav sig paa hjemreise i ugen fra 6te til 12te april. Af mange linebrugere fortsattes derimod fiskeriet i Vestlofoten til sidst i april.

Paa reisen til og fra Lofoten forefaldt, saa vidt bekjendt, intet ulykkestilfælde.

Efterstaaende tabel viser baadantallet samt dets procentvise størrelse ved begyndelsen og ved midten af hver maaned samt ved fiskets nær forestaaende afslutning i de sidste 5 aar.

Tabel 11.

Tid	Antal baade tilstede					Procent				
	1898	1899	1900	1901	1902	1898	1899	1900	1901	1902
Januar, midten	100	100	100	100	100	1.4	1.7	2.0	2.3	1.8
Februar, begyndelsen	1300	1200	2000	1300	1200	18.8	20.7	39.2	31.0	21.8
— midten	3700	3000	3500	2600	3200	53.6	51.7	68.6	61.9	58.2
Mars, begyndelsen	5500	4500	4600	3400	4300	79.7	77.6	92.0	81.0	78.2
— midten	6900	5400	5100	3900	5500	100.0	93.1	100.0	92.9	100.0
— slutningen	6600	5800	5000	4200	5200	95.6	100.0	98.0	100.0	94.5
April, slutningen af 1ste uge....	4500	5400	4100	3800	4200	65.2	93.1	80.4	90.5	76.4
2den uge....	3700	3800	2900	2600	2900	53.6	65.5	56.9	61.9	52.7
3die uge....	1200	1600	1700	1000	1600	17.4	27.6	33.3	23.8	29.1

Tabel 12 viser baadfordelingen ved de forskellige fiskevær. Tallene over strengen betegner garnbaade, under strengen betegner linebaade og efter samme dybsagnbaade.

Tabel 12.

Ugen, som endte	Raftsundet og Risvær	Brettesnes	Østnæs-fjorden	Skraaven	Svolvær	Kabelvaag	Hopon	Hennings-vær	Stamsund	Ure	Ialt		Ialt af hvert brug	Sum						
											ostenfor Hennings-vær	i Hen-ningsvær								
Januar 18...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
— 25...	—	—	—	5 2	6	—	—	8 13	3 11	0 6	—	—	68 208	7	283					
Februar 1...	—	—	—	13	—	—	—	22	14	6	—	—	—	—						
— 8...	—	—	—	18 5	12	1 25	5 13	9 62	35 88	1 48	29 26	8	269 890	15	1174					
— 15...	—	—	—	35	27	19	71	124	77	34	—	—	—	—						
— 22...	—	—	—	20 25	16	8 21	1 17	45 128	10 157	44 72	122 54	31	687 1323	29	2039					
— 29...	—	—	—	45	44	30	72	172	281	194	85	—	—	—						
— 15...	—	—	—	26 4	69 31	77 14	22 29	30 23	96 23	22 22	105 118	49 105	1324 1758	74	3156					
— 22...	—	—	—	30	100	113	62	141	274	465	379	154	—	—						
— 29...	—	—	—	51 13	57 105	85 20	32 77	54 47	11 53	143 177	125 237	241 126	280 117	1505 2006	168	3679				
Mars 1.....	—	—	—	64	163	137	142	243	316	517	423	174	—	—						
— 8.....	—	—	—	95 51	4 113	85 31	43 43	164 229	48	164 45	96	129 191	256 252	292 134	21 133	56 133	1767 2259	272	4298	
— 15.....	—	—	—	150	200	182	441	305	337	548	447	190	—	—						
— 22.....	—	—	—	118 121	18 142	74 55	5 59	245 366	55	208 101	135 135	134 236	258 263	301 148	24 142	58 142	1945 2686	358	4989	
— 29.....	—	—	—	257	221	241	666	444	387	562	473	203	—	—						
— 15.....	—	—	—	65 15	153 163	74 142	5 57	130 66	267 451	75	218 106	135 264	258 264	302 149	25 143	59 143	2083 2856	391	5333	
— 22.....	—	—	—	80	342	221	253	793	459	416	563	476	205	—						
— 29.....	—	—	—	68 44	189 179	26	—	131 57	66	280 469	81	218 106	133 262	16 264	42	306 170	26 143	2151 2943	401	5485
— 15.....	—	—	—	112	394	—	—	254	830	459	411	567	502	206	—					
— 22.....	—	—	—	68 44	170 158	17	—	128 57	62	250 445	61	236 164	122 233	15 271	43	308 160	29 146	2033 2775	356	5164
— 29.....	—	—	—	112	345	—	—	247	756	525	370	575	497	209	—					
April 5.....	—	—	—	29 11	140 122	14	—	118 55	2	282 301	49	150 46	73 178	265 275	48	297 151	34 155	1803 2234	199	4236
— 12.....	—	—	—	42	276	—	—	175	632	233	251	588	482	208	—					
— 19.....	—	—	—	140 122	14	—	—	20 37	22	80 174	24	60 20	3 100	66 171	10	54 130	30 120	744 1980	145	2869
— 24.....	—	—	—	276	—	—	—	79	278	125	103	247	214	131	—					
— 19.....	—	—	—	—	—	—	—	45 19	20	—	—	0 5	40 114	3	19 95	1 62	337 1269	24	1630	
— 24.....	—	—	—	19	189	—	—	19	189	—	—	5	157	115	68	—	—	—	—	
— 24.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 18	6 10	—	—	—	—	155 414	—	599
— 24.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	10	—	—	—	—	—	—	—

Balstad	Nufsford	Sund	Reine	Sørvaaen	Ialt			Ialt af hvert brug	Sum
					ostenfor Hennings-vær	i Hen-ningsvær	vestenfor Hennings-vær		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	0	0	38	8	5	8	55	68	—
52	41	45	4	34	2	13	193	208	7
58	41	45	42	42	13	22	248	—	—
25	9	6	96	28	33	35	201	269	—
229	100	86	35	173	105	88	697	890	15
254	109	92	131	201	152	124	898	—	—
80	12	18	130	32	140	122	125	687	—
343	114	95	44	248	196	157	970	1323	29
423	126	113	174	280	363	281	1395	—	—
152	25	29	152	38	403	225	696	1324	—
406	187	95	56	298	266	227	1265	1758	74
558	212	124	208	336	720	465	1971	—	—
156	28	35	154	40	515	241	749	1505	—
428	196	95	61	307	439	237	1330	2006	168
584	224	130	215	347	1065	517	2097	—	—
160	29	35	154	40	745	256	760	1767	—
427	198	95	60	300	660	252	1347	2259	272
587	227	130	214	340	1615	548	2135	—	—
162	29	37	154	40	906	258	781	1945	—
444	197	100	61	310	1021	263	1402	2686	358
606	227	137	215	350	2216	562	2211	—	—
162	29	37	154	40	1042	258	783	2083	—
433	198	100	61	310	1198	264	1394	2856	391
595	228	137	215	350	2564	563	2206	—	—
169	29	39	153	41	1093	261	797	2151	—
433	197	101	62	314	1259	264	1120	2943	401
602	227	140	215	355	2681	567	2247	—	—
169	29	38	153	41	974	261	798	2033	—
424	196	100	63	314	1101	271	1403	2775	356
593	226	138	216	355	2355	575	2234	—	—
141	26	38	153	41	792	265	746	1803	—
437	19	102	62	320	713	275	1246	2234	199
588	45	140	215	361	1509	588	2039	—	—
60	22	34	153	41	303	66	375	744	—
380	185	107	62	372	453	171	1356	1980	145
440	207	141	215	413	861	247	1761	—	—
25	3	10	153	36	45	40	252	337	—
240	106	105	62	337	148	114	1007	1269	24
265	109	115	215	373	213	157	1260	—	—
0	—	2	153	0	—	—	155	155	—
130	—	4	62	220	—	—	414	414	—
130	—	6	215	220	—	—	599	—	—

Tabel 13 indeholder opgave over de fra de forskellige prestegjeld 16de mars i Lofoten antegnede fiskere, disses fordeling ved de forskellige brug samt antallet af leiekarle.

Tabel 13.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16de mars 1902 forsamlede antal fiskere, disses fordeling ved de forskellige redskaber o. s. v.

Fra hvilket prestegjeld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Leiekarle. Antal
	Mand	Baadmandskaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmandskaber	Baade	Mand	Baade		Fiskere	Baadmandskaber	Baade	
									med liner	uden liner				
Rissen	22	5	5	—	5	1	1	—	—	—	27	6	6	2
Statsbygden	128	23	23	—	2	1	1	—	—	—	130	24	24	6
Orlandet	30	6	6	—	—	—	—	104	—	—	134	32	32	—
Bjugn	53	10	10	—	18	4	4	28	—	26	99	21	21	6
Aafjorden	45	12	12	—	46	10	10	34	2	7	125	31	31	10
Bjørner	17	4	4	—	5	1	1	14	2	2	36	9	9	4
Søndre Trondhjems amt	295	60	60	—	76	17	17	180	4	42	551	123	123	28
Frosten	10	2	2	—	—	—	—	4	—	1	14	3	3	2
Leksviken	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	5	1	1	—
Inderøen	6	2	2	—	—	—	—	—	—	—	6	2	2	—
Ytterøen	8	2	2	—	—	—	—	—	—	—	8	2	2	—
Beitstaden	—	—	—	—	13	3	3	—	—	—	8	2	2	—
Stenkjær	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	13	3	3	1
Fosnæs	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	3
Flatanger	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	2
Lekø	100	26	26	—	15	3	3	—	—	—	15	3	3	7
Kolvareid	31	6	6	—	5	1	1	55	2	15	155	43	43	8
								16	—	4	52	11	11	—

Næro	67	12	12	—	5	1	1	3	—	1	75	14	14	11
Nordre Trondhjems amt	227	51	51	—	48	10	10	78	2	21	353	84	84	34
Bindalen	58	14	14	1	36	8	8	126	15	25	220	62	62	9
Vik	94	20	20	—	81	17	17	92	1	30	267	68	68	35
Brønnø	397	85	85	—	79	16	16	41	1	14	517	116	116	90
Velfjorden	72	15	16	—	62	14	14	2	—	1	136	30	31	33
Vega	116	23	23	—	405	81	81	—	—	—	521	104	104	208
Alstahaug	365	65	65	—	174	37	37	3	1	—	542	103	103	68
Herø	122	21	24	4	243	50	52	12	—	4	377	78	80	38
Tjøtta	214	41	41	8	814	166	168	20	—	6	1048	213	215	335
Vefsen	107	21	21	—	42	10	10	—	—	—	149	31	31	32
Søndre Helgelands fogderi	1545	308	309	13	1936	399	403	296	18	80	3777	805	810	848
Mo	17	4	4	—	36	9	9	2	—	1	55	14	14	12
Hemnæs	132	26	26	—	15	3	3	13	—	5	160	34	34	18
Næsne	344	69	69	—	48	10	10	17	—	7	409	86	86	68
Lurø	69	15	15	—	109	30	30	4	—	2	182	47	47	11
Rødø	349	69	70	1	349	79	79	8	—	3	706	151	152	76
Nordre Helgelands fogderi	911	183	184	1	557	131	131	44	—	18	1512	232	333	185
Gildeskaal	254	48	48	2	203	41	41	9	—	3	466	92	92	46
Beieren	49	9	9	—	103	21	21	—	—	—	152	30	30	21
Bodø	19	3	3	1	52	16	16	28	—	13	99	32	32	12
Bodin	64	13	13	1	60	16	16	15	—	6	139	35	35	11
Skjærstad	116	25	25	—	56	15	15	38	—	12	210	52	52	8
Saltdalen	92	16	16	—	14	3	3	3	—	1	109	20	20	4
Kjærringø	—	—	—	—	171	35	35	6	—	2	177	37	37	5
Folden	42	7	7	—	659	137	137	3	—	1	704	145	145	40
Steigen	72	16	16	—	618	134	134	22	—	9	712	159	159	71
Hammerø	133	31	34	12	413	94	94	33	1	11	579	137	140	31
Lødingen	216	62	85	36	378	123	137	18	—	9	612	194	231	8
Tysfjorden	171	43	46	13	221	54	54	10	—	4	402	101	104	5
Ofoten	129	29	30	—	308	93	93	26	—	12	463	134	135	9
Saltens fogderi	1357	302	332	65	3256	782	796	211	1	83	4824	1168	1212	271

(Forts.)

Fra hvilket prestegjeld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Leiekarle. Antal
	Mand	Baadmand- skaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmand- skaber	Baade	Mand	Baade		Fiskere	Baadmand- skaber	Baade	
									med liner	uden liner				
Hadsel	503	131	137	9	784	211	216	6	—	4	1293	316	357	75
Sortland	261	66	69	6	120	36	37	5	—	2	386	104	108	3
Bo	50	13	13	3	44	12	12	4	—	2	98	27	27	1
Dverberg	64	15	16	—	59	20	20	18	—	19	171	54	55	2
Oksnæs	4	1	1	—	8	3	3	—	—	—	12	4	4	—
Flakstad	300	65	74	11	820	179	213	6	3	—	1126	247	290	536
Buksnæs	207	49	56	9	1329	280	290	14	3	2	1550	334	351	192
Gimsø	57	12	12	—	158	37	37	—	—	—	215	49	49	10
Borge	211	39	40	1	152	35	35	4	—	2	367	76	77	21
Vaagan	260	71	96	13	574	181	184	75	14	23	909	289	317	46
Lofotens og Vesteraalens fogderi	1917	462	514	52	4048	994	1047	162	20	54	6127	1530	1635	1187
Nordlands amt	5730	1255	1339	125	9797	2306	2377	713	39	235	16240	3835	3990	2491
Kvæfjord	252	51	51	1	72	16	16	13	—	5	337	72	72	10
Ibbestad	671	137	137	1	773	163	163	10	—	4	1454	304	304	9
Trondenes	378	83	83	2	460	134	134	29	—	13	867	230	230	11
Bjarkø	4	1	1	—	8	2	2	—	—	—	12	3	3	—
Trano	435	88	89	8	142	31	31	8	—	4	585	123	124	25
Maalselven	10	2	2	—	42	10	10	—	—	—	52	12	12	1
Lenviken	380	75	75	1	79	19	19	9	—	4	468	98	98	—
Balsfjorden	300	61	61	—	196	42	42	6	—	2	502	105	105	9
Tromsøsund	255	62	65	3	187	47	47	21	5	2	463	116	119	3
Tromsø	84	19	20	1	137	41	41	28	5	3	249	68	69	2
Lyngen	488	102	102	1	39	10	10	3	—	1	530	113	113	7
Karlso	124	26	26	1	135	30	30	3	1	—	262	57	57	—

Skjærvø	42	9	9	—	68	17	18	3	1	—	113	27	28	—
Tromsø amt	3423	716	721	19	2338	562	563	133	12	38	5894	1328	1334	77
Talvik	7	2	2	1	7	2	2	—	—	—	14	4	4	—
Tana	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	2	1	1	—
Finmarkens amt	7	2	2	1	7	2	2	2	—	1	16	5	5	—

Rekapitulation.

Søndre Trondhjems amt	295	60	60	—	76	17	17	180	4	42	551	123	123	28
Nordre Trondhjems amt	227	51	51	—	48	10	10	78	2	21	353	84	84	34
Nordlands amt	5730	1255	1339	125	9797	2306	2377	713	39	235	16240	3835	3990	2491
Tromsø amt	3423	716	721	19	2338	562	563	133	12	38	5894	1328	1334	77
Finmarkens amt	7	2	2	1	7	2	2	2	—	1	16	5	5	—
Ialt	9682	2084	2173	145	12266	2897	2969	1106	57	337	23054	5375	5536	2630

Efter de foregaaende aars betydelige nedgang, var, som tabellen udviser, iaar antallet af fiskere kommet adskillig op igjen.

Aarsagen hertil var det lovende østlofotfiske, der begyndte saavidt tidlig paa vinteren, et fiske, hvortil der for smaa baades vedkommende ikke trænges saa lang forberedelse, og hvori derfor mange folk, der som før nævnt ikke var bestemt at reise til Lofoten paa det aldeles uvisse, kom til at deltage. Fra Senjenværene var ogsaa nogen tilflytning.

Baadmandskabernes gjennemsnitlige styrke har været:

1902	pr. garnbaad	4.65,	pr. linebaad	4.23,	pr. dybsagnbaad	2.81
1901	-	— 4.75,	-	— 4.42,	-	— 3.13
1900	-	— 4.73,	-	— 4.50,	-	— 3.00
1899	-	— 4.84,	-	— 4.39,	-	— 3.11
1898	-	— 5.42,	-	— 4.28,	-	— 3.23

Den vedvarende overgang fra storgarn til smagarn medfører nedgang i mandskabsstyrken paa garnbaadene. For line- og dybsagnbaadenes vedkommende bevirkedes den af, at mange ganske smaa baade deltog i line- og dybsagnfisket i Østlofoten, den tid fisken stod nær land.

Forholdet mellem baadbesætningernes størrelse fra de forskjellige distrikter vil sees af tabel 14.

Tabel 14.

Distrikt	Pr. garnbaad			Pr. linebaad			Pr. dybsagn		
	1900	1901	1902	1900	1901	1902	1900	1901	1902
S. Trondhjems amt..	5.74	5.29	4.92	4.53	4.59	4.47	4.12	3.96	3.91
N. Trondhjems amt..	4.19	4.63	4.45	4.75	5.00	4.80	2.92	3.30	3.39
S. Helgelands fogderi.	4.92	4.98	5.02	4.81	4.87	4.85	2.50	2.91	3.02
N. Helgelands fogderi	4.84	4.95	4.98	4.37	4.34	4.25	3.09	3.47	2.44
Saltens fogderi.....	4.55	4.47	4.49	4.42	4.39	4.16	2.96	3.14	2.51
Lofoten og Vester- aalens fogderi.....	4.49	4.27	4.15	4.34	4.11	4.07	2.24	2.42	2.19
Tromsø amt.....	4.92	5.11	4.78	4.50	4.80	4.16	2.57	2.91	2.66

Af dæksbaade anvendes til garnbruget flere og flere for hvert aar. Som linebaad er nordlandsotringen fremdeles uovertruffen.

Tabel 15 viser søgningen til Lofoten fra de forskjellige hjemsteder i tidsrummet fra 1898—1902.

Tabel 15.

Hjemsted	Antal fiskere									
	1898	Procent	1899	Procent	1900	Procent	1901	Procent	1902	Procent
Søndre Trondhjems amt	809	2.7	720	2.9	664	2.9	398	2.1	551	2.4
Nordre Trondhjems amt	728	2.4	675	2.7	586	2.6	361	1.9	353	1.5
Søndre Helgelands fogderi	4 997	16.8	4 626	18.9	4 224	18.6	3 562	19.2	3 777	16.4
Nordre Helgelands fogderi	2 169	7.3	1 936	7.9	1 872	8.2	1 456	7.8	1 512	6.6
Saltens fogderi	5 848	19.6	4 797	19.6	3 022	17.3	3 929	21.2	4 824	20.9
Lofoten og Vesteraalens fogderi .	7 365	24.8	5 687	23.2	5 873	25.8	5 092	27.4	6 127	26.6
Tromsø amt.....	7 827	26.3	6 000	24.5	5 567	24.5	3 748	20.2	5 894	25.6
Ialt	29 777 ¹⁾	99.9	24 461 ¹⁾	99.7	22 736 ¹⁾	99.9	18 555 ¹⁾	99.8	23 054 ¹⁾	100.0

¹⁾ Fiskere fra andre her ikke anførte hjemsteder iberegnete.

Tabel 16 viser forholdet mellem brugen af de forskellige fiske-
redskaber i de sidste 10 aar.

Tabel 16.

Aar	Procent fiskere		
	Garn- brugere	Natline- brugere	Dybsagn- brugere
1893.....	42.8	49.6	7.6
1894.....	38.0	55.7	6.3
1895.....	26.3	66.7	7.0
1896.....	22.2	69.1	8.7
1897.....	28.9	62.7	8.4
1898.....	35.5	59.6	4.9
1899.....	43.5	52.0	4.5
1900.....	59.2	38.9	1.9
1901.....	52.5	44.6	2.9
1902.....	42.0	53.2	4.8

Af tabellen fremgaar, at linebruget igjen er i tiltagende, medens garnbruget viser en omtrent tilsvarende tilbagegang, et forhold, der formentlig vil blive herskende i den nærmeste fremtid. Fra enkelte opsynsdistrikter meddeles endog, at nyanskaffelser af smaagarn foreløbig er indstillet.

Brugen af synkenot til fangst af skrei under lofotfiskeriet er fremdeles forbudt ved udvalgsbeslutninger. Vedtægt desangaaende findes under afsnit VIII — udvalgene vedkommende.

Med hensyn til anvendelsen af de forskellige redskaber i de enkelte distrikter i de sidste 10 aar henvises til tabel 17.

Tabel 17.

A a r	Brugenes fordeling																				
	S. Trondhjems amt			N. Trondhjems amt			Søndre Helgelands fogderi			Nordre Helgelands fogderi			Saltens fogderi			Lofoten og Vester-aalens fogderi			Tromsø amt		
	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn
Procent af fiskere																					
1893.....	47	4	49	44	23	33	37	46	17	75	17	8	37	60	3	21	78	1	56	43	1
1894.....	52	5	43	46	24	30	35	51	14	74	19	7	33	65	2	14	85	1	48	50	2
1895.....	43	11	46	29	33	38	26	62	12	54	34	12	20	76	4	9	89	2	36	62	2
1896.....	35	14	51	24	44	32	22	65	13	47	34	19	15	79	6	4	95	1	30	68	2
1897.....	42	9	49	24	40	36	27	61	12	52	25	23	21	72	7	14	85	1	41	57	2
1898.....	50	11	39	45	28	27	31	62	7	62	26	12	25	72	3	24	75	1	48	51	1
1899.....	50	13	37	63	22	15	36	59	5	65	22	13	32	66	2	35	64	1	57	42	1
1900.....	67	13	20	84	10	6	48	50	2	82	16	2	44	54	2	57	42	1	70	30	0
1901.....	54	20	26	76	15	9	48	49	3	81	15	4	41	55	4	40	59	1	72	27	1
1902.....	54	13	33	64	14	22	41	51	8	60	37	3	28	68	4	31	66	3	58	40	2

b. Leiekarle.

Sidste rubrik i tabel 13 viser antallet af leiekarle for de forskellige prestegjeld. Nedenstaaende tabel 18 angiver antallet fra de forskellige fogderier eller amter i de sidste 5 aar samt det procentvise antal af distriktets lofotfiskere.

Tabel 18.

Hjemsted	Andre leiekarle				
	1898	1899	1900	1901	1902
	Mand				
Søndre Bergenhus amt	—	—	3 ¹⁾	—	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	—
Romsdals amt	—	—	1	—	—
Søndre Trondhjems amt	46	38	42	27	28
Nordre Trondhjems amt	66	72	74	49	34
Søndre Helgelands fogderi	928	935	975	853	848
Nordre Helgelands fogderi	299	236	265	201	185
Saltens fogderi	323	272	256	193	271
Lofoten og Vesteraalens fogderi	1350	961	1125	928	1187
Tromsø amt	68	56	38	28	77
Finmarkens amt	—	—	—	2	—
Ialt	3080	2570	2779	2281	2630
Procent af samtlige fiskere	10.3	10.5	12.2	12.3	11.4

For bevante leiekarle var hyren i vinter fra 135—170, almindeligst 140—150 kroner samt frit hus, brændsel, kogt mad og kaffe. Med alt frit var den fra 80—120 kroner. Kun undtagelsesvis hørtes der om krangel ianledning af afklareringen.

¹⁾ Bergen.

III. Fiskeværene vedkommende.

Efterfølgende tabel 19 viser antallet af de i de forskellige fiskevær 16de mars antegnede fiskere og disses fordeling ved de forskellige brug o. s. v.

Tabel 19.

Fiskevær	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Leiekarle. Antal
	Mand	Baadmand- skaber	Baade	Garnb. udr. med liner	Mand	Baadmand- skaber	Baade	Mand	Baade		Fiskere	Baadmand- skaber	Baade	
									med liner	uden liner				
Raftsund og Ris- vær	176	56	68	31	133	42	44	—	—	—	309	98	112	2
Brettesnes.....	542	151	189	58	518	165	179	56	—	26	1116	342	394	6
Østnæsfjorden ..	278	81	85	—	421	131	138	8	—	5	707	217	228	19
Skraaven.....	576	132	138	2	189	54	54	183	8	63	948	257	263	12
Svolvær.....	977	264	274	15	1513	458	459	211	—	85	2701	807	818	56
Kabelvaag	468	100	100	—	311	97	97	133	27	25	912	249	249	28
Storvaagen.....	615	136	136	1	224	67	67	202	—	68	1041	271	271	23
Ørsvaag.....	69	15	15	—	186	60	60	15	4	—	270	79	79	27
Ørsnes.....	99	17	17	—	422	93	93	—	—	—	521	110	110	43
Hopen og Kalle.	470	100	100	1	494	105	105	41	13	—	1005	218	218	65
Østenfor Hen- ningsvær.....	1270	1052	1122	108	4411	1272	1296	349	52	272	9530	2648	2742	281
Henningsvær ...	1348	258	258	—	1256	263	267	164	—	12	768	553	557	74
Skokkelvigøerne	28	6	6	—	—	—	—	—	—	—	28	6	6	6
Stamsund	1180	212	216	6	655	143	143	12	4	—	1847	359	363	100
Steine	373	71	71	2	88	20	20	70	—	20	531	111	111	24
Ure	333	61	61	2	665	138	139	9	—	3	1007	202	203	62
Øerne til Ure ..	1914	350	354	10	1408	301	302	91	4	23	3413	678	683	192
Mortsund med Brandsholmen	443	84	88	1	623	129	135	—	—	—	1066	213	223	186
Balstad	410	81	81	—	1477	295	298	—	—	—	1887	376	379	499
Nufsfjord	156	28	29	1	976	196	196	2	1	—	1134	225	226	265
Sund	178	37	42	—	331	70	99	—	—	—	509	107	141	151
Brandsholmen til Sund	1187	230	240	2	3407	690	728	2	1	—	4596	921	969	1101
Reine.....	767	153	157	25	272	62	64	—	—	—	1039	215	221	283
Moskenes	80	17	18	—	—	—	—	—	—	—	80	17	18	32
Sørvaagen.....	116	24	24	—	637	132	134	—	—	—	753	156	158	308
Aa	—	—	—	—	875	177	178	—	—	—	875	177	178	359
Reine til Lofot- odden	963	194	199	25	1784	371	376	—	—	—	2747	565	575	982
Vestenfor Hen- ningsvær.....	4064	774	793	37	6599	1362	1406	93	5	23	10756	2164	2227	2275
Ialt	9682	2084	2173	145	12266	2897	2969	1106	57	337	23054	5375	5536	2630

Tabel 20 viser, hvormange fiskere der i de sidste 5 aar har taget nummer i de forskjellige vær, samt til hvormange der i disse er husrum.

Tabel 20.

Merkedistrikt	Husrum til ialt i		Antal fiskere taget nummer				
	1881	1899	1898	1899	1900	1901	1902
Raftsundet.....	—	—	—	697 ¹⁾	—	367 ¹⁾	309 ²⁾
Brettesnes	370	—	1875	1413	1345	881	1116
Skraaven	2460	2200	1233	1151	1358	862	948
Østnæsfjorden.....	2050	3241	2074	357	193	323	707
Svolvær	3160	3278	2315	1110	1326	667	2701
Kabelvaag	2470	2370	1395	863	807	633	912
Storvaagen	1932	2768	1916	1401	1108	988	1041
Ørsvaag	900	908	473	361	267	199	270
Ørsnæs	740	510	809	634	509	523	521
Hopen og Kalle.....	1660	1776	1363	1043	606	663	1005
Henningsvær	4810	5548	4498	3543	2560	2157	2768
Øerne	330	330	317	80	65	63	28
Stamsund.....	3170	4644	3303	2479	2464	1235	1847
Steine og Æsøen.....	1250	1618	677	620	653	514	531
Ure.....	940	1220	966	1099	1164	983	1007
Brandsholmen og Mortsund.....	520	1007	839	758	1238	903	1066
Balstad	1270	1710	1776	1717	1943	1781	1887
Nufsfjord.....	590	1090	950	1041	1196	1170	1134
Sund og Næsland	580	1030	743	857	841	620	509
Reine	830	1457	1393	1255	1341	1187	1039
Moskenes	550	395	310	309	148	125	80
Sørvaagen med Bogen		712	846	862	793	804	753
Aa—Evenstad	330	719	706	811	811	907	875

¹⁾ Risvær.

²⁾ Raftsund og Risvær.

Belægget procentvis i de forskjellige grupper af vær fremgaar af tabel 21.

Tabel 21.

Strækning	Fiskere indskrevne 16de mars				
	1898	1899	1900	1901	1902
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Raftsundet	—	2.8 ¹⁾	—	2.0 ¹⁾	1.4 ²⁾
Brettesnes—Hopen	41.8	34.1	33.1	30.9	40.0
Henningsvær	15.1	14.5	11.3	11.6	12.0
Øerne—Ure	17.7	17.5	19.1	15.1	14.8
Brandsholmen—Sund	14.5	17.9	22.9	24.1	19.9
Reine—Lofotodden	10.9	13.2	13.6	16.3	11.9

¹⁾ Risvær.

²⁾ Raftsundet og Risvær.

Om rorbodernes og logihusenes antal henvises til tabel 22.

Tabel 22.

Sted	Rorboder og logihuse							Husrum til ialt
	Rorboder tilhørende				Logihuse			
	Vær- e eren	Fiskere	Andre	Ialt	Rummer antal mand	Antal	Rummer antal mand	
Østnesfjorden	77	31	2	110	1870	77	1284	3154
Skraaven med Gulbrandsø..	129	36	24	189	1704	18	180	1884
Skjoldvær	12	—	—	12	160	2	40	200
Svolvær	166	—	1	167	2270	69	936	3206
Osau	—	1	—	1	12	2	90	102
Kabelvaag	52	75	15	142	2150	6	70	2220
Storvaagen	116	72	3	191	2612	7	156	2768
Ørsvaag	35	9	—	44	558	—	—	558
Kjøndvik	31	2	—	33	350	—	—	350
Ørsnes	50	—	—	50	510	—	—	510
Høpen	79	1	—	80	868	—	—	868
Kalle	75	1	—	76	908	—	—	908
Guldviken	15	—	—	15	200	1	15	215
Festvaag	39	—	—	39	480	1	48	528
Sauøen og Skaten	68	—	—	68	630	—	—	630
Henningsvær	—	161	109	270	3900	13	275	4175
Skokkelvigøerne	19	1	—	20	250	—	—	250
Valbergøerne	7	1	1	9	80	—	—	80
Stamsund og Svarholt	238	9	4	251	3888	17	756	4644
Æsøen	8	—	—	8	160	—	—	160
Nedre Steine	70	3	—	73	968	4	80	1048
Øvre Steine	20	—	—	20	240	7	170	410
Ure	83	—	1	84	1054	10	166	1220
Brandsholmen, Mortsund og Sandsund	68	11	8	87	1060	2	66	1126
Balstad	150	11	12	173	1837	6	70	1907
Nufsfjord og Strømø	94	—	3	97	1130	3	130	1260
Næsland	20	—	—	20	210	3	20	230
Sund	77	—	—	77	770	5	70	840
Havne	47	1	2	50	486	2	12	498
Olenilø, Sakariasø og Topø	30	1	—	31	305	2	12	317
Reine	64	—	3	67	636	3	80	716
Moskenes	32	5	—	37	370	—	—	370
Sørvaagen med Bogen	62	10	4	76	790	1	30	820
Aa og Tind	85	—	—	85	850	1	28	878
Evenstad	15	—	—	15	160	—	—	160
Ialt	2133	442	192	2767	34426	262	4784	39210

Fra Brettesnes, hvor der i de senere aar jevnlig er foregaaet fiske, klages der meget over mangel af husrum for fiskerne, som der udelukkende er henvist til sine logibaade, der ikke alle er i den stand, at de afgiver forsvarligt husly for længere ophold i den haardeste vintertid. Garnbrugerne har paa denne maade ogsaa vanskeligt for at holde sine redskaber istand.

Renholdet i fiskeværerne lader fremdeles meget tilbage at ønske. Om fuldstændig mangel af priveter meldes fra fiskeværerne Skroven, Hopen, Ure og Sund.

Den i forrige aar til sundhedskommissionerne i Lofotens herreder gjorte henstillen om at lade sundhedsvedtægterne uddele til opslag i rorboderne er saavidt vides efterkommet undtagen for Vaagans vedkommende, hvor endog fornyet henvendelse derom fra opsynsbetjent er forbleven ubesvaret.

I forrige aars beretning paapegede mangler med hensyn til godt drikkevand er fremdeles tilstede. Dertil kommer for Stamsunds vedkommende, at pumpeindretningen ved derværende vandledning i vinter ofte slog fejl og derfor tiltrænger et grundigt eftersyn.

Omstaaende tabel 23 oplyser om det procentvise forhold mellem belægget i de anførte værgrupper og det i disse opfiskede parti.

Tabel 23.

Strækning	Det procentvise forhold mellem fiskernes antal og det opfiskede kvantum															
	1895		1896		1897		1898		1899		1900		1901		1902	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	1.7	—	—	—	2.5	0.6	—	—	2.8 ¹⁾	4.0 ¹⁾	—	—	2.0 ¹⁾	0.4	1.4 ²⁾	0.8
Brettesnæs—Hopen....	45.0	47.3	56.2	55.9	46.6	19.2	41.8	7.2	34.1	25.8	33.1	11.2	30.9	18.4	40.0	51.3
Henningsvær	14.4	16.8	13.8	9.1	14.4	19.4	15.1	7.5	14.5	5.3	11.3	2.8	11.6	14.2	12.0	7.4
Øerne—Ure	16.3	8.4	9.5	7.3	13.3	28.7	17.7	17.7	17.5	20.1	19.1	8.3	15.1	20.7	14.8	14.8
Brandsholmen—Sund..	12.8	13.4	10.6	12.6	12.4	20.5	14.5	38.1	17.9	30.0	22.9	42.5	24.1	31.0	19.9	12.1
Reine—Lofotodden....	9.8	14.1	9.9	15.1	10.8	11.6	10.9	29.5	13.2	14.8	13.6	35.2	16.3	15.3	11.9	13.6
Østenfor Henningsvær .	46.7	47.3	56.2	55.9	49.1	19.8	41.8	7.2	36.9	29.8	33.1	11.2	32.9	18.8	41.4	52.1
Vestenfor Henningsvær	38.9	35.9	30.0	35.0	36.5	60.8	43.1	85.3	48.8	64.9	55.6	86.0	55.5	67.0	46.6	40.5

1) Risvær.

2) Raftsundet og Risvær.

I modsætning til de nærmest foregaaende fem aar blev i vinter det opfiskede kvantum størst østenfor Henningsvær.

Efterfølgende tabel 24 viser, hvorledes fiskerne fra de forskjellige herreder var fordelte i Lofotens fiskevær.

Tabel 24.

Fra hvilket prestegjeld eller by	Raftsundet	Brettesnæs	Skraaven	Ostnæs-fjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnæs	Hopen og Kalle	Hemmingsvær	Skokkelygøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandsholmen	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenæs	Sørvaagen	Aa	Tilsammen	
Rissen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	27
Statsbygden	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130
Ørlandet	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	120	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	134
Bjugn	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	5	—	99
Aafjorden	—	—	—	—	10	—	38	7	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	15	—	125
Bjørnør	—	4	—	—	10	—	—	8	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	36
Frosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Leksviken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Inderøen	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Ytterøen	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Beitstaden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	13
Stenkjær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5
Fosnæs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5
Flatanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	15
Lekø	—	—	—	—	3	—	9	—	—	10	—	—	6	114	—	8	—	—	—	—	5	—	—	—	155
Kolvereid	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	12	12	—	6	9	—	—	—	—	—	—	—	52
Nærø	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	29	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	75
Bindalen	—	—	60	—	12	28	27	—	—	38	—	—	—	16	5	—	5	20	—	—	—	—	4	5	220
Vik	—	—	17	—	5	—	97	4	—	9	—	—	6	14	10	22	21	—	—	33	—	24	5	—	267
Brønnø	—	—	—	1	14	2	152	4	—	14	21	—	12	—	35	4	44	—	—	174	—	30	10	—	517
Velfjorden	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	44	28	—	42	10	—	136
Vega	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	9	—	14	—	4	—	449	—	—	4	—	20	15	—	521
Alstahaug	—	—	—	—	14	3	—	—	—	—	192	—	119	5	21	—	10	—	—	132	—	27	19	—	542

(Forts.)

Fra hvilket prestegjeld eller by	Raftsundet	Brettesnæs	Skraaven	Østnæs-fjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnæs	Hopen og Kalle	Henningsvær	Skokkelvigøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandholmen	Bulstad	Nulsfjord	Sund	Reine	Moskenæs	Sørvaagen	Aa	Tilsammen
Herø	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	166	—	51	—	35	5	5	—	—	27	—	15	55	377
Tjøtta	—	—	—	—	4	6	23	—	—	15	156	—	—	2	10	—	19	35	—	228	10	242	292	1048
Vefsen	—	3	—	6	6	—	—	—	4	69	—	—	6	—	—	—	10	—	6	21	—	13	5	149
Mo	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	8	—	—	5	15	55
Hemnæs	—	—	—	—	—	36	9	34	—	—	6	—	30	—	—	6	—	4	—	—	—	—	15	160
Næsne	—	—	—	—	—	24	120	—	—	—	18	—	89	18	55	25	17	—	—	—	8	25	10	409
Luro	—	—	—	—	11	11	94	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	27	—	5	—	4	—	182
Rødø	—	—	2	—	66	5	68	—	—	—	24	—	—	—	19	157	41	193	49	26	—	31	25	706
Gildeskaal	—	—	6	4	30	—	—	—	—	—	110	—	—	—	6	91	—	—	11	52	—	81	75	466
Beieren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	9	—	5	—	43	20	10	60	152
Bodø	—	3	7	4	52	8	—	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	10	—	99
Bodin	—	—	12	—	31	9	3	—	—	4	—	—	12	—	43	—	—	—	—	—	—	20	5	139
Skjærstad	—	—	15	5	77	6	8	—	—	10	78	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	210
Saltdalen	—	—	—	—	7	—	15	—	—	17	—	—	—	24	18	18	—	—	—	5	—	—	—	109
Kjærringø	—	—	3	—	—	6	11	—	—	10	—	—	—	—	77	—	—	—	—	—	—	—	—	177
Folden	—	—	—	—	4	—	42	6	19	57	—	—	91	21	143	15	66	230	—	—	—	—	10	704
Steigen	—	—	75	—	11	11	4	—	165	108	112	—	110	6	—	90	—	—	—	—	—	—	—	712
Hammerø	38	36	187	4	6	—	3	—	68	40	21	—	30	—	—	—	—	136	—	10	—	—	—	579
Lødingen	44	336	3	14	169	19	6	—	—	—	16	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	612
Tysfjorden	46	112	3	9	109	—	—	—	5	9	104	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	402
Ofoten	16	57	15	—	221	57	66	—	19	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	463
Hadsel	45	134	30	229	115	28	4	117	—	169	112	—	38	—	31	—	236	5	—	—	—	—	—	1293
Sortland	39	65	9	114	46	4	54	—	—	—	5	—	28	—	6	—	—	—	16	—	—	—	—	386
Bø	9	46	—	—	23	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	10	—	—	5	—	—	—	98
Dverberg	—	77	17	—	55	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	171
Øksnes	—	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12

— 508 —

Flakstad	—	—	—	—	21	8	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	362	221	42	105	189	1126	
Buksnæs	—	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	175	38	143	350	673	164	—	—	—	—	—	—	1550
Gimsø	—	—	—	5	20	5	—	—	—	20	159	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	
Borge	—	—	—	—	3	11	—	—	—	—	101	28	163	—	—	11	50	—	—	—	—	—	—	367	
Vaagan	72	93	98	238	150	71	35	14	42	—	91	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	909	
Kvæfjord	—	5	43	—	10	123	—	—	—	—	—	—	6	—	67	24	11	32	—	16	—	—	—	337	
Ibbestad	—	6	63	—	255	—	30	—	—	—	640	—	203	74	31	45	98	5	—	4	—	—	—	1454	
Trondenæs	—	49	21	—	576	162	14	—	—	19	—	—	—	12	14	—	—	—	—	—	—	—	—	867	
Bjarkø	—	3	4	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	
Tranø	—	61	20	—	62	4	15	—	—	93	138	—	35	36	12	36	73	—	—	—	—	—	—	585	
Maalselven	—	4	—	—	17	—	—	10	—	—	—	—	—	6	—	—	10	5	—	—	—	—	—	52	
Lenviken	—	15	4	15	59	16	6	—	—	19	13	—	82	95	120	24	—	—	—	—	—	—	—	468	
Balsfjorden	—	—	—	—	71	27	52	50	46	27	8	—	78	28	53	42	20	—	—	—	—	—	—	502	
Tromsø	—	—	31	15	110	98	8	—	126	35	5	—	12	—	5	18	—	—	—	—	—	—	—	463	
Tromsø	—	3	3	42	81	41	4	—	22	22	8	—	—	—	5	18	—	—	—	—	—	—	—	249	
Lyngen	—	—	191	—	28	12	—	—	—	—	—	—	267	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	530	
Karlø	—	—	5	—	19	6	—	—	5	180	—	—	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	262	
Skjærvø	—	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	
Talvik	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	
Tana	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
																								23054	

— 509 —

IV. Fartøierne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

I løbet af februar ankom de fleste købefartøier, hvoraf en større del gik til Østlofoten, da fiskeudsigterne der var bedst. Mange af de fartøier, der havde taget station i Vestlofoten, flyttede i den første halvdel af mars ogsaa østover, saa belægget ved midten af denne maaned var temmelig stort især i Svølvær og Vaagene.

Det første fartøi med fuld last afseilede fra Stamsund den 8de mars, og fremover denne maaned blev ogsaa en hel del fuldlastede i Østlofoten. Efter at fisket der var saagodtsom ophørt sidst i mars flyttede nogle til Vestlofoten og Senjen for at komplettere sine ladninger, medens andre afseilede til sine hjemsteder med det parti, de havde inde, og enkelte fortsatte til Finmarken.

Paa opreisen forliste en jægt fra Aalesund totalt i nærheden af Reine. Mandskabet blev bjerget, men mistede alt sit tøj. Af ladningen, der bestod af kul og blykønder, indbjergedes en del til Reine og Sørvågen.

Tabel 25 viser antallet af købefartøier ved hver uges slutning i de forskellige opsynsdistrikter. Tallene i næst sidste rubrik over delestregen betegner antal fartøier østenfor, under delestregen vestenfor og efter denne i Henningsvær.

Tabel 25.

Ugen, som endte	Kjøbefartøier tilstede														
	Raftsundet og Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nuvsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen	Tilsammen
Januar 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— 25	—	—	1	3	—	1	1	4	—	2	—	—	—	1	$\frac{5}{7} 1 = 13$
Februar 1	—	—	—	—	—	1	7	7	1	5	—	—	1	4	$\frac{1}{18} 7 = 26$
— 8	—	2	2	10	3	13	22	14	10	13	5	—	6	10	$\frac{30}{58} 22 = 110$
— 15	4	18	3	8	7	18	30	19	13	17	6	—	8	10	$\frac{58}{73} 30 = 161$
— 22	3	12	6	20	12	32	33	24	12	19	7	—	8	8	$\frac{85}{78} 33 = 196$
Mars 1	11	6	15	64	24	51	36	34	6	25	9	2	6	9	$\frac{171}{91} 36 = 298$
— 8	15	5	22	70	65	49	30	26	6	10	4	1	1	5	$\frac{226}{53} 30 = 309$
— 15	35	5	23	102	75	44	23	15	8	10	4	1	—	5	$\frac{281}{43} 23 = 350$
— 22	35	5	18	73	73	52	27	27	12	13	4	1	1	5	$\frac{256}{63} 27 = 346$
— 29	20	—	19	54	55	32	37	39	13	14	5	2	2	9	$\frac{180}{84} 37 = 301$
April 5	12	—	16	21	22	34	32	41	27	29	8	7	4	14	$\frac{105}{130} 32 = 267$
— 12	4	—	6	4	2	10	24	26	24	24	6	5	7	19	$\frac{26}{111} 24 = 161$
— 19	—	—	2	—	—	1	12	21	7	19	3	3	7	18	$\frac{3}{78} 12 = 93$
— 24	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	11	$\frac{0}{14} 0 = 14$

Antallet af kjøbefartøier ved hver halve maaned i de sidste 10 aar vil sees af tabel 26.

Tabel 26.

Maaned	Tid	Antal købefartøier tilstede									
		1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
Januar...	Midten	2	6	15	—	18	—	—	—	—	—
Februar..	Begyndelsen	90	180	190	70	160	30	70	100	60	26
	Midten	450	490	340	260	270	200	180	200	110	160
Mars	Begyndelsen	510	690	620	695	450	420	350	300	240	300
	Midten	622	733	744	747	635	550	422	360	280	350
	Slutningen	521	696	680	500	590	450	400	381	300	300
April	Slutningen										
	af 1ste uge	474	590	590	440	500	380	340	299	280	260
	- 2den „	250	448	330	350	320	290	200	216	180	160
	- 3die „	75	203	250	100	130	100	72	85	44	90
	- 4de „	—	58	75	—	—	—	—	—	—	—

Opgaver over de tilstedeværende fartøier 16de mars foreligger i tabel 27. I denne er, foruden købefartøier, medtaget logifartøier og fartøier i oplag.

Tabel 27.

Fortegnelse

over kjøbefartøier optegnede i Lofoten den 16de mars 1902.

By eller fogderi	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jættegaleas eller jægt	Skøite	Samtlige fartøiers		Samlet drægtighed i tons	Gjennemsnit af		Logifartøier eller fartøier i oplag
							Antal	Besætning		Besætning pr. fartøi	Drægtighed i tons	
A. By.												
Kristiania	—	1	—	—	—	—	1	6	63	—	—	—
Bergen	4	—	2	24	—	1	31	182	2107	—	—	—
Aalesund	1	1	1	3	—	—	6	37	504	—	—	—
Kristiansund	—	4	3	25	1	2	35	168	1771	—	—	—
Trondhjem	—	—	—	5	9	1	15	76	873	—	—	—
Bodø	—	1	—	2	1	—	4	16	144	—	—	—
Tromsø	—	—	1	1	—	—	2	9	100	—	—	—
Fra byerne ialt	5	7	7	60	11	4	94	494	5562	—	—	—
B. Fogderi.												
Søndhordland	—	3	1	5	—	—	9	48	583	—	—	—
Hardanger og Voss ...	—	2	2	16	—	—	20	101	1101	—	—	—
Nordmøre	—	—	2	5	—	—	7	34	376	—	—	—
Fosen	—	2	5	16	5	4	32	125	1317	—	—	2
Inderøen	—	—	—	2	8	1	11	44	521	—	—	1
Namdalen	—	1	1	—	2	1	5	24	272	—	—	—
Søndre Helgeland	—	2	—	19	15	9	45	182	2108	—	—	5
Nordre Helgeland	—	—	—	5	1	1	7	26	277	—	—	1
Salten	—	3	5	59	4	12	83	354	3405	—	—	2
Lofoten og Vesteraalen	—	—	1	13	7	3	24	93	1071	—	—	8
Senjen og Tromsø	—	—	—	5	—	—	5	21	176	—	—	3
Fra fogderierne ialt	—	13	17	145	42	31	248	1062	11207	—	—	22
Fra landet ialt	5	20	24	205	53	35	342	1556	16769	—	—	22

Det gjennomsnitlige antal kjøbefartøier fra de forskjellige byer og fogderier i de sidste 5 aar findes anført i tabel 28 og tabel 29.

Tabel 28.

By	Fartøier tilstede				
	1898	1899	1900	1901	1902
Kristiania	—	1	1	1	1
Stavanger	1	1	1	—	—
Haugesund	2	—	—	—	—
Bergen	66	39	27	17	31
Aalesund	16	13	13	8	6
Molde	1	—	—	—	—
Kristiansund	40	41	36	23	35
Trondhjem	19	17	18	15	15
Stenkjær	1	1	2	—	—
Namsos	1	1	—	—	—
Bodø	9	8	8	2	4
Tromsø	11	10	4	2	2
Fra byerne ialt	176	132	110	68	94

Tabel 29.

Fogderi	Fartøier tilstede				
	1898	1899	1900	1901	1902
Søndhordland	17	15	16	13	9
Hardanger og Voss	28	19	15	18	20
Nordhordland	1	2	—	—	—
Sogn	—	1	—	—	—
Søndmør	1	2	1	—	—
Romsdal	3	2	1	—	—
Nordmør	7	7	7	6	7
Ørlandet og Fosen	53	48	48	31	32
Trondhjemsfjorden	20	15	$\frac{1}{9}$	3	11
Namdalen	6	7	4	3	5
Helgeland	2	1	—	—	—
	80	52	51	50	52
Salten	126	94	80	78	83
	—	1	—	—	—
Lofoten og Vesteraalen	23	22	15	20	24
Senjen og Tromsø	11	5	6	3	5
Fra landdistrikterne ialt	2	2	1	0	0
	376	291	253	225	248

Anm. Tallene over strengen angiver bygdefarernes antal, under kjøbefartøiernes.

Tabellerne 30 og 31 viser fartøiernes antal i de forskjellige fiskevær 16de mars 1902 og deres procentvise antal i de sidste 5 aar.

Tabel 30.

Fiskevær	Antal fartøier tilstede den 16de mars 1902							Antal
	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jægt	Skøite	Logifartøi eller fartøi i oplag	
Risvær og Raftsundet	—	—	—	2	1	—	—	3
Brettesnes	1	3	3	25	2	2	—	36
Skraaven	1	1	3	12	1	5	1	24
Østnesfjorden	—	—	—	2	—	—	—	2
Svolvær	2	8	4	55	12	8	11	100
Kabelvaag	—	—	—	20	3	6	3	32
Storvaagen	—	3	5	23	10	3	1	45
Ørsvaag	—	—	3	14	—	1	—	18
Ørsnes	—	—	4	10	—	—	—	14
Hopen	—	2	1	12	2	2	—	19
Henningsvær	—	2	1	9	7	2	—	21
Stamsund	1	1	—	5	4	1	—	12
Steine	—	—	—	2	1	—	—	3
Ure	—	—	—	3	4	2	—	9
Mortsund	—	—	—	1	—	—	1	2
Balstad	—	—	—	3	5	1	1	10
Nufsfjord	—	—	—	2	—	2	1	5
Sund	—	—	—	1	—	—	—	1
Reine	—	—	—	—	—	—	1	1
Sørvaagen	—	—	—	4	1	—	2	7
Tilsammen	5	20	24	205	53	35	22	364

Tabel 31.

Strækning	Kjøbefartøier tilstede 16de mars				
	1898	1899	1900	1901	1902
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	—	4.0 ¹⁾	—	1.5	0.8
Brettesnes—Hopen	46.9	43.5	29.4	34.6	79.7
Henningsvær	16.2	14.0	12.9	17.6	5.8
Øerne—Ure	14.3	18.2	19.5	19.5	6.6
Brandholmene—Nufsfjord	11.9	12.3	29.1	19.1	4.6
Næsland—Lofotodden	10.7	8.0	9.1	7.7	2.5
Østenfor Henningsvær	46.9	47.5	29.4	36.1	80.5
Vestenfor Henningsvær	36.0	38.5	57.7	46.3	13.7
Antal tilstede i Østnesfjorden ...	103	1	—	—	2
Antal tilstede i Raftsundet	—	17 ¹⁾	—	5 ¹⁾	3 ¹⁾

¹⁾ Risvær.

Antallet og gennemsnitsprocenten af hver klasse fartøier i de sidste 10 aar vil sees af nedenstaaende tabel 32.

Tabel 32.

A a r	Antal fartøier tilstede 16de mars												Ialt	Drægtighed i gennemsnitlig i tons		
	Dampskib		Bark, brig, skonnert, galeas		Slup		Jagt		Jægtegaleas eller jagt		Skøite					
	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.			Antal	pct.
1893	9	1.5	47	7.6	31	5.0	345	55.9	106	17.2	8	1.3	71	11.5	617	533
1894	6	0.8	67	9.1	34	4.6	414	56.5	120	16.4	4	0.6	88	12.0	733	508
1895	14	1.9	76	10.2	52	7.0	415	55.8	106	14.2	2	0.3	79	10.6	744	555
1896	10	1.3	65	8.7	57	7.5	419	55.5	107	14.2	2	0.3	91	12.1	751	531
1897	8	1.2	52	8.2	46	7.2	364	57.3	95	15.0	3	0.5	67	10.6	635	540
1898	6	1.1	42	7.6	37	6.7	323	58.3	78	14.1	2	0.3	66	11.9	554	53
1899	5	1.2	35	8.2	37	8.7	233	54.8	68	16.0	2	0.5	45	10.6	425	62
1900	2	0.6	26	7.1	31	8.5	198	54.1	59	16.2	1	0.3	47	12.9	361	51
1901	—	—	16	5.5	24	8.2	173	59.0	42	14.3	—	—	33	13.0	293	49
1902	5	1.4	20	5.8	24	7.6	205	60.6	53	15.5	—	—	35	10.3	342	49

A n m. Drægtigheden er fra 1898 angivet i tons istedetfor tidligere i tønder.

b. Handel.

Tabel 33 giver oversigt over handelen fra købefartøierne udenfor indkjøbet af fiskevarer.

Tabel 33.

Hjemsteder	Samtlige købefartøiers antal	Antal fartøier med handel											
		Ialt	Varernes art										
			Manufakturvarer	Kolonialvarer	Almindelig krambodhandel	Korn, mel og brødvarer	Fedevarer	Beklædningsgjenstande og skotøi	Fiskeredskaber og tougverk	Agn	Trævarer, ved etc.	Diverse	
Bergen	31	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Aalesund.....	6	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Trondhjem	15	4	—	2	1	2	—	—	—	2	1	—	—
Fosen	32	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inderøen.....	11	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Søndre Helgeland.....	45	4	—	1	1	2	2	—	—	5	—	—	—
Nordre Helgeland.....	7	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—
Salten	83	5	—	—	2	—	1	—	—	2	1	—	—
Lofoten og Vesteraalen...	24	5	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—
Senjen og Tromsø	5	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Ialt		27	1	5	9	4	4	—	—	13	5	—	—

I handelsfartøierne er fremdeles nedgang.

Til sammenligning oplyses, at der for 5 aar siden var 71 og for 10 aar siden 63 fartøier med handel. I aaret 1896 var antallet 147.

V. Andre næringsdrivende.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt).

Tabel 34 viser antallet af andre fremmede næringsdrivende under fisket i vinter.

Tabel 34.

Beskæftigelse	Andre fremmede næringsdrivende tilstede den 28de marts 1902																	Ialt				
	Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund		Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa
Handlende	7	—	9	39	53	2	2	3	8	10	14	1	2	1	18	1	1	4	—	1	—	176
Uhrmagere	—	—	2	2	2	—	—	—	1	3	2	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	16
Guld- og sølvarbejdere	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Andre haandverkere	—	—	5	—	8	2	—	2	3	13	4	2	—	1	4	2	—	3	—	5	—	54
Fotografer	—	—	1	—	2	—	—	—	—	3	2	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	11
Gravører	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Arbejdere	73	—	14	27	16	2	11	6	5	68	5	2	5	12	12	12	8	—	—	—	—	278
Betjente og tjenere	6	4	7	25	22	2	3	5	12	26	23	14	4	1	7	7	3	33	3	15	10	232
Flekkere	—	—	9	21	3	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
Hovedkøbere	9	—	1	15	27	10	7	5	3	—	11	4	6	5	10	—	1	12	—	1	—	127
Spiseverter	2	—	—	—	1	—	—	1	3	3	4	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	18
Musikanter	—	—	—	3	7	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Kunstnere	—	—	—	—	5	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Kvaksalvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lever- og rognkøbere	—	—	—	11	—	—	—	—	—	18	17	5	—	—	9	2	—	—	—	—	—	62
Fiskekøbere	—	—	2	6	—	—	—	—	—	1	16	3	—	—	8	—	—	4	—	5	2	47
Tranbrændere	—	3	9	36	—	—	—	—	—	5	25	2	—	11	15	6	—	17	2	5	7	143
Uden fast arbejde	—	—	1	8	4	—	2	6	3	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Agenter og handelsreisende	—	—	—	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Tilsammen	97	7	60	201	160	19	25	28	40	160	129	35	19	32	84	30	15	75	5	33	19	1273

Antallet af fremmede næringsdrivende for hvert af de sidste 9 aar vil sees i tabel 35.

Tabel 35.

Haandtering	Antal fremmede næringsdrivende								
	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
Handlende.....	206	348	313	301	252	210	129	142	176
Uhrmagere	20	21	23	18	15	18	13	16	16
Guld- og sølvarbeidere	—	1	—	2	2	—	—	—	2
Andre haandverkere .	74	81	85	99	74	61	53	48	54
Fotografer.....	13	20	21	21	14	15	6	10	11
Arbeidere.....	300	432	485	340	304	225	205	172	278
Flekkere.....	45	83	35	22	15	24	31	45	38
Hovedkjøbere.....	208	299	219	100	195	188	149	149	127
Spiseverter	38	30	19	28	38	21	16	15	18
Musikanter	7	9	14	8	11	9	3	15	12
Kunstnere	25	17	18	17	13	9	7	10	9
Gravører	2	4	3	5	—	—	—	1	3
Betjente og tjenere..	231	276	227	264	220	205	196	193	232
Kvaksalvere	5	11	2	3	4	1	2	1	1
Lever- og rognkøbere	25	72	89	116	73	187	89	73	62
Fiskekøbere	6	23	17	25	27	65	36	48	47
Tranbrændere.....	65	102	125	116	70	113	174	162	133
Uden fast arbeide ...	40	66	30	31	24	16	13	28	30
Agenter og handels- reisende	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾	4	14
Ialt	1310	1895	1725	1516	1351	1367	1122	1132	1273

¹⁾ Ikke medtagne i disse aar.

Iaar var antallet noget større end i de 2 foregaaende aar, særlig af handlende og arbeidere. Det i Østlofoten opdukkende gode, men kortvarige fiske var det vel, som i vinter lokkede nogle flere næringsdrivende til at prøve lykken dersteds.

Tabel 36 viser arten af den handel, de tilreisende handlende drev.

Tabel 36.

Varernes art	Af de tilreisende handlende solgte																Ialt				
	Brettesnes	Skraaven	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Orsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund		Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa
Fedevarer	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Frugt.....	—	1	4	3	—	—	—	1	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	14
Manufakturvarer	—	6	3	14	—	—	—	—	2	2	—	1	—	6	—	—	1	—	—	—	35
Beklædningsgjenstande....	—	7	2	12	—	—	—	1	3	5	—	1	—	4	1	1	3	—	—	—	40
Fedevarer og do.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manufakturvarer og do... 4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Kolonialv. og fiskeredskaber	—	—	—	—	—	1	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Jernvarer og bliktoi	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
Staalvarer.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Trævarer, ved, kul etc....	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Uhre, maskiner.....	2	—	8	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Bøger, papir, blæk.....	—	1	12	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	22
Guld- og sølvvarer.....	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Modevarer	—	3	1	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Kortevarer	—	3	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	8
Agn, skjæl	—	—	5	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	17
Almindelig krambodhandel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Trikotage	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3

I Østlofoten, hvor i vinter de fleste handlende var samlede, blev omsætningen meget daarlig, og der klagedes over, at lofotturen bragte kun tab. Da det gode fiske varede saa kort, fik fiskerne for faa penge at rute med, og det var da rimeligt, at der under den blandt de handlende raadende temmelig store konkurrence blev et ringe reelt udbytte for hver enkelt af dem. — Ogsaa i det øvrige Lofoten var omsætningen for de handlende mindre god. Herfra undtages dog Stamsund, hvor de fleste var noksaa tilfredse med resultatet af lofotturen, og de faa handlere i Nufsfjord, Sund og Reine, der handlede forholdsvis godt.

De fiskevær, hvor lovlig handel med spirituøse drikkevarer foregik, er anførte i tabel 37, hvori tillige er angivet rettighedernes antal saavel for sidste aar som til sammenligning ogsaa for de 13 nærmest foregaaende aar.

Tabel 37.

Fiskevær	Handel med spirituøse drikke			
	Brændevin	Vin	Øl	Antal rettigheder
Risvær	1	1	1	2
Skraaven.....	1	1	1	2
Svolvær.....	—	¹⁾ 2	¹⁾ 2	2
Kabelvaag.....	—	¹⁾ 2	¹⁾ 2	2
Lyngvær	1	—	—	1
Henningsvær	—	—	¹⁾ 1	1
Ialt	3	6	7	10
1901	3	6	7	10
1900	3	6	6	9
1899	3	8	8	11
1898	3	5	5	8
1897	3	9	7	12
1896	3	8	8	11
1895	5	9	8	14
1894	5	8	7	13
1893	6	8	7	14
1892	5	6	7	12
1891	6	8	8	14
1890	6	8	9	15
1889	6	6	9	15

¹⁾ 1 hotel med indskrænket ret til udskjækning.

Handelen med drikkevarer foregik gennemgaaende med al ønskelig orden.

VI. Veiret.

a. Landliggedage.

Det antal dage fra og med 16de januar til og med 24de april, inkl. søn- og helligdage, hvorpaa veiret tildels eller ganske hindrede redskabstrækning, findes anført i tabel 38.

Tabel 38.

Maaned	Landliggedage paa grund af veiret 16de januar— 24de april (99 dage) 1902			
	Østlofoten		Vestlofoten	
	Hele	Delvise	Hele	Delvise
Januar.....	4	1	4	3
Februar.....	5	7	9	6
Mars.....	7	8	9	6
April.....	2	3	5	3
Ialt	18	19	27	18
1902.....		37		45
1901.....		39		48
1900.....		39		46
1899.....		38		44
1898.....		48		43
1897.....		30		39
1896.....		41		57
1895.....		35		39
1894.....		43		47
1893.....		47		54

Af virkelige uveirdage var der i den forløbne vinter yderst faa, og sjøen var ualmindelig rolig. I januar og februar indtraf dog endel dage med saa utrygt veir, at det bevirkede landligge.

Først den i ugen fra 18de til 24de mars herskende østenvindsstorm kan siges at have været til synderlig hinder for fiskebedriften; men dette uveir kom da ogsaa saa meget ubeleiligere, som det indtraf i den tid, da fisketyngden var størst for en længere strækning af Lofoten. Fra-seet disse dage samt et par stygge, men kortvarige, nordvestkulinger var veiret meget pent i mars og april.

Til sammenligning med tidligere aar indtages tabel 39.

Tabel 39.

A a r	Hele og delvise uveirdage fra 16de januar til fiskets ende				
	Januar	Februar	Mars	April	Ialt
1892	9	12	21	3	45
	9	15	21	3	48
1893	8	13	11	15	47
	10	14	15	15	54
1894	6	17	19	1	43
	7	18	20	2	47
1895	4	12	8	11	35
	4	13	12	10	39
1896	14	17	8	7	46
	14	20	15	8	57
1897	5	13	9	4	31
	8	16	10	5	39
1898	11	15	12	2	40
	14	15	12	2	43
1899	7	14	14	3	38
	8	18	15	3	44
1900	5	14	16	4	39
	8	14	18	6	46
1901	6	14	15	4	39
	8	16	17	7	48
1902	5	12	15	5	37
	7	15	15	8	45

Anm. Over strengen gjælder Østlofoten, under strengen Vestlofoten.

Tabel 40 viser trækningdagenses antal i de forskjellige vær.

Tabel 40.

Fiskevær	Antal trækningsdage fra 16de januar til 24de april (99 dage) 1902				
	Januar	Februar	Mars	April	Sum
Skraaven	$6\frac{1}{5}$	$22\frac{8}{14}$	$17\frac{10}{7}$	$14\frac{11}{3}$	$\frac{30}{29}=59$
Svolvær	$4\frac{4}{0}$	$20\frac{16}{4}$	$18\frac{15}{3}$	$10\frac{9}{1}$	$\frac{44}{8}=52$
Vaagene.....	—	$18\frac{14}{4}$	$17\frac{8}{9}$	$9\frac{6}{3}$	$\frac{28}{16}=44$
Ørsvaag—Hopen.....	$2\frac{0}{2}$	$19\frac{9}{10}$	$22\frac{12}{10}$	$13\frac{10}{3}$	$\frac{31}{25}=56$
Henningsvær	$6\frac{5}{1}$	$18\frac{9}{9}$	$17\frac{11}{6}$	$11\frac{8}{3}$	$\frac{33}{19}=52$
Stamsund—Ure.....	$7\frac{4}{3}$	$21\frac{10}{11}$	$22\frac{16}{6}$	$21\frac{13}{8}$	$\frac{43}{28}=71$
Balstad	$6\frac{1}{5}$	$17\frac{10}{7}$	$19\frac{9}{10}$	$21\frac{12}{9}$	$\frac{32}{31}=63$
Nufsfjord—Sund.....	$6\frac{1}{5}$	$16\frac{8}{8}$	$19\frac{12}{7}$	$20\frac{12}{8}$	$\frac{33}{28}=61$
Reine	$7\frac{6}{1}$	$16\frac{7}{9}$	$18\frac{11}{7}$	$21\frac{14}{7}$	$\frac{38}{24}=62$
Sørvaagen	$3\frac{2}{1}$	$17\frac{13}{4}$	$21\frac{16}{5}$	$21\frac{17}{4}$	$\frac{48}{14}=62$

Anm. Over strengen hele og under strengen delvise trækningsdage.

Sjøveirsdagenes antal om maaneden fra 16de januar indtil fiskets slutning findes for de sidste 5 aar anført i tabel 41.

Tabel 41.

Maaned	Antal søveirsdage i aarene 1898—1902									
	Østlofoten					Vestlofoten				
	1898	1899	1900	1901	1902	1898	1899	1900	1901	1902
Januar.....	5	9	10	8	8	3	7	8	7	8
Februar.....	16	17	18	18	19	12	15	16	14	16
Mars	23	21	17	18	17	19	22	16	16	19
April	21	20	17	12	20	21	19	17	12	19

b. Forlis.

De iaar indtrufne baadforlis foregik paa et nær, der hændte ved lystseilads, under fiskebedriften. Aarsagerne sees at være de mest almindelige — kuldseiling og fyldning af braadsjø. Paa reise til og fra Lofoten forefaldt, saavidt vides, intet baadforlis. Forliset af et fartøi er beskrevet under afsnit IV — fartøierne vedkommende.

Af andre ulykkeshændelser anmeldtes, at en fisker i Stamsund faldt udover en kai og slog sig ihjel.

Redningsskøiter var som vanlig stationeret i de forskjellige opsynsdistrikter.

Tabel 42 viser tid og sted for de aarlige baadforlis fra 1893.

Tabel 42.

Aar	Baadforlis																			
	Ialt	Maaned					Baadforlis													
		Januar	Februar	Mars	April	Ubestemt	Raftsundet	Brettesnes	Østnæsfjorden	Svolvær	Skraaven	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine
1893	15	7	3	4	1	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	2	—	2	1	²⁾ 5
1894	19	2	6	11	—	—	³⁾ 1	¹⁾ 1	2	—	3	1	⁴⁾ 4	2	—	3	1	—	1	—
1895	16	—	5	2	9	—	—	—	—	1	—	—	5	5	1	—	1	—	2	1
1896	25	—	10	6	9	—	—	—	3	2	1	1	4	1	—	2	—	1	⁴⁾ 3	³⁾ 7
1897	32	2	12	16	2	—	—	—	²⁾ 3	1	1	2	²⁾ 7	—	1	3	2	4	2	6
1898	17	2	6	5	4	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	4	—	5	3	—
1899	11	2	2	6	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	2	—	1	—	3
1900	12	2	8	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	2	3	3
1901	16	—	14	1	1	—	—	—	—	1	—	1	2	1	3	5	1	1	—	1
1902	14	1	4	6	3	—	—	—	3	—	—	1	—	3	1	2	—	—	—	4

1) Baadene forliste i havn.

2) Heraf 2 forlis i havn.

3) Heraf et forlis ved paaseiling af dampskib.

4) Heraf 1 forlis i havn.

Tabel 43 viser anledningen til og antallet af omkomne ved forlis og andre ulykkeshændelser under lofotfiskeriet i de sidste 10 aar.

Tabel 43.

Aar	Ialt	Baadforlis								Omkomne ved andre tilfælde	Omkomne	
		Anledning			Tilregnelighed			Antal forliste			Ialt	I forhold til 100 000
		Under fiskeri	Under reise	Andre tilfælde	Utilregneligt	Kunde være undgaaet	Ubestemt	Reddede	Omkomne			
1893.....	15	13	—	2	11	3	1	50	17	3 ²⁾	20	75
1894.....	19	16	—	3	15	4	—	59	16	1 ³⁾	17	62
1895.....	16	15	1	—	13	3	—	45	27	—	27	83
1896.....	25	23	1	1	22	3	—	81	22	1 ¹⁾	23	71
1897.....	32	27	2	3	26	6	—	133	15	3 ¹⁾	18	57
1898.....	17	11	6	—	13	4	—	50	18	1 ⁴⁾	19	64
1899.....	11	9	2	—	7	4	—	37	17	1 ⁵⁾	18	74
1900.....	12	9	2	—	10	2	—	39	9	1 ⁶⁾	10	44
1901.....	16	16	—	—	14	2	—	55	19	—	19	102
1902.....	14	13	—	1	8	6	—	48	14	1 ⁶⁾	15	65

1) Faldt overbord fra baad.

2) 1 ved sneskred, 1 falden overbord, 1 ved vaadeskud.

3) Drab.

4) Faldt udover fjeldet.

5) Ved sneskred.

6) Faldt udover sten

Oplysning om maaden, hvorpaa forlisene foregik, samt aarsagen, forsaavidt den er bekjendt, tilligemed baadenes art findes anført i tabel 44.

Tabel 44.

Aar	Baadforlis																									
	Maaden								Tilregnelig aarsag						Baadenes størrelse											
	Ialt	Fylt eller kantret af braadsjø	Kuldseiling	Paaseiling	Grundstødt	Skaaret under	Overlastning	Andre maader eller ukjendt	Ialt	Uopmerksoinshed	Dumdrigtighed	Liden ballast	Slet udstyr	Drukenskab	Uvidenhed	Andre aarsager	Fembøring	Øtring	1/2 femterumming	1/2 fjerderumming	Trerumming	Kjæks	Jolle	Snedsilsbaad	Skibsbaad	Ubekjendt
1893	15	8	2	—	—	—	1	4	3	—	—	—	—	—	3	1	11	1	—	—	—	2	—	—	—	—
1894	19	10	2	1	2	—	2	2	4	—	2	—	—	2	—	1	8	4	2	3	—	—	—	1	—	—
1895	16	11	2	2	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	4	5	3	2	—	—	—	2	—	—	—
1896	25	12	7	4	—	—	—	2	5	1	1	—	—	—	3	—	17	3	4	—	—	1	—	—	—	—
1897	32	4	22	4	—	1	1	—	6	4	1	—	—	1	—	—	26	1	3	—	—	1	1	—	—	—
1898	17	8	5	2	—	1	1	—	4	2	—	—	—	—	2	—	10	2	2	2	—	—	1	—	—	—
1899	11	2	7	—	—	1	—	1	4	3	—	1	—	—	—	—	8	—	2	—	—	—	1	—	—	—
1900	12	3	6	1	—	1	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	2	—	—	—
1901	16	10	4	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1902	14	4	9	1	—	—	—	—	6	4	1	1	—	—	—	—	10	1	2	—	—	—	1	—	—	—

c. Luftens temperatur.

Paa grund af de østlige og nordlige vinde, der saa godt som uafbrudt herskede hele vinteren, holdt luftens temperatur sig gennemgaaende lav. Selv ud i april maaned stod thermometeret temmelig lavt enkelte nætter. Snefaldet var betydeligt.

Gjennemsnitstemperaturen for hver uge vil sees af tabel 45.

Tabel 45.

Ugen som endte	Luftens temperatur i Svoldvær 1902 (Celsius grader)			
	Gjennemsnitlig		I ugens løb	
	Middag	Laveste temperatur	Høieste temperatur	Laveste temperatur
Januar 18.....	÷ 6.7	÷ 7.7	÷ 5.6	÷ 9.4
— 25.....	÷ 2.9	÷ 5.9	÷ 1.7	÷ 8.9
Februar 1.....	÷ 1.3	÷ 5.2	+ 3.4	÷ 6.7
— 8.....	÷ 2.2	÷ 6.7	+ 2.7	÷ 9.4
— 15.....	÷ 2.6	÷ 8.5	+ 3.3	÷ 11.7
— 22.....	+ 1.8	÷ 1.3	+ 4.0	÷ 5.6
Mars 1.....	+ 3.3	÷ 1.2	+ 8.0	÷ 3.0
— 8.....	0.0	÷ 3.2	+ 2.8	÷ 3.9
— 15.....	÷ 0.5	÷ 5.2	+ 2.8	÷ 9.4
— 22.....	÷ 3.9	÷ 5.1	+ 2.0	÷ 10.6
— 29.....	+ 1.4	÷ 6.1	+ 5.0	÷ 10.6
April 5.....	+ 2.1	÷ 5.8	+ 8.0	÷ 7.2
— 12.....	+ 4.5	÷ 2.9	+ 7.0	÷ 7.2
— 19.....	+ 5.0	+ 2.4	+ 12.0	0.0
— 24.....	+ 6.3	+ 0.7	+ 10.0	÷ 1.7
Middeltemperatur	+ 0.3	÷ 4.1		

Tabel 46 udviser middeltemperaturen ved middagstid i Svoldvær i de sidste 5 aar.

Tabel 46.

Tid	Luftens middeltemperatur middag (Celsius grader)				
	1898	1899	1900	1901	1902
Januar 16de—31te	÷ 3.0	÷ 3.3	÷ 0.2	+ 1.3	÷ 3.6
Februar 1ste—14de	÷ 2.2	÷ 4.0	÷ 4.3	÷ 3.0	÷ 2.4
— 15de—sidste	+ 0.9	+ 1.0	÷ 3.4	÷ 1.2	+ 2.6
Mars 1ste—15de	0.0	÷ 1.2	÷ 1.2	÷ 0.6	÷ 0.3
— 16de—31te	+ 0.4	+ 1.0	+ 1.8	+ 0.5	÷ 1.3
April 1ste—24de	+ 6.7	+ 6.1	+ 5.7	+ 4.3	+ 4.5
Middeltemperaturen	+ 2.0	+ 0.7	+ 0.7	+ 0.5	+ 0.3
Laveste middeltemperatur	÷ 2.2	÷ 5.0	÷ 4.0	÷ 3.4	÷ 4.1
Høieste kuldegrad	÷ 8.3	÷ 12.2	÷ 11.7	÷ 12.2	÷ 11.7

d. Vandets temperatur.

Dybvandsthermometre udlaantes i vinter til følgende fiskere:

Anders J. Ophaug af Ørlandet,
Edvard J. Meisfjord af Stamnes,
Lorentz Olsen Valla af Hemnes,
Johan Sivertsen af Brønø.

Journaluddrag over de foretagne maalinger hidsættes ikke af den grund, at termometrene viste sig at være enten i ustand eller unøiagtige. Reparation og regulering af disse dybvandsthermometre vil være nødvendig, om de for fremtiden skal benyttes.

VII. Fisket vedkommende.

a. Fiskets gang.

Før opsynet traadte i virksomhed, blev saa godt som intet fiskeforsøg foretaget. Resten af januar maaned og begyndelsen af februar forløb ogsaa, uden at noget nævneværdigt var udrettet. Fangsten holdt sig gjennemgaaende yderst liden paa de forholdsvis faa redskabstrækninger, der i denne tid fandt sted. I den første halvdel af februar formerkedes fiskeindsig til „Høla“, uden at dette havde stødt til vestenfor, undtagen for Stamsund og Steine, hvor der fra den femte fiskedes særdeles godt paa liner. Fra midten af februar tog fisket godt opsving for Vaagene, Svolvær og Skroven med tildels rig fangst henimod maanedens slutning, hvilket bevirkede en ualmindelig stor tilflytning til disse opsynsdistrikter. Trods den mængde redskaber, som nu udsattes paa et saa begrænset felt — fisken stod nemlig ikke over hele „Høla“ — fiskedes der fremdeles godt, omend noget ujevnt for garnbrugets vedkommende, indtil bedriften blev afbrudt ved et uveir af østenstorm, som stod paa fra 18de til 24de mars. Følgen heraf blev selvsagt en større sammenvikling af den masse garnbrug, der stod saa sammentrængt, ligesom det viste sig, at den største del af fiskestimen under uveirsperioden havde begivet sig paa udsig. Fangsten aftog nemlig efter uveirets ophør meget brat. Haabet om større Østnæsfjordfiske, som næredes, da fisken skjød sig henimod Hellenæsset, blev skuffet. For Henningsvær og især for Hopens opsynsdistrikt slog linefisket ganske godt til i mars. Samtidig med fisket paa „Høla“ foregik ved Brettesnæs et ganske godt line- og smaagarnsfiske, hvilket ogsaa i begyndelsen af mars strak sig til Risvær og Raftsundet, lige op ved Digermulen, hvor det dog blev kortvarigt.

Det før nævnte fiske for Stamsund og Steine holdt sig jevnt godt til over midten af april. Ellers forblev vestlofotfisket gjennemgaaende misligt indtil der i sidste uge af mars ogsaa for de fleste øvrige vær

indtraadte nogen bedring i linefangsten, hvis varighed efter 15de april indskrænkede sig til Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter. I de vestligste vær gjordes endog sidst i maaneden linetrækninger paa op til 4 à 500 fisk, naar ferskt agn var at erholde.

Storgarnfisket var helt igjennem daarligt i Vestlofoten. For smaa-garnsbrugerne blev udbyttet mere tilfredsstillende overalt.

Fraregnet en kort tid under vestsiget, stod fisken usædvanlig langt fra land.

De nærmere forhold i de enkelte vær vil fremgaa af det følgende:

Raftsundet, Brettesnæs og Risvær. For Brettesnæs formerkedes fisk i ugen som endte den 22de februar. Baadbelægget, der fra først af ikke var stort, øgedes meget ved tilflytning af logibaade, samtidig med, at fisket tiltog, indtil det var paa sit høieste den 12te mars. Efter den tid blev fangsten noget ujevne; men meget kunde endnu have været udrettet, hvis ikke fuldstændig veirhindring var indtraadt fra 18de til 25de mars.

Med april maanedes indgang viste fisket sig sterkt aftagende, og efter den 6te ophørte det saa godtsom.

I Raftsundet — helt op forbi Digermulen — fiskedes ganske godt nogle dage først i mars; men dermed blev det ogsaa. Fisken forsvandt pludselig igjen.

Det samme var tilfældet ved Risvær. Her tog dog fisket sig lidt op igjen i begyndelsen af april, af hvilken grund endel baade, der var paa hjemreise, stoppede op for en kort tid.

Østnesfjorden. Hovedsagelig af hjemfolk fiskedes der noget først paa vinteren; men fangsten holdt sig gjennemgaaende lav og ophørte helt efter 8de mars.

Skroven. De faa fiskere, der deltog i fisket i januar, havde et yderst daarligt udbytte deraf. Største fangst bragte en tonætters smaa-garnslænke for Gulbrandsø den 24de med 80 skrei og endel sei.

I første halvdel af februar blev redskaberne paa grund af utrygt veir adskillig overstaaede; men der merkedes dog opgang i fangsten, som fra midten af maaneden var jevnt stigende, og især fra 1ste til 17de mars god, idet den gik op til 1 100 paa storgarn, 600 paa smaa-garn og 700 paa natliner og dagliner. Senere hindredes fiskeriet meget af østentorm. Det blev ogsaa sidst i mars mindre og ujevnt og aftog fra april maanedes begyndelse hurtigt paa alle redskaber.

Fisket foregik for endel vest af Skroven, men mest paa „Høla“.

Svolvær. Fangsten, som sidst i januar, da fisket begyndtes, og i den første halvdel af februar kun undtagelsesvis naaede op til et par hundrede fisk, men almindelig var fra 0—100, tiltog senere betydelig. Særlig i begyndelsen af mars var det ingen sjældenhed, at den gik op til 1 000 paa garn, 600—800 paa nat- og dagliner samt 250 paa dybsagn.

De fiskere, der hele tiden holdt sig i været, havde derfor gjennemgaaende godt udbytte, medens det blev mere ujevnt for en stor del af tilflytterne, som først ankom efter at der var overfyldt med redskaber.

Efter uveirsugen — 18de—24de mars —, som sparede livet paa meget fisk, sluttede og bortflyttede de fleste fiskere. De baade, der fortsatte fiskeriet i begyndelsen af april, udrettede ikke stort.

Kabelvaag og Storvaagen. Fra 8—40 fisk paa liner fik de faa baade, som drev fiske i de sidste dage af januar. Den første smaa-garntrækning foregik 1ste februar inde paa „Bakken“ med fangst at 250 skrei paa tre nætters brug. Indtil 13de februar var det smaat paa liner, men delvis godt paa smaagarn — op til 350 fisk.

Derefter tiltog fisket for alle slags redskaber. Efterretningerne herom bevirkede en meget stor tilflytning mest af garnbaade, af hvis redskaber den begrænsede del af fiskehavet, hvorpaa fisketyngden stod, blev aldeles overfyldt. Fisket vedblev imidlertid godt, tildels rigt indtil 18de mars, da en hel uges landligge, hvorunder redskaberne blev meget sammenviklede, indtraf.

De første redskabstrækninger, der foretoges efter uveirets ophør, viste, at fisken havde fortrukket, medens dette herskede. De fleste tilflyttere vendte da tilbage til sine respektive vær, og da fangsten for de gjenliggende fremdeles var ujevn og sterkt aftagende, sluttede disse i begyndelsen af april.

Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle. Ved nogle fiskeforsøg sidst i januar havde man for Ørsnæs faaet op til 100 fisk paa liner. — Ubetydeligt var dog udrettet før 8de februar. I resten af denne maaned holdt fangsten sig taalelig jevn om end ikke høi. Line- og smaagarnsfisket var i mars ganske tilfredsstillende; men storgarnsfisket slog mindre til. En uges uveir i den bedste fisketid gjorde ogsaa her et stygt afbræk.

Linefisket, som hele tiden var bedst for Ørsvaag, vedvarede den første uge af april. Fisken holdt sig mest paa eggen. Der var ingen samlet fisketyngde. Det lod til, at den stod i mindre stimer, da linebrugerne tildels kunde trække flere hundrede liner uden at faa en fisk, medens de derefter paa samme sætning fik fisk paa hver angel, saa et stykke fiskefrit og saa atter pent med fisk.

Til distriktet var i begyndelsen af mars adskillig tilflytning af fiskere fra Vestlofoten.

Henningsvær. I januar maaned foregik intet nævneværdigt fiske, men nærmest kun forsøgsdrift med meget tarveligt resultat. Ligesaa var det smaat i første halvdel af februar, medens den største del af fiskeralmuen samledes. Henimod midten af denne maaned indtraadte nogen bedring i fisket, som holdt sig med tildels bra linefiske til udover midten af mars, da større fisketyngde formerkedes ogsaa paa garn. Efter nogle faa sjøveirsdage med ret god fangst indtraf saa længere tids landlige formedelst uveir, og da dette den 25de bedagede sig, blev der ikke meget at udrette for garnfiskerne. Linefisket fortsattes derimod med vekslende held til 14de april, da de fleste fremmede fiskere var afreist. En flerhed af værets garnbaade deltog i mars i fisket paa „Høla“, hvor enkelte gjorde det ganske godt.

Først i april var der nogle dages fiske paa „Strømmen“, forøvrigt foregik dette langt „ind og vest“ paa sjøen.

Stamsund, Steine og Ure. Paa de faa dels overstaaede line-trækninger, der foregik før 5te februar, fik man for Stamsund og Ure henholdsvis op til 60 og 30 skrei.

Nævnte dag var fangsten for Stamsund og Steine paa natstaaede liner op til 300, gennemsnitlig 100, paa smaagarn gennemsnitlig 130 og for en storgarnsbaad 100 fisk.

Linefisket holdt sig derefter meget godt og jevnt for disse to vær saagodtsom hele vinteren, og tilflytning af endel linebaade fra Ure samt vestligere vær, hvor det var smaat, fandt sted i begyndelsen af mars. Smaagarnfisket var samtidig upaaklageligt; men ikke saa jevnt, som linefisket. Det lille opsving, som storgarnfisket, der tidligere var mislykket, tog i den sidste halvdel af mars blev ikke af varighed paa grund af veirhindringer, som da indtraf og forvoldte, at udbyttet idetheletaget blev saa langt mindre, end man havde ventet. Mange af storgarnbaadene var fra 25de februar til over midten af mars, bortflyttet til Vaagene og Svolvær. Resultatet af denne flytning blev imidlertid for fleres vedkommende daarligere, end om de var forblevne i distriktet.

For Ure indtraadte ingen bedring før sidst i mars. Særlig linebrugerne rettede da og i den første del af april noget paa det tidligere uheld.

I Steine fiskede dybsagnbaaden godt i mars. Fra 4de april begyndte garnbaadene dag for dag at slutte. Linefisket blev senere i maaned mere og mere ujevnt, og da dertil indtraf agnmangel, afsluttedes ogsaa dette omkring den 20de.

Balstad og Mortsund. Den 22de januar blev de første linesætninger, og den 28de nogle garnlænker trukne med henholdsvis 0—20 og 0—50 fisk, om hvilke tal fangsten dreiede sig indtil 11te februar, da den gik op til 150 paa begge redskaber. Den 15de samme maaned var udbyttet endda lidt bedre, skjønt fremdeles ujevnt; men efter 20de i sterk tilbagegang. I den sidste uge af februar flyttede mange baade til Østlofoten, og lidet blev udrettet for Balstad i mars maaned.

For Mortsund var fisket hele tiden lidt bedre paa liner og smaa-garn, særlig sidst i mars og i begyndelsen af april, 'da ogsaa enkelte af Balstads linebaade fik nogle dages bra fangst.

Storgarnbaaden sluttede den 10de april med gennemgaaende magert udbytte. Flere linebaade forlod værene omkring den 16de. De som fortsatte fiskeriet naaede senere almindelig ikke over 50—60 fisk i sættet.

Nufsfjord og Sund. For begge vær blev liner trukne første gang den 18de januar med fangst op til 30 fisk. Der foregik forøvrigt kun faa redskabstrækninger i denne maaned.

I februar formerkedes skrei længst inde paa eggen, men der syntes at være lidet af den, idet fangsten var rent mislig paa alle redskaber.

Udover midten af maaneden merkedes lidt bedring. Den vanlige gennemsnitsfangst var dog ikke mere end fra 30 til 100. Kun i et par trækningsdage omkring den 20de opnaaedes paa overstaaede garn et gennemsnitstal af ca. 200 og paa liner 140. Fisket tog imidlertid straks af, specielt for Sund, hvor storgarnbaadene den 28de fik fra 4 til 50 fisk.

Den væsentligste del af fiskerne reiste i første uge af mars til Østlofoten saaledes, at der af distriktets 354 baade kun gjenlaa 106. Garnbaadene fra Nufsfjord vendte omtrent straks tilbage. De fleste øvrige returnerede i tiden fra 21de til 24de. Henvend midten af mars seg fisken, der som før nævnt havde staaet paa eggen, opover mod land og syntes senere at være spredt tyndt over hele fiskefeltet. I den sidste uge af maaneden tog fisket sig glædeligt op for linebrugets vedkommende med en gennemsnitsfangst af 140 til 230. Ogsaa paa smaa-garn fiskedes da nogenlunde bra. Man haabede, at dette opsving, naar det indtraadte saa sent i fisket, skulde holde sig en stund udover; men allerede henimod midten af april tog det kjendeligt af, og den 19de havde omtrent alle fiskere sluttet.

Under østflytningen fiskede linebaadene fra Sund 1 500—3 000 fisk pr. baad. For de fleste garnbaade blev resultatet derimod elendigt.

Reine, Sørvaagen, Aa og Tind. Medens de første linetrækninger for Reine foretoges den 17de, blev der vestenfor ikke trukket

brug før den 24de januar. Fangsten var fra 20 til 70 fisk og bedst for Tind. Nogen regelmæssig sjødrift begyndte dog ikke før nogle dage ud i februar, og kun de baade, som vovede sig længst ud fra land, fik da noget, paa de almindelige sættepladse var omtrent fiskefrit. Paa denne maade gik det maaneden ud og en stor del af mars. Det rolige veir gjorde det muligt at fiske saa langt paa sjøen, enkelte fiskere fra det vestligste vær drev det endog til at benytte samme fiskehav, som baadene fra Værø, noget som tidligere neppe har hændt. At fangsten under disse omstændigheder blev yderst ujevn er selvsagt.

Under vestsiget kom fisken noget nærmere land; men ikke saa nær som sædvanlig.

Linefisket blev imidlertid efter 26de mars upaaklageligt og holdt sig især for værene vestenfor Glopen godt, indtil opsynet hævedes den 24de april.

Fra Reine og Havnø flyttede flere storgarnbaade til Østlofoten. Det samlede udbytte for disse blev desuagtet beklagelig lidet. Enkelte smaagarnbaade i Reines og mange linebaade i Sørvaagens opsynsdistrikt havde derimod ganske bra lot.

b. Udbyttet.

Det til handelsvare tilvirkede udbytte ansloges ved fiskets afslutning til $14\frac{3}{10}$ million fisk, 2 557 hl. lever, 9 628 hl. dampmedicintran og 13 700 hl. rogn.

Af fiskepartiet blev $10\frac{1}{2}$ million saltet til klipfisk, $3\frac{6}{10}$ million hængt til rundfisk og $\frac{2}{10}$ million tilvirket paa anden maade.

Til guanofabrikation opsamledes $10\frac{3}{10}$ million torskehoveder, hvoraf der desuden hjemsendtes $3\frac{2}{10}$ million til kreaturfoder.

Værdien af disse produkter kan formentlig ansættes til omtrent $4\frac{4}{10}$ million kroner.

Til fortæring i Lofoten og bortsendelse medgik antagelig $\frac{6}{10}$ million fisk.

Dampmedicintranen tilvirkedes ved 68 damperier, hvoraf 57 paa land og 11 ombord i fartøier.

Efter vegtopgaver, der saavidt mulig regelmæssig indhentedes fra samtlige opsynsdistrikter to gange i hver maaned, udgjorde gennemtnitsvegten for garnfisk 275 kilo og for linefisk 250 kilo pr. 100 stkr. i sløiet tilstand.

Leverens fedtholdighed opgives til gennemsnitlig omkring 42 pct. Fiskens rognholdighed pr. 1 000 stkr. har været: .1.71 i 1898, 1.61 i 1899, 1.34 i 1900, 1.41 i 1901 og 1.12 i 1902. Denne beregning er foretaget ved den tid, da forøgelsen af rognpartiet ophører.

Tabel 47 viser det aarlige udbytte af fisk, lever og tran, samt antallet af fiskere i de sidste 19 aar.

Tabel 47.

Aar	Antal fiskere	Opfisket kvantum i tusinder	Fisk pr. fisker	Leverholdighed. Fisk pr. hl. lever	1 000 hektoliter		
					Leverparti	Tranparti	Damp- medicintran- parti
1884	27 798	17 000	612	500—700	16.9	10.1	4.20
1885	26 625	26 500	1 000	400—700	29.5	18.2	6.55
1886	28 920	31 000	1 072	300—650	41.0	25.4	10.00
1887	28 030	29 700	1 060	300—700	38.3	23.6	9.50
1888	31 917	26 000	815	250—450	38.0	23.6	16.10
1889	30 083	17 200	572	200—500	23.5	14.6	12.90
1890	30 324	30 000	989	200—500	58.5	36.3	16.70
1891	30 378	21 050	691	250—500	22.7	14.1	18.20
1892	30 092	16 250	540	280—550	23.0	14.3	8.10
1893	26 683	27 000	1 012	270—550	31.5	19.5	18.60
1894	28 000	28 500	1 017	400—800	14.6	7.3	12.30
1895	32 600	38 600	1 184	500—1300	11.0	3.8	12.30
1896	32 280	18 000	558	570—1000	2.5	1.2	8.85
1897	31 312	25 800	824	300—720	7.7	3.8	18.26
1898	29 777	15 000	504	300—700	8.0	4.0	11.25
1899	24 461	15 000	613	250—450	11.0	6.1	18.45
1900	22 736	8 400	369	230—440	5.6	3.0	10.77
1901	18 555	13 000	700	250—500	6.0	3.1	15.89
1902	23 054	14 300	620	380—900	2.6	1.1	9.63

NB. Dampmedicintranen er ikke medregnet i lever- og tranpartiet.

Tabel 48 viser, hvormeget der er opfisket i de forskjellige maaneder.

Tabel 48.

A a r	Opfisket kvantum			
	Januar og Februar	Mars	April	Ialt
	Millioner stykker			
I gjennemsnit 1871—1890	5.0	15.8	4.4	25.2
Procent	19.8	62.7	17.5	100
I gjennemsnit 1891—1900	2.8	13.9	4.7	21.4
Procent	12.3	65.4	22.3	100
1898	0.8	10.0	4.2	15.0
Procent	5.3	66.7	28.0	100
1899	1.4	10.1	3.5	15.0
Procent	9.3	67.3	23.4	100
1900	1.0	5.5	1.9	8.4
Procent	11.9	65.5	22.6	100
1901	1.8	7.8	3.4	13.0
Procent	13.8	60.0	26.2	100
1902	2.3	8.5	3.5	14.3
Procent	16.1	59.4	24.5	100

Tabel 49 indeholder opgave over udbytte af fisk, lever, dampmedicintran og rogn for hver uge. Antallet af trækningsdage i ugen er anført længst tilhøire.

Tabel 49.

Ugen, som endte	Ugentlige opgaver over udbyttet 1902						Dage trækning			
	Fisk			Lever	Damp- medicintran	Rogn	Østlofoten		Vestlofoten	
	Ialt	Heraf saltet	Ugens fiske				Fuld	Delv.	Fuld	Delv.
	Millioner stykker			Hektoliter			Fuld	Delv.	Fuld	Delv.
Januar	—	—	—	—	—	—				
Februar 1ste ...	0.006	0.002	0.006	12	—	6	3	1	2	2
— 8de....	0.065	0.025	0.059	118	13	100	4	1	3	1
— 15de....	0.293	0.186	0.228	248	184	470	3	2	1	2
— 22de....	0.831	0.515	0.538	564	634	1 500	3	2	2	2
Mars 1ste ...	2.323	1.705	1.492	1 562	1 665	4 500	4	2	2	4
— 8de....	4.660	3.733	2.337	1 640	3 164	7 200	3	3	4	1
— 15de...	7.896	6.525	3.236	1 784	5 788	10 850	3	3	4	1
— 22de....	9.694	7.876	1.798	1 931	6 965	12 200	2	2	3	1
— 29de....	10.791	8.638	1.097	2 006	7 768	13 200	3	0	2	1
April 5te	12.198	9.515	1.407	2 255	8 473	13 600	3	3	3	3
— 12te	13.524	10.231	1.326	2 433	9 264	13 680	5	1	5	1
— 19de.....	14.181	10.479	0.657	2 489	9 595	13 700	4	1	4	1
— 24de.....	14.300	10.506	0.119	2 557	9 628	13 700	5	0	5	0

Anm. Dampmedicintranen er ikke medregnet i leverpartiet.

I tabel 50 er anført det antagelige udbytte af fisk ved hver uges slutning i de sidste 5 aar.

Tabel 50.

Maaned	Lofotfiskets udbytte i millioner									
	1898		1899		1900		1901		1902	
	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner
Februar	5	0.07	4	0.05	3	0.10	2	0.03	1	—
	12	0.18	11	0.17	10	0.23	9	0.21	8	0.07
	19	0.33	18	0.61	17	0.49	16	0.67	15	0.29
	26	0.77	25	1.46	24	0.98	23	1.33	22	0.83
Mars	5	2.55	4	2.36	3	2.02	2	2.36	1	2.32
	12	4.58	11	4.06	10	2.94	9	4.02	8	4.66
	19	6.28	18	6.26	17	3.38	16	5.50	15	7.90
	26	8.18	25	9.03	24	4.83	23	7.31	22	9.69
	—	—	—	—	31	6.48	30	9.64	29	10.79
April	2	10.82	1	11.48	7	7.64	6	11.76	5	12.20
	9	12.04	8	12.80	14	8.20	13	12.80	12	13.52
	16	13.57	15	14.31	21	8.37	20	13.00	19	14.18
	23	14.75	22	14.85	25	8.40	—	—	24	14.30
	27	15.00	27	15.00	—	—	—	—	—	—

Tabel 51 viser lofotfiskets udbytte af de forskjellige produkter gjennemsnitlig i 1881—1885, 1886—1890, 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 51.

A a r	Lofotfiskets udbytte							Værdi i millioner kroner
	Ialt fisk	Heraf		Hoveder	Rogn	Medicintran	Tran	
		Klipfisk	Tørfisk					
	Millioner stykker				1 000 hektoliter			
I gjennemsnit 1881—1885 ..	23.7	20.2	3.5	17.3	28.4	3.23	16.5	5.80
I gjennemsnit 1886—1890 ..	27.5	23.5	4.0	15.5	29.5	13.10	25.0	6.21
I gjennemsnit 1891—1900 ..	21.4	17.0	4.4	14.4	22.9	13.71	7.7	5.26
1893.....	27.0	23.2	3.8	17.7	31.1	18.60	19.5	6.00
1894.....	28.5	24.5	4.0	20.0	24.4	12.30	7.3	7.00
1895.....	38.6	31.4	7.2	28.9	42.0	12.30	3.8	6.90
1896.....	18.0	15.3	2.7	11.2	16.0	8.85	1.2	5.15
1897.....	25.8	19.1	6.7	13.5	27.1	18.26	3.8	5.26
1898.....	15.0	8.1	6.9	8.3	20.6	11.25	4.0	3.30
1899.....	15.0	10.7	4.0	9.6	20.7	18.45	6.1	4.55
1900.....	8.4	5.7	2.6	6.0	10.2	10.77	3.0	3.46
1901.....	13.0	7.4	5.5	8.3	16.6	15.89	3.1	4.20
1902.....	14.3	10.5	3.6	10.3	13.7	9.63	1.1	4.38

Fordelingen af det erholdte kvantum paa de forskjellige fiskedistrikter sees af tabel 52.

Tabel 52.

Opsynsdistrikt	Udbyttets fordeling paa opsynsdistrikterne								
	Fisk				Lever		Rogn hektoliter	Millioner hoveder	
	Ialt	Garn	Line	Dybsagn	Hektoliter			Til guano	Hjemsendt
					Ialt	Brugt til medicintran			
1 000 stykker									
Raftsundet og Risvær	0.118	0.090	0.028	—	236	—	90	0.10	—
Brettesnes	0.869	0.392	0.465	0.012	1 780	820	1 190	0.80	—
Skraaven	0.850	0.550	0.180	0.120	1 710	1 265	1 150	0.50	0.30
Østnesfjorden	0.120	0.080	0.040	—	250	60	216	0.10	0.01
Svolvær	1.950	0.800	1.000	0.150	3 829	4 689 ¹⁾	1 470	1.60	0.30
Kabelvaag og Storraagen	2.088	1.392	0.464	0.232	4 176	3 662	1 770	1.50	0.50
Ørsvaag, Ørsnæs, Hoppen og Kalle	1.460	0.444	0.992	0.024	2 780	2 670	1 600	1.10	0.30
Henningsvær	1.050	0.400	0.620	0.030	1 900	1 870	1 500	0.50	0.50
Stamsund og Steine	1.425	0.760	0.640	0.025	2 560	2 870 ¹⁾	1 630	1.00	0.40
Ure	0.693	0.139	0.554	—	1 234	890	680	0.40	0.25
Balstad og Mortsund	1.125	0.400	0.725	—	1 585	1 430	900	0.80	0.20
Nufsfjord	0.428	0.040	0.388	—	680	457	369	0.40	0.02
Sund	0.178	0.078	0.100	—	275	25	110	0.15	0.02
Reine	0.465	0.265	0.200	—	735	1 035 ¹⁾	275	0.35	0.10
Sørvaagen	1.481	0.088	1.393	—	1 770	1 200	750	1.00	0.30
	14.300	5.918	7.789	0.593	25 500	22 943	13 700	10.30	3.20

¹⁾ Endel lever tilført fra andre fiskevær.

Tabel 53 giver oversigt over det procentvise forhold mellem udbyttet for de forskjellige brug og antallet af fiskere ved disse.

Tabel 53.

Aar	Forholdet mellem brugenes udbytte					
	Garnbrug		Linebrug		Dybsagn	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	Procent					
I gennemsnit						
1871—1880	50.4	48.7	39.6	45.6	10.0	5.7
1881—1890	35.1	31.5	56.3	64.6	8.6	3.9
1891—1900	38.4	34.9	55.0	62.3	6.6	2.8
1893	42.8	40.3	49.5	55.8	7.7	3.9
1894	38.0	24.2	55.7	72.1	6.3	3.7
1895	26.3	16.4	66.7	79.2	7.0	4.4
1896	22.2	21.1	69.1	75.5	8.7	3.4
1897	28.9	29.3	62.7	68.5	8.4	2.2
1898	35.5	32.4	59.6	66.4	4.9	1.2
1899	43.5	50.9	52.0	48.3	4.5	0.8
1900	59.2	51.7	38.9	47.8	1.9	0.5
1901	52.5	50.7	44.6	47.2	2.9	2.1
1902	42.0	41.4	53.2	54.5	4.8	4.1

Mandslotterne findes anført i tabel 54.

Tabel 54.

Opsynsdistrikt	Mandslotter for 1902 angivet i kroner									Anm.
	Høieste			Middels			Laveste			
	Garn	Line	Dybsagn Smaagarn	Garn	Line	Dybsagn Smaagarn	Garn	Line	Dybsagn Smaagarn	
Raftsundet og Risvær	—	400	520 0	—	180	250 0	—	70	90 0	
Brettesnes.....	580	640	600 130	250	280	300 80	100	50	120 30	
Skroven	400	390	420 590	220	175	250 200	90	65	60 35	
Svolvær.....	400	600	500 300	120	220	200 180	20	50	30 60	
Vaagene	600	400	500 350	220	180	250 200	110	120	100 70	
Hopen	450	550	500 170	300	400	350 140	200	200	250 100	
Henningsvær	350	400	300 200	150	200	150 130	50	80	50 50	Fortjeneste un- der fraflytning medregnet.
Stamsund og Steine.....	350	450	400 300	160	250	220 220	65	140	100 150	
Ure	250	380	350 0	160	280	200 0	80	180	80 0	
Balstad og Mortsund.....	200	300	280 0	90	110	140 0	20	20	110 0	
Nufsfjord	150	270	100 0	100	115	75 0	50	75	55 0	
Sund	300	330	200 0	115	210	150 0	35	120	80 0	
Reine.....	120	250	450 0	80	190	220 0	50	150	140 0	Fortjeneste un- der fraflytning medregnet.
Sørvaagen.....	95	480	290 0	50	240	160 0	20	100	70 0	

Tabel 55 viser det gjennomsnitlige fangstudbytte pr. mand i tiaarene 1881—1890 og 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 55.

Aar	Gjennemsnittsudbytte pr. mand	
	Stykker skrei	Kroner
I gjennemsnit:		
1881—1890	856	203
1891—1900	732	183
1893	1 012	225
1894	1 017	250
1895	1 189	212
1896	558	160
1897	824	168
1898	504	110
1899	613	186
1900	369	152
1901	700	226
1902	620	190

Endskjønt det samlede fiskeparti er større, bliver saavel fisketal, som lotbeløb gjennemsnitlig pr. mand lavere end i forrige aar. Udbyttets fordeling paa et forøget antal fiskere samt den betydelige nedgang i fiskens lever- og rognholdighed er aarsag dertil.

Den virkelige fordeling af udbyttet var høist ujevn, især for garnbrugernes vedkommende.

I agnudgifter formenes at være medgaaet omkring 470 000 kroner, eller 38 kroner pr. linefisker. Af saltet skjæl og blæksprutlever forbrugtes en hel del, og disse agnsorter stod i høi pris. Fersk sild var derimod rimelig betalt. Saltet sild anvendtes ikke meget, heller ikke lodde, som kun allersidst i fisket blev tilført.

c. Priser.

De ved hver uges slutning i vinter noterede priser i de forskjellige fiskevær findes anført i tabel 56.

Tabel 56.

Ugen, som endte	Priser paa fisk, lever, hoveder og															
	Raftsundet og Risvær		Brettesnes		Østnæs-fjorden		Skraaven		Svolvær		Kabelvaag		Hopen		Henningsvær	
	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.	F. L.	H. R.
1/2									27							
8/2							22		25-27		24-26		23		27-28	
15/2			24-25		25-26		24-25		25-28		25-27		23-24		18-28	
			12		13	15	12		12-13	20	13-15	22	12-14		12-14	22
22/2			26		27		24-27		26-27	50	25-26	40-50	24-26	30	25-28	
			12		14	15	12-16	22	13-15	16-19	13-15	20-22	13-16	20-22	12-14	22
1/3			24-26		26		25-27-5	40-50	27-28	50-60	26-27	30-50	20-25	40	26-28	40-60
			15		15-16	18-20	15-17	16-20	16	20-21	17-18	18-20	14-16	20	13-15	21-26
8/3	22		20-25	40-50	26		26-28	40-50	20-25	30-40	22-26	30-50	25-26	30-40	25-28	40-50
	14	12	14-15		15	12-14	15-17	16-20	13-16	9-12	15-18	18-20	14-16	20	13-15	24
15/3	22	00	21-25	50			21-27	30-50	22-28	30-40	23-27	30-50	22-24	40-50	25-26	
	14	12	14-19	15			15-17	12-16	14-21	14-16	15-18	10-15	15-17	10	14-16	18-24
22/3	22-25	00	22-26				24-27	30-50	23-29	30-40	23-27	30-40	23-26	40-50	25-26	50-60
	16	12	17-20	14-16			16-18	8-10	17-22	6-12	15-19	8-10	15-17	8	14-17	18-20
29/3			20-24	50			20-27	30-50	24-28	30-40	24-28	30-40	24-27	40	20-27	50-60
			16-20	16			19-20	0-40	20-24	6-33	17-20	8-45	20-25		15-19	12-18
5/4	25-27		20-26				22-29	30-50	25-30	30-40	26-29	40-50	25-28	40-50	24-28	50-60
	18-22	12	18-27	14-16			19-25	32-45	20-24	30-39	18-22	30-45	23-25	40-45	16-20	5-8
12/4	26		26				25-28		25-30	30-40	26-28		25-28		26-29	
	18	45	18	45			20-25		20-24	35-45	18-22	30-45	23-27	45	20-24	2-5
19/4													25		26-29	60
													24		20-22	
24/4																

Anm. Tallene betegner:

- For fisk (F) kroner pr. 100 stykker.
- „ lever (L) — - hektoliter.
- „ saltet rogn (R) — - hektoliter.
- „ hoveder (H) øre - 100 stykker.

rogn ved hver uges slutning 1902

Stamsund		Ure		Balstad		Nufsfjord		Stund		Reine		Sørvaagen	
F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.
L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.
22-24						20							
22-26	30	25				24		24					
12-14		12 14										12-14	
22-26	30-40	25-27	55-65	25-26	25-30	22		22		23-25			
13-14		12-13		12-14		13-15				12-14		13-15	
22-26	30-40	25-26	55-65	25-26	30-40	22		22		20-25		25	
14-18	18-22	14-15		13-15		12-15				13-15		13-15	
24-27	30-50	25-26	50-55	25-26	30-40	23		23		24-26		25	60
15-18	20	16-17	20	13-15		13-14				13-15		14-16	
23-26.5	30-60	24-25	45-55	24-26	35-40	22-23		23		22-25	50	25-27	60
15-19	20	18-20	18	15-18		14-16		14		15-16		15-18	
20-27	30-60	24-26	40-50	24-25	35-40	23		23		25	30-40	25	60
18-22	18	19-20	15	15-19		14-16		14		15-16		17-18	
18-28	40-60	22-25	45-55	22-26	35-40	23-25		22-25		25-27	32-40	25-27	60
17-22	16-18	18-20	8	16-20		16-18		16		15-18		18-20	
22-30	40-60	25-30	45-55	25-28	35-40	26-26.5	50	23-28		27	30-40	25-26	
20-24	35-50	23-25	5-47	19-25	30-40	20-22		16-20		16-26		20-21	
20-30		26-30		23-29		25-27		26-29		25-27		26-28	
20-26	35-50	24-26	45-50	23-28	35-48	20-22		21-24	40 50	23-25		22-23	
24-29	50-60	26	40-45	25-28	35-40	25-28		25-28	60	25-26	30-40	23-26	60
22-27		24	45-50	24-25		20-21	40	20-24	50	23-25	30-35	21-22	35-44
25-26	90 90			20-26	35-40	25		25	60	25-26	30-40	24-25	60
24-26				24-26		20		20-21	50	10-12	30-45	21-22	35-41

Gjennemsnittsprisen paa de forskjellige fiskeprodukter samt paa agn viser tabel 57.

Tabel 57.

Opsynsdistrikt	Gjennemsnittsprisen i 1902 angivet i kroner												
	Fisk						Agn						
	Garn	Line	Dybsagn	Hoveder	Lever	Fersk rogn	Saltet rogn	Fersk sild	Saltet sild	Skjæl	Saltet skjæl	Lodde	Blæk- sprut lever
	pr. 100 stkr.						pr. hektoliter						
Raftsundet og Risvær	23.0	23.0	23.0	0.50	18.0	12.0	35.0	—	—	—	80.0	—	12.0 30.0
Brettesnes	24.0	24.0	24.0	0.50	19.0	15.5	38.0	—	—	—	80.0	—	12.0 30.0
Skraavén	26.0	25.5	25.0	0.50	17.5	15.5	36.0	5.0	—	—	60.0	—	7.0 40.0
Svolvær	27.5	26.5	25.0	0.35	19.0	14.0	34.0	7.0	—	—	68.0	—	8.3 30.3
Vaagene	26.9	24.4	24.4	0.45	17.0	19.0	38.0	7.0	5.0	—	68.0	—	0 30.5
Hopen	25.7	23.6	24.0	0.45	18.0	16.0	38.0	—	—	—	50.0	—	15.0 40.0
Henningsvær	26.0	27.0	25.0	0.50	15.0	20.0	40.0	7.0	—	—	50.0	20.0	0 45.0
Stamsund og Steine	27.0	23.5	23.5	0.48	18.0	17.0	38.0	6.5	—	—	60.0	—	12.0 45.0
Ure	26.6	24.7	—	0.50	20.6	14.0	38.0	6.5	—	—	—	—	10.0 44.0
Balstad	24.7	26.6	—	0.40	19.9	—	34.0	8.0	—	—	60.0	20.0	5.0 45.0
Nufsfjord	24.7	24.0	—	0.50	17.7	—	38.0	7.0	—	—	—	17.0	7.0 42.5
Sund	24.8	23.8	—	0.60	18.3	—	38.0	7.0	—	—	—	17.0	7.0 40.0
Reine	25.8	24.0	—	0.45	17.0	—	32.0	7.0	6.0	—	—	17.0	12.0 42.0
Sørvaagen	26.0	25.5	—	0.60	19.0	—	38.0	8.0	—	—	—	19.0	0 40.0

Til sammenligning anføres i tabel 58 fiskepriserne i de forskjellige fiskevær siden 1893.

Tabel 58.

Fiskevær	Gjennemsnitsprisen af fisk (kr. pr. 100) i aaret											
	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902		
Raftsundet	—	17.6	15.0	—	—	—	25.5 ¹⁾	35.0 ¹⁾	27.0 ¹⁾	23.0 ³⁾		
Østnesfjorden	20.0	22.5	14.0	21.5	—	17.0	—	—	—	—		
Skraaven	18.9	21.5	14.3	22.0	16.5	16.8	26.3 ²⁾	31.0 ²⁾	26.3 ²⁾	24.0 ²⁾		
Svolvær	18.5	22.5	14.0	21.5	16.5	17.0	25.2	32.0	26.5	26.6		
Vaagene	18.2	20.0	14.2	21.0	16.0	16.0	24.9	32.5	25.6	25.7		
Hopen	18.9	20.5	14.6	21.0	16.0	16.0	24.0	34.0	25.5	24.2		
Henningsvær	18.5	19.8	15.0	22.0	15.6	18.0	26.4	33.0	27.7	26.0		
Stamsund	18.0	19.7	15.0	20.6	16.2	16.4	24.8	31.8	26.4	25.3		
Ure	17.0	20.0	14.0	19.8	16.1	16.3	23.7	30.5	24.9	25.0		
Balstad	16.2	20.3	12.5	19.5	16.0	16.2	23.8	33.9	26.0	25.4		
Sund og Nufsfjord	16.3	18.5	13.6	19.5	16.2	16.4	24.0	33.0	25.7	24.2		
Reine og Sørvaagen	16.2	19.5	12.8	19.6	16.1	16.8	23.8	33.0	26.1	25.3		

¹⁾ Risvær.

²⁾ Skraaven og Brettesnes.

³⁾ Raftsundet og Risvær.

De af opsynsbetjentene indsendte opgaver over leverholdigheden til de forskellige tider er anførte i tabel 59.

Tabel 59.

Ugen som endte	Raft- sundet	Østnes- fjorden	Skravaen	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henings- vær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sør- vaagen
Februar 1ste.....	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—
— 8de.....	—	—	50	37	30	0	50	40	—	—	40	40	40	38
— 15de.....	40	—	0	37	35	50	45	45	43	—	45	50	50	40
— 22de.....	55	40	55	37	45	47	45	50	50	35	50	45	40	40
— 29de.....	45	40	40	40	45	52	42	38	43	—	45	40	40	45
Mars 1ste.....	0	40	50	40	50	47	53	45	50	60	50	45	40	50
— 8de.....	50	50	40	40	40	53	45	40	43	45	50	40	45	50
— 15de.....	55	50	50	38	50	50	55	50	50	75	60	45	55	60
— 22de.....	45	—	40	45	55	60	70	55	46	75	60	40	55	60
— 29de.....	55	—	50	41	60	50	60	50	55	55	70	45	45	60
April 5te.....	45	—	40	50	60	60	75	60	55	75	60	45	55	70
— 12te.....	50	—	50	41	60	45	60	60	53	60	60	50	50	60
— 19de.....	50	—	40	53	65	75	75	80	62	80	70	60	60	90
— 24de.....	50	—	50	45	60	65	80	60	54	60	60	55	55	85
— 31de.....	60	—	60	58	70	75	95	80	64	80	70	65	90	95
— 7de.....	50	—	50	45	60	75	80	60	70	80	60	85	70	90
— 14de.....	60	—	60	58	70	0	90	80	64	60	60	85	90	100
— 21de.....	65	—	60	58	70	75	90	80	70	80	70	95	90	80
— 28de.....	—	—	—	—	—	0	80	70	65	70	60	90	70	80
— 5de.....	—	—	—	—	—	75	90	80	74	90	70	95	90	90
— 12de.....	—	—	—	—	—	—	—	70	—	70	0	90	90	80
— 19de.....	—	—	—	—	—	—	—	80	—	90	85	90	90	90
— 26de.....	—	—	—	—	—	—	—	70	—	90	90	90	90	90
— 3de.....	—	—	—	—	—	—	—	80	—	90	85	0	90	90

Annm. Tallene over stregen er for garnfisk, under stregen for linefisk.

Tabel 60 angiver for de sidste 15 aar gennemsnitsværdien af den sløiede fisk og fisken i rund tilstand.

Tabel 60.

A a r	Gjennemsnittspris	
	Sløiet	Rund
	Øre pr. stykke	
1888	17.7	23.3
1889	27.0	34.1
1890	20.5	24.2
1891	26.5	31.7
1892	21.4	26.4
1893	17.1	22.3
1894	20.0	26.6
1895	14.0	17.8
1896	21.1	28.6
1897	15.5	20.4
1898	16.6	22.0
1899	25.0	30.3
1900	33.4	41.2
1901	25.5	32.3
1902	25.2	30.6

d. Redskaberne vedkommende.

Under det før beskrevne uveir i mars bevirkedes i fællesdistriktet noget tab og adskillig slitage paa redskaberne, særlig garnbruget. For Stamsund, hvor den i forrige aar udlagte lille lineteig ved det forøgede baadantal og tilstrømning fra andre vær blev saa aldeles overfyldt, tabtes der ogsaa endel liner. Forøvrigt var redskabstabet høist ubetydeligt. Det anslaaes samlet til ca. 100 000 kroner, hvoraf 45 000 falder paa garnbruget. Slitagen var almindelig og kan formentlig passende ansættes til 245 000 kroner for garnbruget og 155 000 kroner for linebruget — tilsammen 400 000 kroner.

Vedtægt angaaende redskabers merkning og belastning er indtaget i nærværende beretning under afsnit VIII — udvalgene vedkommende.

VIII. Udvalgene vedkommende.

Fortegnelse over de i 1902 valgte udvalgsmedlemmer og suppleanter.

I Skraavens opsynsdistrikt:

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Arne Aronsen Gamnes af Trondenæs.
Linebruger Ole Andersen Høivaag af Lødingen.

Suppleanter:

Garnbruger Jacob Hansen Skroven af Vaagan.
Linebruger Hartvig Vinchan Finnæs af Lødingen.

I Østnesfjordens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Peder Karoliussen Græsløs af Vaagan.
Linebruger Joakim Edvårdsen Vestpold af do.

Suppleanter:

Garnbruger Peder Benjaminsen Følstad af Vaagan.
Linebruger Jens Eilertsen Fleines af Hadsel.

I Svolværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Anders Johansen Vaskind af Trondenæs.
Linebruger Gunnar Larsen Svolvær.

Suppleanter:

Garnbruger Krisbinus Andreassen Svolvær.
Linebruger Nicolai Olsen Vaarsetø af Vaagan.

I Vaagenes opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Møller Kristensen Riksen af Næsne.
Linebruger Villas Juul Kabelvaag.

Suppleanter:

Garnbruger Jens Nilsen Bjørnaa af Trondenæs.
Linebruger Adolf Jensen Storvaagen af Vaagan.

I Hopens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Hans Mikal Henriksen Nordstrøm af Reisen.
— Benjamin J. Lundestad af Vefsen.
Linebruger Dankert Larsen Holmsnes af Hadsel.
— Martin Karlsen Lund af Steigen.

Suppleanter:

Garnbruger Peder Hals Dyrø af Tranø.
— Mikal Bentsen af Mosjøen.
Linebruger Peder Karlsen Selnes af Steigen.
— Ove Olsen Bitterstad af Hadsel.

I Henningsværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Johan Lind Aarsten af Ibestad.
— Anders I. Ophaug af Ørlandet.
Linebruger Jørgen Johansen Læningen af Herø.
— Ole Hansen Furnes af Ibestad.

Suppleanter:

Garnbruger Tistrand Benjaminsen Skogsholm af Tjøta.
— Mikkel Berteussen Aarsten af Ibestad.

Linebruger Søren Hansen Dalen af Ibestad.
— Henrik Johansen Henningsvær.

I Stamsunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Jens Johansen Hjørtland af Stamnes.
— Johan Hansen Foldvik af Ibestad.
Linebruger Peder Johannessen Lavangsnes af do.
— Svend Svendsen Vaag af Steigen.

Suppleanter:

Garnbruger Anton Larsen Kangerø af Buksnes.
— Peder Johan Olsen Horn af Næsne.
Linebruger Lorentz Larsen Alsos af Kjærringø.
— Jacob Andreasen Vikmark af Steigen.

I Balstads opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Johan Pedersen Dalen af Melø.
— Lossius Svendsen Kjækdalen af Vega.
Linebruger Peter Nicolaisen Igerø af Vega.
— Ole Hammer Storeide af Buksnes.

Suppleanter:

Garnbruger Kristian Jensen Støt af Melø.
— Ole Magnussen Skotnes af Buksnæs.
Linebruger Ole Hansen Skotnes af do.
— Iver Iversen Buksnes.

I Sunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Ole Jacobsen Engen af Melø.
— Albert Hansen Saura af do.
Linebruger Hans Jensen Løbak af Steigen.
— Enok Hansen Haug af Buksnes.

Suppleanter:

Garnbruger Ole Isaksen Saura af Melø.
— Jens Johannessen Næs af Flakstad.
Linebruger Johan Kristiansen Horn af Buksnes.
— Albert Johannessen Balle af do.

I Reines opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

- Garnbruger Peder Rask Tvervik af Beieren.
— Edvin Mathisen Aakvik af Tjøtta.
Linebruger Jacob Larsen Tro af do.
— Iver Johansen Horn af Brønø.

Suppleanter:

- Garnbruger Markus Pedersen Husvik af Tjøtta.
— Johan E. Lauritsen Bærø af do.
Linebruger Johan Andersen Skonseng af do.
— Theodor Amundsen Topø af Flakstad.

I Sørvaagens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

- Garnbruger Georg Tilrum af Brønø.
— Johan Rask af Flakstad.
Linebruger Ole Lorentsen Aa af do.
— Anton Kaspersen af do.

Suppleanter:

- Garnbruger Peder Berg Moskenes.
— Nikolai J. Røsnes af Beieren.
Linebruger Nikolai Ingebrigtsen Evenstad af Flakstad.
— Johan Danielsen Horn af Tjøtta.

Fiskehav-grænser

mellem opsynsdistrikterne i Lofoten

i henhold til lov af 6. august 1897 §§ 5 og 14.

1. Grænsen mellem Raftsundet og fællesdistriktet (Skroven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene):
En ret linje fra land østenfor Guldvik. Denne grænse beskrives og bekjendtgjøres senere.

2. Grænsen mellem fællesdistriktet (Skroven, Østnesfjorden, Svolvevær og Vaagene) og Hopens distrikt:
En ret linje fra vestre ende af Sagøen i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med:
„Vestre ende af Sagøen i „Flækkene“ i Ørsvaagfjeldet.“
 3. Grænsen mellem Hopens og Henningsværs distrikter:
En ret linje fra land i retning S. t. O. efter med:
„Østre ende af Bindingsøen midt i Sigeflauget.“
 4. Grænsen mellem Henningsværs og Stamsunds distrikter:
En ret linje fra land i retning S. $\frac{1}{2}$ V. efter med:
„Kløvkollen i vestre kant af Hornsryggen, hvor varde senere vil blive anbragt.“
- NB. Paa fiskebanken „Olan“ angives grænsen ved krydsmedene Snetinden i vestre kant af Kalrøra og Kjølpeknæsryggen midt mellem Æsøerne.
5. Grænsen mellem Stamsunds og Balstads distrikter:
En ret linje fra land i retning syd efter med:
„Høieste top af Bukholmen midt i Klømmerflauget.“
 6. Grænsen mellem Balstads og Sunds distrikter:
En ret linje fra land i retning S. $\frac{1}{2}$ O. efter med:
„Østre hammer paa Strømøheien i vestre kant af fjeldet „Andopshesten“ ogsaa kaldet Løven“.
 7. Grænsen mellem Sunds og Reines distrikter:
En ret linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med:
„Skjeltinden mod vestre kant af Solbjørntinden“.
 8. Grænsen mellem Reines og Sørvaagens distrikter.
En ret linje fra vestre Dybfjordnes, ret ned af Steffennakkens østre kant, i retning S. t. O. $\frac{1}{3}$ O. efter med:
„Østre tind paa fjeldet Munken over østre kant af Steffennakken“.
- Samtlige grænselinjer gaar saa langt ind i Vestfjorden som der er fiskehav.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende morgen- og aftensignaler under lofotfiskeriet.

Fra og med 16. januar	morgensignal kl. 7 ¹ / ₂ fm..	aftensignal kl. 4 em.
— „ — 1. februar	do. - 7 „	do. - 5 „
— „ — 15. —	do. - 6 ¹ / ₂ „	do. - 6 „
— „ — 1. mars	do. - 6 „	do. - 7 „
— „ — 15. —	do. - 6 „	do. - 8 „

Klokkeslettene signaliseres ved heisning af flag paa af opsynet bestemte og bekjendtgjorte steder.

Før morgensignalet heises, maa ingen fiskebaad begive sig udenfor de af opsynet fastsatte og bekjendtgjorte udrorslinjer.

Efter at aftensignalet er heist, maa intet fiskeredskab optages eller udsættes; dog kan paabegyndt trækning af sammenviklede garn fortsættes efter aftensignaltid.

I fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skrovens opsynsdistrikter, er det tilladt at udsætte natliner indtil 1 — en — time efter ovenanførte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende brugen af synkenot under lofotfiskeriet.

Brugen af synkenot er indtil videre i henhold til udvalgsbeslutninger forbudt i følgende opsynsdistrikter:

1. Fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skraavens opsynsdistrikter.
2. Hopens opsynsdistrikt.
3. Henningsværs opsynsdistrikt.
4. Stamsunds opsynsdistrikt.
5. Balstads opsynsdistrikt.
6. Sunds opsynsdistrikt.
7. Reines opsynsdistrikt.
8. Sørvaagens opsynsdistrikt.

Overtrædelser straffes efter lov af 6te august 1897 angaaende skrei-fiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende fiskeredskabers merkning og belastning under lofotfiskerierne.

1. Regler for redskabernes merkning.

Alle dubbel og stænger, som anbringes paa iler, skal være merket med vedkommende baads bogstav og nummer. Bogstaver og tal skal være mindst 5 — fem — centimeter høie.

Disse regler gjælder for samtlige opsynsdistrikter.

2. Regler for redskabers belastning.

Enhver almindelig storgarnlænke skal belastes med 2 — to — ilestene med jernbeslag, vægtig mindst 54 — fire og femti — kilo hver og 9 — ni — almindelige garnsten paa 12 — tolv — glaskavl.

Enhver natlinesætning skal belastes med mindst 2 — to — ilestene paa 18 — atten — kilo hver og 1 — en — synkesten for hver 250de angel.

Vægten paa synkesten for bundline 4 — fire — kilo.

Do. „ do. „ fløitline 6 — seks — do.

Benyttes synkesten for hver 200de angel kan vægten paa disse være forholdsvis mindre.

Disse regler gjælder kun for Vestlofoten.

Enhver smaagarnlænke skal belastes i Reines opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vægtig mindst 30 — tredive — kilo hver og 6 — seks — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde, og i Sørvaagens opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vægtig mindst 30 — tredive — kilo hver og 8 — otte — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde.

Overtrædelser af denne vedtægt, som gjælder indtil videre, straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. fiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 8de mars 1902 angaaende fiskeredskabers belastning i Hopens opsynsdistrikt under lofotfiskerierne.

Enhver natlinesætning skal belastes med mindst 2 — to — ilestene, en paa 15 — femten — og en paa 18 — atten — kilo samt for bundline en synkesten paa 4 — fire — kilo for hver 150de angel, og for fløitline en synkesten paa 5 — fem — kilo for hver 100de angel med 2 glaskavlers fløit. Benyttes kun 1 glaskavls fløit, kan vægten paa synkestenen være 4 — fire — kilo for hver 100de angel.

Overtrædelser af denne vedtægt, som træder i kraft den 17de mars 1902, straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 8de mars 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 17de mars 1902 angaaende havdeling i fællesdistriktet (Skrovens, Østnesfjordens, Svolværs og Vaagenes opsynsdistrikter).

Af fællesdistriktets fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset saaledes: Mod øst af en linje, der gaar fra Østre-Skjæringen i retning S. V. t. S. $\frac{1}{2}$ S. efter med: „Lillebøras top ret over kløften i Østre-Skjæringen“, saa langt ind til at „Sagøens fyr gaar i vestre kant af Skogen (i Ørsvaagdalen)“, hvorefter den bøier i retning S. O. t. S. $\frac{1}{2}$ S. og fortsætter efter dette med: „Sagøens fyr i vestre kant af Skogen“. Mod vest af en linje, der gaar fra holmen „Risøklubben“ ved Svolvær i retning S. S. V. $\frac{1}{4}$ V. efter med: „Risøklubben ret under nederste flaug i østre kant af Raana“, saa langt ind til at „Rødholmen ved Skroven gaar mod østre kant af Grundstadberget“, hvorefter den bøier i retning S. $\frac{3}{4}$ V. og fortsætter efter med: „Klubrødholmen ved Svolvær i dybeste Svolværdalen“.

Et garnhav, begrænset saaledes: Mod øst af en linje, der gaar fra holmen „Risøklubben“ ved Svolvær i retning S. S. V. $\frac{1}{4}$ V. efter med: „Risøklubben ret under nederste flaug i østre kant af Raana“, saa langt ind til, at „Rødholmen ved Skroven gaar mod østre kant af Grundstadberget“, hvorefter den bøier i retning S. $\frac{3}{4}$ V. og fortsætter efter med: „Klubrødholmen ved Svolvær i dybeste Svolværdalen“. Mod vest af grænselinjen mellem fællesdistriktets og Hopens opsynsdistrikts fiskehave.

Saavel brugen af natliner paa garnhavet, som brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt træder ifølge udvalgsbeslutning i kraft den 24de mars 1902, fra hvilken dag vedtægt af 22de februar 1902 ang. havdeling i fællesdistriktet ophæves.

Overtrædelse straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 17de mars 1902.

Rich. Hansen.

Anm. Fra og med 1903 indtil videre træder denne vedtægt ikke i kraft før hvert aars 20de februar.

Vedtægt

af 26de mars 1902 angaaende havdeling i Hopens opsynsdistrikt.

Af Hopens opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem fællesdistriktets og Hopens opsynsdistrikts fiskehav og mod vest af en linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O, efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren“ og mod vest af en linje fra land i retning S. t. O. efter med: „Bredtinden til Kalaxelen“.

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 7de april 1902, fra hvilken dag vedtægt af 6te februar 1899 ang. havdeling i Hopens opsynsdistrikt ophæves.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 26de mars 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 23de mars 1899 og 1ste april 1901 angaaende havdeling i Henningsværs opsynsdistrikt.

Af Henningsværs opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod øst af en linje fra Sauøen i retning syd halv øst eller peiling nord halv vest efter med: „Vestre og høieste

Sauøen til Kalrøra“ og mod vest af en linje fra Rødholmen i retning syd kvart vest eller peiling nord kvart øst efter med: „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra Rødholmen i retning syd kvart vest eller peiling nord kvart øst efter med: „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget“ og mod vest af en linje fra Kvitholmen og Vestvær i retning syd til vest eller peiling nord til øst efter med: „Kvitholmen af Vestvær i vestre nedre kant af Jørndalsflauget“.

Saavel brugen af natliner paa garnhavet som garn paa linehavet forbydes.

NB. I det østre fælleshav, der begrænses mod øst af grænselinjen mellem Hopens og Henningsværs opsynsdistrikters fiskehav og mod vest af ovennævnte linje fra Sauøen efter med: „Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra“ og i den del af Gimsøstrømmen, som ligger nordenfor og ovenfor en linje fra Vestvær i retning vest til syd eller peiling øst til nord efter med: „Inderste Vestværbaren i Moldøren“ forbydes udsætning af garn i januar og februar fra en time og i mars og april fra to timer før de bestemte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 25de mars 1902 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt.

Af Stamsunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra land i retning S. t. O. efter med: „Kabysmanden ret under østre og høieste Nøkleviksakselen“ og mod vest af en linje fra „Hagbarholmen“ i retning S. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Hagbarholmens seilmerke ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“.

Et garnhav, begrænset mod øst af en linje fra „Hagbarholmen“ i retning S. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Hagbarholmens seilmerke ret under vestre nedre kant af lille Mandfaldet“, og mod vest af en linje fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureakselens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureakselens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“, og mod vest af grænselinjen mellem Stamsunds og Balstads opsynsdistrikters fiskehave.

Saavel brugen af garn paa linehavene, som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 10de april 1902, fra hvilken dag vedtægt af 25de mars 1901 ang. havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt ophæves.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 26de mars 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 22de mars 1898 angaaende havdeling i Balstads opsynsdistrikt.

Balstads opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teiger saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Stamsunds og Balstads fiskehav og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: „Høieste Brandsholmeu i Skræphalsen (i Sandsundakselen)“.
2. Garnhav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: „Høieste Brandsholmen i Skræphalsen (i Sandsundakselen)“ og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: „Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø“.
3. Linehav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: „Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø“ og mod vest af grænselinjen mellem Balstads og Sunds fiskehav.

Saavel brugen af garn paa linehavene som liner paa garnhavet forbydes.

I delingen er ikke medtaget den del af Napstrømmen, som ligger ovenfor en ret linje fra Kvalbaken i retning V. t. S. efter med: „Svinø fyr i østre kant af Ureberget“, og den del af Buksnesfjorden, som ligger ovenfor en ret linje mellem holmen „Spanna“ og skjæret „Baren“, hvilke udgjør fælleshav.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 28de februar 1901 angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt.

Sunds opsynsdistrikts fiskehav er delt i fire teige saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Balstads og Sunds opsynsdistrikter, og mod vest af en ret linje fra Nufsnæsset i retning S. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Østre kant af Bratholmen til Nuftsnæsset“.
2. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linie fra Nuftsnæsset i retning S. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Østre kant af Bratholmen til Nuftsnæsset“ og mod vest af en ret linje fra Næsland i retning S. t. O. $\frac{1}{4}$ O. efter med: „Tønsaasflaugets nederste spids over Skraphalsens nedre østre kant“.
3. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra Næsland i retning S. t. O. $\frac{1}{4}$ O. efter med: „Tønsaasflaugets nederste spids over Skraphalsens nedre østre kant“ og mod vest af en ret linje fra Kunna i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Vestre kant af Sundmanden i vestre kant af Ryten“.
4. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linje fra Kunna i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Vestre kant af Sundmanden i vestre kant af Ryten“ og mod vest af grænselinjen mellem Sunds og Reines opsynsdistrikter.

Saavel brugen af garn paa linehavene som brugen af liner paa garnhavene forbydes.

I havdelingen er ikke medtaget den del af opsynsdistriktets fiskehav, der ligger ovenfor eller nordenfor en ret linje mellem Nufsnæsset og Svinø fyr, samt ovenfor eller nordenfor en ret linje mellem Kunnaodden og Storsvaet, hvilket er fælleshav.

Denne vedtægt traadte i kraft den 11te mars 1901. Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Fra 11te mars 1901 træder vedtægterne af 31te mars 1898 og 29de mars 1899, angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt, ud af kraft.

Svolvær den 2den mars 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Reines opsynsdistrikt.

Reines opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teige saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Sunds og Reines opsynsdistrikter og mod vest af en ret linje fra land i retning S. t. O. efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“.
2. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra land i retning S. t. O. efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“ og mod vest af en ret linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{4}$ O. efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“.
3. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{4}$ O. efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“ og mod vest af grænselinjen mellem Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter.

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af liner paa garnhavene forbydes.

Denne vedtægt traadte i kraft den 1ste mars 1900 i henhold til udvalgsbeslutning af 22de februar 1900.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1902.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 4de mars 1902 angaaende havdeling i Sørvaagens opsynsdistrikt.

Sørvaagens opsynsdistrikts fiskehav er delt i to dele saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Reines og Sørvaagens fiskehav og mod vest af en linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden“.
2. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra land i retning S. t. O. $\frac{1}{2}$ O. efter med: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden“ og mod vest af „Moskestrømmen“.

NB. Saa langt ind som „Gangskaret i Værø“ efter medet: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden“, staar „Skivens østre kant i dybeste skar mellem Gyldtinden og Munken“.

Saa vel brugen af garn paa linehavet som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 7de april 1902, fra hvilken dag vedtægt af 20de mars 1900 ang. havdeling i Sørvaagens opsynsdistrikt ophæves.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 28de mars 1902.

Rich. Hansen.

Om havdeling.

Det i forrige aar indkomne andragende om udlægning af et linehav i fællesdistriktet blev i februar behandlet under flere dages befaring af fiskehavet, som resulterede i vedtægt af 22de s. m. Netop som denne traadte i kraft, fandt den store tilflytning til dette distrikt sted. For endel af ubekjendtskab med medene foregik da flere overtrædelser, ved hvis retsafgjørelser det viste sig, at der selv blandt lokalkjendte folk herskede uenighed om navnene paa de som med benyttede punkter. Væsentligst paa grund heraf foretoges i mars fornyet behandling af dette havdelingssspørgsmaal, som forøvrigt var meget vanskeligt at løse paa en for alle parter nogenlunde tilfredsstillende maade. Udfaldet blev nærmest bibehold af den oprindelige deling med nogle forandringer, hvorved ogsaa mere skarpe og uomtvistelige med opnaaedes.

Den nye beslutning foreligger i den i nærværende beretning indtagne vedtægt af 17de mars 1902, der indtil videre for eftertiden træder i kraft hvert aars 20de februar. I tiden fra fiskets begyndelse til denne dato antages nemlig havdeling at være mindre paakrævet i dette distrikt.

Den 23de mars fattedes beslutning om, at brugen af garn skal være forbudt i den del af Østnesfjorden, som ligger indenfor eller nordenfor en ret linje fra pladsen Steinan paa østre, til Stenviken paa vestre side af fjorden. Vedtægten træder i kraft 16de januar 1903.

Som følge af forandring i forholdet mellem belægget af de forskjellige redskaber blev nogen udvidelse af linehavet i Hopens og det østre linehav i Stamsunds opsynsdistrikt foretaget.

Medmærker anbringes i sommerens løb paa Østre-Skjæringen, Risøklubben ved Svolvær og i Stenviken i Østnesfjorden.

Følgende cirkulære af 1ste februar bringes i erindring.

Cirkulære

fra udvalgsformanden ved lofotfiskeriet.

Til
udvalgsmedlemmerne ved lofotfiskeriet.

Da hertil jævnlig indløber andragender om havdeling o. s. v: fra enkelt udvalgsmedlem eller enkelte fiskere, meddeles herved, at der for fremtiden som regel ikke kan tages hensyn til saadanne andragender, med mindre de have passeret vedkommende opsynsdistrikts udvalg og af dette indsendes hertil ledsaget af de udtalelser, de maatte give anledning til. Det henstilles til samtlige udvalgsmedlemmer at bekjendtgjøre dette for fiskerne, enten gennem tilsynsmændene eller paa anden hensigtsmæssig måde.

Andragender, der udgaar fra udvalg, hvori der om samme ikke er enstemmighed, bør saavidt mulig tilføies en kortfattet begrundelse af de forskjellige paastande.

Lovbestemmelsen om at formanden til enhver tid skal holdes underrettet om udvalgsmedlemmernes opholdssted, forsaavidt de fraflytter sit distrikt, bringes i erindring.

Rich. Hansen.

Udførselsværdier.

Udførselsværdierne for de sidste 5 aar findes anført i tabel 61, der grunder sig paa opgaver, som velvilligen er meddelt af købmand Johan Lyder von Tangen i Bergen.

Tabel 61.

Fiskeriprodukter	Vægt eller maal	Udførselsværdierne				
		1897	1898	1889	1900	1901
Klipfisk	pr. 20 kg.	5.10	5.75	9.00	8.25	7.75
Rundfisk	—	7.00	8.25	11.00	13.50	10.50
Længer	—	8.00	7.75	11.00	13.50	11.00
Rødskjær: Torsk.....	—	8.00	8.50	11.50	13.50	11.50
— Hyse	—	3.50	4.00	5.00	6.00	5.50
— Brosme ...	—	5.00	5.75	7.25	8.75	8.00
Titling: Torsk	—	7.50	7.50	10.50	13.75	10.00
— Hyse	—	5.00	5.00	5.50	8.00	7.00
— Brosme	—	3.50	4.00	5.25	7.00	7.00
Storsei: 1ste sort.....	—	4.50	4.75	5.50	7.00	7.00
— 2den sort ...	—	3.50	4.25	5.00	6.50	6.50
Middelsei	—	3.50	4.25	5.00	6.25	6.25
Smaasei	—	3.00	3.50	4.25	5.25	5.25
I gennemsnit alle sorter sei	—	3.75	4.00	5.00	6.25	6.25
Dampmedicintran, koldklaret	pr. td.	60.00	65.00	50.00	62.00	55.00
Do., uklaret.....	—	50.00	55.00	40.00	54.00	48.00
Raa medicintran.....	—	55.00	55.00	41.00	46.00	50.00
Tran, blank.....	—	45.00	48.00	38.00	41.00	48.00
— brunblank	—	37.00	38.00	36.00	39.00	45.00
— brun	—	25.50	26.00	24.50	29.00	32.00
Rogn: 1ste sort	—	28.00	28.00	24.00	54.00	56.00
— 2den sort.....	—	20.00	20.00	17.00	44.00	46.00
— 3die sort	—	10.00	12.00	10.00	34.00	36.00
Sortimenter af rogn resp.....	—	$\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{1}{6}$	$\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{1}{6}$	$\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{1}{6}$	$\frac{1}{4}, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}$	$\frac{2}{10}, \frac{5}{10}, \frac{3}{10}$

Torskefiskerierne i Tromsø og Nordlands amter udenfor opsynsdistriktet i Lofoten.

Fiskedistrikt	Brug G L-D	Antal mand	Antal købefartøier	1000 fisk			Hektoliter			Pris F L-R
				Ialt	Deraf klipfisk	Deraf tørfisk	Lever	Damp- medicin- tran	Rogn	
Værø.....	$\frac{10}{165}$	768	2	785	50	735	186	292	440	$\frac{24}{18}38$
Røst	$\frac{120}{146}$	933	10	1269	310	959	386	404	480	$\frac{24}{18}38$ I linebaadantallet er medregnet 1 damp- skib og 5 skøiter med tilsammen 14 doryer.
Dverberg	$\frac{57}{7}$	388	—	185	113	72	160	285	195	$\frac{23}{12}30$ Desuden 134 000 sei og 5 000 kg. kveite. Seileveren er medregnet i lever- og tranpartiet.
Øksnes	$\frac{48}{98}$	682	—	216	87	129	124	140	378	$\frac{23}{13}35$
Bø	$\frac{82}{510}$	2394	—	650	10	640	470	205	430	$\frac{22}{11}35$ Desuden 64 000 kg. kveite og 1 000 sei. Paa vægt betales 8 øre pr. kilo for fisken. Opgaven gjælder saavel vinter- som vaarfisken.
Hadsel.....				Intet skreifiske foregaaet						
Gimsø	$\frac{6}{28}$	186	—	85	23	62	36	15	45	$\frac{21}{13}20$
Borge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yttersiden.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lødingen				Intet skreifiske foregaaet						
Hammerø				Do.						
Folden				Do.						
Steigen	$\frac{6}{5}$	29	—	8	7	1	18	—	—	$\frac{26}{15}$
Gildeskaal	$\frac{3}{13}$	46	—	5	1	4	10	—	6	$\frac{22}{13}38$
Melø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødø	$\frac{32}{9}$	190	1	93	30	63	85	65	160	$\frac{26}{14}35$
Lurø	$\frac{293}{295}$	1750	7	900	100	800	820	70	460	$\frac{23.50}{14}38$ Samtlige baade var udrustet med saave liner som garn.
Næsne	$\frac{12}{10}$	88	—	56	—	56	92	—	59	$\frac{23}{12}30$
Herø	$\frac{25}{11}$	185	2	170	33	137	80	62	100	$\frac{23}{13}38$
Vega	$\frac{10}{0}$	60	—	51	7	44	99	—	62	$\frac{30}{16}40$
Øvrige Nordlands amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skjærvø	$\frac{30}{84}$	381	1	153	132	21	250	40	20	$\frac{19}{10}40$
Karlsø og Helgø	$\frac{20}{85}$	285	—	155	40	115	110	40	60	$\frac{16}{10}$
Lyngen				Intet skreifiske foregaaet						
Berg (Torskens opsynsdistrikt).....	$\frac{80}{423}$	2704	65	3574	3400	174	280	1558	2225	$\frac{23}{21}18$ Rognprisen er for fersk rogn. Af line- baadene var 260 skøiter og dæksbaade og 25 dampskibe.
Berg (Bergs opsynsdistrikt).....	$\frac{102}{67}$	654	1	451	312	139	30	386	462	$\frac{21}{12}37$ Af linebaadene var der 38 skøiter.
Lenviken.....	$\frac{115}{14}$	563	4	472	460	12	—	408	530	$\frac{22}{14}33$ Af linebaadene var 5 dampskibe og 5 skøiter.
Tranø				Intet skreifiske foregaaet						
Trondenes og Bjarkø.....	$\frac{28}{29}$	291	—	8	7	1	8	7	—	$\frac{25}{10}$
Tromsø amt.....	$\frac{375}{702}$	4878	71	4813	4351	462	678	2489	3297	

Anm. I rubrikken „brug“ betegner tallene over strengen garnbaade (G), under strengen linebaade (L) og efter strengen dybsagnbaade (D). Dampmedicintran er ikke indbefattet i leverpartiet. Under disse fiskerier omkom ved forlis og andre ulykkestilfælde 13 personer.

Lofotfiskernes selvhjælpskasse.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt).

Heller ikke i vinter vistes der nogen øget interesse fra fiskernes side for denne nyttige kasse. Vistnok meddeler et par opsynsbetjente, at flere fiskere havde beklaget, at de ikke var medlemmer af kassen, og at de havde lovet nu at støtte den med bidrag. Men desværre, det blev kun med beklagelser og løfter; bidragene udeblev.

Selvhjælpskassens kapital udgjorde den 1ste januar 1902 kr. 30 409.29. Hvoraf hører kr. 18431.02 til grundfondet, kr. 2 000.00 til uddelingsfondet og kr. 9978.27 til reservefondet.

Under henvisning til kassens statuter og til beretningen for 1899 angaaende selvhjælpskassen henledes fiskernes opmærksomhed paa, at reservefondet nu har naaet en størrelse af kr. 10 000.00.

Regnskabet for 1901 er revideret af ekstraordinær dommer, overretssagfører N. J. Haugen i forening med tillidsmændene Mikal Beck Storalteren af Mo og Jakob O. Nilssen Rydsaa af Hemnes samt tillidsmandsuppleant Albert Johannessen Meløen af Melø. Revisionen havde intet at bemærke ved regnskabet.

Som indtægt er tilfaldt selvhjælpskassen i 1902:

a. bidrag og bøder:

i Skraaven ved opsynsbetjent B. Petersen	kr.	12.25
- Svolvær „ do. Joh. Kokaas	„	2.10
- do. „ ved opsynsmandskaberne i marinen	„	2.45
- Kabelvaag ved opsynsbetjent H. Jacobsen	„	7.80
- Hopen ved opsynsbetjent E. With	„	1.75
- Henningsvær „ do. B. Storjord	„	5.30
- Stamsund „ do. E. Caroli- ussen	„	5.90
	Overføres kr.	37.55

	Overført kr.	37.55	
i Steine ved opsynsassistent M. Jøssevold	„	2.55	
- Ure „ do. H. Forsaa .	„	14.85	
- Mortsund ved do. P. Strømfors	„	1.20	
- Balstad ved opsynsbetjent G. Pleym..	„	9.75	
- Nufsfjord ved opsynsassistent L. Losvik	„	7.90	
- Sund ved opsynsbetjent M. J. Wik	„	14.45	
- Reine „ do. H. Mørch.	„	27.95	
- Sørvaagen „ do. M. Kvams-			
eng.....	„	38.40	
- Tind ved fuldmægtig A. E. Førde....	„	4.10	
desuden:			
ved Peder Aalberg i Svolveær	„	1.50	
fra Fredrik Korneliussen Forsaa og Hen-			
ning Fredriksen Forsaa af Ibbestad .	„	0.50	kr. 160.70

Heraf er kr. 120.20 virkelige bidrag; resten kr. 40.50 er vedtagne og betalte bøder til kassen i henhold til private forlig.

b. udbytte ved salg af bjergede redskaber, baadudstyr og fisk..... „ 179.10

c. renter:

af pantobligation (kr. 13 000.00) i Rosteds gade no. 7 i Kristiania..... kr. 650.00
i Kristiania bank og kreditkasse for 1901 „ 763.89 „ 1 413.89

Samlet indtægt altsaa: kr. 1 753.69

som ogsaa bliver nettoindtægten, da der ingen udgift har været i 1902.

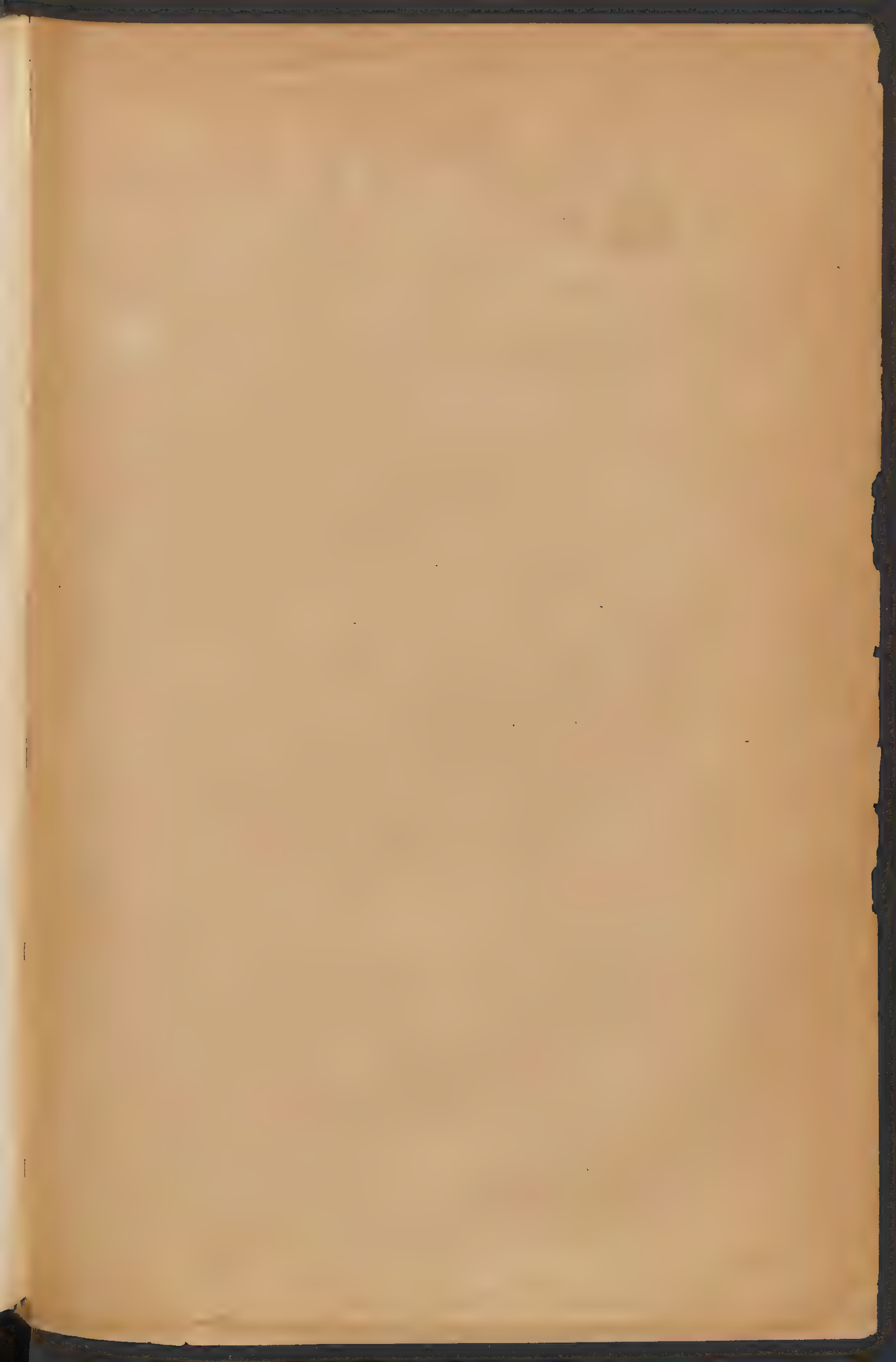
Selvhjælpskassens kapital vil saaledes ved udgangen af 1902 udgjøre kr. 32 162.98. Heraf haves som pantobligation i Rosteds gade no. 7 i Kristiania kr. 13 000.00 og paa kontrabog i Kristiania bank og kreditkasse kr. 18 837.98, medens de manglende kr. 325.00 først den 11te december indkommer som da forfaldne renter af pantobligationen.

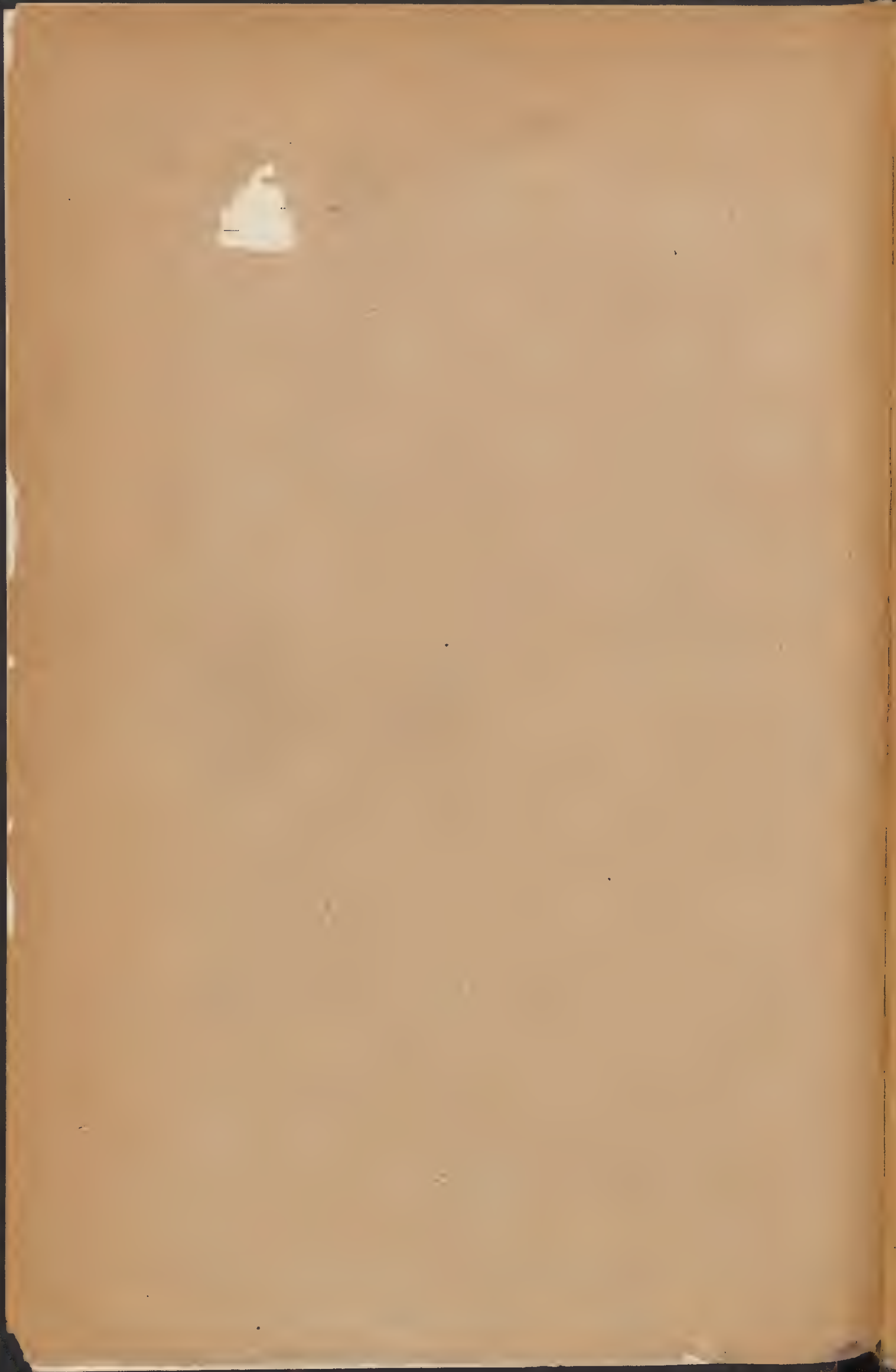
INDHOLD.

	Side
1. Administrationen vedkommende	455—486
a. Opsynets personale	455
b. Budgettet	458
c. Politivæsenet	458
d. Ekstraordinære dommere	462
e. Lægevæsenet	464
f. Kirke- og skolevæsenet	480
g. Telegrafvæsenet	481
h. Post- og passagerbefordringen	483
i. Havnevæsenet	485
k. Fyr- og merkevæsenet	486
2. Fiskerne vedkommende	487—500
a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.	
Fiskernes ankomst	487
Antal baade tilstede ved hver uges slutning	490
— — antegnede inden 16de mars	493
Besætningens størrelse	496
Antal fiskere fra de forskjellige fogderier fra 1898	497
Forholdet mellem de forskjellige brug siden 1893	498
Brugenes fordeling fogderivis siden 1893	499
b. Leiekarle	500
Leiekarlshyrer	500
3. Fiskeværene vedkommende	501—507
Fiskere antegnede i de forskjellige vær i 1902	501
— — i „ — „ fra 1898	502
Procent af fiskere i „ — „ „ 1898	503
Antal af rorboder og logihuse	504
Forholdet mellem fiskere og det opfiskede kvantum	506
Fiskernes fordeling prestegjeldsvis i de forskjellige vær i 1902	507

	Side
4. Fartøierne vedkommende	519—516
a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.	
Fartøier tilstede ved hver uges slutning i 1902	511
— — — — — halve maanedes slutning fra 1893	512
— — — — — 16de mars 1902	513
De forskjellige steder deltagelse i fisket siden 1898.....	514
Fartøiernes fordeling i de forskjellige vær i 1902	515
— — — — — i — — — — — procentvis siden 1898 ...	515
— — — — — slags siden 1893	516
b. Handel.....	517
5. Andre næringsdrivende	518—521
Antal tilstede 28de mars 1902.	518
— siden 1893	519
Varernes art	519
Handel med spirituøse drikke.....	521
6. Veiret	522—524
a. Landliggedage.	
Antal i 1902.....	522
— siden 1893	523
Trækningsdage i de forskjellige opsynsdistrikter i 1902	524
Antal søveirsdage i 1898—1902	524
b. Forlis	
Antal fra 1893	525
— omkomne siden 1893.....	526
Aarsagen.	527
c. Luftens temperatur.	
Luftens temperatur i Svolvevær 1902	528
Middeltemperaturen i Svolvevær siden 1898 for hver halve maaned ..	529
d. Vandets temperatur.....	529
7. Fisket vedkommende	530—551
a. Fiskets gang.	
I hovedtrækkene.....	530
Ved de forskjellige vær	531
b. Udbyttet.	
Samlet udbytte i 1902	535
Fiskets bruttopengeværdi i 1902.....	555
Antal fiskere, opfisket kvantum m. m. siden 1884.....	536

	Side
Udbyttet for hver maaned siden 1871	538
— ” ” uge i 1902.....	539
— ” ” uge siden 1898 af fisk	540
— af de forskjellige produkter i de sidste 22 aar.....	541
— for de enkelte vær i 1902	542
Forholdet mellem brugenes udbytte siden 1871	543
Mandslotter 1902	544
Gjennemsnitsudbyttet pr. mand siden 1881	544
Agnforbrug	545
c. Priserne.	
Pris paa fisk, lever, hoveder og rogn ved hver uges slutning i 1902	546
Gjennemsnitsprisen ved de forskjellige vær i 1902.....	548
— paa fisk ved de forskjellige vær siden 1893	549
Fiskens leverholdighed i 1902.....	550
Gjennemsnitspris for rund og sløiet fisk siden 1888	551
d. Redskaberne vedkommende.	
Tab	551
Slitage.....	551
8. Udvalgene vedkommende..... 552—566	
Fortegnelse over medlemmer og suppleanter, fiskehav-grænser.....	552
Vedtægter m. v.....	557
Udførselsværdier.....	567
Fiskeprodukternes udførselsværdi siden 1897	567
Torskefiskerierne i Tromsø og Nordlands amter	568 569
Antaget udbytte udenfor opsynsdistriktet 1902.....	568
Lofotfiskernes selvhjælpskasse.....	570—571

15,250

ÅRSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

5TE HEFTE

1902

1. **Fiskeriinspektør Sørensen:** Beretning om hans virksomhed i 1902.
2. **Fiskeriinspektør Johnsen:** Beretning om hans virksomhed i 1902 (i uddrag).
3. **Fiskeriinspektør Wallem:** Beretning om hans virksomhed i 1902.
4. **Konst. fiskeriinspektør Fleischer:** Beretning om hans virksomhed i 1902 (i uddrag).
5. **Fiskeriagent Dundas:** Beretning om Tysklands silde- og fiskehandel i 1902.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1903

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

5TE HEFTE

1902

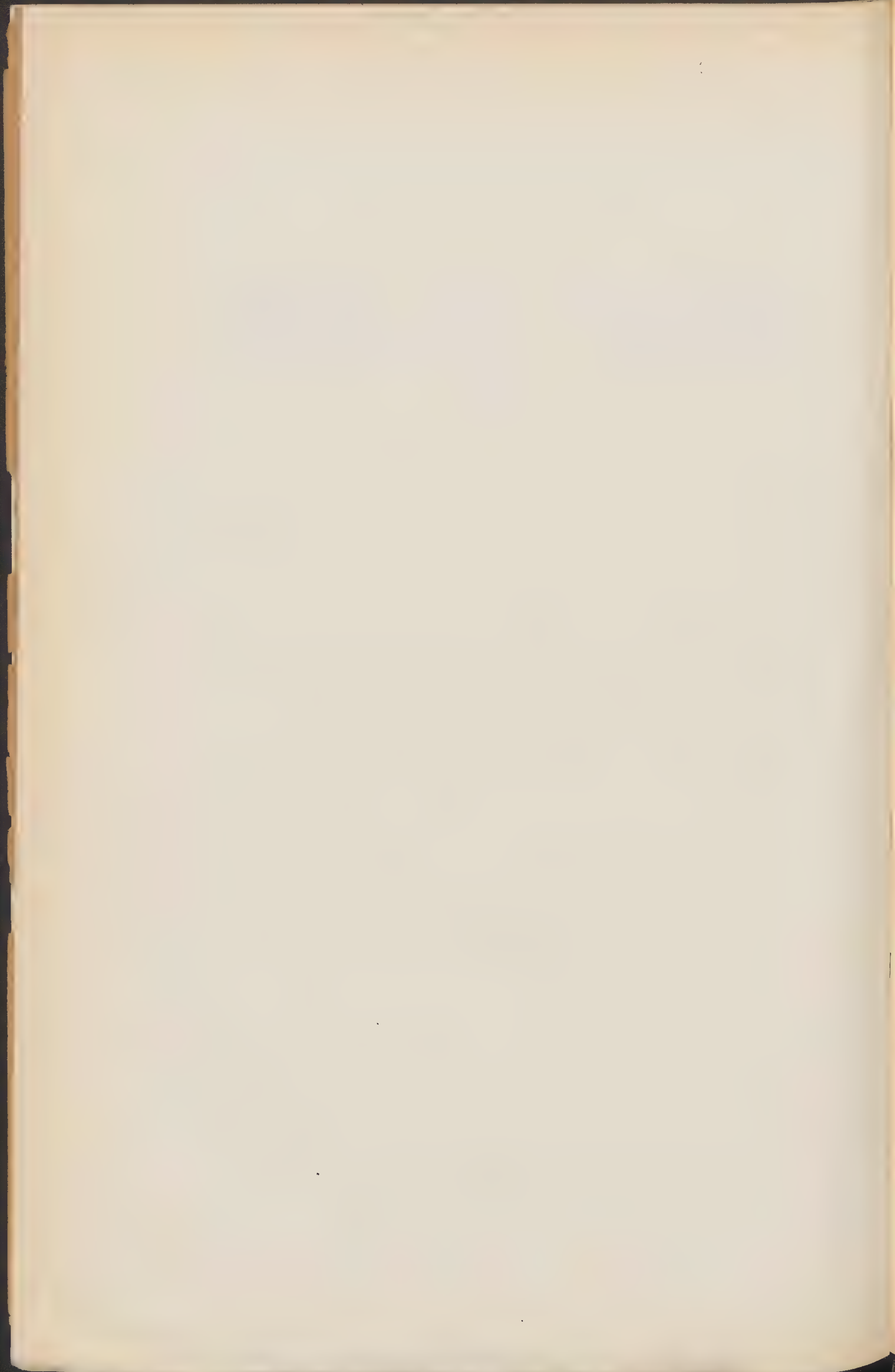
1. Fiskeriinspektør Sørensen: Beretning om hans virksomhed i 1902.
2. Fiskeriinspektør Johnsen: Beretning om hans virksomhed i 1902 (i uddrag).
3. Fiskeriinspektør Wallem: Beretning om hans virksomhed i 1902.
4. Konst. fiskeriinspektør Fleischer: Beretning om hans virksomhed i 1902 (i uddrag).
5. Fiskeriagent Dundas: Beretning om Tysklands silde- og fiskehandel i 1902.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1903

Fra
fiskeriinspektøren i Finmarken.

Beretning om hans virksomhed i aaret 1902.

Jeg har herved den ære at afgive indberetning om min virksomhed som fiskeriinspektør m. v. for aaret 1902.

Jeg opholdt mig i Hammerfest indtil 25de januar beskjæftiget med kontorarbejde, ligesom jeg holdt et foredrag i Hammerfest og omegns fiskeriforening over resultaterne af togterne med „Michael Sars“.

Den 26de januar reiste jeg til Vadsø, hvor jeg opholdt mig til 29de, og havde møde med den nystiftede fiskeriforenings bestyrelse, ligesom jeg holdt et foredrag for en talrig forsamling om „Michael Sars“-togterne. — Fra Vadsø reiste jeg til Vardø, hvor jeg ligeledes havde møde med fiskeriforeningens bestyrelse samt holdt foredrag og et diskussionsmøde i fiskeriforeningen, hvor bl. a. diskuteredes, om noget kunde gøres for at hindre kobbens komme til finmarkskysten om vaaren. Man udtalte, at benyttelse af parafin, som foreslaaet af enkelte, vistnok kunde komme til at virke skadelig for fiskeriet, og man troede heller ikke, at kobben lod sig skræmme bort ved skydning paa den. — Fiskeriforeningens formand lovede, at sagen senere skulde blive tagen under behandling inden bestyrelsen, og at jeg skulde blive underrettet om, hvilket resultat man kom til, men jeg har senere intet hørt fra formanden angaaende dette spørgsmaal; rimeligvis mener man, at den eneste sikre hjælp er hvalfangstens ophør.

Jeg meddelte ligeledes, at vi med „Michael Sars“ havde paatruffet adskillig fisk i mars maaned paa Østbanken ud for Vardø, og at fisk rimeligvis var at faa der, før den kom under land, hvorfor jeg anbefalede, at der af foreningens midler burde ydes bidrag til forsøgsfiske derude, hvilket man lovede at tage under overveielse.

Den 5te februar reiste jeg tilbage til Hammerfest.

Fra 9de til 12te februar var jeg i Honningsvaag, hvor vinterfisket paagik og mange fiskere tilstede. Her havde jeg møde med fiskeriforeningens bestyrelse samt holdt foredrag.

Fra 12te til 27de februar opholdt jeg mig i Hammerfest beskjæftiget med kontorarbeide og afreiste derfra til Tromsø, hvor jeg opholdt mig indtil 4de mars. Her deltog jeg i flere bestyrelsesmøder i „Samhold“, hvor endel forandringer i foreningens love vedtoges forelagt generalforsamlingen, ligesom endel erstatningskrav afgjordes. Havde ligeledes et møde i skipperforeningen, hvor jeg holdt foredrag samt meddelte den af Rusland hævdede territorialgrænse mod Ishavet samt de ordrer, der var given den befalhavende paa den russiske krydser for at paase territorialgrænsens overholdelse.

Fra Tromsø reiste jeg til Gryllefjord, hvor jeg opholdt mig til 13de mars. Her holdt jeg flere møder med foredrag og diskussion, ligesom jeg søgtes af mange fiskere, der ønskede forskjellige oplysninger. Da der jevnlig hørtes klage over post- og telegrafforholdene paa stedet, meddelte jeg hr. postmesteren i Tromsø og hr. telegrafinspektøren i Lødingen dette; og disse autoriteter lovede bedst muligt at faa de paaklagede forhold rettede.

Fra Gryllefjord reiste jeg til Sommerø, hvor jeg opholdt mig til 17de mars. Holdt ogsaa her foredrag for en større forsamling, ligesom ogsaa flere fiskere her søgte mig i anledning forskjellige spørgsmaal. Havneforholdene her samt nærliggende steder undersøgte, ligesom hvor fyrbelysning ansees paakrævet for indseiling fra Malangsgrunden. En indberetning om dette samt om forholdene forøvrigt under Svends- og Malangsgrundfisket sendtes den ærede fiskeristyreelse under $25/3$ 1902, hvortil henvises.

Fra Sommerø reiste jeg over Tromsø tilbage til Hammerfest, hvor jeg ankom den 21de mars, og opholdt mig her beskjæftiget med kontorarbeide indtil 4de april, da jeg reiste til Hasvik og senere til Bredvik, hvor der paa begge steder var mange fiskere samlet og nogenlunde godt fiske. Paa begge disse steder holdt jeg foredrag og diskussionsmøder, hvor bl. a. russehandelen udenfor makketiden blev diskuteret. I Hasvik udtalte de fleste fiskere, at russerne burde betale en passende afgift af fisk kjøbt udenfor makketiden, medens man i Bredvik mente, at forholdene burde være, som disse nu er.

Den 9de april var jeg atter tilbage i Hammerfest.

Fra 22de til 29de april besøgte jeg Kjøllefjord og Honningsvaag. Paa begge disse steder, hvor fisket da var godt og adskillig almue samlet, holdt jeg foredrag med diskussion. Efter nogle dages ophold i Hammerfest for at ekspedere post besøgte jeg fra 2den til 13de mai fiskeværerne Gjæsvær, Akkerfjord og Ingø, hvor der var et begyndende fiske, samt Kjelvik, hvor fisket i længere tid havde været godt. Paa alle disse steder afholdtes møder med diskussion om forskjellige fiskerispørgsmaal, ligesom flere fiskere søgte mig for at faa oplysninger, væsentlig da om

laanefondene. Opholdt mig derpaa i Hammerfest indtil 20de mai, da jeg reiste til Mehavn for at lede fiskeforsøgene udenfor kysten med fiske-dampskibet „Skolpen“, indtil kand. Knud Dahl kom ombord den 28de mai. Paa grund af storm og stygveir i denne tid fik vi kun gjort et par kortere ture ud uden synderlig resultat. Da der var mange fiskere tilstede, holdt jeg foredrag med diskussion, og mange fiskere udtalte her, ligesom ogsaa i flere andre fiskevær, at man fandt det nuværende forhold, med russernes indkjøb af fisk udenfor makketiden uden afgift, at være mindre heldig.

Fra Mehavn reiste jeg den 30te mai til Gamvik, hvor der ogsaa var mange fiskere tilstede. Paa et meget talrigt diskussionsmøde om hvalsagen og kobbevandringerne fattedes enstemmig følgende resolution: „Kobbens udryddelse i Hvidehavet og Ishavet øst for Spidsbergen bør paa alle mulige maader søges iverksat, og da hvalfangsten ansees skadelig for fiskerierne, bør denne forbydes.“

Der klagedes over, at Gamvik havn stadig bliver mere og mere grund, saa storbaadene nu har vanskelig for at holde til der, og da fiskehavet udfør Gamvikskysten er et af de bedste i Finmarken, bør der vistnok fra det offentliges side gjøres noget i en nær fremtid for at faa denne havn opmudret.

Fra Gamvik reiste jeg den 1ste juni til Honningsvaag for at besigtige en dæksbaad, der tænktes kjøbt af en af indbyggerne dersteds, og derfra til Hammerfest, hvor jeg ankom den 3die juni.

Fra 12te til 24de juni fulgte jeg hr. direktør Westergaard samt hr. opsynschef Fleischer ombord i opsynsdampskibet til en flerhed af fiskeværene i Øst- og Vestfinmarken samt byerne Vardø og Vadsø. Paa flere af disse steder holdtes sterkt besøgte diskussionsmøder, hvor hr. direktøren fik anledning til at høre fiskernes mening om hvalfangsten, kobbevandringerne, russehandelen og laanefondene.

Fra 24de juni til 15de juli opholdt jeg mig i Hammerfest beskjæftiget med kontorarbeide, væsentlig da med udarbeidelse af femaarsberetning over Finmarkens fiskerier fra 1896—1900, hvorefter jeg reiste til Vadsø, hvor amtsformandskabet afholdtes, saa jeg havde anledning til konference med flere af ordførerne, ligesom jeg i Finmarksbibliotheket søgte oplysninger om fiskeri og forhold i Finmarken i ældre tider.

Fra Vadsø reiste jeg til Vardø, hvor jeg den 22de juli afholdt redningsselskabets distriktsmøde. Fra distriktets 11 kredse var fremmødt 12 deputerede, der da afgav indstilling om skøiternes placering for kommende aar samt valgte distriktsformand og viceformand. Som saadanne gjenvalgte jeg og havnefoged Gundersen i Vardø.

Den 24de juli kom jeg tilbage til Hammerfest og reiste 8de august ind til Alten, hvor handelsmand Olsen i Korsnæs anmodede mig om at

fremholde nødvendigheden af denne havns dækning. Dette havnearbeide, der for længere tid siden skal være planlagt og beregnet, har senere været opført i hr. havnedirektørens budgetforslag som et af de arbeider, der agtes foreslaaet udført, og det vilde vistnok være heldigt, om dette arbeide snarest kunde paabegyndes, da havnen ligger aldeles aaben for nordlige vinde. Forløbne vinter drev en skøite iland under en storm og blev aldeles vrag, ligesom en mand af besætningen omkom.

Den 10de august holdt jeg foredrag med efterfølgende diskussion i Bosekop, ligesom jeg søgtes af fiskere, der ønskede oplysning om havfiskefondene og reiste den 11te tilbage til Hammerfest; hvor jeg opholdt mig beskjæftiget med kontorarbeide indtil 17de august, da jeg reiste til Tromsø for at have en konference med kand. Knud Dahl, der da havde afsluttet fiskeforsøgene med „Skolpen“. Konfererede ligeledes med „Samhold“s forretningfører angaaende forskjellige assurancespørgsmaal og reiste tilbage til Hammerfest den 19de.

Fra 30te august til 7de september besøgte jeg Karlsø og Skjærvø for at gjøre mig bekjendt med folk og forhold i dette mit nye tillagte distrikt, samt for at træffe nogle af de fiskere, der havde laan af havfiskefondene samt andre fiskere, der havde ansøgt om laan. Paa Karlsø traf jeg faa fiskere hjemme, men i Skjærvø derimod flere af disse, og der afholdtes ogsaa et par foredrag med diskussion om forskjellige fiskerispørgsmaal.

Flere af fiskerne i Karlsø og Skjærvø har i de senere aar anskaffet sig dækkede sneseilsbaade tildels ved hjælp af laan af havfiskefondet. De fleste af disse baade har gjort det godt, og især har sommerfisket efter sei paa Gjæsboerne slaaet godt til. Det fortaltes mig, at enkelte paa 2 à 3 aar havde fisket saa godt, at baadens kostende omtrent var indtjent alene ved baadslotten.

Fra 7de til 16de september opholdt jeg mig i Hammerfest og reiste derpaa efter indhentet tilladelse af den ærede fiskeristyreelse over Bergen og Arendal til Kristiania for at deltage i redningsselskabets generalmøde den 2den og 3die oktober.

Nogle af de fiskefartøier i mit distrikt, der har laan af havfiskefondene, var ifjor assurerede i Arendals søforsikringsselskab, men til saa høi aarlig præmie — optil 9 % —, at jeg fandt at burde konferere med selskabet, om ikke en lavere præmie kunde beregnes for fisket i nærheden af kysten. Man lovede at tage spørgsmaalet under overveielse, og jeg er senere underrettet om, at præmien kan nedsættes til 7 %, men selv denne præmie synes nok saa høi og vil vistnok komme til at synes nok saa trykkende for de fiskere, der har laan af havfiskefondet med pant i fartøiet og af den grund maa holde dette assureret hele aaret rundt.

Den 12te oktober kom jeg tilbage til Hammerfest, men reiste alle-

rede den 14de til Honningsvaag for at afholde et kursus i navigation for fiskere. Dette kursus var besøgt af 13 fiskere væsentlig hjemmehørende i Honningsvaag og i alder fra 16 til 39 aar. Det nødvendige materialie til undervisningen havde jeg ved velvillig imødekommenhed af Hammerfest sømandsskoles bestyrer faaet udlaant af denne; lokale, lys og brænde blev bekostet af Honningsvaag fiskeriforening. Undervisning gaves daglig fra 10—1 fm. og 4—7 efterm. indtil 8de november, da den afsluttedes med en mindre eksamen, der paahørtes af fiskeriforeningens bestyrelse samt endel andre indbudne.

Eleverne, der den hele tid viste den største interesse for undervisningen, læste hvad som behøvedes for at kunne navigere en fiskerbaad eller kutter tilsøs, nemlig alt væsentlig henhørende under den therestriske del af navigation saasom log, kompas, misvisning, diviation, kartseilads og bestikopgjør, desforuden meredianhøide ved solen, styringsregler og lanterneførsel.

Rimeligvis vil der iaar fremkomme andragende om at faa afholdt slige kurser ogsaa i andre af Finmarkens fiskevær, og saavidt min tid tillader det, har jeg intet imod at paatage mig undervisningen ved disse.

Fra 9de til 13de december var jeg i Tromsø, hvor jeg deltog i bestyrelsesmøde i „Samhold“, besigtigede kutter „Johan“ der var under reparation m. v., men opholdt mig forøvrigt i Hammerfest beskjæftiget med kontorarbeide, hvilket stadig er øget og optager ikke lidet af min tid. I aarets løb har jeg saaledes over 1200 journaliserede ind- og udgaaende skrivelser, hvoraf enkelte har skaffet adskilligt arbeide, og desforuden skaffer ogsaa min stilling som redningsselskabets distriktsformand og medlem af „Samhold“s bestyrelse mig endel at gjøre.

I maanederne november og december har jeg holdt 2 foredrag med efterfølgende diskussion i Hammerfest og omegns fiskeriforening.

Vinterfisket i Finmarken 1901—1902.

Dette fiske, der væsentlig drives fra Vardø, Finkongkjeilen, Kjøllefjord med omliggende vær, Honningsvaagene, Kjelvik samt Hasvik, Bredvik og Bredviklunden slog godt til, idet det opfiskede kvantum torsk fra november til medio april var ca. 7 millioner kg. eller omtrent 2 millioner mere end vanligt. I Varangerfjorden og tildels Alten var der ogsaa mere fisk tilstede, end der havde været paa mange aar, men fra Varangerfjorden og ved Vardø strøg dog fisken bort allerede i midten af februar rimeligvis af den grund, at vandets temperatur da sank ned under 2°. I Sørøundet samt tildels i Maasø herred fiskedes adskillig kveite, der sendtes til Trondhjem eller Bergen i frossen eller iset tilstand.

Lodde- eller Vaarfisket.

Lodden stødte under land ved Vardø og i Varangerfjorden i begyndelsen af april og omtrent samtidig saa langt vest som til Mehavn. I Vestfinmarken sporedes ikke lodde under hele fisket, og i Østfinmarken holdt den sig under kysten, indtil begyndelsen af mai, da den ogsaa forsvandt der. I Varangerfjorden merkedes dog af og til lodde helt til slutningen af juni.

Omkring midten af april begyndte et godt torskefiske med line og tildels dybsagn og garn i Østfinmarken paa strækningen fra Makur til Mehavn og nogle dage senere ogsaa i Vestfinmarken saa langt vest som til Hjelmsø, men da der kun var et par agndampskibe i virksomhed, var der oftere agnmangel, ligesom faa fremmede fiskere endnu var ankommen til Finmarken, og det opfiskede kvantum blev derfor ikke stort i april maaned. I begyndelsen af mai kom hovedmassen af fremmede fiskere til Finmarken, og der fiskedes i første halvdel af maanedens særdeles godt paa strækningen Berlevaag—Ingø — det opfiskede kvantum var saaledes ugentlig ca. 3 millioner kg. torsk, trods at uveir ofte hindrede bedriften. Østenfor Berlevaag foregik derimod intet torskefiske paa denne tid, men man havde det bedste haab om, at fisket skulde blive rigt over hele kysten, indtil kobben omkring midten af mai kom i store mængder og drev fisken ud paa dybet 3 à 4 mil fra land. Her paa dette dyb, hvor der er noget over 200 favne vand, holdt fisken sig rimeligvis hele tiden, medens kobben var under land indtil midten af juni, men da kun storbaadene kunde drive fiske saa langt fra land, og man tillige i længere tid havde stormende veir, blev det opfiskede kvantum i denne tid ubetydeligt. Flere af de fremmede fiskere forlod i denne tid Finmarken, men da fisken, efterat kobben havde forladt kysten, atter kom under land, vendte endel af de hjemreiste fiskere tilbage, og fra nu af fiskedes særdeles godt paa line saagodtsom over hele Finmarken.

Det opfiskede kvantum torsk beløb sig, da opsynet hævedes den 28de juni, til 19 millioner kg., og desforuden opfiskedes 595 150 kg. stenbit, 634 600 kg. hyse og 256 100 kg. kveite. Kveitefisket foregik væsentlig fra Vardø og Varangerfjorden og hjalp noget paa det fejlslaaede torskefiske paa disse steder.

Deltagelsen i vaarfisket var noget mindre end vanligt, idet det høieste antal baade, der var tilstede, beløb sig til 2 900 med 11 000 mand mod 4 à 5 000 baade med 18 à 20 000 mand i almindelige loddefiskeaar. Da fiskepriserne den hele tid var gode, nemlig fra 8—10 øre pr. kg. torsk, fik flere af fiskerne ganske gode lotter

Sommer- og høstfisket

var godt og tildels rigt flere steder. Specielt var seifisket rigt enkelte steder i Vestfinmarken og paa Gjæsboerne udfør Karlsø i Tromsø amt. Mange af fiskerne fik gode lotter under sommerfisket, og de fiskere, der væsentlig solgte sin fisk til russerne imod mel, fik derfor mer end tilstrækkelig til vinterforsyning. Nogen opgave over det opfiskede kvantum under dette fiske har jeg ikke, men efter de fra toldkontorerne modtagne opgaver er der i løbet af sommeren efter 15de juni udekspederet til Rusland:

Fra Vadsø	toldsted	39	russiske fartøier	med	2 528 960	kg. salt fisk
„ Vardø	—	131	—	—	6 597 657	„ —
„ Hammerfest	—	78	—	—	6 741 087	„ —
Tilsammen 248 fartøier				med	15 867 704	kg. salt fisk

Naar dertil kommer, at 12 russiske fartøier er afreiste uden ud-ekspedition, og det af russerne opgivne fiskeparti vel heller maa ansees for lavt som for høit ansat, ligesom et større parti sei hængtes, viser dette, at sommerfisket var særdeles godt.

Vinterfisket 1902—1903

tegnede ogsaa til at blive godt. I november var der nemlig bra med fisk ved Vardø, Kiberg, Finkongkjeilen samt rundt Magerøen og i flere af fjordene, men saa kom ishavskobben i første halvdel af december, og samtidig strøg fisken bort overalt. Ved aarets slutning var der fremdeles megen kobbe under kysten hele strækningen fra Murmanskysten til Senjen, og fisk formerkedes ikke.

Saa vidt mig bekjendt er det første gang, at ishavskobben har gjæstet vor kyst paa denne tid af aaret. Jeg skal forresten senere komme tilbage til disse kobbevandringer.

Sildefisket.

I flere af Finmarkens fjorde har der været mer eller mindre sild saagodtsom hele aaret igjennem, men denne har været saa smaa faldende, at den væsentlig kun har været brugbar som agn. I Jarfjord fiskedes dog udover vinteren og vaaren endel pen, isterholdig sild paa garn, men dog ikke synderlig mere, end hvad der kunde sælges i fersk tilstand til husbrug i byerne Vardø, Vadsø og Hammerfest. Fra mai til juni laa i Jarfjord nogle notbrug fra Vesteraalen, og der gjordes endel stæng, men da silden var meget smaa faldende, blev kun nogle tusinde tønder fra 2—5 stregs nedsaltede. I Langfjorden, Talviks herred gjordes i november maaned nogle mindre stæng 4 og 5 stregs.

Torskefisket paa Svends- og Malangsgrunden.

Med hensyn til dette fiske skal jeg tillade mig at henvise til 7de hefte af „Norsk Fiskeritidende“ for 1902, hvor jeg har givet en beretning om dette.

Hvalfangsten i Finmarken

har ogsaa iaar været drevet af 10 selskaber med 20 fangstbaade, og udbyttet har været det bedste paa mange aar. Flere selskaber begyndte allerede fangsten i begyndelsen af februar, i hvilken maaned der blev skudt endel knølhval. Fra midten af mars til udgangen af april blev der skudt en hel del finhval i Østfinmarken, hvor denne hval da holdt sig 3 à 4 mil fra land paa strækningen fra Tana til Vardø, men i maanederne mai og juni saaes næsten ikke hval, hverken nær land eller længere ude. I disse to maaneder drev kapt. Ingebrigtsen, der i lighed med foregaaende aar benyttede slæbebaad, fangst under Beeren-Island og hjembragte derfra adskillig blaahval. Et par andre hvalfangere skjød ogsaa nogle hval der. I juli og august tog fangsten sig atter op under norsk kyst, og var det væsentlig seihval samt endel finhval og knøl, som da blev skudt.

Priserne paa hvaltran skal have været gode og opgives pr. ton for no. 1, 2, 3, 4 henholdsvis £ 21, 19, 17, 15. For guano kr. 9.00 pr. 100 kg. Blaahvalbarder pr. ton £ 65, finhvalbarder £ 60, seihvalbarder £ 200, knølhvalbarder £ 30. Bruttoværdien af aarets fangst er ifølge „Morgenbladet“s aarsoversigt ca. 1 350 000 kroner.

I løbet af kommende sommer agter efter forlydende 2 selskaber med 4 fangstbaade at flytte til Shetlandsøerne, ligesom der med en fangstbaad agtes forsøgt fangst under Spidsbergen og Beeren-Island, idet der ombord i et lastedampskib skal indredes trandamperi, og hvalerne flænses langs siden.

En specifikation over de forskellige selskabers fangst er sendt „Norges Fiskeritidende“ og bliver rimeligvis indtaget i januarheftet for 1903, hvortil jeg tillader mig at henvise.

Sælfangsten i Ishavet

gav i 1902 et særdeles godt udbytte og blev væsentlig drevet i østisen fra Hvidehavets munding henimod Novaja-Semlja og langs isen derfra til Spidsbergen.

Flere af de smaa seilfartøier gjorde 2 ture, ja en kutter hjemmehørende i Waidugula, men som lossede sin last i Vardø, gjorde endog

3 ture, og denne kutters fangst var 6 260 sæl, 8 hvalros, 1 levende og 1 død bjørn samt 780 tdr. spæk. Besætningen, 11 mand, var tildels nordmænd, tildels russere.

Fra Vardø udrustedes 5 mindre fartøier med 29 mands besætning, der hjembragte 858 smaa og 321 store sæl, 36 hvalros, 7 bjørneskind og 233 hl. haakjærringlever.

Fra Hammerfest udrustedes 29 fartøier drægtig 1 043 ton med en besætning af 267 mand, der hjembragte 41 069 smaasæl, 1 167 storsæl og klapmyds, 2 hvalros, 2 hvidfiske, 128 bjørneskind, 5 levende bjørne samt 6296 tdr. spæk. Den samlede fangsts værdi efter de ved afklaringen betalte priser er kr. 213 995.00.

Fra Tromsø ekspederedes 29 fartøier med 312 mands besætning og fangsten var 22 603 smaa og 3 817 storsæl, 4 hvalros, 8 bottlenose, 3 hvidfisk, 8 levende bjørne, 164 bjørneskind, 85 hl. haakjærringlever samt en del urenset dun. Værdien af den hele fangst anslaaes til kr. 195 549.50.

En specifikation over fangsten fra de forskjellige byer har jeg sendt „Norges Fiskeritidende“ og tillader mig at henvise til denne.

Denne sælfangst i østisen drives kun af mindre seilfartøier, men det skulde synes rimeligt, at ogsaa større fartøier med dampmaskine med held maatte kunne drive fangst der.

Forbedring af baade og driftsmaade.

I Finmarken gaar det fremdeles smaat for fiskerne at faa anskaffet sig større, dækkede baade til havfiske, hvorimod man i Tromsø amt og specielt i Skjærvø er kommen godt efter. Enkelte steder i Finmarken og specielt i Honningsvaag har flere fiskere anskaffet sig mindre dækkede sneseilsbaade, der drives af 3 mand, og hvorfra linen baade sættes og trækkes. Disse baade, der fuldt færdige koster ca. kr. 900, viser sig at være meget velskikkede og vil rimeligvis mer og mer komme til at afløse de aabne smaabaade.

Vardø har nu sin første fiskedamper under bygning, og hvis driften af denne kommer til at vise sig lønnende, vil antagelig flere saadanne blive anskaffede.

En mand paa Hjelmsø, Chr. Brochmann, har opfundet og faaet patent paa et nyt linespil, der har den fordel fremfor andre spil, at det tager agnet af anglerne og skyder linen ordentlig op uden at der behøves anhold. Disse spil er nu kommen i handelen og vil muligens komme i brug, endskjønt prisen endnu er temmelig høi, nemlig kr. 60. I Vardø er af stedets smede i forløbne aar arbeidet endel enkle og billige linespil, der fuldt færdige koster kr. 18.00, og disse ansees ogsaa brugbare, men er vistnok ikke saa holdbare som aalesundsspillene.

Nogle ishuse er i forledne aar byggede, og eftersom eksporten af fersk fisk tiltager, vil vel flere saadanne opføres. I Hammerfest tænkes i nærmeste fremtid bygget et større ishuse, hvorfra is skal leveres til isning af fisk og agn til en meget billig pris imod et aarligt bidrag fra Hammerfest og omegns fiskeriforening.

Havneforholdene i Finmarken.

I flere af de fiskevær, hvor jeg kommer, bliver jeg stadig anmodet om at fremholde nødvendigheden af, at noget havnearbejde maa blive udført. Enten bestaar da dette i dækning mod søen, opmudring af havne eller oprensning af støer og landingspladse. Andragende om at faa saadanne arbejder udført er for de fleste steders vedkommende for længere tid siden indsendt, arbejderne er tildels beregnede og kartlagte, men dermed bliver det, rimeligvis paa grund af, at bevilgninger til arbeidernes udførelse ikke kan ventes opnaaet. Der er forlidet penge i havnefondets kasse, siges der, men naar saa er tilfældet, bør jo denne kasses midler paa alle mulige og rimelige maader søges forøgede, og da synes mig, at først og fremst den fisk, der nedsaltes løs i fartøi, og som nu er fritagen for afgift, bør i lighed med anden saltet fisk belægges med saadan. I lov af 24de mai 1873 om afgift af fiskevarer til havnearbejder, merker og fæstigheder bestemmes afgift af tørfisk, klipfisk, saltet fisk i tønner, rogn og tran, hvorimod den fisk, der udføres nedsaltet i fartøi fra Tromsø og Finmarkens amter, er fri saadan afgift. Denne bestemmelse er formentlig given for at ophjælpe russehandelen i makketiden, men nu da russerne ogsaa kjøber og salter fisk i sine fartøier udenfor makketiden og kan gjøre dette paa grund af, at større allerede udførte havnearbejder i Finmarken muliggjør overvintring — der har saaledes hvert aar, siden moloen blev færdig i Vardø, stadig ligget flere russiske fartøier i vinteroplæg der for at kunne være færdige til vaarfisket begynder, iaar saaledes 10 fartøier samt nogle i Hammerfest — synes det noksaa naturligt, at heller ikke russerne fritages for denne afgift. Selv i makketiden har jo ogsaa russerne stor fordel af, at havnene gjøres saa bekvemme og sikre som muligt.

I 1902 blev der før, under og efter makketiden udekspederet i russiske fartøier fra Finmarkens 3 byer 17 374 044 kg. saltfisk, og sattes afgiften som for saltet fisk i tønner — 10 øre pr. tønne og beregnet efter 100 kg. i tonden — vilde der været indkommen i havnefondet af denne saltfisk over kr. 17000, hvilket — under forudsætning af, at denne afgift væsentlig blev benyttet til havnearbejder i Finmarken — ud igjennem aarene vilde muliggjøre adskillige mindre arbeiders udførelse.

Jeg vil ialfald ikke undlade at henlede den ærede fiskeristyrelses opmærksomhed paa dette spørgsmaal.

Ligeledes vil jeg atter tillade mig at henlede opmærksomheden paa russernes indkjøb af fisk før makketiden. Ifjor laa der i Finmarken over 30 russiske fartøier i mai maaned for at købe og salte fisk, fordelt paa følgende steder: Kiberg, Vardø, Baadsfjord, Finkongkjeilen, Gamvik, Berlevaag, Mehavn, Honningsvaag, Gjesvær, Ingø og Tufjord. Flest var der i Mehavn, hvor samtidig 7 russiske fartøier paa samme tid, som der kun laa et norsk fartøi, da disse holdt sig borte, saalænge saa mange russiske fartøier laa der.

Dette russernes indkjøb af fisk før makketiden er efter min og mange fiskeres mening af tvilsomt gavn, da det foraarsager, at købere sydfra holder sig tilbage, ligesom ogsaa den tidlige tilførsel af saa megen fisk til Arkangel trykker priserne dersteds og kan have indflydelse paa fiskeprisen i Finmarken om sommeren.

Jeg er dog ikke af den mening, at russerne bør nægtes adgang til at købe fisk af fiskerne hele aaret rundt, men en afgift for tilgodegjørelse af fisk udenfor makketiden bør, som jeg ogsaa før har fremholdt, erlægges. En saadan afgift vilde komme vel med f. eks. til Finmarkens medicinalfond, der ikke uden forøgede indtægter kan klare udgifterne til syge fiskeres kur og pleie.

Kobbevandringerne.

I min indberetning om finmarksfisket i 1895 skriver jeg bl. a.:

„Hvidehavssælen har hvert aar vist sig i Varangerfjorden i Mai paa den tid, Hvidehavet pleier at gaa op, men aldrig i saa store mængder, som i de senere aar, og skal den fortsætte at komme som sidste aar, hvilket er at befrygte, hvis den ikke søges udryddet, saa er jeg bange, at loddefisket vil blive ødelagt ikke alene for Murmanskysten, men ogsaa for Varangerfjorden og muligens flere steder i Østfinmarken. — — — Sælens ynglepladse i Hvidehavet søges nu ikke længere af de norske sælfangere, sælen faar derfor være i ro og formerer sig sterkt, og dette antager jeg er grunden til, at saa store masser af den i de senere aar har vist sig. Hvis ikke russerne med kraft vil søge at faa dette for fiskerierne saa skadelige rovdyr udryddet ved fangst paa selve fangststedet, sælens ynglepladse, vil den vistnok komme til at ødelægge loddefisket ikke alene paa den murmanske kyst, men ogsaa i Finmarken.“

I mine senere indberetninger har jeg meddelt, hvorledes disse kobbevandringer hvert aar i mai har strukket sig længere og længere vest og ødelagt loddefisket i længere tid tildels over hele Finmarken, og nu sidste aar nøiede kobben sig ikke alene med at komme i mai, men viste sig

ogsaa i adskillig mængde i begyndelsen af december, idet den fra den tid i længere tid viste sig langs hele kysten og inde i fjordene. Da fisken forsvandt omtrent samtidig, maa man antage, at det er kobben, der har jaget fisken fra kysten, omendskjønt der jo ogsaa kan tænkes andre aarsager, f. eks. at den masse akker, der har været i fjordene udover høsten, men som forsvandt fra disse straks før kobben kom, har trukket fisken med sig tilhavs.

At hvidehavssælen har formeret sig sterkt synes at fremgaa af de senere aars gode fangstudbytte i østisen, men ikke usandsynlig kan disse kobbevandringer til Murmanskysten og den norske kyst ogsaa skyldes andre aarsager; cfr. min artikel om kobbevandringer før i tiden i „Norsk Fiskeritidende“ septemberheftet 1902.

Paa mine reiser i distriktet har jeg stadig havt diskussionsmøder med fiskerne og andre interesserede om aarsagen til disse vandringer og hvad der bør foretages for om muligt at hindre eller forringe disse, og de fleste har da udtalt, at de tror hvalfangsten er skyld i kobbens komme til kysten, idet de mener, at kobben ikke vilde komme, hvis der var mere hval under land. Med min bedste vilje kan jeg dog ikke være enig heri, thi jeg har selv som tidligere sælfanger seet hval og kobbegaa fredeligt sammen under iskanten, ligesom jeg ogsaa oftere i de senere aar har seet det samme under finmarkskysten. Hvorledes skulde forøvrigt hvalen have kunnet hindre denne sidste kobbevandring paa en tid af aaret, da der næsten aldrig findes hval under kysten af den slags, hvalfangerne skyder?

Man paastaar jo ogsaa, at spækhuggeren er hvalens følgesvend under kysten, og denne, mener man da, skulde kunne holde kobben borte; men i de 22 aar, jeg har færdedes langs finmarkskysten, hvor jeg til enkelte tider især før om aarene har seet meget hval, har jeg næsten aldrig seet spækhugger, og jeg har ogsaa gamle, erfarne bankfiskeres udtalelse for, at disse dyr næsten aldrig har været at se udfor finmarkskysten. Enkelte mener dog, at disse kobbevandringer er periodiske og kan skyldes de sidste aars sildeforekomster, og ikke usandsynlig kan disse folk have nogen ret i dette; men hvad grunden nu end er, noget maa forsøges for om muligt at hindre disse herjinger, thi skal disse vedblive ud gennem aarene, ser det galt ud for befolkningen i disse nordlige egne. Lad hvalen blive fredet, men lad ogsaa andre foranstaltninger iverksættes. Forhandlinger med Rusland om fællesoptræden til kobbens ødelæggelse i og udenfor Hvidehavet bør gjenoptages, fangst af kobbegaa under norsk kyst præmieres, sælfangsten i østisen maa søges afhjulpen ved, at afgift af sælprodukter ophæves og muligens støttes med præmier, og da der er dem, der mener, at skydning paa kobbestimerne med kuglesprøiter eller dynamit ogsaa vil gavne, bør ogsaa dette middel forsøges.

Havde det været muligt at faa en sterk opinion oparbeidet for denne slags foranstaltninger allerede for flere aar siden, saa vilde der vistnok fra statens side, været gjort, hvad gjøres kunde, og forholdene nu muligens været anderledes, men det er, som man ikke har villet fæste lid til andre foranstaltningers nytte end hvalfangstens ophør.

Hammerfest den 22de januar 1903.

Ærbødigst

G. Sørensen.

Fra
fiskeriinspektøren i nordre distrikt.

Beretning om hans virksomhed i 1902 (i uddrag).

Mine reiser begyndte iaar den 28de januar med en tur til Kristiania. Denne reise skede, med styrelsens tilladelse i anledning af et forsøg med forsendelse af fersk lofottorsk i is til Kristiania, for nærmere at undersøge afsætningsforholdene m. v. af denne vare. — — — — —

Fra Kristiania kom jeg tilbage den 8de februar opholdt mig da i Bodø en uges tid beskæftiget med kontorarbeide og forberedelser til ferskfiskforsendelsen.

Den 15de februar afreiste jeg til Svolvær, hvor jeg foreløbig tog station. Der foregik fra dette sted først paa vinteren et godt tildels rigt torskefiske. Dette passede godt ind med min hensigt, thi Svolvær er jo et af de steder, der allerbedst egner sig for forsendelse af fersk iset fisk, da det anløbes af samtlige hurtigruter, med hvilke en saadan eksport selvfølgelig bør foregaa.

Under fiskens nedlægning maatte jeg selv være tilstede til enhver tid, ligesom jeg ogsaa tildels maatte tage aktiv del i arbeidet for paa den maade bedre at undervise arbejdsfolkene om, hvorledes arbeidet egentlig skulde og maatte udføres.

Den 19de februar sendtes de første 12 kasser fisk til Kristiania. Denne fisk var delvis indpakket i en billigere sort pergamentpapir. Denne sendelse kom til Kristiania fredag eftermiddag den 21de.

Efter modtagne telegrammer fra den antagne agent angaaende denne fisk fik jeg imidlertid indtrykket af, at man ikke saa aldeles havde den rette forstaaelse af varen. For at forsøget imidlertid i sin begyndelse ikke helt skulde ødelægges, fandt jeg det paakrævet, ufortøvet at reise til Kristiania, hvorfor jeg den 24de februar afreiste fra Svolvær, med ankomst til hovedstaden den 27de næstefter. Samtidig medhavde jeg 10 kasser fisk, foruden at der ogsaa den 19de februar var afsendt 10.

Ved ankomsten til Kristiania var forholdene virkelig som jeg havde tænkt mig; thi efter min formening bedømte man fisken aldeles feilagtigt, man drog nemlig sammenligninger mellem denne og den levende, danske fisk, samt trondhjemsfisken (hjemmefisk). Det var en selvfølge at lofotskreien her maatte falde igjennem; thi den var jo i sig selv nok saa lang, dertil kom at indvoldene var udtaget, derfor fik den et endmere slunkent udseende. Alt dette var, efter som jeg forstod, ikke taget spor af hensyn til ligeoverfor den første sendelse, derfor ogsaa udtalelsen i pressen, at de første fiskeforsøg var mislykket, og dog kom fisken frem i fuldgod stand; thi der var ikke spor af svind paa isen.

Her gjaldt altsaa for mig at modarbeide dette første ugunstige indtryk, hvilket lykkedes over forventning, og i hvilken henseende jeg tør henvise til udtalelsen i Dagbladet, Aftenposten og Ørebladet for 4de mars.

Der var imidlertid nu begyndt at komme meget levende fisk til byen, og da lofotfisken paa den aarstid, altsaa i mars, begynder at blive nok saa blød, foreslog jeg, at forsøget burde ophøre med hvad der allerede var sendt, ialt 36 kasser fisk, der tilsammen indeholdt noget over 3000 kg.

Med hensyn til behandlingen og forsendelsesmaaden, har jeg derom allerede i høst givet en udførlig fremstilling til fiskeristyrelsen, ligesom denne ogsaa er indtaget i Norsk fiskeritidende.

Den 6te mars afreiste jeg fra Kristiania til Svolvevær, hvor jeg foretog det fornødne med den endelige afslutning af fiskeforsøget. Jeg kom tilbage fra Svolvevær den 11te mars.

Da Nordlands fiskeriselskab havde anmodet mig om, ifølge beslutning paa sidst afholdte generalforsamling, paa fiskerimøderne under lofotfisket, at foranledige behandlet et af Vevelstad fiskeriforening fremsat forslag om forandring af lofotlovens § 22 derhen, at fiskerne i Lofoten under det om vinteren der paagaende skreifiske gaves anledning til at sætte sine redskaber lørdagene, men med absolut forbud mod trækning om søndagene.

Det var altsaa denne sag, som i vinter væsentlig blev forhandlet paa nedenfor nævnte fiskerimøder, og da tiden nu var saa langt fremskreden, og for at kunne faa anledning til at behandle ovennævnte sag paa flest mulige steder, maatte jeg gjøre opholdet i hjemmet saa kort som muligt og foretog derfor kun det høist nødvendige kontorarbeide. Jeg afreiste til Lofoten den 13de mars med ankomst til Svolvevær samme dag.

Fra Svolvevær tog jeg da baadskyds til Kabelvaag, hvor netop handelsmændene var samlet til møde, og maatte jeg af den grund søge nattehøst i Svolvevær.

I Kabelvaag berammede jeg et møde til afholdelse i forsamlingshuset lørdag den 14de kl. 6 eftm. Men dette møde blev faatalligt besøgt, da det blev godt fiskeveir den dag; derfor fandt jeg, at den ved mødet fattede beslutning ikke kunde lægges til grund for nogen resolution.

Jeg havde annonceret min ankomst til Henningsvær lørdag den 15de, hvorfor jeg fra Svølvær afreiste derhen.

I Henningsvær tillyste jeg møde efter samraad med værrets habileste fiskere til mandag eftermiddag kl. 6 i forsamlingshuset.

Ovennævnte forslag om forandring af lofotloven blev her forhandlet, og foretoges afstemning. Lokalet var fyldt til trængsel.

Den øvrige tid af opholdet i Henningsvær var jeg stadig optaget med konferencer med fiskere og andre i fiskeribedriften interesserede mænd.

Den 18de mars afreiste jeg til Skraaven, hvor fiskerimøde afholdtes, og afstemning foretoges i anledning af forandring af lofotlovens § 22. Det var i forsamlingshuset, at mødet holdtes.

Fra Skroven afreiste jeg direkte til Sørvaagen for at faa det til at passe bedre ind med dampskibene, saa jeg undgik at ligge over for lang tid paa enkelte steder.

I Sørvaagen afholdtes møde i forsamlingshuset, der ogsaa her var fyldt til trængsel. Her foretoges ogsaa afstemning angaaende ovennævnte sag.

Den 22de mars afreiste jeg fra Sørvaagen til Svølvær. Der tillyste jeg fiskerimøde til afholdelse i forsamlingshuset paa Svinøen. Der mødte op ca. 500 fiskere, og ønskede samtlige, at loven skulde bibeholdes i sin nuværende form.

Efter endt møde afreiste jeg om aftenen kl. 11 til Stamsund. Her afholdtes ogsaa fiskerimøde i forsamlingshuset med afstemning over forandring af lofotloven. Det viste sig imidlertid af denne, at man her var kommet over skillet mellem Øst- og Vestlofoten; thi her var større stemning for forandring end østenfor.

Fra Stamsund reiste jeg hjem den 25de over Svølvær med ankomst til Bodø den 26de.

Under mit fravær i Lofoten var der indløbet adskillig post, hvorfor jeg maatte leie kontorhjælp, for inden rimelig tid at kunne faa udført det fornødne kontorarbeide.

I Bodø opholdt jeg mig indtil 3die april, hvorefter jeg paany reiste til Lofoten med ankomst til Balstad den 4de april kl. 8 morgen.

Samme dags eftermiddag tillyste jeg møde i forsamlingshuset, hvor man efter en livlig diskussion foretog afstemning over det omhandlede forslag.

Fra Balstad afreiste jeg igjen den 5te egentlig bestemt til Ure i henhold til bekjendtgjørelsen, men da der ikke var husrum at faa, fortsatte jeg til Stene.

Paa dette sted var der intet forsamlingshus, men jeg maatte nøie

mig med en større rorbod, der rummede ca. 100 mand. Her afholdtes altsaa fiskerimødet med fuldt hus.

Angaaende resultatet af forhandlingerne om forandring af lofotlovens § 22 vil jeg senere i denne beretning tillade mig at komme tilbage.

Min reise nordover gjaldt egentlig Meistervik i Malangen, idet reder og dampskibsfører Johannesen i Meistervik havde anmodet mig om at komme did for nærmere at afgive mit skjøn angaaende et nyt opfundet redskab, en sildeskimle (skræmsel), der havde form af en fisk og var bestemt at bevæges i horisontal retning i vandet.

Dette redskab forekom mig at ville faa sin praktiske betydning, især naar sildestængning foregaar et længere stykke fra land, hvorved man ofte er udsat for at miste silden, forinden noten under inddragningen begynder at tage bund. Under saadanne omstændigheder vil som oftest de nu i vertikal retning brugelige skimler ingen betydning have, hvorimod nogle skimler som den her omhandlede, anbragt i passende dybde under noten og roet frem og tilbage langs dennes yderside, antagelig komme til at holde silden saalænge nedenfor noten, indtil fangsten var bjerget.

Vedkommende eier af dette redskab fortalte mig, at han fra sit dampskib havde forsøgt det, men da var der 4 saadanne jernfiske anbragte over hinanden, og det skede, efter hans formening med forønsket resultat.

Han vilde gjerne paany gjentage forsøget, men det vilde jo forvolde ham adskillige udgifter; dog fremsatte han intet bestemt forslag om bidrag i den retning, men bad mig henstille til fiskeristyrelsen at tage sagen under overveielse.

Jeg mener, at hvis dette redskab virkelig viser sig at være praktisk, vil dets anvendelse være af uvurderlig nytte i sildnotfiskeriets tjeneste.

Af Nordlands fiskeriselskab var jeg valgt til at fungere som jurymand ved baadstevnet i Trondhjem, hvorfor jeg, med fiskeristyrelsens tilladelse, afreiste derhen den 29de juni.

Tirsdag den 1ste juli traadte juryen sammen, og blev jeg da valgt som dens formand.

Angaaende denne udstilling eller baadstevne har jeg intet væsentlig nyt at berette, ligesom den hellerikke havde faaet den tilslutning, som jeg havde tænkt mig.

Af fiskefartøier var der faa eller ingen, som kunde fremvise noget, der egentlig kunde tyde paa fremskridt fra det almindelige stel. Af farkoster med mekanisk drivkraft var kun en motorkutter udstillet. Dette var den bekjendte „Malygen“ som nu havde faaet indsat en petroleums-motor; men ellers var der ingen anden indredning ombord, der kunde tyde hen til fremskridt vedrørende fiskeribedriften.

Af mindre dæksbaade kan nævnes en brøndkutter ca. 2 à 3 tons drægtighed, som forøvrigt syntes at være noksaa praktisk, naar undtages, at afstængningsarrangementet for hullerne i brønden syntes at være mindre heldige.

Blandt de paa land udstillede gjenstande kan nævnes petroleumsmotoren „Dan“. Denne maskine var ofte igang, saaledes at jeg fik anledning til at studere den. Det var en motor med to cylindere.

Jeg fik i det hele taget et godt indtryk af denne maskine, specielt ved at dens to fødepumper virkede regelmæssig vekselvis, hvilket jeg anser for at være af stor betydning, naar disse maskiner skal anbringes ombord i fiskefartøier. Derved vil der selvfølgelig være en mere stadig kraft tilstede.

Hvorvidt at arrangementet med omskiftningen af propellens virkning fra „for-“ til „agterover“ vil være solid nok, tør jeg ikke udtale mig om; men det forekom mig praktisk; thi én mand vil samtidig kunne styre skuten og regulere dens fart.

Af seilerne viste det sig, at de mere letbyggede nordlandsbaade, sneseilere, og som gennemgaaende stak lidet i vandet, maatte i seiladsen vige for de mere dybgaaende kravelbyggede kuttere fra Trondhjem og Kristiansund; specielt viste dette sig under krydsningen, hvorimod de for rum vind seilede meget godt. — — — — —

Ifølge telegrafisk anmodning fra notfiskere i Eidsfjord afreiste jeg derhen den 18de september. Under opholdet der afholdt jeg et fiskerimøde paa Valsnæs, hvor der var ca. 100 fiskere tilstede.

Ved dette møde forhandlede tre sager, nemlig, „forbud mod fangst af sildyngel“, „bedre opsyn ved vore sildefiskerier“, samt „total hvalfredning“.

Resolutioner blev vedtaget for hver sag, og blev jeg af forsamlingen anmodet om paa dens vegne at indsende disse til myndighederne, hvilket er skeet. — — — — —

Om lofotfisket.

Angaaende dette fiskeri er der i grunden intet væsentlig at berette udover, hvad der er meddelt i de officielle lofotberetninger; men jeg vil dog ikke undlade at nævne en sag, som det dog har sin interesse nærmere at berøre, og det er om storgarnbruget, specielt ogsaa fordi der i vinter under anstundende lofotfiske vil blive forhandlet med fiskerne angaaende et forslag fra Buxnæs herredsstyrelse om indskrænkning i brugen af dette redskab indtil 1ste mars.

Torskegarnene eller, som de nu af fiskerne benævnes, storgarn, har jo i aarrækker været benyttede af en stor del af Lofotens fiskere, og ansaaes i sin tid for at være et meget lønnende redskab at anvende.

I den senere tid synes imidlertid forholdene at have forandret sig noget med hensyn til dette redskabs lønsomhed; thi driften er bleven meget dyrere uden tilsvarende forøgelse i fiskemængden, trods at der nu anvendes mere sjødygtige og livbjergelige fiskebaade.

Det forekommer mig imidlertid, at det netop er disse nye storbaade, som nu for endel vanskeliggjør driften med storgarnbruget under lofotfisket. Man ser bare hen til, hvor uhaandterlige de er i stille og godt veir; de kan da som oftest ikke følge med, samtidig som det ogsaa har sine vanskeligheder under lidt vind og sjøgang at trække redskaberne.

Jeg tror, man kan sige, at driften med dette brug, saaledes som det gjennemgaaende nu drives, for endel er overspekuleret.

Derimod er det et andet redskab, som jeg ogsaa i mine tidligere aarsberetninger har omtalt, og som nu mere og mere vinder indpas. Det er de saakaldte smaagarn, der antagelig vil komme til at afløse storgarnene. Dette garnbrug drives tildels med smaa dækskuttere, som i sin tid ved fiskeridirektør Dahl blev indført heroppe. Her har man gjennemgaaende et mere billigt og lettere haandterligt fiskebrug, og som nu ogsaa synes at give bedre fangster end storgarnene.

Imidlertid tror jeg ikke, at der angaaende dette spørgsmaal kan være noget væsentlig at foretage, men mener derimod, at udviklingen her faar komme efter hvert af sig selv.

Det forannævnte forslag om forandring af lofotlovens § 22 blev som foran anført forhandlet i møder paa følgende steder, nemlig: Svolvær, Skraaven, Henningsvær, Stamsund, Stene, Balstad og Sørvaagen.

I møderne deltog tilsammen 2 548 fiskere, hvoraf 1 275 kommer paa Østlofoten og 1 273 paa Vestlofoten.

Af disse 2 548 fiskere, var der kun 908, som ønskede loven forandret, hvorimod 1 640 fastholdt lovens bibehold i sin nuværende form. De motiver, som gjorde sig gjældende under behandlingen af denne sag, var saavel religiøse som dikterede af praktiske hensyn.

Stemmegivningingen ved de forskjellige vær havde saadant udfald:

	For bibehold	For forandring
Svolvær	500	—
Skraaven	350	10
Henningsvær	350	65
Stamsund	300	260
Stene	26	68
Balstad	110	325
Sørvaagen	4	180

Heraf vil man faa forstaaelsen af, at interesserne for Øst- og Vestlofoten ikke er saa ganske ens; thi for Østlofotens vedkommende vil en forandring af lofotloven, saaledes som foreslaaet, formentlig komme til at

virke forstyrrende eller helt ødelæggende, for eks. ligeoverfor dagline- og dybsagnfiskerne, hvilket derimod ikke vil blive tilfældet for Vestlofotens vedkommende, hvor fiskehavet i det heletaget er rømmeligere.

Den 6te mai iaar blev sagen paany behandlet i Nordlands fiskeriselskabs generalforsamling, hvor man besluttede at oversende den til Nordlands amts herredsstyrelser til udtalelse, hvorefter den atter til næste aar bliver taget under behandling ved den i mai afholdendes generalforsamling.

Om sildefisket.

Dette fiske begyndte iaar noksaa tidligt. Allerede primo august fangede man sild paa garn i Hopen i Salten.

Den fangede garnsild var sjelden pen og af god kvalitet, og specielt for de større merker med bugen fuld af fast hvidt ister. De mindre merker fra K og nedover var derimod gjennemgaaende af en meget simplere kvalitet. Den var mere smal, ligesom ogsaa istret syntes at være baade mindre og løsere.

Heraf synes det noksaa klart at fremgaa, at man havde for sig egte vaarsild, sammenblandet med fjordstøing, hvoraf smaasilden havde overtaget i mængde, hvilket viste sig især ved natstængene. Det var saaledes sjældent at se et laas med, hvad man kalder ren sild.

Sildeforekomsten iaar var forresten noksaa eiendommelig. Garnfisket foregik som oftest meget nær land, og notfisket var i de fleste tilfælder afgjort paa meget kort tid ved de forskjellige steder, hvor silden viste sig i saavidt tætte stimer, at stængning kunde foregaa.

Fornemmelsen af sild var der saa at sige overalt, tildels ogsaa i større stimer; men ved enkelte steder gik man dog glip af fangst, fordi man ingen sikker underretning havde om sildens tilstedeværelse.

I Eidsfjord, hvor udsigterne var saa lovende, blev der ikke det fiske, man havde tænkt sig. Fiskerne klagede ofte over, at der var meget blæksprut tilstede, som forstyrrede fangsten for dem, og de paastod tildels, at det var, fordi der ingen hval var tilstede. Og denne paastand kan vistnok ogsaa have sin berettigelse, naar man ved, at blækspruten skyr de steder, hvor hvalen holder til, eller flyr sin vei, saasnart hvalen viser sig, ligesom det ogsaa er en bekjendt sag, at dette bløddyr ligesaa snart jager silden fra land som til land, ligesom det ogsaa adsplitter sildestimerne eller slaar silden under sig, saaledes at denne maa søge dybt vand.

Iaar mere end ellers syntes det at fremgaa, at et mere effektivt underretningsvæsen ved vore sildefiskerier er paakrævet; thi saaledes, som bedriften i den senere tid har udviklet sig ved, at fiskerne næsten stadig har dampskib til sin raadighed, saa at de med meget kort varsel

kan komme fra sted til sted, er en hurtig og øieblikkelig underretning om sildens tilstedeværelse end mere nødvendig.¹⁾

Om havfiskerifondet.

Til dette fond er der endnu en stadig tilgang med andragender om laan af dets midler til anskaffelse af fiskefartøier, nu mest seilkuttere. Ifjor og den første halvdel af dette aar var der rigtignok adskillig stemning for anskaffelse af dampskibe til fiskeri, ikke alene blandt fiskerne, men ogsaa blandt mænd i andre stillinger. Denne stemning synes nu at have lagt sig noget; ialfald er der ikke saa mange forespørgsler nu som før.

Nogle dampskibe er imidlertid anskaffede; men interessen synes nu, som ovenfor nævnt, at være dalet noget ligeoverfor disse kostbare farkoster med sin kostbare drift. Dog har man dermed ikke opgivet tanken om mekanisk drivkraft til hjælp ved vore fiskerier; saaledes er der i den senere tid fremkommet forespørgsler om petroleumsmotoren, ligesom der ogsaa er indkommet flere andragender om laan til anskaffelse af motorkuttere.

Hvorvidt denne mekaniske drivkraft med „petroleumsmotoren“ vil faa nogen endelig betydning i fiskeriernes tjeneste, tør jeg fremdeles ikke udtale mig om med bestemthed; for mig staar sagen endnu noget tvivlsom. Jeg har nemlig mine betænkeligheder ved absolut at tilraade folk anskaffelsen af saa kostbare farkoster, naar hensigtsmæssigheden med den omhandlede mekaniske drivkraft ikke er bevist. Man kan nemlig efter min formening ikke drage nogen bestemt slutning om motorens anvendbarhed heroppe, selv om den passer for danske forhold.

Imidlertid ved jeg af egen erfaring, at disse maskiner kan være hvad man kalder lunefulde. Jeg har nemlig selv i nogle aar som hermetikfabrikant behandlet en stationær petroleumsmotor. Vistnok har jeg foran udtalt, at den i Trondhjem i sommer udstillede motor gav et godt indtryk; men det bliver dog stor forskjel, naar en saadan maskine arbejder paa land uden belastning, imod naar den ombord i et fiskefartøi under høi sjøgang maa arbeide under tung belastning.

Imidlertid faar tiden afgjøre, om der i det heletaget vil være regningssvarende i længden at anvende mekanisk drivkraft ved kystfiskerierne i Nordlands og Tromsø amter, da disse fiskerier i de fleste tilfælder kan soutineres af seilkutteren. Jeg tror nemlig, at det maaske skal

¹⁾ Hertil er knyttet et forslag om underretningsvæsenets omordning, der er sendt fiskeristyrelsen.

komme til at vise sig, at disse dog skal blive de mest økonomiske at anvende og forholdsvis skaffe den største indtægt til distrikterne, hvilket jo er hovedsagen.

En anden sag, som er af ikke uvæsentlig betydning i vor fiskeribedrift, er en tidsmæssig indredning af disse nyere farkoster, hvortil laan er erholdt af havfiskefondet og med hvilke hensigten var, egentlig at drive havfiske.

Men, som det vil fremgaa af de indsendte bevidnelser for disse fartøier, er det yderst faa, som har drevet noget rationelt havfiske; men derimod anvendes de gennemgaaende til vore kystfiskerier, hvor det vistnok ogsaa er paakrævet at have fiskebaade af den slags; men imidlertid mener man, at ved disse fiskerier er foranstaltning til indredning af fiskerummene til fangstens bedre behandling aldeles ikke nødvendig.

Efter min formening er dette under enhver omstændighed et feilsyn; thi selv om det ikke er nødvendigt at konservere skreien med is under fiskeriet, saa er dog en indredning af fiskerummene høist fornøden, saaledes at tyngden af fangsten kan fordeles.

Det maa jo være begribeligt for enhver, at naar disse fiskebaade ligger ude et døgn eller mere ad gangen, og naar der i deres lasterum henligger tildels flere tusinde skrei uden fordeling af tyngden og i usløiet stand, vil selvfølgelig den underste fisk tage saadan skade, at den i enkelte tilfælde aldeles ikke er skikket at tilberedes som handelsvare, foruden at den anden fisk ogsaa er skadet i mere eller mindre grad.

Det forekommer mig, at her er en ødslen med værdier, som man maa forsøge at raade bod paa.

Naar jeg ovenfor har udtalt, at vore fiskefartøier, saavel seil- som dampskibe bør indredes tidsmæssige, saa mener jeg dermed ikke alene, hvad der kræves ligeoverfor en virkelig havfiskebedrift, men at der ogsaa ombord i de dækkede fiskebaade som benyttes til skreifiske med fangstbaade anvendes indredning af fiskerummet, saaledes at tyngden af fangsten fordeles.

Den bedste maade, at fremtvinge en saadan heldigere indredning af fiskekuttere, forekommer mig at være, at der ved bevilgelse af laan af havfiskefondet af dette opstilles som en absolut betingelse, at indredning af vedkommende fartøi sker i henhold til de af mig foran paapegede foranstaltninger. For vedkommende fiskeriinspektør nytter det lidet at fremholde nødvendigheden af saadanne foranstaltninger, naar man ikke har regler i den retning at henholde sig til.

Angaaende senjefisken, hvis fangst foregaar hovedsagelig med kuttere og dampskib, har jeg fra flere af landets største fiskeeksportører erhvervet udtalelser om denne fisks udseende og beskaffenhed som færdig vare.

Med hensyn til klipfisken, saa falder udtalelserne noksaa enstemmige. Denne vare bliver nemlig af senjefisken mere gul end vanligt og er let udsat for at brækkes, altsaa noksaa mør. Den falder som oftest let i vegt og har tyndere buger, der ikke sjelden er tranløben, ligesom den heller ikke betales med saa høi pris som anden klipfisk.

Rundfisken fra Gryllefjord bliver heller ikke gennemgaaende saa pen som anden rundfisk; thi der klages over, at den som oftest har tabt sit pene og friske udseende, ligesom den ogsaa er tilbøielig til at blive sur ved benet.

Kort sagt, senjefisken synes saaledes at have tabt meget i værdi og det kun ved, at fisken fra først af bliver mindre bra behandlet. Dog gjælder dette formentlig kun den saakaldte skøite- og dampskibsfisk.

De forbedringer, som kræves for at rette paa disse mindre heldige forhold, er efter min formening og som foran antydnet en tidsmæssig indredning af fiskefartøierne. Endvidere vilde jeg anse det meget heldigt, om man gjenoptog den gamle skik at sløie al fisk paa sjøen eller ombord i fartøierne, som er ældre end et døgn, eller med andre ord, at der ikke ilandbringes ældre usløiet fisk end 1 — et — døgn gammel.

Med hensyn til den direkte anvendelse af de farkoster, som har erholdt laan af havfiskefondet, vil jeg ikke undlade, under henvisning til de indsendte bevidnelser, herved at henlede opmærksomheden paa, at enkelte fartøier tildels har været anvendt til ganske andet end fiskeri. Saaledes er der fiskedampskibe, som har været benyttede til agnfart, slæbning af notebrug samt fragtfart m. v. Dette har imidlertid vakt adskillig misnøie blandt andre dampskibsredere, som har anskaffet dampskibe udelukkende til agnfart og slæbning, men som ikke har laan af offentlige midler. Indtrykket bliver altsaa, at man derved er bleven paaført en konkurrence, som er støttet ved bidrag af offentlige midler. Efter min formening bør reglerne for laan af havfiskefondet ogsaa i den retning skjærpes.

I forbindelse hermed vil jeg ikke undlade at henlede opmærksomheden paa noget, som i og for sig selv kan være af mindre betydning, men som jeg dog tror, ligeoverfor laan af havfiskefondet kan have noget at sige. Det er nemlig en begrebsforrykkelse, som nu mere og mere gjør sig gjældende. Man har nemlig en vis tilbøielighed til at benævne omtrent alle vore fiskerier som havfiske. Et havfiske er det først, efter min formening, naar opholdet paa havet bliver saa længe, at fangsten paa en eller anden maade maa konserveres ombord, hvorimod vore andre fiskerier saasom lofot-, vesteraals-, senje- og finmarksfisket kun maa ansees at være, hvad man kalder for kystfiskerier.

Angaaende fiskerierne i distriktet forøvrigt har jeg hos lensmændene indhentet oplysninger, der her gjengives i uddrag for hvert enkelt distrikt:

Bindalen.

Ved Mesteinen og Terjan dreves kystfiske 1 à 2 mil fra land, samt for endel paa fjorden mellem Melstein og Gimsand.

Hjemmefisket (smaafisket) drives omtrent kun til husbehov. De redskaber, der benyttes, er tildels garn, men helst dybsagn, og af baade bruges helt fra tororingen til otringen. Hver fiskers gennemsnitsfortjeneste angives fra 50 til 100 kroner.

Fisket drives omtrent udelukkende af hjemmefolk, undertiden nogle faa fra nærmeste nabodistrikter. Dybsagnfisket gjælder væsentlig uer, som dog synes at være i aftagende. I distriktet foregaar ikke fangst af fiskeyngel. Der forefindes 6 ishuse, hvoraf dog kun 4 i brug.

Som foranstaltninger til fremme af fiskeriet nævnes anbringelse af fyrlygter ved Terjan og deromkring.

Lensmanden bemærker til slutning, at om vinteren drager alle friske folk til Lofoten, saa det kun er gamle svage folk, som da driver hjemmefisket.

Brønnø.

Her drives kystfisket om vaaren ved Kversteinen og forøvrigt langs ørækken fra Hensteinen til Varholmen, derimod intet havfiske. Hjemmefisket er af stor betydning og udgjør den væsentligste faktor i den daglige husholdning og levner endog adskilligt til salg. Nogen aftagning i den senere tid har ikke været formerket. Redskaber er liner og dybsagn. Ved fisket benyttes bindalsbaade af den gamle nordlandstype, fra færinger til halvfjerderumminger.

Lensmanden havde faaet opgivet den gennemsnitlige aarsfortjeneste til ca. 150 kroner, men er tilbøielig til at antage, at den er betydelig større. Distriktet besøges ikke af fremmede fiskere.

Uerfisket drives baade med garn og dybsagn og er af væsentlig betydning, men synes at være i sterkt aftagende, siden man begyndte at anvende garn.

I Brønnøsund og Salhussundet har i mindre udstrækning været drevet fangst af torskeyngel (mort), der benyttes til kreaturføde. Af ishuse forefindes i distriktet 5 stykker.

Lensmanden bemærkede angaaende foranstaltninger til fiskeriernes fremme inden herredet, at anbringelse af fyrlygter paa Kversteinen og Storbraken vilde bidrage til, at høstfisket kunde drives paa den strækning, der omhandles under kystfisket. Ligesaa anser han mindre præmier til forsøgsdrift paa havet udenfor herredets kyst heldig. Endelig nævner

han lettet adgang til at erholde agn, f. eks. ved igangsættelse af rute-gaaende agndampskib.

Vega.

Her foregaar fiske næsten hele aaret langs herredets kyst, dog væsentlig ved Bremstenen, Skjærvær, Mudvær og Hysvær, 2—8 kilometer fra land.

Havfiske foregaar ikke i distriktet, derimod drives der et rigt hjemmefiske, der endog har større betydning end lofotfisket, saa hvis hjemmefisket slog fejl, vilde det være særdeles uheldigt for den fiskesøgende befolkning. Det har dog aftaget betydeligt i de senere aar helt indtil iaar, da det paany viste sig sjældent rigt. Smaagarn, liner og dybsagn er de almindelige redskaber; dog benyttes for Bremstenen og Skjærvær i februar og mars ogsaa almindelige torskegarn. Af baade benyttes sedvanlig tre- og halvfjerderums, af og til otringer. Ved garnfisket i Bremstenen og Skjærvær bruges dog kun fembøringer.

Gjennemsnitsfortjenesten kan i de forskjellige aar variere fra 150 til 300 kroner.

Fremmed almue indfinder sig om vinteren, vaaren og høsten for at deltage i Bremsteinen og Skjærværfiskerierne.

Uerfisket, der er af uvæsentlig betydning og i de sidste aar mere og mere aftaget, drives med garn og dybsagn. Fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Distriktets eneste ishus har en saa uheldig beliggenhed, at det ikke benyttes i nogen nævneværdig grad.

Betræffende foranstaltninger til fiskeriernes ophjælp anbefaler lensmanden:

1. Ishus i Bremstenen og Skjærvær.
2. Ugentlige anløb af lokalskibet i Bremstenen, Skjærvær, Sundsvold og Eidem.
3. Forbedring af havneforholdene paa de to førstnævnte steder. Havnene er nemlig saa slette, at størstedelen af befolkningen om vinteren maa søge til Lofoten.

I forbindelse hermed vil jeg ikke undlade nærmere at omtale havneforholdene ved Bremstenen og Skjærvær, hvilke steder jeg i sommer besøgte.

Begge disse steder maa kunne karakteriseres som særdeles gode fiskepladse, og hvor en ikke ubetydelig del af Vegas fiskerbefolkning vil kunne finde plads for ogsaa at kunne drive sit vinterfiske; men maa de nu, paa grund af de ovennævnte daarlige havneforholde, søge til Lofotens tildels overfyldte fiskevær.

Bremstenen er en mindre gruppe holmer og skjær, som ligger ca. 50 km. fra dampskibsanløbsstedet Rørøen paa Vega. Som kartet viser

er forbindelsen med dette fiskested noksaa vanskelig, idet havstykket mellem Bremstenen og Vega er opfyldt af et utal af holmer og skjær og tillige saa grundt, at man mange steder ikke kan færdes med baad uden ved høivande. Men der er dog ogsaa en led, hvor man med tryghed kan færdes, naar den bliver tilstrækkelig belyst.

Langs Bremstenen, og en mil ud mod havet, gaar der en landbakke eller saakaldt eg. Her er det, at fiskeriet foregaar, saavel paa grundfladen som paa selve eggen til alle aarstider; men da stedet har en noksaa daarlig vinterhavn, er det heller ikke mange, som kan drive vinterfiske der, for tiden kun 8 à 10 baade, men deres antal har tidligere været op til 20. Der er imidlertid baade havneplads og plads paa fiskehavet for mange flere.

Havnen ved dette vær dannes af følgende større holmer: Bremstenen, Tilborholmen, nordre og søndre Tenholmen, og dertil en række ganske lave holmer og skjær.

Under de fleste vinde er havnen smul, men ved storm af vest eller sv. sætter der en voldsom sjø ind gennem det sydlige bredere indløb, og under vestlige vinde mellem og over de lave skjær, der begrænser havnen mod denne kant.

Adkomsten til havnen er i regelen let; men under enkelte storme maa fiskerne ligge i sundet mellem Andholmen og Bremstenen og afvente høivande for at komme ind gennem det smale og grunde Tilborsund, hvilket er godt beskyttet, og hyppigt danner den eneste adgang til havnen.

For at forbedre havneforholdene foreligger allerede forskellige projekter fra 1879 og 1880, ikke alene ved bygning af molo paa forskellige steder, men ogsaa udvidelse af omhandlede sund, samt gjenmuring af det saakaldte Tensund.

Imidlertid vil jeg finde det særdeles heldigt, om stedet paany kunde undergives nye undersøgelser, ikke alene med hensyn til det projekterede moloanlæg, men ogsaa ligeoverfor gjenmuringen af Tensundet, der i kalkulen er ansat at ville koste kr. 16 000.00; men der vil ogsaa derved antagelig skaffes en sikker baadhavn for mindst 50 storbaade.

Saavel paa Bremstenen, hvor folkene bor, samt paa søndre Tenholmen er af stedets eier, P. Tønder, Vega, opført flere rorboder.

Skjærvær ligger ca. 25 km. i nordost af Bremstenen og ca. 26 km. fra Vega. Dette sted er ogsaa et godt fiskested det hele aar, men havneforholdene er ikke videre rare. Forholdene forekom mig dog saaledes, at der med ikke videre stor bekostning vilde kunne dannes en vinterhavn for ikke saa faa fiskebaade; thi langs landet af den holme eller ø, hvor nu folkene bor, er der et langt lavt skjær, som allerede danner en slags beskyttelse, men som, naar det kunde blive paabygget og noget forlænget, vilde der absolut fremkomme en meget god havn.

Naar saa dertil den saakaldte Snaapled blev opstaget, fyrlygte anbragt, samt ringer saavel i det indre som ydre sund, vilde der kunne skaffes god og sikker plads for mange, som da fik anledning til at drive sit fiskeri der hele aaret, uden at besøge Lofoten.

En nærmere undersøgelse ogsaa af dette fiskeværs havneforholde synes paakrævet.

Det bemerkes, at man ogsaa vil kunne benytte disse to fiskevær som operationsfelter for havfiske udenfor Vega og tilliggende distrikter.

Velfjorden.

I dette distrikt foregaar intet regelmæssigt fiske. Heller ikkè driver nogen der havfiske, ligesom hjemmefisket kun bestaar af lidt smaatorsk, som endog i det sidste har betydelig aftaget. Redskaberne er dybsagn og garn, baadene almindelige færinger. Her bliver altsaa ikke tale om nogen gjennemsnitsværdi af udbyttet eller om besøg af fremmede fiskere. Heller ikke om ishuse eller foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

Uerfiske drives nogenlunde til husbehov og kun med dybsagn. Fiskeyngel er ikke gjenstand for fangst.

Tjøtta.

Det fiske, som her foregaar, maa i sin helhed betragtes som hjemmefiske, da kysten udenfor Tjøtta ikke egner sig saaledes for fiske, som kysterne udenfor Herø og Vega. Vaarfisket, og tildels høstfisket, drives hovedsagelig ude i øerne, hvor der liggés „tilværs“ i Flæsen, Lovunen og Flovær, og foregaar da fisket paa skaller og grunde optil et par mil fra land.

Hjemmefisket er af megen betydning og kan ikke synes at være aftaget, ihvorvel det kan være variabelt aar om andet. Det gjælder hovedsagelig at have godt agn, hvad der dog ofte er mangel paa.

Der benyttes liner og dybsagn. Til dybsagnfisket mellem øerne bruges mest færinger, og længere ude paa sjøen til linefisket tiroringer og otringer.

Gjennemsnitsudbyttet er anslaaet til ca. 100 kroner, foruden hvad der medgaar til husholdningen. Besøg af fremmed almue er ikke nævneværdig, kun nogle faa fiskere fra nabo-distrikterne.

Fra Tjøtta drives intet havfiske, naar undtages nogle forsøg med en motorkutter udenfor Herøerne, men forsøgene gav ikke tilfredsstillende resultat, antagelig fordi man ikke var langt nok tilhavs.

Uerfisket, der drives med dybsagn og „snit“, er af liden betydning og høist variabelt. Fangst af fiskeyngel forekommer ikke.

Der forefindes to ishuse. Nogen særlig støtte til ophjælp af fiskerierne i distriktet findes fortiden ikke paakrævet.

Herø.

Kystfiske drives hele aaret fra de forskjellige steder i distriktet og optil et par mil tilsjøs, derimod ikke havfiske.

Hjemmefisket er af stor betydning og ikke aftaget; det drives med liner, tildels dybsagn, samt trerumsbaade og otringer, delvis ogsaa sørings-sneseilsbaade. Nogen bestemt gennemsnitsværdi af det aarlige udbytte kan ikke opgives; men da det er det væsentligste levebrød, maa man vel trøstigt kunne ansætte det til mindst 400 à 500 kroner. Under vinter-skreifisket indfinder sig endel fremmed almue, tildels ogsaa under vaar- og sommerfisket (mai, juni, juli).

Uerfisket, der paagaar med dybsagn, er noksaa betydeligt og meget lønnende. Det kan ikke siges at være i aftagende, men ytrer sig høist periodevis, saa det undertiden kan være skralt nok.

Fangst af fiskeyngel er ikke næneværdig, kun lidt seinort af og til i hjemsundene, hvilken da benyttes til kreaturføde.

Af ishuse har distriktet 3 stykker.

Som foranstaltninger til fremhjælp af distriktets fiskerier anfører lensmanden følgende:

„Opmudring af Herøsundet samt „Vikket“ (i samme sund). Behandlingen af dette spørgsmaal har foreligget nu i ca. 30 aar uden resultat. Opgrundning af dette sted er til stor ulempe for flere herreders fiskerbefolknings reiser til og fra fiskerierne. Kartlægning er foregaaet og arbeidet er kalkuleret.“

Vefsen.

Fra dette distrikt, et indlandsdistrikt, drives hverken kystfiske eller havfiske, hvorimod der inde i Vefsenfjorden drives ikke ubetydeligt hjemmefiske til husbehov. Dette antages snarere tiltaget end aftaget. Redskaber er liner og garn. Det drives dog ikke i saadan udstrækning, at der kan være tale om nogen ansættelse af udbyttets gennemsnitsværdi, ligesom det er en selvfølge, at distriktet ikke besøges af fremmed almue (fiskere).

Fangst af uer eller fiskeyngel forekommer ikke.

Af ishuse forefindes 3—4, men de benyttes udelukkende for laksefisket.

Foranstaltninger til fiskeriernes ophjælp er der ikke spørgsmaal om.

Alstadhaug.

Fra begyndelsen af mai til udgangen af oktober drives kystfiske ude i havskjærene — Floholmen og Indreholmene — nogle mil tilhavs. Fisket foregaar med otringer og halvfemterums baade. Hjemmefisket er ogsaa af betydning; det drives med fra torumsbaade optil otringer. Redskaberne er liner, dybsagn og garn.

Ogsaa i dette distrikt drives endel uerfiske.

Gjennemsnittsværdien for udbyttet af hjemmefisket kan ansættes til ca. 100 kroner pr. mand. Besøg af fremmede fiskere forekommer ikke.

Fangst af fiskeyngel er ikke nævneværdigt, kun af og til lidt sei-mort. Af ishuse har distriktet 5.

Foranstaltninger til ophjælp af fiskerierne findes ikke paakrævet.

Mo.

Dette er ogsaa et indlandsdistrikt, hvorfra der hverken drives kystfiske eller havfiske, ligesom hjemmefisket heller ikke er af nogen betydning. Det findes ogsaa at være i aftagende. Det drives med færinger og trerumsbaade og benyttes garn og liner som redskaber. Det er for ubetydeligt til at betinge nogen værdsættelse af gjennemsnittsudbyttet, ligesom det heller ikke besøges af fremmede fiskere.

Uerfiske eller fangst af fiskeyngel forekommer ikke, heller ikke ishuse. Selvfølgelig er der ikke spørgsmaal om nogen foranstaltning til fiskeriets ophjælp.

Hemnæs.

For dette distrikt foregaar intet kystfiske. I havfisket har endel af befolkningen deltaget for Røst. Hjemmefisket er ogsaa af mindre betydning, men kan dog dets gjennemsnittsudbytte ansættes til kr. 150.00 pr. mand. Ingen fremmed almue (fiskere) besøger distriktet.

Der fanges ikke uer eller fiskeyngel, ligesom der heller ikke forefindes ishuse. Nogen foranstaltning til ophjælp af fiskeriet i distriktet vides ikke paakrævet.

Nesne.

Som kystfiske kan for dette distrikt nævnes skreifisket i Aasvær i Dønnæs i januar—april ca. 1 mil fra land. Havfiske foregaar ikke i nævneværdig grad. Hjemmefisket er dog af større betydning, ihvorvel det formenes at være i aftagende. I 1902 havde man et rigt storseifiske. Redskaberne er store og smaa garn, gangvad efter kveite, dybsagn og tildels liner.

Til skreifisket benyttes kuttere med og uden dæk samt listerbaade, ellers smaabaade. Nogen gjennemsnittsværdi af udbyttet kan ikke opgives. Af fremmede fiskere er der faa, der besøger distriktet.

Uerfisket er ikke ubetydeligt. Det drives med dybsagn og garn og antages, paa grund af disse sidste, at være i aftagende. Fangst af fiskeyngel paagaar ikke.

Distriktet har 7 ishuse. Foranstaltning til ophjælp af fiskerierne er ikke paakrævet.

Lurø.

Kystfisket foregaar rundt hele distriktet indtil 2 mil fra land. Trænen ansees som distriktets bedste fiskested. Det egentlige havfiske er ganske ubetydeligt.

Hjemmefisket ansees for at være distriktets hovednæring og har i de senere aar tiltaget lidt. Til samme benyttes mindre baade af forskellige typer, hvorimod der ved skreifisket i Trænen benyttes større, aabne sneseilsbaade. Gjennemsnitsudbyttet pr. mand er anslaaet til ca. 300 kroner.

Fremmed almue er jevnlig tilstede, dog hovedsagelig under skreifisket i Trænen.

Uerfisket er uden betydning og fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Distriktet har 6 ishuse.

Som foranstaltning til ophjælp af fisket anbefales anbringelse af 2 fyrlygter i fiskeværret Sælvær i Trænen samt en mere udvidet lokalfart med disse fiskevær.

Rødø.

I januar—april drives regelmæssigt skreifiske i udværene ca. 1 mil fra land samt smaagarnfiske i de andre af distriktets vær, dernæst regelmæssigt vaarfiske i samtlige vær $\frac{1}{2}$ —2 mil fra land, samt regelmæssigt seifiske i alle vær i maanederne mai—juli.

Havfiske har de to sidste aar været drevet med en fiskedamper paa strækningen udenfor Trænen—Røst. Ellers drives saadant fiske kun af enkelte sneseilsbaade, de fleste uden dæk, 2—4 mil udenfor de yderste vær.

Hjemmefisket er af stor betydning. Det antages dog at være noget i aftagende. Ved dette fiske benyttes for det meste færing, hvorimod ved kystfisket bruges sneseilsbaade af forskellige størrelser. Redskaberne er ved vinterfisket mest garn, ved vaarfisket liner og ved seifisket synkenot om sommeren og ellers dybsagn og dorg. Gjennemsnitsudbyttet pr. mand er anslaaet til 300 à 400 kroner. Saavel under vinterfisket som under vaarfisket og seifisket besøges distriktet af fremmed almue.

Uerfisket er heller ikke ubetydeligt. Det drives hovedsageligt med garn. Det formenes at være i aftagende; men dog ikke af anden grund end forseret fiske.

Fiskeyngel fanges ikke. Af ishuse forefindes 6.

Med hensyn til foranstaltninger til fiskeriets ophjælp og støtte bemærker lensmanden:

„Hvad der særlig er paakrævet, er tids- og hensigtsmæssig damp-
„skibstrafik som lokakalfart i distriktet, hvorved ferskfiskforsendelse i is
„kan foregaa fra værene og andre fiskepladse. Den lokalfart, man hidtil
„har faaet og har, er for et fiskedistrikt saa mangelfuld og uhensigts-

„mæssig anlagt, at den saa at sige ingen nytte bringer til fiskerinæringens fremme.“

Melø.

Kystfiske drives paa strækningen Sveen—Støt fra $\frac{1}{2}$ —3 mil fra land. Vaar og høst, nogenlunde regelmæssigt.

Havfiske har fra distriktet været drevet af dampskibet „Expres“, ellers ikke i nævneværdig grad.

Hjemmefisket er af ikke liden betydning.

Ved fiskerierne benyttes listerbaade af forskjellige størrelser, redskaberne er mest garn og dybsagn. Gjennemsnitsudbyttet er anslaaet til 200 à 300 kroner pr. mand. Besøg af fremmede fiskere er ikke nævneværdig, kun om vaaren nogle faa i Støt.

Uerfisket, der er af ikke ringe betydning, drives med dybsagn og tillige i den senere tid med garn. Det er dog ikke sikkert, om bestanden i længden vil taale dette nye redskab uden at aftage.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke.

Som en foranstaltning til fremme af distriktets fiskerier, nævnes havn i „Grøna“, der er beliggende 2 à 3 mil udenfor Støt, og som i juni maaned ofte besøges af fiskere, men hvor de dog er meget utrygge, eftersom der aldeles ikke findes havn.

Gildeskaal.

Ved Fuglevær og Fleinvær drives kystfisket helst om vaaren til henimod midtsommers. Som regel foregaar fisket et par mil fra land; men der forsøges ogsaa med større baade 3 à 4 mil udi havet.

Noget egentlig havfiske drives ikke for distriktet.

Hjemmefisket, saasom sei-, uer- og hysefisket er ikke ganske ubetydeligt, ihvorvel det i de senere aar maa siges at have aftaget.

De sædvanlige redskaber som bruges, er liner og garn, og af baade benyttes nordlandsbaaden, samt aabne listerbaade. Ved hjemmefisket naturligvis kun smaabaade af nordlandstypen.

Fortjenesten er variabel og er det vanskeligt at udtale noget bestemt i saa henseende.

Distriktet besøges aldrig af fremmede fiskere.

Uerfisket var for endel aar siden ganske betydeligt, men har nu efterhaanden aftaget jævnt. Det foregaar for en stor del med garn, men dog mest med dybsagn, samt heller ikke saa lidet med den der i distriktet kaldte „snik“.

Den almindelige mening er, at brugen af garn er aarsagen til uerens aftagen.

Fiskeyngel fanges ikke i dette distrikt. Af ishuse findes kun 3.

I det saakaldte søndre distrikt vilde vistnok et godt hjemmefiske kunne drives, men havneforholdene der er meget ugunstige.

Skjærstad.

I dette fjord- og indlandsdistrikt foregaar selvfølgelig intet kystfiske, ligesom heller ikke derfra drives havfiske. Det eneste er lidt hjemmefiske til husbrug, og hvilket drives paa smaabaade med liner og dybsagn. Ingen fangst af fiskeyngel, ingen ishuse og ingen foranstaltninger nødvendig til nogen fremhjælp af fiskerierne.

Saltdalen

er ogsaa et indlandsdistrikt, hvor hverken hav- eller kystfiske foregaar.

Hjemmefisket er kun til husbrug, naar smaasild formerkes, ligesom der ogsaa tildels kan fiskes lidt lodde, som benyttes til agn.

De redskaber, som bruges, er liner, og benyttes smaabaade dels af nordlandstypen og dels af de saakaldte spidsbaade.

Bodin.

Kystfisket drives omtrent til enhver tid af aaret ved værene og Landegod optil 1½ mil fra land. Noget havfiske drives ikke.

Hjemmefisket er ogsaa af nogen betydning, men som det synes i stadigt aftagende. De redskaber, som bruges, er liner, dybsagn, samt flyndregarn og synkenot efter sei. Af fiskebaade er det den mindre nordlandsbaad, som mest er i brug.

I juni maaned kan tildels nogle fiskere fra nabodistriktet deltage i seifisket.

Uerfisket har for enkelte steder været af ikke ubetydelig betydning, hovedsagelig til hjemmeforbrug. Dette har dog givet den mindre bemidlede fisker adgang til at ernære sig dermed. Det fiske synes i den senere tid noget aftaget, uden at der kan angives nogen særlig grund.

Af ishuse forefindes to, hvoraf et i Bodø by, som tilhører Nordlands fiskeriselskab.

Der foreligger for tiden intet krav om forbedringer til ophjælp af fiskerinæringen.

Folden.

Kystfiske foregaar om vaaren af befolkningen paa Kjerringsstranden og delvis af folk fra Nordfolden med liner udenfor Karlsøvær og Heløen. Derimod drives ikke havfiske for dette distrikt.

Hjemmefisket er af ikke ringe betydning, idet der ikke alene fiskes til husbehov, men ogsaa endel til salg. Det formenes dog at være i aftagende, hvortil grunden søges i den store deltagelse i fisket, samt —

sandsynligvis den væsentligste grund — i sildens udebliven fra fjordene i de senere aar. Kveitefisket om høsten spiller en ikke liden rolle i udbyttet.

Redskaberne er de sædvanlige. Til det almindelige hjemmefiske benyttes to- og treroringer og ved kveitefisket for Kjerringøstranden og udpaa Foldenfjorden fireroringer og otringer.

Da fiskerierne i det vidt forgrenede distrikt drives høist uregelmæssigt med hensyn til deltagelse i bedriften, og en hel del fisk sælges udenfor distriktet — særlig kveite til Bodø —, er det vanskeligt at udfinde gennemsnitsudbyttet pr. mand. Fremmede fiskere indfinder sig undtagelsesvis om høsten naar kveitefisket paagaar.

Uerfisket er ogsaa af betydning og drives mest med garn, idet disse formenes at have fortrængt dybsagnfisket, der er i stadigt aftagende. Dette kan forklares deraf, at uer, der fiskes paa garn, er, som betydelig federe end dybsagnueren, en mere letsælgelig og bedre betalt vare.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Af ishuse har distriktet 3.

Nogen foranstaltning til ophjælp af fiskerierne findes ikke paa krævet.

Steigen.

Kystfisket drives i mai—september ved Husøen og Maaløvær $\frac{1}{4}$ — 1 mil fra land, hele aaret ved Engelvær $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ mil fra land og vestenom Flatøen og Valsvær $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{4}$ mil samt endelig om høsttiden indtil jul Vestfjorden udenfor Brunvær og Øxnæs 1—4 mil fra land.

Hjemmefisket er af megen betydning, særlig i enkelte dele af distriktet. Der ymtes af og til om, at fisket skal være i aftagende; men i saa fald maa dette gjælde det daglige fiske til husbrug, men neppe de mere periodiske fiskerier.

Redskaberne er de sædvanlige, dog mest garn og liner, sjeldnere dybsagn.

Da en stor del af fiskerne kun leilighedsvis driver fiske, er det vanskeligt at anslaa noget gennemsnitsudbytte. For de stadige fiskeres vedkommende formenes det at kunne ansættes til 200 kroner. Fremmede fiskere har distriktet ikke besøg af.

Uerfisket har været ret betydeligt, men har været og er i sterkt aftagende, idet det maa siges at drives som rovfiske ved den masse garn, der nu bruges efter denne fisk. Som illustrerende eksempel kan anføres, at baade, der for 4 aar siden kunde tjene 200 kroner, nu ikke kan drive det op til mere end 50 kroner, trods det drives i samme skala. Dybsagnfisket er aldeles ødelagt.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke i nævneværdig grad. 2 noget primitive ishuse forefindes i distriktet.

Som foranstaltninger til fiskerinæringens fremme i dette distrikt foreslaar lensmanden „udfærdigelse af lov mod rovfiske paa flyndre og uer. Oprettelse af flere ishuse saasom paa Grøtø og Husø, samt hurtigrutens anløb af Grøtø paa sydgaaende. Samt endvidere opførelse af en liden molo i havnen ved Bø til beskyttelse af fiskebaade.“

Hammerø.

Kystfiske drives i oktober—december paa strækningen fra Øxsundet—Tysnæs $\frac{1}{2}$ —2 mil fra land, hvorimod havfiske ikke foregaar fra dette distrikt.

Hjemmefisket er endnu af nogen betydning, men er aftaget i den sidste tid. Redskaberne er garn, liner og gangvad. Der benyttes for det meste nordlandsbaade, i den sidste tid ogsaa sneseilsbaade, tildels med dæk.

Gjennemsnitsværdien af udbyttet pr. mand anslaaes til mindst 50 kroner. Fiskerierne i distriktet giver ikke anledning til besøg af fremmede fiskere.

Uerfisket er ubetydeligt. Det drives med dybsagn, tildels med garn. Det er betydelig aftaget, hvilket formentlig skyldes brugen af garn.

Fiskeyngel fanges ikke. 4 ishuse forefindes.

Ingen foranstaltning findes paakrævede til fiskerinæringens fremme.

Tysfjorden.

I dette fjorddistrikt foregaar intet kystfiske, ligesom der heller ikke derfra drives havfiske. Derimod drives der et, for et saa lidet distrikt storartet hjemmefiske, idet der aar om andet foruden, hvad der forbruges til kogefisk, sælges for omkring 30 000 kroner. I 1902 androg salgsbeløbet endog til 50 000 kroner. Det meste af det solgte kvantum bestaar af sei. Her kan altsaa ikke fisket siges at være aftaget, tvertimod.

Redskaberne er liner, seigarn, dorg, støp (snik), dybsagn, gangvad og seinøter. Som baade benyttes fra torums til firerums ranværingsbaade. Det gennemsnitlige udbytte i de forskjellige aar er høist variabelt og kan anslaaes op til 400 kroner pr. mand. Til hjemmefisket indfinder sig ikke fremmede fiskere.

Uersfisket er ret godt til sine tider i forskjellige dele af distriktet. Det drives med dybsagn og garn og vides ikke at være aftaget.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke. I distriktet forefindes kun et ishuse.

Af foranstaltninger til fremme af fiskerinæringen kan nævnes undervisning i fangst af hummer samt bedre tilvirkningsmaader af fiskevarer.

O f o t e n .

Dette distrikter ligeledes et fjorddistrikt, hvori altsaa intet kystfiske foregaar, ligesom heller ikke herfra drives havfiske. Hjemmefisket er af nogen betydning men variabelt. Redskaber og baade som i nabodistrikterne. Gjennemsnitsudbyttet antages ubetydeligt og stedet besøges ikke af fremmede fiskere.

Uerfisket, der er af mindre betydning, drives med dybsagn og garn i enkelte dele af distriktet. Det er ogsaa variabelt, men formenes ikke netop at være i aftagende.

Fiskeyngel fanges ikke, ligesom der ikke er brug for ishuse, selvfølgelig er der ikke spørgsmaal om nogen foranstaltning til fremme af fiskerinæringen.

L ø d i n g e n .

I dette i bunden af Vestfjorden liggende ødistrikt kan der ikke være tale om noget havfiske og delvis heller ikke noget egentlig kystfiske. Hjemmefisket er ikke af nogen større betydning, iallefald ikke indtil for et par aar siden, det har nemlig taget sig lidt op i disse aar, væsentlig paa grund af rig tilgang af sei i Tjeldsundet. Fisket drives kun af en brøkdal af befolkningen, der i almindelighed anvender tororingen. Redskaberne antages at være de samme som i nabodistrikterne.

Da det kun er yderst faa, gamle folk, der driver fiske hele aaret, kan der ikke være tale om gennemsnitsudbytte for andre end for disse, og det kan anslaaes til ca. 300 kroner. Distriktet besøges ikke af fremmede fiskere.

Uersfisket har ogsaa været uden betydning helt til høsten 1901, da der anskaffedes garn, hvormed dreves af en 5—6 baade, som fiskede ret godt til vaaren 1902. Dette aar gav fisket allerede ringere udbytte, der skyldes garnene. Forøvrigt har dette fiske været drevet med liner eller saakaldte stangvad (snik).

Endel sei yngel fanges af og til med not og benyttes fangsten til agn og kreaturføde, men fangsten er dog ikke af betydning. Distriktet har et ishus.

Paa grund af den, som det synes ringe interesse for fiskerinæringen, er der selvfølgelig ikke spørgsmaal om nogen foranstaltning til dennes fremme.

V a a g a n .

Som kystfiske kan her nævnes et nogenlunde regelmæssigt seifiske i juni—august 1 à 2 mil fra land og nærmest paa strækningen Hennings-

vær—Skraaven. Havfiske drives ikke af nogen i dette distrikt. Hjemmefisket oplyses at være i aftagende. Ved fiskeværerne benyttes almindelige smaabaade af nordlandstypen. Gjennemsnitsudbytte kan ikke opgives. Af fremmed almue besøges distriktet under seifisket i juni—august.

Uerfisket har før været noksaa betydeligt, men er i de senere aar sterkt aftaget. Fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Ishuse forefindes ikke.

Forbedring af havneforholdene er af stor betydning for fiskeriernes fremme, specielt lofotfisket.

B u k s n æ s .

Om sommeren foregaar seifiske langs hele distriktets kyst, samt paa yttersiden ved Hæsholmene fiske af torsk og brosme vaar og høst. Havfiske drives ikke fra distriktet. Hjemmefiske drives kun paa enkelte steder.

Ved seifiske benyttes haandsnøre og not, ved vaar- og høstfisket liner og haandsnøre.

Gjennemsnitsværdien af udbyttet pr. mand er anslaaet til 300 à 400 kroner. Af fremmed almue besøges distriktet under seifisket.

Uerfiske forekommer ikke.

Af seiyngel fanges om vaaren en masse med not, som benyttes til kreaturføde. •

Ishuse forefindes ikke. Som foranstaltning til fiskeriernes fremme nævnes moloanlæg ved Hæsholmen paa yttersiden.

G i m s ø .

Paa den saakaldte ytterside af distriktet drives efter endt vinterfiske indtil juletiden kystfiske indtil 1—2 mile fra land. Nærmere dette foregaar jevnt saavel storsei- som smaaseifiske samt flyndrefiske.

Havfiske har tidligere været drevet efter kveite, brosme og længe, men er nu ophørt.

Hjemmefisket er af megen betydning og synes ikke at være i aftagende.

Redskaberne er line, dybsagn, rip (pilk) samt seinøter. Til hjemmefisket benyttes to- og treroringer og ved seifisket otringer og fembøringer.

Gjennemseitsudbyttet pr. mand er høist variabelt i de forskjellige aar. Det kan gaa fra 50 til 400 kroner, kan anslaaes aar om andet til 200 kroner. Distriktet besøges ikke af fremmede fiskere udenfor lofottiden.

Uerfiske eller fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Heller ikke forefindes ishuse.

Som foranstaltninger til fiskerinæringens fremme nævnes forbedring af havnene i værene Vikerø, Laukvik og Hovsund.

Flakstad.

Som kystfiske kan her nævnes efterfiske om vaaren efter „skraap“ (torsk), længe og brosme samt sommerfiske efter sei.

Havfiske har været forsøgt med fiskekuttere og større listerbaade, og har resultatet vist sig tilfredsstillende. Der har for et par aar siden været drevet havfiske med dampskib, men dette lønnede sig ikke, eftersom omkostningerne blev uforholdsmæssig store.

Hjemmefisket er i dette distrikt af væsentlig betydning, idet der, foruden hvad der medgaar til husbehov, tilvirkes en stor del til handelsvare. Her som andre steder kan det være variabelt de forskjellige aar, men nogen merkbar aftagen synes ikke at være tilstede.

Redskaberne er til vaarfisket liner og delvis haandsnøre, seifisket foregaar hovedsagelig med synkenot. Sommer- og høstfisket drives væsentlig med haandsnøre, sjeldnere med liner. Under vaarfisket paa yttersiden anvendes otringer nærmest land ellers listerbaade med dorryer.

Noget gjennemsnittsudbytte pr. mand er det vanskeligt at meddele.

Distriktet besøges under vaarfisket delvis af fremmede fiskere.

Uerfisket er uvæsentlig, kun lidt paa enkelte steder til husbrug. Det drives med haandsnøre.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke, kun af og til tages noget seimort til agn.

I distriktet er 5 ishuse.

Som foranstaltninger til fiskeriernes fremme nævner lensmanden specielt anlæg af havn for smaabaade paa strækningen Ramberg—Helle paa yttersiden. Denne strækning, hvorpaa det bedste hjemmefiske (vaar, sommer, høst) foregaar, er ca. 40 km. lang og bestaar blot og bart af forland uden beskyttelse, og hvor det under sjøgang er umuligt at lande. Det eneste sted paa denne strækning, hvor en saadan havn for smaabaade kan tænkes mulig, er gården Horseide, beliggende midt paa nordsiden af Moskenæsøen. Kyndige fiskere antager, at der her ved lidt sprængning og lidt muring kunde faaes en saapas havn, at smaabaade, naar stormen og sjøgangen bliver for sterk, her kunde finde ly.

Endvidere nævnes anbringelse af en fyrlygte i opseilingen fra yttersiden til Ramberg.

Borge.

Om dette distrikts fiskeriforholde har lensmanden endnu ikke udtalt sig.

Værø og Røst.

I dette distrikt, der ikke henhører under lofotopsynet eller dets beretninger og statistik, foregaar et regelmæssigt kystfiske aaret rundt

fra $\frac{1}{4}$ —2 mil fra land, særlig fra medio januar til medio september. Den øvrige tid af aaret hindrer ofte uveir bedriften.

Havfisket har i særdeleshed for Røst de 3 sidste aar taget et stort opsving. Det drives mest med dæksbaade, men ogsaa med aabne listerbaade, dels ogsaa med dampskibe.

Hjemmefisket er af megen betydning og har i den sidste tid været i jevnt tiltagende.

Med hensyn til redskaber bemerkes, at i Værø benyttes under vinterfisket mest liner, sjeldnere garn, medens forholdet er omvendt paa Røst. Begge steder benyttes delvis smaagarn. Ved havfisket benyttes udelukkende liner, ved hjemmefisket haandsnøre og liner samt ved seiefisket væsentlig nøter, delvis haandsnøre.

Af baade anvendes under skreifisket otringer af linefolk og listerbaade af garnfolk, under havfisket dæksbaade fra 10—20 tons, under seifisket fireroringer og otringer samt under hjemmefisket to- og treroringer.

Den aarlige værdi af gjennemsnitsudbyttet pr. mand anslaaes til ca. 400 kroner.

Distriktet besøges i stor maalestok af fremmed almue saavel under skreifisket som under havfisket og seifisket i tiden medio januar til ultimo juli.

Uerfiske forekommer ikke i nævneværdig grad, ligesom fangst af fiskeyngel heller ikke finder sted.

Distriktet eier ikke kommunale ishuse. Derimod forefindes to saadanne paa Røst, det ene tilhørende fiskeriforeningen og det andet en privatmand.

Som foranstaltninger til fiskeriernes fremme anfører lensmanden:

- a) Opmudring af baadhavnen i rorværet Lyngvær paa Røst.
- b) Opmudring af baadhavnen i rorværet Sørland paa Værø.
- c) Opførelse af ordentlige baadstøer paa rorværene Teisthammeren og Mostad i Værø.
- d) Telegraf- eller telefonforbindelse med udenverdenen.
- e) Regelmæssig tilførsel af ferskt agn i sidste del af skreifisket og under havfisket.
- f) Direkte dampskibsforbindelse med Bodø fra vaar til høst i et tidsrum af mindst 6 maaneder. Saadan som forholdene nu er, er ferskfiskeeksporten næsten umuliggjort.
- g) Opførelse af ishuse paa Værø med adgang for fiskere og fiskeeksportører at faa købe is for en rimelig betaling.

Sortland.

I dette distrikt, der paa ingen kant grænser mod havet, bliver ikke tale om kystfiske, hvorimod det drives med en flerhed af kuttere paa Svensgrunden og andre steder.

Hjemmefisket er af væsentlig betydning, særlig om vinteren og vaaren med smaagarn og om høsten med dybsagn. En stor del sei fanges med dragnet.

Nogen aftagen i fisket er ikke formerket, snarere det modsatte.

Ved kystfisket (udenom herredet) bruges næsten udelukkende kuttere og skøiter og med dorryer som fangstbaade.

Gjennemsnitsfortjenesten er vanskelig at ansætte. For de i fiskerierne deltagende kan den kanske komme op i 400 à 500 kroner.

Enkelte fremmede fiskere deltager om høsten i seifisket.

Uerfisket forekommer ikke, da farvandet i almindelighed i dette distrikt er for grundt for saadant fiske.

Af fiskeyngel fanges endel seimort, som bruges til kreaturfoder, og, naar fangsten bliver uventet stor, til gjødning.

Af ishuse har distriktet 2 stykker.

Nogen særskilt foranstaltning til fiskerinæringens fremme ansees ikke paakrævet.

Had sel.

I dette ødistrikt drives intet nævneværdigt kystfiske. Det er nærmest endel sei, som fiskes paa forskellige steder. Af og til fiskes ogsaa lidt skrei. Fra distriktet drives ikke havfiske. Hjemmefiske, der hidtil har været mindre paaagtet, har i den senere tid taget lidt opsving. Som redskaber benyttes hovedsagelig liner og smaafiskgarn. Ved fisket anvendes 3 og 4 rums baade.

Fiskerierne hjemme i dette distrikt er dog af saa liden betydning, at nogen gennemsnitsværdi af deres udbringende ikke kan ansættes.

Fremmed almue har distriktet ikke besøg af.

Uerfisket er heller ikke af nogen betydning og synes at være i aftagende. Fangst af fiskeyngel forekommer ikke.

Distriktet har 1 ishuse. Som foranstaltninger til fremme af fiskerinæringen anbefales udvidet adgang til laan af havfiskefondet.

B ø.

Kystfisket her bestaar for vintertiden af garn- og linefiske i Hovden, Nykvaag, Strømsjø, Skaarvaag, Svinø og Gaukværøerne, for vaartiden linefiske, delvis smaagarn i nævnte øer, samt i Skaarvaag, Vinje og Skagen med en afstand fra land af $\frac{1}{2}$ —1 mil.

Havfiske drives vaaren og sommeren, hovedsagelig med dæksbaade og undtagelsesvis med nordlandsbaade.

Hjemmefisket er af adskillig betydning. Dog er bestanden af hyse i synlig aftagende. Ellers formerkes ingen aftagen i fiskebestanden.

Redskaber er de almindelige; dog benyttes ved seifisket synkenot i stor udstrækning. Af baade benyttes efter fiskets art fra tororinger helt

op til fembøringer. Ved havfisket benyttes mest dæksbaade af ranværs-
typen.

Gjennemsnitlig udbytte pr. mand er anslaaet til ca. 250 kroner.

Distriktet besøges af fremmed almue om vinteren, men særlig om
vaaren og forsommeren.

Uerfisket forekommer saa at sige ikke. Der fanges af og til endel
paa line efter større fisk 6—8 mil fra land.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke.

Distriktet har 5 ishuse. Som foranstaltninger til fiskerinæringens
fremme nævnes havneforbedringer i Nykvaag og Vikran i Gille—Gaukværø.

Øksnæs.

I dette distrikts hovedvær Langnæs-Stø, Nyksund, Sørsand, Nykvaag
og Tinden samt endel udenfor liggende smaavær foregaar regelmæssigt
høst-, vinter- og vaarfiske i en afstand fra land af 3—20 km.

Havfiske drives dels med aabne baade, dels med dækskuttere, hvoraf
nu ialt 6, samt en motorkutter. Denne synes ikke at have været ganske
heldig. Dette fiske er i tiltagende, da der er rige fiskefelter og let ad-
gang til havne og fangstens afsætning.

Hjemmefisket er af stor betydning og i tiltagende. Der har i det
sidste aar været tilstede og blevet fanget en masse sei.

Redskaberne er: garn, liner (saavel havliner som almindelige torske-
liner), synkenot, dragnot og haandsnøre. Den almindelig brugte nord-
landsbaad synes mere og mere at skulle fortrænges af sneseilstypen.

Gjennemsnitsfortjenesten varierer meget efter omstændighederne og
drift. Den kan anslaaes til ca. 300 kroner.

Under vinterfisket besøges distriktet af fremmed almue.

Uerfisket er af mindre betydning. Det kan ikke siges at være i
aftagende. Af fiskeyngel fanges af og til lidt i Nyksund for at benyttes
til agn.

I distriktet forefindes 5 ishuse.

Paaanledning af spørgsmaalet om foranstaltninger til fiskerinæringens
fremme anfører lensmanden:

„Havneanlæg paa Sørsand er en længe savnet forbedring, ligesaa
vei dertil; thi dette fiskevær besidder store muligheder.“

Dverberg.

Kystfisket foregaar ved Andenæs hele aaret. Ved en hel del andre
steder i distriktet paagaar saadant fiske delvis om sommeren og delvis
om vinteren og høsten. Sommerfisket foregaar ca. 3 mil og vinterfisket
 $\frac{1}{8}$ —1 mil fra land.

Havfiske drives om sommeren i større udstrækning ved Andenæs og Blek samt distriktets vestre side med dæksbaade og otringer.

Smaafisket er af adskillig betydning for Aakenæs, iøvrigt næsten uden betydning.

Om vinteren benyttes mest garn (stor- og smaagarn) og om sommeren liner og gangvad. Som baade benyttes dels otringer, dels fembøringer og dels dæksbaade.

Gjennemsnitsfortjenesten er anslaaet til ca. 400 kroner.

I tiden fra 1ste mai til 31te september besøges distriktet af en masse fremmede fiskere.

Ved Andenæs og Blek foregaar et større uerfiske med liner. Dette fiske er snarere i til- end i aftagende. Fangst af fiskeyngel forekommer ikke.

Distriktet har to ishuse.

Som foranstaltninger til fiskerinæringens fremme anfører lensmanden:

„For at fisket kan drives nogenlunde med tryghed, ansees det særlig paakrævet, at der ved Blek, Nordmæle, Myre, Fiskenes og Hougsnæs gaaes igang med at forbedre havneforholdene og bidrage til oprydning af baadstøer samt merke op leden ved fyrlygter og jernsøiler.“

Kvædfjord.

Dette distrikt, hvis navn allerede tyder paa, at det er et fjorddistrikt, har selvfølgelig intet kystfiske.

Havfiske drives fra distriktet med listerbaade og 1 dampskib.

Hjemmefisket er uden betydning nu, da det i betydelig grad er aftaget.

Paa grund af den ringe interesse for fiskerierne i distriktet bliver der ikke tale om nogen gennemsnitsfortjeneste, ligesom der ikke er spørgsmaal om besøg af fremmed almue.

Uerfiske eller fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Heller ikke forefindes ishuse eller tiltrænges foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

Trondenæs.

Kystfisket foregaar i dette distrikt i januar—mars paa Grøtavær, Trondenæs, Steinevær, Meløvær og Sjursvik i Bjarkø $\frac{1}{2}$ —1 mil fra land. Havfiske drives ikke af nogen i distriktet.

Hjemmefisket maa siges at være af betydning, ihvorvel det i de senere aar er noget aftaget.

Redskaberne er garn og liner. Der benyttes nordlandsbaade fra fireroringer til fembøringer. Gjennemsnitsfortjenesten for de i fisket deltagende anslaaes til 60 kroner.

I kystfisketiden besøges distriktet af fremmed almue.

Uerfisket drives med dybsagn og „paaler“ (srik). Det kan ikke siges aftaget. Fiskeyngel fanges af og til og benyttes til kreaturføde. Distriktet har 3 ishuse.

Nogen foranstaltning til fiskerinæringens fremme findes ikke paa krævet.

Tranø i Senjen.

Kystfiske kan ikke siges at foregaa for dette distrikt. En og anden vinter i december—februar fiskes lidt skrei paa fjorden mellem Senjeøen og indlandet. Men en stor del af distriktets indvaanere deltager i kystfisket paa Senjeøens ytterside fra de vanlige fiskevær.

Hjemmefisket er af nok saa stor betydning, idet der er mange af indbyggerne, som udover sommeren og høsten har sit levebrød deraf.

Redskaberne er storgarn, smaagarn og liner.

Af baade benyttes listerbaade, fembøringer og otringer, samt til hjemmefisket smaabaade.

Gjennemsnitsfortjenesten kan anslaaes til 300 à 400 kroner.

Besøg af fremmed almue finder sted i december—februar de aar, naar skreifiske paagaar.

Uerfisket er nok saa betydeligt, men ødelægges ved brugen af garn, hvormed det drives saavel som med dybsagn. Det viser sig, at paa de steder, hvor her ellers fiskedes godt med dybsagn, ophører fisket, saasnart man begynder at bruge garn.

Her er atter et af de distrikter, som kræver en forebyggelse mod rovfiske af uer.

Fangst af halvstor fiskeyngel foregaa af og til. Den bruges dels til husbehov og resten til kreaturføde.

Distriktet har ikke ishuse.

Angaaende foranstaltninger til fiskerinæringens fremme nævner lensmanden specielt forbud mod garnfiske efter uer. Ligesaa nævner han fortøiningsgreier ved Sørstrøm og Sanghavn.

Ibbestad.

Dette distrikts lensmand har erklæret sig ude af stand til at besvare de ham i lighed med andre lensmænd i amtet forelagte spørgsmaal vedkommende fiskeribedriften i distriktet.

Salangen.

Kystfiske foregaa ikke i dette distrikt. Heller ikke drives der fra dette havfiske. Hjemmefisket er af nogen betydning, særlig sommer og høst. Nogen merkbar aftagen synes ikke at være tilstede. Til hjemmefisket benyttes to- og trerumsbaade. Det antages at skaffe en gennem-

snitsfortjeneste af 40—100 kroner foruden kogefisk til huset. Ved samme indfinder sig ikke fremmed almue.

Uerfisket er ogsaa af nogen betydning. Det drives dels med dybsagn og dels med garn. Det paastaaes, at garnene, som i almindelighed staar i sjøen 2 à 3 døgn ad gangen mellem hver trækning, er aarsag i fiskets synlige aftagen.

Denne bedrift med garnfiske efter uer, maa altsaa i lighed med hvad der er udtalt af andre distrikter, ansees som et rovfiske, mod hvilket en forebyggelseslov i høi grad maa ansees paakrævet.

Fangst af fiskeyngel forekommer ikke. Heller ikke forefindes ishuse. Nogen foranstaltning til fiskerinæringens fremme er ikke fornøden.

At foranstaaende gjengivelse af lensmændenes udtalelser vil fremgaa, at hjemmefisket og kystfisket — bortset fra de periodiske skreifiskerier¹⁾ — er inden de forskjellige distrikter af ikke ringe betydning. Det vil derfor ogsaa herefter vise sig nødvendigt, at man mere retter sin opmærksomhed og interesse paa disse fiskerier, der, naar hensyn tages til den forholdsvis ubetydelige udrustning, skaffer sine distrikter et langt rigere og jevnere udbytte end de periodiske fiskerier.

Jeg vil i denne forbindelse tillade mig i korthed at anføre, hvad der efter min formening bør komme i første række til fremhjælp af denne fiskebedrift.

Foruden den i min aarsberetning for 1899 beskrevne stor-eg, forefindes der ogsaa en anden fiske-eg nærmere eller noksaa nær land paa strækningen fra Nordlands amts sydgrænse helt ind i Vestfjordens bund.

Naar man tager kartet for sig, vil man ved Sklinden i Namdalens fogderi blive opmærksom paa denne eg, som derfra gaar i nordostlig retning udenfor indløbet til Bindalsfjorden, forbi Bremstenen, Skjærvær og Nordvær, kun ca. 1 mil fra disse steder. Videre løber den forbi Aasvær og nærliggende vær, rundt Trænen og Mykøerne, ligesom man ogsaa kan følge den paa fiskekartet paa Vestfjordens indreside helt til Vestfjordbunden.

Det formenes, at man paa denne strækning har et fiskehav, som endnu paa langt nær er udnyttet. Men den i eggens nærhed, for flere steder vedkommende, liggende skjærgaard, med tildels mindre gode havne, et utal af grunde og baaer, hindrer tildels udnyttelsen af omhandlede fiskehav, ligesom den foreliggende kartlægning af havbunden heller ikke synes at være saa fuldstændig som ønskelig.

¹⁾ og sildefiskerierne.

Kunde man derfor afse midler til den fornødne forbedring af havneforholdene med belysning og opmerkning af disse samt gode bundkarter, vilde dette være af indgribende betydning ligeoverfor det hidtil delvis ukjendte, men dog for distrikterne saa høist vigtige hjemmefiske. Det maa specielt tages i betragtning, at befolkningen i flere af disse har sin hovednæring deraf.

Man har seet og erfaret, hvor usikker og variabel alle vore skreifiskerier er, saavel i Lofoten som andre steder, og hvor man meget ofte, kun ved et slumpetræf, kan komme til at høste noget større udbytte deraf, hvorimod vore hjemmefiskerier med sin ringe udrustning gennemgaaende bringer en sikrere fortjeneste og som forøvrigt har den store fordel, at her kan selv den mindst bemidlede fisker til enhver tid deltage.

I henhold til foranstaaende korte udtalelser angaaende denne vigtige sag, vil jeg ikke undlade at fremholde, at man vistnok her har et fiskefelt for sig, der er al opmerksomhed værd.

Bodø den $\frac{31\text{te december } 1902.}{9\text{de februar } 1903.}$

Ærbødigst

J. A. Johnsen.

Fra
fiskeriinspektøren for Romsdals og Trøndelagens amter.

Beretning om hans virksomhed i aaret 1902.

I medfør af instruksens § 8 om at give aarlig indberetning om min virksomhed har jeg herved den ære at meddele følgende beretning for aaret 1902.

Under vinterfisket syslede jeg blandt andet særlig med at indsamle materiale til en fremstilling af, hvorledes udviklingen af baadstellet og fiskernes farkoster arter sig inden mit distrikt. Enkelte dele af materialet har jeg derhos bearbejdet. De foreløbige resultater heraf skal jeg tillade mig at meddele her, idet jeg forudskikker en kort redegjørelse for, i hvilken retning bestræbelserne fornemmelig har gaaet for at skaffe en desto bedre fiskerflaade.

Den nye fiskerflaade.

Da man først var begyndt at forbedre baadene, som bruges til fiskeri, gjaldt det i væsentlig grad at skaffe en baad, som var ligesaa god under aarerne som den gamle type, men mindre tungvindt under seilads i modvind og svær sjø. Det langagtige skrog blev for en længere tid bibeholdt; men riggen ændredes straks, for at faa en bedre bidevindsseiler. I den nordlige del af mit distrikt er man fremdeles optaget med denne reform, idet man der endnu holder stærkt paa det lange skrog og væsentlig optages af at faa en mere letvindt og hændig seilføring. De gammeldagse skjæve raaseil (med fast hals i det ene sidelig og fast skjød i det andet) er nu i stor udstrækning forladt; i dets sted bruges nu, paa de aabne fiskerbaade, et ligesidet raaseil, hvoraf enhver af siderne bruges vekselvis til hals og til skjød. Sneiseil i form af sprit- eller gaffel-seil findes nu i alle dele af distriktet, ved siden af det ligesidede raaseil i de nordlige dele, medens der i den sydligste del kun findes yderst faa raaseil. Som en mellemting benyttes fleresteds det saakaldte loggerseil, med en kort raa, hvorpaa faldet stikkes saaledes, at bare en trediedel eller en fjerdedel af raaen kommer foran masten i bidevinds-seilads. De loggerriggede baade bruger i regelen to master,

og disse slags baade kaldes sædvanlig „møringer“ og har meget fælles med de gamle baade med hensyn til skrogets form.

De første vellykkede forsøg med „møringer“ skyldes dampskibsfører Halkjelsvik af Volden sammen med afdøde sorenskriver Thams, begge to i sin tid overmaade flinke baadseilere og reformvenner i baadstellet. Skjønt denne reform forlængst er et tilbagelagt fremskridt i Søndmøre og Romsdalen, har den dog fremdeles et større felt at erobre i de nordlige dele af distriktet. Den sidste tids raske udvikling har imidlertid medført, at fremmelige fiskere overalt i distriktet nu før tiden foretrækker den nyeste baadtype: den enkelt-mastede dæksbaad. Nybygning af „møringer“ er for tiden ganske sjældent, maaske allerede ophørt.

Den næste reformbevægelse i det sydlige af Romsdals amt, efterat møringen var blevet mere almindelig, gik ud paa at bygge store skøiter. Den største udbredelse havde „møringen“ i 80-aarene, medens man allerede var i fuld gang med at bygge storskøiter og kuttere. Men saa tidlig som i begyndelsen af 90-aarene tog bygningen af storskøiter betydelig af. Nu for tiden er der faa tilbage. Man bygger nu enten smaaskøiter eller dæksbaade, navnlig den sidste type har vundet indgang overalt som særlig hensigtsmæssig til alslags fiskeri og førsel.

Ikke roende, men seilende farkoster.

Man kan sige, at de første krav — at faa en god robaad, som var hændig under alslags seilads — ikke længere gjør sig gjældende udenfor i ganske enkelte kyststrøg. Man kræver nu i første række en hændig seilbaad, som kan benyttes til ethvert af de større fiskerier, og stiller forholdsvis smaa fordringer til baadens letroning. Men idet den store del af fiskerbefolkningen lægger hovedvegten paa at faa en til alslags brug hændig dæksbaad, faar man et meget indskrænket antal farkoster, som kan være tjenlige til bankfisket og drivgarnsfisket med saltning ombord af fangsten. I de to tre sidste aar, hvori interessen for sildefisket under Shetland og i Nordsjøen er blevet mere almindelig, føles savnet af større og for dette øiemed bekvemme seilfarkoster ganske sterkt, idet de mindre skøiter og dæksbaadene findes at være lidet tjenlige. Det er derfor sandsynligt, at storskøiterne paany vil finde plads i vor fiskerflaade, men herefter bedre udrustede, dels med dampspil til indhivning af garnlænken (af ankerkjætting og anden betjening), og dels med hjælpemaskine for damp- eller petroleumsmotor.

Dampbaadene.

Det nyeste fremskridt er bygning af virkelige fiskerdampbaade. I begyndelsen af 1890-aarene var det mest almindeligt at benytte mindre

dampbaade, byggede i andet øiemed, til vinterfisket. Dette viste sig ikke altid regningssvarende. Omtrent samtidigt gjordes de første forsøg med petroleumsmotorer; men da deres maskineri ikke var indrettet anderledes end til „fart forover“ og „stop“, viste det sig at være resikabelt for ikke at sige umuligt at benytte denne slags drivkraft. Efter ganske faa aars forløb var der ingen flere petroleumsmaskiner ibrug ombord i fiskerfarkoster i mit distrikt. Der var ogsaa endel andre ulemper forbundne med disse første petroleumsmotorer. I de sidste aar har man konstrueret meget bedre motorer, og i 1902 er der i mit distrikt anskaffet, saavidt min kundskab gaar, 10 farkoster med petroleumsmotorer, hvis væsentligste fortrin, fremfor de tidligere, bestaar deri, at maskinen ogsaa kan arbeide agterover, og at den kan reguleres ved et enkelt haandtag anbragt i selve styrehuset. Et par prøveture, jeg foretog med en saadan motorskøite, under storm og modsjøl, overbeviste mig om, at denne reform vil kunne blive af stor betydning for en tidsmæssig udvikling af fiskerflaaden i mit distrikt; en nærmere redegjørelse af denne side ved sagen skal jeg give ved en senere anledning.

For nærværende synes de middelsstore dampbaade — paa ca. 75—85 tons brutto, og 85—90 fods kjøl — af staal at skulle blive mest almindelige; kun faa er større, hvorimod en hel del er mindre. En egen klasse er ældre storskøiter, som er blevet forsynet med dampmaskine; flere af disse skuder har vist sig at være meget hensigtsmæssige. Dampbaade bygget af træ paa jernspant eller helt af træ ansees derimod for mindst skikket for ferskfisktrafiken, fordi det gjerne vil lugte ilde i rummet, og de er vanskelig at holde rene; heller ikke til andet fiskeri er de hensigtsmæssige, forsaavidt de altid vil være mindre livsikre end et jern- eller staalskib med dobbelt bund og to, tre vandtætte skotter.

Af de ca. 70 fiskerdampskibe, som hører hjemme i mit distrikt, tilhører de 60 rederier eller enkeltmand i Aalesund, og af disse er omtrent halvdelen anskaffet i de to sidste aar, medens tre eller fire er afhændede til de nordlige distrikter. Omtrent 20 skuder af den hele flaade har oprindeligt været bestemt for andre øiemed og først senere ombygget og indrettet for fiskeri. Anskaffelse af nybyggede fiskerdampbaade er altsaa ikke saa stor, som flaadens raske forøgelse skulde lade formode. Desuden maa erindres, at ikke alle dampbaadene, som benævnes fiskerdampbaade og benyttes til fiskeri, er optaget med fiskeri det hele aar; flere gaar dels i fragtfart, dels i passagerfragt og dels som slæber for notlag under fedsildfisket. De ca. 70 fiskerdampbaade i distriktet er saaledes ikke i aktiv fiskeritjeneste stadigt væk; og af dem, som udelukkende benyttes til fiskeri, er der ikke ganske faa, som skaffer sit rederi bare en middelmaadig aarsindtægt. At forklare aarsagen hertil vilde føre for vidt i denne indberetning; det faar være nok at bemerke,

at i denne forretningsbranche som i saa mange andre, gjælder det ikke alene at have kapitalen og utensilierne, men tillige og i fortrinlig grad at have indsigt i bedriften og evner til at benytte chancerne samt flinke og driftige fartøisførere og mandskaber til at udføre selve fangstarbeidet, ikke at tale om fangstens behandling og tilvirkning.

Fiskerflaaden ved vinterfisket i 1902.

Hvor stort antallet af skøiter, dæksbaade og andre fiskerfarkoster er inden mit distrikt, lader sig endnu ikke bestemme. De fremskaffede opgaver angaar hovedsagelig den del af fiskerflaaden, som blev benyttet under vinterfisket. Af de foreliggende oplysninger fremgaar, at til vinterfisket inden distriktet blev i 1902 anvendt ialt 3361 selvstændige farkoster og 1100 dorier og lignende hjælpebaade. I løbet af de sidste 8 vintre er denne flaade forøget med 112, idet det samlede antal dorier og slige fangstbaade er forøget med 130, medens de andre farkosters antal er formindsket med 18. Efter opgaverne for nævnte aar var forholdet følgende i Romsdals og Trøndelagens amter tilsammen:

	1895	1902
Aabne baade	2 990	2 797
Dæksbaade	176	377
Skøiter og kuttere	198	148
Dampbaade	15	39
Dorier & fangstbaade	970	1 100
Tilsammen	4 349	4 461

Da det er af megen interesse at faa rede paa, hvor stor kapital der ligger i denne flaade og i dens udrustning til vinterfisket, har jeg samlet en række detaljopgaver desangaaende, hvoraf fremgaar, at flaaden med udrustning repræsenterer ca. 5 millioner kroner, som fordeler sig saaledes:

Farkosternes antal og værdi med udrustning.

	Farkosternes antal	Farkosternes værdi
Aabne baade	2 797	836 150 kr.
Dæksbaadene	377	645 700 „
Skøiter og kuttere	148	462 100 „
Dampbaade	39	1 160 000 „
Dorier & fangstbaade	1 100	49 000 „
Tilsammen	4 461	3 152 950 kr.
Redskabernes samlede værdi:		1 789 840 kr.
		Tilsammen 4 942 790 kr.

De nævnte slags farkoster var langt fra lige fordelt paa de forskellige distrikter. Det største antal aabne baade benyttedes saaledes i Fosens fogderi, hvor der ialt var 926 tilstede under vinterfisket, medens der kun var 1 dæksbaad med 2 dories, ingen større skøiter og ingen dampbaade. Paa den anden side var det største antal dampbaade i brug i Søndmøres vinterfiske, nemlig 35, desuden 128 skøiter og 335 dæksbaade samt 360 aabne baade.

Paa vedkommende 5 fogderier var fordelingen af de forskellige slags farkoster, deres værdi og redskabernes værdi følgende, idet bemerkes, at ikke alle i fogderiet benyttede farkoster var hjemmehørende der, men ogsaa fremmede eller tilreisende fiskeres farkoster deltog i fisket. Ei heller var alle i et fogderi hjemmehørende farkoster sysselsatte med fiskeri dersteds, men var optaget med fiskeri andensteds. Fordelingen af den under vinterfisket i 1902 sysselsatte fiskerflaade var følgende:

Fordelingen mellem de 5 fogderier.

Søndmøre fogderi.

Aabne baade	360	til værdi kr.	185 940
Dæksbaade	335	— ”	575 000
Deres dories	447	— ”	18 240
Skøiter & kuttere	128	— ”	410 100
Deres dories	325	— ”	14 170
Dampbaade	35	— ”	1 080 000
Deres dories & fbd.	178	— ”	8 840
Tilsammen	1 808	kr.	2 292 290
Den hele flaades redskaber:		kr.	581 360
Den samlede driftskapital:		kr.	2 873 650

Romsdals fogderi.

Aabne baade	160	til værdi kr.	51 600
Dæksbaade	37	— ”	63 700
Deres dories	44	— ”	2 700
Skøiter & kuttere	9	— ”	30 500
Deres dories & fbd.	17	— ”	1 220
Tilsammen	267	til værdi kr.	149 720
Den hele flaades redskaber:		kr.	161 680
Den samlede driftskapital:		kr.	311 400

Nordmøre fogderi.

Aabne baade	778	til værdi	kr.	149 070
Dæksbaade	1	—	”	1 000
Deres dories	2	—	”	100
Skøiter & kuttere	11	—	”	21 500
Deres dories & fbd.	24	—	”	1 280
Dampbaade	4	—	”	80 000
Deres dories & fbd.	25	—	”	2 000
Tilsammen				845 til værdi kr. 254 950
Den hele flaadens redskaber:				kr. 323 440
Den samlede driftskapital:				kr. 578 390

Fosens fogderi.

Aabne baade	926	til værdi	kr.	242 500
Dæksbaade	1	—	”	700
Deres dories	2	—	”	80
Tilsammen				929 til værdi kr. 243 280
Den hele flaadens redskaber				kr. 404 500
Den samlede driftskapital:				kr. 647 780

Namdalens fogderi.

Aabne baade	573	til værdi	kr.	207 040
Dæksbaade	3	—	”	5 300
Deres dories & fbd.	6	—	”	370
Tilsammen				586 til værdi kr. 212 710
Den hele flaadens redskaber				kr. 318 860
Den samlede driftskapital				kr. 531 570

Det indbyrdes forhold mellem de fem fogderier med hensyn til farkosternes antal og værdi samt redskabernes værdi og samlede driftskapital bliver efter dette følgende:

Fogderi	Farkosters værdi	Redskabers værdi	Samlet driftskapital
Søndmøre	kr. 2 292 290	kr. 581 360	kr. 2 873 650
Romsdal	” 149 720	” 161 680	” 311 400
Nordmøre	” 254 950	” 323 440	” 578 390
Fosen	” 243 280	” 404 500	” 647 780
Namdalen	” 212 710	” 318 860	” 531 570
Tilsammen	kr. 3 152 950	kr. 1 789 840	kr. 4 942 790

Værdiforholdet mellem farkoster og redskaber.

Af dette vil sees, at der er en ganske betydelig forskjel mellem fogderiernes kapitalanvendelse til farkoster i sammenligning med deres kapitalanvendelse til redskaber, idet Søndmøres farkoster repræsenteres her med 4 gange saa stor værdi som disses redskaber, medens Fosens farkoster kun repræsenterer lidt over 60 procent af redskabernes værdi. I de 3 andre fogderier var forholdet mere ens, idet farkosternes værdi repræsenterede mellem 70 og 90 procent af redskabernes. Forklaringen ligger deri, at et forholdsvis meget større antal garnbaade deltog i Fosen end i de øvrige fogderier, hvor linebruget var det fortrinsvis benyttede redskab, og hvor ogsaa et betydeligt antal baade kun brugte snøre, navnlig i de sidste uger af fisket.

Kapitalen og udbyttet.

Et meget vigtigt spørgsmaal er dette, om den større driftskapital har givet et større udbytte end den mindre — enten i det hele eller forholdsvis. Ved at sammenligne de forskjellige fogderiers fangstmængder for vinterfisket 1902, vilde man dog ingen veiledning finde derved, til spørgsmaalets korrekte besvarelse. Alene dette eiendommelige forhold, at Søndmøres udrustning paa $2\frac{4}{5}$ millioner kr. ikke engang indbragte saa stort fangstudbytte som Nordmøres paa bare en femtedel saa stor (flaades og udrustnings værdi), men mindre i samlet sum, er nok til at vise, at saadan direkte sammenligning ikke gaar an her. Sagen er desuden den, at den kostbare søndmørsflaade for den allervæsentligste del ikke udelukkende er bestemt for vinterfisket, men tillige for alle øvrige fiskerier i aarets løb, og for en betydelig dels vedkommende endog for stadigt fiskeribrug hele aaret igjennem, medens Nordmøres saavel som Fosens og Namdalens vinterfiskeri-flaade, i stor udstrækning, alene benyttes i 10 à 12 af aarets 52 uger. Forøvrigt maatte man, for at finde ud et nogenlunde oplysende resultat gennem sammenligning, naturligvis tage med i betragtning flere andre vigtige faktorer, deriblandt de fiskende mandskabers antal, deres personlige udrustning og øvrige udlæg, fravær fra hjemmet og hyppige arbejdsledighed som følge af landligge paa fremmede steder o. s. v.

Spørgsmaal af lignende indhold, som det ovenfor antydede, vides imidlertid reist for at faa paa det rene, hvorvidt de kostbarere farkoster, navnlig dampbaade, er regningssvarende i fiskeribedriften. Derfor har jeg her berørt denne side af sagen, idet jeg mener gennem de anførte bemærkninger at have konstateret, at nogen direkte sammenligning af det vundne udbytte ikke vil bringe noget brugbart resultat. Til en veiledning

for undersøgelse af forholdet skal forøvrigt her tilføies, at driftsomkostningerne ved en almindelig fiskerdampbaad, paa 70 à 80 tons brutto, kan ifølge flere rederiers opgave sættes til kr. 1 800 à 2 000 pr. maaned, hvortil kommer renter, ekstraordinære tab af redskaber og særskilte reparationer; under vinterfisket og storsildfisket paaregnes de nævnte ekstra udlæg at komme op i ca. kr. 1 000 pr. maaned, bortset fra den skade, som kan blive at faa godtgjort af assurandørerne.

I denne forbindelse vil jeg ikke undlade at bemerke, at en ændring i mandskabets andel i og ansvar for redskaberne burde komme under nærmere overveielse, ligesom det fortjener at undersøges, hvorvidt den nuværende ordning med kostholdet ombord paa længere ture er hensigtsmæssig. Saavidt mit kjendskab til mandskabernes almindelige kosthold gaar, er jeg tilbøielig til at tro, at kosten (som de jo selv anskaffer efter eget valg), neppe er saa god og kraftig, som en anstrengende tjeneste tilsjøs under fiskeriarbejde gjør ønskelig eller endog nødvendig. Sammenlignet med andre nationers fiskere og sjømænd lever vore fartøisfiskere paa en noksaa tarvelig og for lidet kraftig kost; de bliver derhos vistnok i regelen ikke betjente af tilstrækkelig kyndige kokke, som kunde bidrage til at skaffe et bedre madstel ombord og udnytte provianten paa en hensigtsmæssigere maade. Jeg tror ikke at burde her tilbageholde den bemærkning, at jeg synes, fiskerne selv skulde skjænke denne sag større opmærksomhed, den angaar jo deres eget, personlige, daglige velvære ombord og har ikke ringe betydning med hensyn paa deres arbejdskræfter og helse.

Konsekvenserne af saa mange dampbaades anskaffelse.

I fiskerimøder og samtaler i aarets løb har jeg oftere haft anledning til at drøfte spørgsmaalet om, hvortil anskaffelse af saa talrig en flaaede af dampbaade vilde føre. Man har ment, at det kan have sine betænkeligheder, at der i løbet af nogle faa aar anskaffes 100 dampbaade til en fiskeribedrift, hvori man tidligere — og tildels endnu — troede, at dampbaade ikke vilde passe, i alle fald ikke være regningssvarende. Disse betænkeligheder har været fremholdte som vel begrundede i den omstændighed, at anskaffelse af en flerhed af dampbaadene for en væsentlig del skyldes det gode udbytte, som opnaaedes under storsildfisket i en periode med høie sildepriser, medens dampbaadenes udbytte under vinterfisket efter torsk var tarvelig, uagtet det var netop til brug under torskefisket, at de oprindeligt blev anskaffede, ikke til noget regelmæssigt sildefiske.

Sagens sammenhæng er imidlertid, saavidt jeg skjønner, denne, at da det viste sig, ved erfaring, at de hændige, middelstore dampbaade var fortrinligt skikkede til vort storsildfiske og til kveitefisket nær land — paa de norske egger — blev feltet for deres anvendelse betydelig større end mange anede. Derfor anskaffedes saa mange og i saa kort tid og af rederier, som ikke var særlig knyttede til torskefisket og tilvirkningen af dette fiskeris produkter. Maaske det gik for hurtigt; maaske der er blevet for mange dampbaade ikke alene til vinterfisket, men ogsaa til de øvrige fiskerier, som man hidtil har drevet paa vor kyst.

Men dersom der virkelig allerede er for mange, eller for lidet fangstfelt for dem alle under vore almindelige fiskeriers drift, saa vil dette ganske sikkert, inden ganske kort tid, regulere sig selv gennem forholdenes egen magt. Dampbaadsrederierne vil i erfaringens gode skole snart lære, at fangstfelterne for deres farkoster maa udvides for at kunne lønne sig. Nye fiskerier maa drives. I løbet af 1902 er man allerede med held begyndt i denne retning, og gode følger heraf kan neppe lade vente paa sig saa længe.

Har udviklingen af fiskeribedriften saavel i mit distrikt, som i enkelte dele af de øvrige, hidtil i de sidste aar gaaet rask under udnyttelsen af den gamle og tildels gammeldagse fiskerflaade, saa maa den utvilsomt gaa end raskere eller i alle fald end bedre og sikrere, naar der haves en saa meget hændigere og mere moderne fiskerflaade, og naar denne gives en desto hensigtsmæssigere udrustning og indredning.

En mangel i flaaden.

I denne udvikling er der imidlertid et led, som endnu ikke er „moderne“, eller maaske rettere sagt, der er et led, som mangler. Og det er et hensigtsmæssigt transportmiddel for ferskfisken til de fjernere indenlandske og til de fleste udenlandske markeder. Denne side af sagen er meget omtalt, men ikke drøftet med synderligt udbytte, hidtil. Det er muligt, at et stort fremskridt vil opnaaes, naar vort jernbanenet bliver saaledes udvidet, at det naar frem til de fiskerige kyststrøg. Men det synes mig at være mindre vel betænkt at vente saa længe og ikke søge at afhjælpe savnet paa en eller anden maade i mellemtiden. Det forekommer mig at ligge noksaa nær for haanden at tro, at de talrige rederier for fiskerdampbaade maatte kunne enes om i fællesskab at skaffe sig nogle transport-dampbaade for øiemedet, eller enes om at lade nogle af flaaden fungere skiftevis som transportskib, medens de øvrige driver fisket, for saa efter sin tur at overtage transportruten. Et saadant arrangement forudsætter selvfølgelig en god del enighed og et planmæssigt samarbejde. Men kan de blive enige om at beklage savnet af transport-

skibe til de nævnte markeder, saa synes det ikke saa urimeligt, at de ogsaa kunde eller burde blive enige om at afhjælpe det dybt følte savn o: faa istandbragt det vigtige led, som mangler i en tidsmæssig udvikling.

Under fedsildfisket.

Paa mine reiser i distriktet under fedsildfisket var det fleresteds paa tale, at sjøen mange steder havde et saa eiendommeligt udseende. Den viste i stor udstrækning at have en blas, skiddengrøn farve. Man gjættede paa forskjellige aarsager dertil. Under et ophold i Kristiansund 21de juli og senere i Aalesund i slutningen af maaneden konfererte jeg derom med professor G. O. Sars, som i andet øiemed drev videnskabelige undersøgelser i den tilstødende skjærgaard. Han udtalte, at ogsaa han fandt sjøens farve meget eiendommelig, og han oplyste tillige om, at der da fandtes usædvanlig lidet af sildens almindelige føde, eller „sildeaate“ overalt, hvor han havde været paa denne kyststrækning. Han mente, at saalænge sjøen langs kysten havde denne mangel paa „sildeaate“ som følge af vandets beskaffenhed, vilde fedsilden neppe søge ind. Da forholdet saaledes var af almeninteresse for fiskerierne, foranledigede jeg indsamlet oplysninger ogsaa fra Nordlands kyst om sjøens farve og sildeindsig der, uden at derved fremkom synderligt af speciel interesse.

Resultatet af de erhvervede oplysninger kan sammenfattes i følgende: Havvandet langs hele kysten var i overfladen graagrønt i hele juli maaned; fleresteds baade tidligere, i juni, og tildels ogsaa senere, i august. Det meddeltes mig, at dykkeren, som arbeidede udenfor moloen i Aalesund, fandt vandet saa grumset endog ved bunden, at han havde vanskeligt for at finde sig tilrette der, og var en dag i begreb med at indstille sit arbejde. Paa Storeggen udenfor Søndmørskysten lignede vandet i farve den grumsethed, som findes over lerbund paa grunde steder. En af skøiteførerne, som drev efter sild under Shetland, havde fundet vandet ogsaa der borte eiendommelig grønligt og blast. Længere vesterud i oceanet havde en fører af botlenosefanger seet et mere brunagtigt overfladevand. I Nordsjøen nede i bugten ved Hamburg ophørte den eiendommelige graagrønne farve, fortalte en dampskibsfører mig.

Hvad aarsagen til fænomenet var, kunde ikke nogen antyde med synderlig bestemthed. Den omstændighed, at farven viste sig i de fleste fjorde ligesom lidt mere ujevn end ude langs kysten, lod formode, at aarsagen ikke var at søge i havstrømmene fra oceanet. Udenfor skjærgaarden langs Nordlands amt var farven lidet fremtrædende, mangesteds

der nord havde ingen lagt merke til nogen særegen farve i sjøen. Der var samstemmighed om den ting, at vandet i overfladen var usædvanlig koldt; prof. Sars fremholdt dette sterkt som generende for hans arbeide, han frøs paa fingrene og følte ogsaa, at luften over vandet var kjøligere end ellers; temperaturmaalinger blev der dog ikke anledning til at anstille. Men at overfladevandet var brakt, kunde lettelig kjendes overalt. Prof. G. O. Sars kom, ifølge en skriftlig meddelelse til mig derom, til det bestemte resultat, „at havvandets eiendommelige udseende skyldtes udstrømmende vand fra fjordene. Her er et betydeligt lag af ferskt grumset vand i overfladen, og strømmen gaar her i fjorden (ved Søholt) stadig ud.“ Noget lignende observerede jeg i Trondhjemsfjordens ydre arme, vandet var paa sine steder mere brunligt.

Fedsilden i Trøndelagen.

Om mine iagttagelser forøvrigt paa reiserne i distriktet i sommerens løb skal jeg dernæst bemerke, at sildefisket i selve Trondhjemsfjorden artede sig til en begyndelse omtrent som i 1901; men blev allerede i begyndelsen af august helt anderledes. I nogle nætter efter medio august færdedes jeg i baad paa fjorden mellem Trondhjem og Storfosen samt udover til Tyrhaug; fleresteds toges der lidt sild paa drivgarn, men udbyttet blev ikke stort. Derimod fiskedes ganske godt paa garn og med net længere inde, ved Leksviken, hvor der mod sædvane var megen sild nær land. Det saa en stund ud til, at sildefisket vilde trække sig indover, og man gjorde sig store forhaabninger om et godt fiske inde i Beistadfjorden og særlig i Værrasundet, hvor der i 1901 opfiskedes ca. 26 500 tønder paa en kort strækning, neppe over 9 kilometers fjordlængde, og omtrent dagstøt i tiden fra august til novembers udgang. Men i sommeren 1902 forefaldt her omtrent slet intet fedsildfiske. Som saa mange tidligere aar viste denne sild i Trondhjemsfjorden sig ogsaa denne sommer at afvige ganske betydelig fra almindelig havsild. Omtrent samtidig toges drivgarnsild i Bjugn; det var ualmindelig fin, isterfyldig tostregs sild. Ogsaa længere nordpaa i Fosen fiskedes fra begyndelsen af september en pen, isterfyldig sild, som seg ind til lokaliteter, hvor der ikke ofte pleier forefalde fedsildfiske.

Shetlands sildefiske.

Med hensyn til det, navnlig fra Aalesund og Søndre Søndmøre, udgaaede drivgarnsfiske under Shetland, skal jeg tillade mig at bemerke, at seilfartøierne, som deltog heri, syntes mig noget for smaa for denne trafik, naar undtages et par af dem. Fisket har sikkerlig en fremtid for os,

saafremt sildens tilvirkning ofredes større omhu end hidtil. Disse forsøg med skøiter har været fortsatte i 5 somre og indbragt førerne en god del erfaring, navnlig med hensyn til udrustningen og farvandet samt sildens gang i de ukjendte farvand. Enkelte af førerne har konfereret med mig om den nye trafik, og saavidt skjønnes er de enige deri, at drivgarn-skøiter til dette sildfiske bør være af størrelse som vore største bank-skøiter, altsaa 45 tons drægtighed (gammelt maal). Dampbaade til disse ture bør neppe være mindre end ca. 80 tons brutto. Men der vil ikke være vundet noget synderligt ved at benytte meget større farkoster. De nævnte størrelser vil kanske findes at være de hensigtsmæssigste. Da der i regelen bør benyttes en dobbelt saa stor garnlænke som til storsildfisket, vil det findes paakrævet at have dampspil til länkens indhivning. Et saadant spil kan jo desuden benyttes baade til ankerhivning og seilstrækning, saa det vil kunne spare to, maaske tre mand, eller indbringe mandskabet en desto bedre mandslot. Ogsaa af hensyn til sildens saltning ombord og længere tids fiskeri ad gangen vil det være hensigtsmæssig at have saapas store skuder for desto bedre at kunne udnytte en god chance under fisket og fortsætte fangsten i nogen tid.

Et spørgsmaal, som blev omhyggelig drøftet, var, hvorvidt det var fordelagtigst at tilvirke silden paa norsk eller paa hollandsk (skotsk) maade. Efter alt hvad jeg kan skjønne, bør silden tilvirkes mest mulig overensstemmende med den maade, som den øvrige sild tilvirkes paa, som opfiskes i det samme farvand. Derved følger man erfaringens sikre vei, og derved opnaar man endnu en vigtig fordel, nemlig at faa en vare, som bedst mulig ligner den, som er kjendt og skattet i det fremmede marked. (Herved bortsees ganske fra nødvendigheden af at gane silden, naar den har aat i sig). Den under Shetland og længere nede i Nordsjøen fangede sild har utvilsom en anden smag som spegesild end vor fedsild. Tilvirkes denne nordsjøsild paa norsk maade, vil den tilvirkede vare smage anderledes end den norske og se anderledes ud end den hollandske eller skotske. Og dette vil sige saa meget som, at denne vare bliver en ny eller ukjendt vare, som først maa indarbeides paa markedet, førend den bliver en ganske kurrant vare; ja det kan endog hænde, at denne varens afvigelse fra det sædvanlige kan blive betragtet og behandlet som en — kjøbelyde ved varen. Personlig er jeg af den mening, at selve navnet — norsk nordsjøsild — ikke er heldigt, forsaa-vidt som det betegner en nykomling i markedet; et navn f. eks. som norskfanget shetlandssild vilde maaske været heldigere. De svar, jeg paa en direkte forespørgsel derom i det tyske marked fik fra Norges fiskeri-agent og et sildefirma i Hamburg, bestyrker mig i min opfatning. Desuden var meget af aarets norske nordsjøsild, efter den tyske smag, altfor sterkt saltet eller næsten ramsaltet, til ikke liden hindring i konkurrencen med shetlandssild.

En anden side af sagen, som ogsaa var fremme i mine konferencer om fisket under Shetland, var denne, om det var mest regningssvarende at bringe sildelasten hjem til norsk eksportby. Saavidt skjønnes, bliver intet væsentligt vundet ved at byde den nye vare frem i Norge, men der tabes i regelen utvilsomt en ikke liden tid ved seiladsen frem og tilbage, medens der kan vindes meget i tid og endnu mere i chancer, om lasten bringes ind til Shetland eller Skotland (istedetfor til Norge), saa fisket kan fortsættes med de kortest mulige afbræk. For de seilende farkoster kan turen frem og tilbage mellem Shetland og Norge blive nok saa langvarig, naar vinden ikke er føielig, end mere naar haardt veir indtræffer; og selv for dampbaad er jo turen frem og tilbage med halv eller hel last et udlæg, som kunde spares. Uheldigst stillede er dog de smaa skøiter.

Med hensyn til garnenes maskestørrelse, saa synes man nu at have ganske opgivet den tidligere befulgte plan at ville kunne bruge samme slags maskestørrelse til shetlandssild som til storsild udenfor Søndmørskysten i den tro, at sildestimerne „kom over“ fra Shetland (og Færøerne) til Norge og vilde da have nogenlunde ens størrelse. Sidste sommer brugtes af de fleste garn med 22 à 23 omfar, men selv denne maskestørrelse er lidt for stor, eller i alle fald lidt større end den almindelige paa hollandske og skotske garn. Erfaring vil dog give den sikreste vejledning i dette stykke, og jeg skal derfor ikke paastaa andet, end at 22 à 23 omfars-garn — maaske er lidt større end den mest passende størrelse.

Hvad garnlænkens rigning angaar, kan her bemerkes, at den hos os mest brugelige sterke belastning med sten neppe er hensigtsmæssigst, selv om den bruges i farvand, hvor strømmen er generende. En langt lettere stening benyttes af alle andre, som bruger drivgarn i Nordsjøen; almindeligst er det bare at have nogle faa blyklumper ved hvert garns to hjørner. Den sterke stening paa norske drivgarn er visselig en fra sættegarnene overført rigning, som burde modificeres betydelig.

Posenotens brug.

Under storsildfisket blev jeg paa mine reiser baade ivaar og ihøst oftere spurgt om posenotens indretning og brug. Ogsaa i tidligere aar er der kommet forespørgsler til mig om posenoten, særlig efter at nogle svenske fiskere under et tilfældigt ophold i Aalesund havde omtalt, hvor meget sild der fiskedes paa Bohuslenskysten med posenot eller „snørpvad“, som de svenske kalder dette redskab. Flere gav jeg det raad at købe en svensk, brugt posenot, saa havde de et „rigtigt“ redskab; bru-

gen skulde jeg da forklare dem ved en liden model, jeg havde anskaffet til et lignende øiemed.

For at imødekomme disse fiskeres og rederes anmodning har jeg derfor udarbejdet nedenstaaende beskrivelse med tilhørende illustrationer. Naar der for tiden findes over 100 posenøter blandt fiskerne paa Bohuslenskysten, og da der for endel aar tilbage ogsaa hos os gjordes flere heldige fiskeforsøg med posenot, saa har jeg den tro, at en udførlig beskrivelse af redskabet, belyst ved illustrationer af posenotens brug, kunde findes at være „et ord i rette tid“. At der ihøst virkelig gjordes fangst med posenot fra et dampskib udenfor Søndmørskysten, har hos mig modnet en længe næret plan om paany at virke for indførelsen af dette i Amerika saavel som i Sverige meget benyttede fangstredskab til brug under sildefisket ude paa havet. Denne min plan har jeg saa meget lettere for at sætte iverk, som jeg allerede for 25 aar siden har drevet fiske med posenot og saaledes har nogen personlig erfaring i brugen. Nævnte beskrivelse lyder saaledes:

Den amerikanske posenot og den svenske snørpvaden.

Den amerikanske posenot (*the purse seine*) og „snørpvaden“ ser ved første øiekast ud som en almindelig dragnot. Det eneste, man straks lægger merke til som nyt og afvigende, er store metalringe, som er fæstede til grunden eller auren. Ved nærmere undersøgelse af noten vil man dog finde, at den i mange stykker er meget forskjellig fra en almindelig not.

Den væsentligste forskjel bestaar i følgende:

Maskerne og traaden. Noten bestaar ikke af overalt jevnt ligestore masker, men maskerne paa midten er lidt mindre end paa ørerne. Den første del af noten fra ørerne indover mod midten, notens trediedel paa hvert øre, har de største masker, derpaa kommer nogle faa (6 à 8) favne med lidt mindre masker. Er maskerne paa ørerne $2\frac{1}{2}$ tommer, saa er de næste $2\frac{1}{4}$ og i midten 2 tommer; er maskerne paa ørerne $1\frac{1}{2}$ tomme, saa er de næste $1\frac{3}{8}$ og i midten $1\frac{1}{8}$, o. s. v. Undertiden har maskerne kun 2 størrelser.

Den tykkeste traaden bruges ikke til de største masker, men til de mindste. Eftersom maskerne paa noten bliver mindre, bliver traaden tykkere og bedre. Midten af noten — — bærmingen — har altsaa de mindste masker og den tykkeste traad. Naar traaden paa ørerne er $\frac{14}{6}$, saa er den næste førlighed $\frac{20}{6}$ og den tykkeste $\frac{20}{9}$, eller $\frac{16}{6}$. $\frac{20}{9}$ og $\frac{20}{12}$, eller tydeligere udtryk 6-lagt, 9-lagt og 12-lagt (bomuldstraad). De brugte numre er for amerikansk bomuldstraad.

Den ujevne størrelse af maskerne i en not bruges for at gjøre noten saa let som muligt og saa sterk som muligt. Let gjøres den del

af noten, som under arbeidet med fangsten hales straks op af vandet, og som altsaa ikke behøver at være saa sterk. Sterk gjøres derimod den del af noten — bærmningen — som skal være istand til at holde fangsten og forbliver i vandet, indtil hele fangsten er bjerget ombord; den del behøver altsaa ikke at være saa let.

Indfældningen. Maskerne fæstes ikke til fældingen, en for en, men lides med 3 à 4 masker løse mellem hvert fæste, saaledes at de løse masker kan slire paa lidsen, som overalt er trædet ind i dem. Afstanden mellem hvert fæste er omtrent saa stor som en trediedel af den mellem hver kork (flaa) eller hvert søk (bly).

Indfældingen er dernæst dels jevn og ligestor, dels ujevn. Paa notens sider (ender) er indfældingen størst og saa stor, at 20 ja 30 favne not fældes ind paa 10 favne baand, jevnt fordelt over hele baandet og paa begge ender. Den øvre indfælding, langs flæerne, er derimod ujevn paa de forskellige dele af noten, nemlig størst eller 18 favne not paa 12 favne baand paa midten. Paa den næste halve trediedel eller sjettepart udover fra midten til begge sider er indfældingen 16 favne not paa 12 favne baand, og paa ørerne (resten) er indfældingen 15 favne not paa 12 favne baand. Samme ujevne indfælding findes paa grundtauet. Men alle bolker er lige dybe.

Denne slags indfælding bruges for at give posenoten stor bus eller pose, liden dybde paa ørerne og en større flade paa midten, for at noten der kan skjære sig lettere ind under den fiskestim, man kaster efter.

Fældingen eller baandene, telnerne, er ikke almindelig enkle, men doble paa alle fire sider, og derhos forholdsvis smekre. Det ene baand i fældingen er slaat med solen, og det andet mod solen, begge er af letslaaet taugverk.

Disse slags baand bruges for at hindre, at fældingen slaar snur eller kjænger paa sig, hvilket vil gjøre noten uklar.

Flæerne. Korkene eller flæerne er ikke flade og aflange, men som oftest runde korkeskiver paa en $2\frac{1}{2}$ tommes tykkelse og en 4 tommers diameter; de har et hul i midten. De fæstes ikke til begge tauge, men trædes ind paa det dobbelte baand gennem hullet, med fladsiden mod hinanden, to og to sammen; ofte er disse to syede sammen.

Skiveformet kork bruges, fordi de er lettere at gjøre og derfor billigere. To korke sammen eller rettere en kork delt i to bruges, fordi det da er lettere at faa dem tørre, især naar de er tynde i skiven. Svenskerne bruger flade kork, lagte ind mellem begge telnerne.

Flæerne fæstes ikke jevnt fordelt langs baandet, men ujevnt, nemlig saaledes, at de paa ørerne staar længere fra hverandre end paa den midterste del af noten. Paa midtdelen er afstanden mellem korkene 10 tommer, men indtil 15 à 16 tm. paa ørerne. Paa selve midten staar 2 par korke tæt sammen; disse er sværtede for at vise, hvor midten er.

Den ujevne fordeling bruges for at give noten paa midten større bærekraft. Thi naar fangsten, som altid kommer at findes i midten, skal sikkres, kan tyngden her ofte blive saa stor, naar stimen sætter paa, at korken vilde gaa under og stimen derved faa fri adgang til at rømme af noten.

Søkkene. Synkene eller søkkene er ikke af almindelige stene, men er smaa blystykker paa en marks vegt, en $1\frac{1}{8}$ tommes længde og en $\frac{3}{4}$ tommes diameter, hule eller rørførmige. De fæstes ikke til begge baand, men trædes ind paa det øverste taug af det dobbelte baand og fæstes ikke anderledes. Paa en 250 favne lang not haves 7 à 800 søk.

Søkkene fæstes ikke jevnt fordelt langs baandet, men ujevnt, nemlig saaledes, at de sættes tættest paa ørerne, længere fra hverandre nærmere midten, og længst fra hverande paa midtpartiet; nogle favne midt paa noten sættes ingen søk.

Den ujevne fordeling bruges, for at ørerne, som har mange søk, kan danne en god notveg, og for at midten, som har faa og for en del ingen søk, desto lettere kan skjære sig ind under stimen, naar noten snurpes sammen.

Notens størrelse. Til makrelfangst bruges en not paa 200 à 300 favne lang, 20, 25 à 30 favne dyb; til stor sild 150 til 250 favne lang og 10 til 25 favne dyb, til smaasild eller „pogis“ meget mindre og oftest to nøter. En almindelig makrelnot er 1000 masker eller 21 favne dyb.

Ligesom notens størrelse beror paa det fiskeri, hvortil den skal bruges, saaledes er naturligvis ogsaa maskernes størrelse afpassede efter fisken. De svenske posenøter er efterhaanden blevet gjort større, eftersom de bruges i roligere farvand end de amerikanske ude paa Atlanterhavet. En meget almindelig størrelse paa svensk posenot er 250 favnes længde og 30 til 35 favnes dybde. Ved dernæst at fæste et løst understykke („forklæde“ eller bonette) paa nogle favnes dybde til grundtauet, kan noten for enkelte tilfælder gøres end dybere; ligesaa benyttes „slag“ til korkebaandet for at kunne sænke noten endel favne end længere ned.

Nu kommer, hvad posenoten har særligt for sig, nemlig ringene og snurpetauet, notens sætning og sammendragning samt fangstens bjergning.

Ringene. Til det nederste baand af grundtauet er der fæstet en 35 til 40 metalringe; de brugtes før runde og jevntykke, men nu noget aflange, derhos mere sammenbøiede og tynde i den ene, mere runde og tykke i den anden ende. I den tynde og tilspidsede ende, som fæstes til fældingen, er et hak, hvori baandet passes ind. Den tykke og rundere ende, som bliver frithængende, er tildannet som en almindelig kause.

Ringene fæstes ikke til begge baand, men kun til det nederste af grundtauet; dette nederste baand er ikke fæstet til fældingen paa anden

maade end ved bændsler; men for hver anden favn er et mellemrum ufæstet. Disse mellemrum af baandet er frie og løse, og danner, naar noten er slak, altsaa bugter paa en favns længde. I midten af hver af disse bugter er en ring befæstet. Fra ørerne indover i 10 à 15 favnes længde findes dog ingen ringe; men resten af noten har ringe med sine to favnes mellemrum. Ringene fæstes saa, at et taug kan trædes ind i alle og danne et rendetaug (snurpetauget).

Ringene er ikke af rent bly eller tin, men af en blanding oftest $\frac{1}{6}$ af antimon, som gjør dem haarde og lette; hver ring veier omtrent 1 à $1\frac{1}{2}$ pund, er $3\frac{1}{4}$ tommer lang og 3 tommer bred (i gjennemsnit), og $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ tomme tyk i øverste bue, men $\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ tomme tyk i nederste bue. Istedetfor ringe eller kauser bruges ogsaa smaa metalblokke af galvaniseret jern. Ringe af bare bly duger slet ikke.

Snurpetauget. Det rendetaug, som vises gennem alle ringe, kaldes snurpetauget; det haves aldeles løst, tampene er saa lange, at de, naar noten er i vandet, rækker mindst ligesaa langt som gjælene paa noten.

Snurpetauget er oftest slaaet af manillahamp, noget løst men sterkt og førligt ($1\frac{1}{2}$ à $1\frac{3}{4}$ tm.), saa det falder let i haanden og giver godt tag under tung haling. Ofte bruges snurpetaug delt paa midten og der forsynet med en svirvel for at hindre kjænger under halingen.

Ligesaa vigtig som selve noten er de, til enhver posenots brug, nødvendige blokke og david samt baade.

David med blokke. En større not kan altsaa ikke hales sammen med bare næver. For at kunne snurpe noten sammen maa man bruge en kort toarmet david af $2\frac{1}{2}$ tommer tykt jern, herpaa to kasteblokke med 5 à 6 tommers skive, en blok huget i hver arm. Daviden sættes fast i notebaadens styrbords æsing midtskibs, nemlig i et jernbeslaet hul for den, tillige haves anden afstøtning, for at den skal staa sikkert og ikke rønne for sterkt paa æsingen.

Foruden de to blokke i davidernes arme, er der to kasteblokke fæstet inde i baaden, nemlig en om bagbord, nogle fod fra baadens forstævn, og en nogle fod fra baadens agterstævn. Midtskibs om bagbord eller ret overfor davidens fæste haves to solide jernklampe, hvori snurpetauget kan holdes an under halingen og kastes fast, naar halingen er færdig. Endvidere haves et snurpelod til at „samle“ taugene og ørerne sammen. (Blokkernes benyttelse skal forklares senere.)

Baadene. Til notens udsætning behøves en stor baad, som kan rumme baade noten og hele mandskabet — en 8, 10 à 12 mand. Derhos behøves en liden baad for, idet kastningen begynder, at tage mod drotten og tampen af snurpetauget paa det øre, hvorfra der roes; denne baad roes af 1 eller 2 mand og er forøvrigt et slags ekspresbaad fra notebaaden til fiskefartøiet og omvendt.

Notebaaden er lang og smal, bygget omtrent som en hvalfangerbaad, spidsstævnet, letroet, lidt flaa og stø; i regelen er den 25 à 30 fod lang og forholdsvis smal. Notebaaden maa kunne slæbes, selv under haard seilads. Ved dampbaadsbrug benyttes dog ofte 2 notebaade.

Den lille baad er en almindelig dory, 10 à 15 fod lang og meget let; den tages ombord i mindre godt veir.

Svenskerne bruger 3 baade, 1 stor og 2 almindelige notbaade, de er 13 mand i notlaget.

Dette var om noten med tilhørende greier. Beskrivelsen gjælder de almindelige amerikanske posenøter, saaledes som de var, jeg saa, og saaledes som de to modeller er, som blev arbeidet i amerika for at tjene til mønster for norske fiskere. Som den erfarne fisker straks vil se, er den amerikanske posenot saaledes i meget forskjellig fra en almindelig norsk not, og det maa derfor ikke forundre nogen, at enkelte norske fiskere, som har faat se en egte amerikansk model, og ved hvorledes en norsk not pleier at være, i sin ukyndighed om noten tror at have opdaget „feil“ ved den amerikanske. Afvigelserne fra den almindelige norske dragnot er gjort for at gjøre posenoten til et i alle dele bedre fangstredskab. Forøvrigt er ikke alle amerikanske posenoter aldeles lige; foruden at længden og dybden er forskjellig, kræver de enkelte notebaser eller fiskeskippere enkelte eiendommelige ændringer paa sin not, naar den bestilles hos notebinderne; det er snart korken, snart ringenes form, snart indfældingen og snart daviden og blokkene, som de forlanger skal ændres en liden smule.

Om selve noten skal her kun tilføies, at den altid er af bomulds- traad, i regelen let tjæret (eller og behandlet med catechu); alt taugverk er i regelen af god manillahamp, sterkt og letslaet. En not af hampe- traad vil altid blive meget tungvindt, kræve større baad, større mandskab og sværere greier, altsaa være dyrere til at fiske med. Men som forsøg eller til øvelse kan ogsaa den gaa an.

En stor makrelnot af bomuldstraad vil i færdig stand veie omtrent 550 til 700 kg. og koste 3000 à 3500 kr. En almindelig silde- posenot, med mindre masker, gjøres ikke saa stor; den sædvanlige pris for en sildeposenot efter svensk mønster, i færdig stand, er almindeligvis ca. 3000 kr.

Posenotens udsætning.

Posenoten kan bruges til alle slags notefiskerier og kan derhos bruges, hvor man nu ellers bruger sættegarn eller drivgarn. I Amerika

dreves makrelfisket tidligere uelukkende med posenot; alene fra en enkelt by var der 180 skonnerter paa 100 à 150 tons. Med dampskib og 2 mindre posenøter drives en anden fangst, nemlig efter pogis (en liden sildesort) og efter hyse. Der var 40 à 50 dampskibe paa 500 til 1000 tønders drægtighed paa dette pogis-fiske. Endvidere drives sildefiske under New Foundland, New Brunswick, Labrador o. s. v. af skonnerter, lidt mindre end makrelskonnerter, og med posenøter, som er mindre end makrelnøterne; disse bruger ogsaa posenoten som dragnot.

Svenskerne bruger paa bohuslenskysten en hel del posenøter (snørpvad) under sildefisket om vinteren; der findes nu 102 posenøter i Bohuslen. Dels bruger de noten omtrent som amerikanerne, dels til almindeligt „røndkast“ (som hos os).

Makrelfiskerne og pogisfiskerne kaster næsten aldrig, uden naar de ser stimen spille i vandskorpen; men sildefiskerne kaster ogsaa, naar de ser stimen nede i vandet; vonekast bruges ikke meget.

Udsætning af posenoten er altid ens; amerikanerne driver fisket paa dybt vande — en 100 favne vand —; tilhavs eller hvor dragnot ikke kan bruges. Udsætning sker ikke fra fartøiet, men fra notebaaden.

Før noten kan kastes, er den fra fartøiets rum eller dæk skudt klart ned i notebaadens midtrum, agtenfor tofterne, og saaledes at en mand faar plads foran og en mand agtenom notebundten. 6 à 7 mand er ved aarerne.

Naar der er roet frem til stedet eller stimen, langes den ene (øverstliggende) gjæl med tampen af snurpetauget over til folkene i den lille baad, som bliver liggende stille. (I nødsfald kan man bruge en stor boie eller en tæt tønne istedetfor den lille baad). Notebaaden roes afsted, og retningen, som altid er til høire side, bestemmes nærmere af den agterste mand, som styrer med en aare som ror. Der roes saaledes, at noten kan blive kastet i en cirkel, og saaledes at notebaaden kommer tilbage klods op til den lille baad. Naar hele noten er ude, maa begge notens ører kunne bringes sammen uden mere roning eller haling. Noteringen skal være istand, naar kastningen er endt, thi ellers bliver der en aabning, hvorigjennem stimen kan slippe ud straks. Kastningen skal ikke tage mere end 2, 3 à 4 minutter. Svenskerne tager dog silden, selv om de maa bruge 6 à 8 minutter til sit røndkast.

Indhalingen sker først med løse hænder samtidig paa ørerne og paa begge tamper af snurpetauget. Naar det slakke er indhalet, sættes daviden med blokkene i æsingen (om styrbord), og snurpetauget lægges ind i davidens kasteblokke og vises derfra til kasteblokkene i æsingen paa bagbord-side. Nu hales ind paa snurpetauget saa fort som muligt, af og til fiskes ind paa ørerne, naar der ligger for meget løs not. For

at „samle“ ørerne sammen og faa posen lukket under vandet, sendes snurpeloddet med sine to blokke ned paa begge taugene, saa de gaar isammen nederst nede. Jo fortere der saa snurpes ind, jo tryggere bliver man paa fangsten. Da snurpetauget ikke er fæstet i noten nogetsteds, vil ringene altid slire ned til midten af bugten, og man udsættes aldrig for, at der bliver halet mere ind paa den ene end paa den anden tamp. Snurpingen skal være endt og alle ringene synes paa æsingen efter 10 à 15 minutter.

Ved snurpingen er grunden eller auren halet op og ind til baaden. Ved snurpingen blir underkanten bøiet op til overkanten, saa at noten forandres til en pose.

Men posen er ikke tæt — og stimen ikke fangen — førend selve grundtauget er paa æsingen. Naar det er skeet, tages daviden bort, og over den klargjorte æsing hales videre ind paa noten, saa at de tyndtraadede, stormaskede dele af noten kommer op i baaden.

Men posen er ikke sikker og indhalingen stoppes ikke, førend posen er bleven saa sammensnurpet, at den fangne fisk staar saa tæt som muligt. Selv da er posen ikke sikker; thi er fisken meget sky, springer den over korken; derfor hales fremdeles ind, helst paa korken, som tages ind i baaden og lukker for fisken ogsaa opad.

Men at have fisken i posen er ikke det samme, som at have fisken ombord paa fartøiet. Makrel vil jage fra den ene notevæg til den anden, og vil sætte saa paa, at den let kan sprænge noten eller sætte baaden under vand. Sild vil holde sig roligere. Men haves en større fangst af den, eller har silden ganet sig meget (sat sig fast i maskerne) og dør der, kan der ogsaa her opstaa fare for tab af fangst eller baad.

Saasnart posen er lukket, og medens fangsten sikres bedst muligt ved at der hales ind paa løs not, er den lille baad reist ombord i fartøiet med besked. Efter nærmere anvisning seiles fartøiet tæt op til notebaaden. Fra fartøiet kastes da ud til notebaaden en ende agter, og en forud; begge stikkes paa korkebaandet, hver om en liden vase, og der hales ombord saaledes, at der fra fartøiets ræling til søen bliver en notevæg. Posen hænger nu mellem notebaaden (som har grundtauget paa begge ørerne) og fartøiet (som har korken og bærmningen).

Fangstens ombordtagning sker da ved en stor hov (paa $\frac{3}{4}$ tønne) forsynet med et stivt baand i aabningen og med langt skaft samt fastgjort ved en „hanefod“ til et takkel ombord. Haaven stikkes ned i posen og heises op fyldt med fisk. Efterhaanden hales mere og mere ind paa posen, saa det den hele tid kan gaa raskt med at fylde hoven.

Slumpen tages ind i baaden. Noten hales ombord, klares op paa dækket og gjøres færdig til ny fangst.

En letvindt not kan udsættes 6 à 7 gange paa en dag uden overanstrengelse for mandskabet. Den kan hver gang fiske nogle hundrede tønder; 100 tønder makrel i et kast ansees for en pen fangst.

Jeg kan vise en liden model nøiagtig udført efter en større i Amerika arbeidet model for makrel-posednot. Ved at sætte den i vandet i en ring og hale ind paa snurpetauget ser man strax, hvorledes posen dannes.

Den ovenfor beskrevne posenot er nu den almindelige i Amerika, efterat fiskerne i lang tid næsten hvert aar har forbedret den noget. En erfaren norsk fisker vil kanske finde ud, hvorledes den fremdeles kan forbedres, eller hvorledes den bedst kan ændres for at passe til norske baade og fartøier. Nogen tids brug vil lære den enkelte en god del med hensyn til den mest letvindte maade, hvorpaa posenoten kan benyttes. Blandt andet vil det ligge nær for haanden for sildefiskere at gjøre det nederste baand paa grundtauget (hvortil ringene er fæstet) saaledes, at ringene med baandet kan løses af, hvorved posenoten kan bruges uden videre som dragnet; at beholde ringene paa vilde let føre til, at ringene med de for hver ring værende store taugbugter fiskede i bunden, eller satte sig fast paa anden maade.

Ligesom posenoten kan bruges under forhold, hvor man nu slet ikke kan fange sild, saaledes er fangst med posenot et langt lettere arbejde end at trække en dragnet i land, selv om stranden er bekvem dertil. Den udbredelse posenoten forlængst har faat i Sverige — nu 102 stykker — er et bevis paa, at den maatte kunne blive ligesaa brugbar ved de norske sildefiskerier, naar sildestimerne ikke gaar tillands, men bliver staaende midtfjords eller langt ude paa sjøen. For endel aar tilbage benyttedes virkelig endel posenøter hos os ogsaa nemlig i vaarsild-distrikterne under aatefisket, men da man ikke den gang havde større skjøiter, ei heller dampbaade til fiskeri, mislykkedes det ofte at faa berge fangsten i de aabne smaabaade.

Ferskfiskens behandling og klipfisktilvirkningen.

Paa given foranledning har jeg i de sidste aar søgt at vække sansen for en bedre behandling af fisken, saavel af ferskfisken som af den saltfisk, som virkes til klipfisk. For endel aar tilbage har desuden specielle udsendinger fra fiskeriselskabet i Bergen og fra „Fosens fiskeriselskab“ været paa rundreise for at veilede i fiskens behandling. Det er vanske-

ligt at kunne paavise, hvilke resultater dette har ført til; men jeg kan ikke tro andet, end at en bedring er indtraadt. Hvorvidt den mundtlige raadgivning til salterne og tilvirkerne, under deres arbeide, er at foretrække for den skriftlige fremstilling paa prent, er tvilsomt. I disse som i saa mange andre ting har vor fiskerbefolkning ingen udpræget lyst til at veiledes under en direkte henvendelse. Det gaar bedre, naar veiledning sker skriftlig, saaledes at enhver kan give sig tid til at overtænke hvert enkelt raad og vælge sin tid til at sysle dermed. Kun hvor der inden selve befolkningen findes saakaldte foregangsmænd, som nyder mere end almindelig tillid, og hvis gode interesse for en sag er vakt, gaar det forholdsvis let at faa en frugtbringende diskussion istand paa et fiskerimøde og derved vinde bygdens opinion og tilslut den enkeltes tilslutning og lærvillighed. Men det er mest almindeligt, at det gamle og tilvante nyder den største tillid, og at det nye og uprøvede holdes paa afstand, selv om mange har indset, hvilke fremskridt og fordele kunde opnaaes ved det nye \circ : det bedre.

En ikke ringe hindring for fremskridt med hensyn til ferskfiskens behandling og klipfiskens tilvirkning, tror jeg skyldes handelsstandens forhold overfor sælgerne af varen. Den indbyrdes konkurrence og iver for at faa forretning medfører, at der søges etableret en „dagens pris“, og at kjøbet sker for en „samfængt“ vare. Derved blir der ringere anledning til at faa gennemført den rigtige regel og det bedste middel til fiskeriprodukternes forbedring, nemlig: bedre priser for bedre varer, og lavere priser for ringere varer. Denne gyldne regel har hjulpet i saa mangfoldige forretningsgrene, saa jeg tror, den har sin plads ogsaa ved salg og kjøb af fiskeriprodukter hos os. Overfor fiskerne og producerne virker det nu gjængse system — med „dagens pris“ og „samfængt vare“ — i flere henseender demoraliserende paa forretningslivet; det hindrer i alle fald, at fremskridtene tager fart. Thi fremskridt er der dog, trods alt, baade i ferskfiskens behandling og i klipfiskens tilvirkning, om end ikke saa store som ønskeligt kunde være.

Behandling af ferskfisk.

Da ferskfisktrafikens udvikling saavel som „fisketorvets“ tidsmæssige stel beror ikke alene paa fiskernes, men ogsaa fiskekjøbernes og forbrugernes rette forstaaelse af fiskens behandling, har jeg i nedenstaaende fremstilling taget ethvert af disse hensyn i betragtning, saameget mere som denne fremstilling oprindelig var bestemt for og forelagt det store publikum. Idet den blev indtaget i almanak for 1901 gaves den følgende form:

Af daarlig behandlet fisk kan ikke lages nogen rigtig velsmagende ret; men af vel behandlet fisk kan meget let lages en rigtig daarlig ret. Fisken vil først faa sin rette, friske velsmag og et appetitligt udseende, naar den har været behandlet med en vis omhyggelighed ligefra den droges ind i baaden og indtil den lagdes i gryden eller panden; den hele tid.]

Er fisken allerede bleven udskjæmt i fiskerbaaden eller senere, kan ingen fiskehandler eller madmoder faa den rigtig frisk og god igjen. Og leveres fisken i fineste kondition fra fiskeren eller fra fiskehandleren, kan den alligevel udskjæmmes inden serveringen. Fisk tager i regelen lettere skade end kjødvarer.

Efter den tilstand, hvori fisken føres tiltorvs eller falbydes, faar den sin fagmæssige benævnelse som: 1. Levende fisk. 2. Almindelig ferskfisk. 3. Iset eller frossen fisk. Desuden findes den tilvirket som handelsvare af mangfoldig slags. Her skal kun omtales de nævnte tre slags eller utilvirket fisk.

1. Levende fisk.

I almindelighed mener man, at af levende fisk faaes en mere vel-smagende ret end af almindelig ferskfisk og anden død fisk. Denne mening beror tildels paa en fordom. Thi ikke alslags fisk vil kunne føres levende fra fiskerbaaden, end mindre bringes levende ind i køkkenet. Det er bare flyndre, aal, torsk, smaasei (paler) og enkelte andre fiske, som kan holdes levende. Anden fisk, deriblandt de mest velsmagende, dør ganske straks efter at være kommet op af vandet. Det vil da skjønnes, at „levende“ fisk ikke er præcis det samme som den allerbedste fisk til en ret.

Naar fisken leveres levende, har man deri vistnok garanti for, at den er i allerhøieste grad fersk; men ikke altid for, at den ogsaa er frisk og sund og feilfri i alle dele. Dette beror paa, hvorledes den er blevet behandlet. Levende fisk faar ikke saa sjeldent revet skind og saar, afmagres og paaføres usmag, fordi beholderen er slet indrettet eller frisk tjærebred, smudsig o. s. v. Er der altfor knap plads i beholderen for det hele belæg af levende fisk, vil flere af dem findes flydende med bugen iveiret: de ligger isvime, halvkvalte eller er tilslut pinte tildøde, om de end synes levende og spreller, idet de tages op. At benytte for smaa beholdere er dyrplageri.

Paa den anden side maa bemerkes, at naar dertil egnede fiske holdes i rene og rummelige beholdere, vil de kunne faa en friskere vel-smag, blive finere i kjødet, fordi de faar skille sig af med visse slag aat og ufordøiet føde, som vilde have givet deres kjød en ufin bismag.

De eneste slags fiske, som bør opbevares i beholdere og falbydes levende derfra, er bare flyndre, aal, smaatorsk (eller middelsstor), smaa-

sei og hvitting, saafremt de faaes ganske ubeskadigede fra fangstredskabet og kommer under godt stel.

Til godt stel hører: At fiskebrønden eller beholderen er ren, glatvægget, og at der tilføres den i rigelig mængde rent, friskt, koldt sjøvand, som stadig fornyes; og at hver enkelt fisk faar tilstrækkeligt rum til at bevæge sig frit. Aal og flyndre kan nøie sig med liden plads; andre fiske taaler mindre et længere fangenskab. Smaafisk maa ikke holdes sammen med store, thi disse vil ofte skambide eller fortære sine svagere kamerater. Det maa erindres: lige fiske lege bedst. Snevand eller tinevand dræber alslags fisk; thi sligt vand mangler tilstrækkelig luft til fiskens aandedræt. Brakvand kan de taale bedre; men pludselig overgang fra frisk, koldt havvand til lummert brakvand eller fra tempereret til iskoldt vand vil dræbe fiskene inden kort tid.

Om der saaledes end, under visse forhold, kan være etslags garanti, for at man af saakaldt levende fisk kan faa en mere velmagende ret end af død fisk, saa vil under forøvrigt lige vilkaar almindelig ferskfisk, som er blevet rigtigt behandlet, ikke staa tilbage for levende fisk i velmag og i appetitligt udseende.

2. Almindelig ferskfisk.

For at almindelig ferskfisk skal blive som den bør være, serveret paa bordet, maa den fra først til sidst have faat en i alle dele renlig, omhyggelig behandling. — Ved vore „store fiskerier“, hvor der i en baad opfiskes flere hundrede, ja tusen fisk ad gangen, vil en gennemgaaende ren og omhyggelig behandling af hver enkelt fisk være meget vanskeligt, ofte endog et uoverkommeligt arbeide for fiskeren. Dette er en gyldig undskyldning for ham. Men fisken taber derved i kvalitet baade til handelsvare og som ferskfisk.

Alslags fisk, som hverken skal eller kan holdes levende, bør slagtes straks, aabnes og rengjøres. Selvdød og uaabnet fisk vil snart tabe i velmag. Dette gjælder ogsaa laks, sjørret, makrel og andre sorter, som kjøberne eller madmødrene, ifølge gammel vane og fordom, forlanger at faa rund, uaabnet med alle indvoldene uberørte, og som derfor fiskerne og fiskehandlerne — mod sund sans — behandler derefter for at opnaa fuld pris.

Som regler for fiskens rette behandling gjælder følgende:

A. At fisken slagtes straks og saaledes at blodet rinder villigt og fuldstændigt ud. Det maa ske, idet fisken er taget op af vandet eller snarest mulig derefter. Det sker bedst ved, at endel af gjællebuerne (toknet) overskjæres med en ren, skarp kniv, uden at løsrives. Sønder skjæres hjertet eller og den bagenfor liggende aarestamme, eller udrives gjællerne straks, saa hindres den fuldstændige blødning. Slagtes fisken

ved at kværken (struben) overskjæres lige til nakkebenet, saa vil hovedet bøie sig bagover og beholde denne sin stilling, noget som fiskehandlere tyder som sikkert tegn paa, at fisken er slagtet i rette tid. Men dette er ikke den rette maade; thi blødningen ophører ganske straks og meget blod bliver tilbage i kjødet. (I handelen med ferskfisk bliver det almindeligvis anseet for en kjøbelyde ved fisken, at gjællerne er borttagne).

B. At fisken aabnes straks i bugen og alle indvolde samtidig udtages, naar blødningen er ophørt. Hertil skal bruges en ren, skarp kniv. Alt blod vaskes bort, og bughulen renskylles, ligesaa renskylles den hele fisk ogsaa udvendig i sjøvand. Men den sleipe, som findes klæbende til skindet, bør blive siddende; den vil bevare fisken nogen tid mod luftens paavirkning.

C. At fisken dernæst lægges paa et rent underlag, uden at stuves sammen i store dynger eller udsættes for større tryk eller pres. Er baaden nylig tjæret eller nymalet, vil fisk, som lægges paa sligt underlag, lettelig tage usmag deraf og give f. eks. sild, som virkes til spegesild, en bismag, som kan blive en kjøbelyde paa den færdige vare.

D. At fisken senere opbevares paa et kjøligt og luftigt sted. Udsat for sol eller tør blæst vil den skrumpe og fortørres, saa den taber i udseende. Udsat for regn og varm luft, vil den blive blød og derpaa sur, saa den taber i velsmag.

Slagtet fisk vil holde sig frisk i længere tid end uslagt et eller uaabnet. I en temperatur af 0—2° C. og tør luft vil velstelt slagt et fisk kunne holde sig frisk i flere dage og ikke findes „gammel“ før efter uger. I fugtig luft taber fisken sig hurtigere end i tør. Den mindre fisk taber sig hurtigere end den store, den løse hurtigere end den faste og kjødfulde.

3. Iset og frossen fisk.

Skal ferskfisk opbevares frisk i nogen tid eller forsendes i nogen afstand, bør man ise den, og pakke den i søndermalet is.

Det hensigtsmæssigste er kun at ise fisk, som er ordentlig slagt et og renskyllet; den bør ogsaa afkøles før den pakkes. Thi idet fisk tages op af vandet, har dens legemsvarme samme temperatur som vandet f. eks. 5—7° C. i den kolde aarstid, 8—12° eller mere i den varme. Før end denne fiskens legemsvarme er bragt ned til 2 à 3° ved kold luft eller i søndermalet is, bør den ikke ispakkes for længere transport. Fisk, som er ispakket rund og hel, bedærv es ret snart, især om dens mavesæk er fyldt; sild og anden smaal fisk kan da endog raadne i frostveir.

Til ising skal bruges søndermalet, haard is af en valnøds størrelse. Finere malet is virker mere afkølende, men tiner fortere; mere stor-klumpet is virker langsommere, sætter dybe merker i fisken og er af flere grunde mindre hensigtsmæssig til øiemedet. Stor og kjødfuld fisk

trænger mere is end smaa og tynd; fed og fast fisk vil holde sig bedst. Er fisk allerede blød, maa den ikke forsendes, men forbruges fersk eller saltes. —

Frossen fisk er endnu ikke blevet kurant vare hos os; der er fordom mod den. Aarsagen hertil er dels folks ubekjendtskab med, hvorledes den skal fryses stokstiv, dels ogsaa ukyndighed i at behandle den paa rette maade under optiningen. Kun fersk, nyslagt fisk bør fryses. Det maa ske i et fryseri, hvor hver fisk kan hænge frit, i tør luft af en temperatur paa \div 5—10° C. og blive frossen stokstiv helt igjennem, inden 8 timer. Senere kan den stables eller nedpakkes i tørt, luftigt rum, hvor der ikke er varmere end 2 kuldegrader.

Frysing kan gjøre kjød, især oksekjød og vildt, mere mør til steg. Fisk bliver derimod ikke „bedre“. Laks, kveite, makrel og anden fed og kjødfast fisk vil hverken i smag eller udseende tabe ved frysingen. Mere løs fisk, især torsk, vil derimod tabe den egenskab at „kruse sig“ ved kogning. Frossen fisk forbliver uforandret, saalænge som den holdes frossen.

Før frossen fisk benyttes til madvare, skal den optines i meget koldt vand, saa den „skyder isen“ langsomt og bliver helt igjennem som nyslagt igjen. Sønderdeles den forinden, vil den blive „kort“ eller krummet under tænderne, tabe i velsmag.

*

*

*

Tilslut en kort bemærkning om kogning af fisk, nemlig følgende hovedregler: Fisken skal gjøres fuldstændig ren ogsaa efter sønderdelingen i køkkenet. Vandet skal fose i Gryden og være godt saltet — med 1 del salt til 8 dele vand — førend fisken slippes udi. Det bør ogsaa erindres, at straks fisken er kogt, skal den tages op af gryden; thi ellers vil den smuldre og blive „kort“. Den bør serveres øieblikkelig.

Vil man lage suppe af fisk, bør kogningen være helt anderledes. Det hensigtsmæssigste er da at lægge fisken i gryden i koldt og usaltet vand, koge den langsomt, imask og bare bruge kraften til suppe. Det bliver langtfra „det samme paa en anden maade“, om man tager denne fisk op, naar den er kogt, slaar lage over den og serverer baade den og tillige suppen, tillaget af den halvfærdige kraft. Dette bliver derimod noget andet paa en tredie maade, som hverken er fisk eller suppe, saaledes som de begge bør være.

Tilvirkning af klipfisk.

I aarenes løb er tilvirkningen af klipfisk kommet over paa tildels andre hænder end i gamle dage. Samtidig er produktionen vokset ganske be-

tydeligt. Som en følge af begge dele er det nu yderst vanskeligt at øve nogen kyndig kontrol med selve tilvirkningen i det hele taget. Klagerne over daarlig behandling og mislige varer svæver derfor ligesom i luften langs den hele kyst; de indeholder en almindelig bebreidelse rettet mod alle og enhver, medens det i tidligere tider var lettere at vende klagen mod en bestemt producent eller et bestemt kyststrøg. Imidlertid er der en ikke ringe forskjel mellem de forskellige klasser af tilvirkere og mellem de forskellige distrikter eller bygder, nu som før.

Da byerne i mit distrikt eksporterer regelmæssig 75—80 % af det aarlige kvantum og saaledes er særlig interesseret i denne branche, er det af betydning at faa vide, hvorledes disse eksportører for tiden betragter forholdene. Efter deres foreliggende, paa givne anledning affattede skriftlige erklæringer skulde stillingen i de allersidste aar og iaar være omtrent følgende:

Omtrent halvparten, eller mere, af hele klipfiskpartiet tilvirkes af de saakaldte ekspeditionsskipperne, hvis forretning det er at købe raafisk i Lofoten, Senjen, Finmarken og flere andre steder for at salte og tørre den. Landkjøbere og fiskevæereierne tilsammen er producenter af henimod 25 %. Resten er fordelt saaledes, at eksportbyernes handlende producerer ca. 15 %, og de egentlige fiskere og producenter af „bondefisken“ leverer antagelig mellem 8 og 10 %.

For de fleste ekspeditioner og skipperne paa Lofoten og Finmarken gjælder det at levere god og — vægtig fisk; ikke faa spekulerer sterkt i „god vegt“ i sin favør. Denne vare bliver derfor ofte mindre holdbar. En betydelig del af ekspeditioner i Lofoten leverer dog det meste af den bedste vare. Ubetinget bedst er den klipfisk, som eksportbyernes handlende selv lader tørre i byernes nærhed eller paa de nærliggende distrikters „fiskeberge“, hvor kontrollen kan føres til stadighed, saaledes det meste af fangsten i Nordmøres, Søndmøres og Romsdals fogderier. I de nævnte fogderier produceres ogsaa „bondefisk“ af mindre god kvalitet, men denne vares partier er ikke store. I de nordenfor liggende distrikter produceres et ikke ringe kvantum lagesaltet „bondefisk“ af inferieur kvalitet; det er navnlig i Frøien og Bjørnør, tildels ogsaa i Ytre Namdalen at denne slags „bondefisk“ siges at blive produceret. Denne vares ringere kvalitet skal skyldes væsentlig den omstændighed, at der ofte bruges gammel, sur og uren lage i mindre velstelte „kopper“ og kar. For at opnaa „vægtig fisk“ skal man dersteds have for skik at lade fisken faa for lidet presning og heller ikke tilstrækkelig tørring. Af lokalkjendte forretningsmænd tilføies, at dersteds er det i den sidste menneskealder blevet noksaa almindeligt at drive et udstrakt garnbrug med 2 og 3 sætninger, saaledes at bare 1 sætning optages hver gang, hvorved der til stadighed leveres en betydelig del „overstaaet“, d: gammel, simpel raafisk, som

ikke kan blive ordentlig klipfisk. I de nordligste amter bliver saadan fisk for størstedelen hængt til rundfisk og bliver saaledes ikke til skade for klipfiskehandelen. Forøvrigt er det ikke saa ligetil at betegne, hvilke distrikter eller lokaliteter leverer god og hvilke leverer daarlig vare som regel; thi fra de allerfleste, for ikke at sige alle, fiskeridistrikter langs den hele kyst bringer kjøbefartøier og „ekspeditioner“ en større eller mindre del af det opfiskede kvantum frem til andre landsdele for der at lade saltfisk virkes til klipfisk. Og naar denne vare bringes i handelen, kan det være vanskeligt nok at holde rede paa, hvorfra fisken egentlig er, eller hvilken landsdel skal betegnes som produktionsstedet.

Om forekomst af sop paa klipfisken kan bemerkes, at den mindre veltørrede og lidet pressede fisk som regel først og mest angribes af sop, og at finmarksfisken, hvis tørring forefalder senere paa sommeren, pleier være mindre udsat for sop end de fleste andre distrikters vare. I aar — 1902 — var der smaa ulemper med sop, i 1901 under den overmaade varme sommer var sopplagen meget sterk og udbredt, medens den i den kjølige sommer 1900 var ringe.

Statistik over arbejdsomkostningerne.

Af betydelig økonomisk interesse vilde det være at faa rede paa, hvor store arbejdsomkostningerne er for tilvirkningen, deri inbefattet fiskens flekning, saltning, transport til tørrepladsen, selve tørringen og transporten til eksportbyen samt indlastningen til udskibningen, endvidere for pakningen i baller og bundter eller forsendelsen i kasser. Det beror her meget paa, hvor fisken tages, og hvor tørringen foregaar, thi derefter bliver transportomkostningerne at beregnes. Jeg søgte at faa samlet endel oplysninger om disse ting; men der var ikke forønsket overensstemmelse mellem de forskjellige kilders indhold, saa jeg finder det nødvendigt at samle flere og kontrollere alle paany. Den gamle regel at beregne 10 kr. pr. 100 fisk i Lofoten og Vesteraalen i omkostninger for tilvirkning af sløiet fisk til tør klipfisk kan vistnok gjælde fremdeles; ligeledes 40 øre pr. vegt for udvaskning og tørring af saltfisk i de fleste tørredistrikter. Arbejdsomkostninger i eksportbyerne med at modtage klipfisken, behandle den paa pakhuset, optørre den og pakke for afskibning skal kunne sættes til 20 à 25 øre pr. vegt (à 20 kg.). Heraf skulde følge, at et lofotfiske paa f. eks. 20 millioner fisk skulde medføre 2 millioner kroner i alslags omkostninger for at bringe den færdige vare til eksportbyerne, og her skulde atter medgaa opimod en kvart million kroner, inden varen laa færdig, til afskibning, ombord i skibsrummyet. For den i de senere aar gjennemsnitlige aarlige eksport af 40 millioner kg. klipfisk skulde der saaledes blive at opføre en noksaa betydelig sum i arbejdspenge fordelt paa folkene

i fiskeridistrikterne, købe- og transportfartøierne inden landet, og arbejderne i eksportbyerne. Her er altsaa vigtige økonomiske interesser, som maatte blive gjenstand for en statistisk fremstilling.

Regler for tilvirkningen.

Det har oftere været fremholdt, at regler for tilvirkningen af fisk til klipfisk, tøndefisk og tørfisk burde affattes i en kortfattet og letlæst form. Efter anmodning har jeg udarbejdet følgende, som i lighed med anvisningen til behandling af ferskfisken er indtaget i almanaken, nemlig for aaret 1902:

Tilvirkning af fisk.

Af fiskefangsten hertillands bliver bare en ringe del forbrugt i fersk tilstand. Den store masse bliver virket dels til handelsvare, dels til husholdningsvare. Der er flere slags tilvirkningsmaader, en særegen for hver varesort. Meget ved fiskens behandling er dog fælles for dem alle, i den første bearbejdelse af raastoffet. Den indbyrdes forskjel, det særegne for hver varesort, opstaar først paa et senere trin af bearbejdelsen. Ved tilvirkning af handelsvare, som skal sendes til fjerne lande og opbevares i længere tid, er det et væsentligt formaal at skaffe en rigtig holdbar vare; ved tilvirkning for husholdningsbrug her hjemme (og i nabolandene) er formaalet derimod nærmest at skaffe en mindre indtørret eller en helt friskere vare, hvoraf man i køkkenet lettere og hurtigere kan lage en ret mad.

Om en stor del af begge slags fiskevarer kan med rette siges, at behandlingen under tilvirkningen burde være omhyggeligere, og selve varen adskilligt bedre. Vistnok er ikke alle klagerne derover i samme grad retfærdige som de ofte er hørøstede. Men i mange dele er de dog berettigede. Der er meget ved tilvirkningen, som baade kunde og burde være bedre, saa meget mere som enkelte mangler ved varen ikke skyldes ukyndighed, men bare skjødesløshed og vanstel.

Med „fiskens tilvirkning“ menes det hele arbeide fra fisken kommer i baaden og indtil den færdige vare leveres i handelen. Undertiden tales der om „fiskens forædling“, men dette udtryk er misvisende, en sproglig ubehjælpssomhed. Den ferske fisk bliver ikke „forædlet“ ved f. eks. at vintørres eller saltes; en levende torsk maa unegtelig indrømmes at være „ædlere“ end en indskrumpet stokfisk.

Tilvirkningsarbeidet omfatter altsaa alle dele af fiskens bearbejdelse til vare, fra først til sidst. Men under arbeidets gang, fra trin til trin, skiftes fisken jævnlig efterhaanden over i andre arbeidshænder; den skifter ogsaa hyppig eier. Det hænder sjeldnere, at samme person, som modtager

raafisken fra fiskerens haand, ogsaa leverer den som færdig vare til eksportøren, end sjeldnere til markedet i udlandet. Men naar fisken saaledes efterhaanden bliver behandlet af forskjellige hænder, og ikke enhver af disse arbeider lige godt og med fornøden omhyggelighed, saa kan der ikke gennemføres nogen skarp kontrol, ei heller altid føles noget større ansvar for arbeidets godhed. — Her tænkes hovedsagelig paa vintertorskens behandling.

Var forholdene hos os gunstigere, laa vore fiskepladse nær op til de store forbrugsmarkeder, eller kunde massen af vor fiskefangst bringes til dem i en haandvending, saa vilde fisken i store mængder kunne blive afhændet og forbrugt i fersk tilstand, og tilvirkningen blive indskrænket til en brøkdæl af den nuværende. Ved vore store fiskerier, særlig vinterfiskerierne, foregaar imidlertid fangsten paa saa fjerntliggende steder og skaffer derhos saa store masser fisk ad gangen paa land, at tilvirkning viser sig at være den eneste hensigtsmæssige behandling, man for tiden kan praktisere for at bevare fisken som næringsmiddel. Ising og frysing af skrei er bleven forsøgt til eksportvare, men har hidtil oftere medført flere ulemper end fordele.

De almindeligst benyttede tilvirkningsmaader skal nedenfor omhandles, og de vigtigste regler for den hensigtsmæssigste behandling anføres. Det væsentligste ved disse er baade kjendt og anerkjendt som godt; men her gjælder det, at en god ting ikke kan siges for ofte. Erfaring viser, at det er nødvendigt, at disse vigtigste regler gjentages og indskjærpes.

Detaljerne ved tilvirkningsarbeidet er mangfoldige; de kan ikke læres gennem trykte anvisninger, men bare ved øvelse. Grundreglerne og formaalet for hver del af arbeidet kan derimod indprentes desto bedre ved tale og i skrift; de tabes altfor ofte af sigte og bør derfor fremholdes, saa de stadig kan have sig for øie. Hensigten med disse linjer er at bidrage til dette.

Fiskens slagtning.

Jo tidligere fisken slagtes desto bedre. Selvdød fisk bliver til en ringere vare; jo længere den henligger selvdød, jo værre bliver den. Fisk, som har staaet paa fangstredskabet i sjøen over 2 døgn, har tabt meget i sin kvalitet; den kan derfor hverken virkes til god klipfisk eller til fin husholdningsvare, men bare til en eller anden simplere varesort.

Slagtningen sker, for at fisken kan blodtappes saa fuldstændig som muligt. Det opnaaes bedst ved at overskjære fiskens gjællebuer (toknet) med en skarp kniv. Mindre hensigtsmæssigt er det at overskjære struben (kværken) eller gennemskjære hjertet. Men begge dele er dog bedre end slet ikke at slægte fisken.

Desværre er det i regelen et næsten uoverkommeligt arbeide for vore fiskere under vinterfiskerierne at slagte fisken. Mangesteds faaes det dog gjort af dem, som fisker med snøre og dagliner, og forhaabentlig vil man efterhaanden kunne faa indrettet sig paa, at slagting kan ske overalt. Ved bankfiskerierne og andre havfiskerier, hvor fangstarbeidet ikke sker i slig braahast, maa fisken altid kunne slagtes. Hvilkensomhelst vare fisken end senere virkes til, vil det altid kunne merkes og smages, at fisken ikke har været ordentlig slagtet og blodtappet. Og denne mangel ved fiskens behandling er for visse varers vedkommende saa betydelig, at de bliver usælgelige paa flere markeder — et direkte tab for landet.

Fiskens sløiing og rengjørelse

bør ske snarest mulig efter slagtingen: Bugen aabnes, indvoldene udtages og hovedet borttages. Derefter renvaskes fisken, indvendig og udvendig, saa alle levninger af blod, al smuds og sleipe fjernes. Fisken maa hele tiden behandles med varsomhed, ikke udsættes for haarde stød eller sterk pres eller anden voldsom medfart; thi ellers faar varen merker deraf. Efter at fisken er bleven godt renskyttet, begynder den ene eller anden specielle tilvirkning til en bestemt varesort. Er fisken imidlertid bleven frossen, skal den ikke tilvirkes, førend den har ligget i vand og „skudt isen“.

Det vigtigste tilvirkningsarbeide, det som baade er vanskeligst, tager længst tid og koster mest i udlæg, er:

Klipfiskens tilvirkning.

Denne begynder med fiskens flækning og skal helst udføres af øvede flækkere og med egne skarpe flækkeknive.

Ved flækningen skjæres fisken saaledes op, fra bug mod ryg, at den bliver flak og flad, helt sammenhængende og jævnt tyk i midten, som bliver fiskens kjødfulde rygparti. Flækkekniven skal føres langs ryggraden og saa „dybt“, at rygbenet bliver liggende frit, men ikke saa dybt, at fisken bliver „svag“ i ryggen, ei heller saa „grundt“, at den udsættes for at surne. Flækningen skal fortsættes helt ned og udover fiskens spor. Rygbenets øverste del skal borttages og saa kappes skraat af ved tredie led nedenfor gatboret.

Lange, brosme og hyse virkes til klipfisk paa samme maade som torsk. Men sei maa først rubbes, saa dens risp (skjæl) fjernes fra skindet.

Derefter skal fisken skylles ren i friskt sjøvand; saa alt blod og urenhed fra indvoldene og alskens andet smuds bortvaskes. Fisken faar da det renlige, hvide, appetitlige udseende, som den skal have. Forsømmelse i dette stykke medfører, at varen bliver mindre pen og mindre

holdbar. Enkelte mener, at denne vaskning er unødvendig eller endog uhensigtsmæssig; men en nøie sammenligning mellem varer af uvasket og af omhyggelig rengjort fisk vil overbevise enhver om, at vaskning hører med til fiskens rette behandling. Forat skyllevandet kan rende godt af, skal fisken lægges i smaa dynger og ligge der i 10—12 timer.

Saltningen.

Fisken maa saltes, mens den er nyflekkt. Den skal saltes jævnt over det hele, plattes godt ud og helst lægges i bingé eller farm (med skindsiden ned), saa lagen, efterhaanden som den sættes, kan rinde langsomt af. Saltning i kar bruges ogsaa, men det er mindre hensigtsmæssigt for almindelig klipfisk og giver ikke saa pen, holdbar vare.

Blandt de almindelige saltsorter vælges nu for tiden Cadiz eller og smaa kornet Trapani (tidligere foretrak man fransk salt). Synderlig forskjél paa saltsorternes „styrke“ er der ikke. Det vigtigste er, at bare rent, jevnkornet salt bruges. Grovkornet salt smelter langsommere end fint. Derfor skal det grovere salt helst benyttes til rigtig stor, fyldig fisk (og i begyndelsen af vinterfisket); det smaa kornede til mindre og magrere fisk.

Passende saltning er 6 hektoliter salt til 1 000 stykker almindelig fyldig vinterfisk (som lofotskrei) eller til ca. 2 750 kg. flekkt fisk; lidt over maalet til større og fyldigere, lidt under til mindre og magrere fisk. Skal den ligge længe i salt, maa der bruges mere og gjerne mere grovkornet salt. Men rigtig store saltklumper skal først smaa knuses; de sætter ellers dybe merker i fisken, eller kan endog saltbrænde den. For svag saltning medfører, at fisken lettelig surner; for sterk, at den saltbrændes.

Udvaskningen.

Vinterfisken bør udvaskes, naar tørretiden er inde, almindeligst i begyndelsen af april; den skal vaskes fuldstændig ren i frisk, klart sjøvand. Man vasker den bedst med en uldvaatte eller en myg uldklud. Den sorte bughinde skal borttages, blodrester paa kjødet og i rygbenet, slim og smuds i folder og sleipe under finnerne — alt skal vaskes væk.

Efter udvaskningen lægges fisken i lave hobe (paa 80—100 stykker), saaledes at vandet rinder villigt væk. For at beskytte den mod regn og solvarme, om den bliver liggende ude flere dage, lægges underste lag med skindsiden ned, de andre lag med skindsiden op, og tildækkes.

Tørringen.

Et eller to døgn efter udvaskningen kan tørringen begynde med at fisken lægges udover, med skindsiden ned, paa rent, smaa knudret, ujevnt

berg eller paa stensætning, kuppelfjære eller paa lignende underlag saaledes, at luftdraget kan streife begge fiskens sider, over og under. Tørrepladsen bør helde noget og ligge mod frisk, tør, kjølig vind, ikke mod fugtigt lufttræk ei heller mod varmt solskin. I løbet af dagen maa fisken vendes med skindsiden op. Om aftenen er det tryggest at samle den ind, lægge den i smaa stabler og godt udplattet, saa den kan faa sin rette form. Næste dag eller den første tørredag lægges den udover igjen, skiftevis med skindsiden eller kjødsiden op. For hver gang den nu samles ind igjen, lægges den i større og større stabler.

Naar fisken paa den maade har været udlagt 3—4—5 gange eller er blevet henved halvtør, skal pressingen begynde ved at sætte den i pressestabler paa 1 000 til 1 500 stykker i hver stabel, med en passende belastning ovenpaa, ca. 200 til 300 kg.s vægt. Hver fisk i stabelen skal strækkes godt ud, saa den faar sin rette skikkelse; den enes bug lægges over den andens ryg, skiftevis, saa lagene bliver jevntykke. Efter 6—8 dage skal det hele omstables, saa de underste lag kommer øverst og øverst under, forat alle skal faa lige presning i nye 6—8 dage. En omhyggelig presning er en meget vigtig ting. Saa udlægges fisken paany til fortsat tørring i gunstigt veir, indsamles om aftenen, men stables nu i mindre stabler paa 300—400 stykker. Nu som før maa stablerne beskyttes mod regn og solvarme.

Tørringen er færdig, naar fisken føles fast under fingrene og viser sig tør i folder og bag rygfinnerne. Færdigtørret fisk tages ud for sig. Det færdige parti indbringes i bod eller pakhus, men ikke saalænge fisken er solvarm eller i regnveir. Skal den føres længere vei, maa det helst ske i friskt veir, saa den hverken udsættes for fugtighed eller solvarme.

Under gunstige forhold for tørringen vil denne være endt i 4—5 uger, i almindeligt skiftende vaarveir i 6—8 uger, og i ugunstigt i meget længere tid. Varer tørringen lang tid, saa skal fisken stables flittig om, luftes godt og skiftes i lagene; den kan ellers saa let udskjæmmes.

Klipfiskens lagring.

Et lagerrum for den færdige klipfisk skal være rent og tørt paa gulv og vægge, ligge beskyttet mod varme og fugtige vindtræk og ikke være udsat for hurtig skiftende temperatur; thi fisken „skaar sig“ da, tager fugtighed og kan lettelig blive befængt med sop („mid“). I tørt, friskt veir skal lagerrummet luftes; i varmt eller fugtigt holdes godt til-lukket. Opstablingen skal ogsaa her gjøres omhyggelig; lagene skal ligge jævne, tætte, faste (bug mod ryg, skiftevis) saa intet lufttræk kan streife indimellem, og ingen smitte af sop trænge ind. — Hvad ovenfor er sagt, gjælder særligt om torsk, men passer i alt væsentligt ogsaa paa tilvirkning af anden fisk til klipfisk.

Laberdan og tøndefisk.

Denne handelsvare for eksport skal alene tilvirkes af fyldig og ny-slagtet, helst høstfanget torsk. Lange, hyse og sei virkes ogsaa til tøndefisk. Vintertorsk (skrei) kan bare bruges, naar den er fisket tidlig paa vinteren, før slutningen af februar og er rigtig fyldig. Fiskene opgjøres som klipfisk og vaskes omhyggelig; men i flekningen tages 6—8 cm. mere ud af rygbenet.

Saltningen foregaar i tønder, lag paa lag; salt i bunden og salt jævnt over hver fisk. Nederste og øverste lag fisk skal have skindsiden mod bunden; lagene ellers have kjødsiden op. Der skal bruges en halv tønde salt til en hel tønde fisk, fuldt belagt; om vinteren kan $\frac{1}{3}$ tønde salt være passende. Efter at have staaet 3—6 døgn er fiskens forlagning endt i tønden. Fiskene optages, saltet stryges af og de pakkes i ny tønde med lidt paastrøing af salt. I tønden pakkes mere fisk og saa stramt, at tøndebunden maa drives ned med skrupresse. Den tilslaaede tønde paafyldes ny sterk lage gennem spundshullet. Der bruges helst tønder af bjerk eller bøg eller eg (efter markedets sædvane); ogsaa baandingen af tønden maa rettes derefter.

Paa samme maade tilvirkes anden fisk; lange og sei saltes sterkere; den mindre hyse noget svagere. Sei maa rubbes for risp.

Presse-fisk.

Ogsaa raaproduktet til denne husholdningsvare skal behandles med stor renlighed og omhu; bare fyldig og slagtet fisk skal bruges.

Den hos os mest søgte presse-fisk er af fyldig, høstfanget torsk; hele rygbenet tages ud, bug og finner skjæres bort, og fisken flækkes i to dele. Den benævnes saa benfri fisk. Baade lagesaltet og tørsaltet benyttes; begge sorter skal dog være letsaltet og er nærmest beregnet paa at forbruges i sæsonen.

Den lagesaltede presse-fisk skal ligge 4 til 6 døgn i ren, skarp lage og presses derpaa mere eller mindre efter det marked, hvorfor den er bestemt. Efter et par dages tørring er den færdig til at pakkes tør i kasser, hvori lægges 25 à 50 à 100 kg. netto fisk. Tørsaltet presse-fisk skal ligge 2 til 3 døgn i godt saltede lag; den skylles derpaa ren, presses overensstemmende med markedets skik og brug, og pakkes i kasser. — Hyse (kolje) tilvirkes paa samme maade, men gives en noget svagere saltning.

Tørfisk.

Med dette varenavn betegnes forskellige sorter vindtørret (usaltet) fisk: rundfisk er i regelen torsk tørret i sløiet og rund tilstand (ikke

flækket); ogsaa brosme og hyse virkes tildels til rundfisk. Rotskjær er derimod trekløvet tørfisk af torsk, lange og sei.

Rundfisken skal hest virkes af nyfanget fisk, som er slagtet, sløjet og vasket. Fisk, som har staaet paa redskabet i sjøen over 2 døgn, kan jo bruges, men bliver en ringere vare. Den renskyllede fisk er straks færdig til at hænges. To og to fiske bindes sammen ved sporen og hænges paa hjeld, saa hver fisk kommer paa sin side. Jo tættere fisken hænges, jo langsommere og paalideligere bliver den tørret. En hurtig tørring giver en mindre holdbar vare, idet den beholder en vis fugtighed i de indre dele. En meget langsom tørring kan i indtrædende varmt veir medføre, at fisken udskjæmmes. Fisk, som er frossen eller stivfryser paa hjeld, bliver „fos“ eller svampet og en ringere vare. Tørringen skal helst foregaa i vaarens og forsommerens kjølige, tørre veir.

Rotskjær tvedeles under flækningen, saa delene bare hænger sammen ved sporen; den skal kløves med en skarp kniv og i rene snit; den øverste del af rygbenet udtages saalangt ned som 3 led nedenfor gatboret. Fiskene hjeldhænges enkeltvis. Bare af slagtet, godt blodtappet og omhyggelig vasket fisk faaes en prima vare. Rotskjær af torsk og lange skal være lys paa skindet, blank og næsten gjennemsigtig i kjødet. Rotskjær af sei skal være rubbet fri for skjæl (risp). Den er noget mørkladen i kjødet; findes risp klæbet til kjødsiden, regnes dette for en kjøbelyde. Er rotskjær hjeldhængt over mark eller fugtig bund, bliver den let „jordslaat“, faar sorte pletter, som forringer dens kvalitet.

Alslags tørfisk skal lagres i luftige rum; men denne vare taaler dog bedre veiromskiftelser end klipfisk. I fugtige rum bliver tørfisken sleipet og tildels befængt med brun og rød sop; eller ogsaa med smaa mid. Sleipet tørfisk i fartøi eller i smaa lagerrum forgifter undertiden luften, saaledes at et lys ikke kan brænde, og et menneske ikke kan aande derinde. Selv ubedærvet tørfisk lugter stramt og hefter sig længe ved ens klæder; men dette medfører forøvrigt ingen videre slemme følger.

Fiskeriselskaberne og fiskeriforeningerne.

Mit samarbeide med distriktets mange „fiskeriselskaber“ og „fiskerforeninger“ har været fortsat omtrent som før. Den omstændighed, at disse selskabers og foreningers andragender om statsbidrag og fremlægelse af budgetforslag skal ledsages af en udtalelse fra min side, har medført noget hyppigere konferencer med foreningerne. Forøvrigt giver dette samarbeide for nærværende ikke videre anledning til bemærkninger i denne aarsberetning.

Blandt begivenheder af større interesse skal her kun nævnes det af „Trondhjems fiskeriselskab“ afholdte baadstevne med kapseiling i juli maaned, hvortil jeg mødte som jurymand, udnævnt af fiskeristyrelsen. Saavel baadstevnet som kapseilingen var i alle dele heldigt og maa utvilsomt antages at have været til adskillig nytte for Trøndelagen (og Romsdals amt), hvorfra størsteparten af deltagerne var. Specielt bør fremhæves, at de fremmødte farkoster, dels byggede i distriktet, dels anskaffede dertil fra andre landsdele, viste, at der er gjort et merkbart fremskridt med hensyn til baadstellet inden Trøndelagen, som hidtil i saa henseende har ligget adskilligt tilbage. Den af deltagerne i kapseilingen udviste prøve paa hurtig seilads og manøvredygtighed fortjener anerkjendelse og medførte for mange en opmuntring til at gjøre sig nærmere bekjendt med de bedste typer. En udstillet petroleumsmotor af nyeste konstruktion, med udveksling til at bakke skibet ved haandtag i styrehuset, vakte opmærksomhed og indbragte udstilleren flere bestillinger.

Det forekommer mig, at lignende smaa, lokale baadstevner og kapseilinger burde ordnes saaledes, at de vekselvis blev holdt paa de forskjellige centrale steder i distriktet, om ikke aarligaars, saa dog noget hyppigere end hidtil, navnlig fordi de giver en meget god anledning til belærende foredrag og fremvisning af hensigtsmæssige redskaber og brug for fiskeriet, som ellers kun forefindes i de ikke saa hyppigt besøgte fiskerimuseer. Ved en tidligere anledning har jeg fremholdt en lignende tanke, nemlig at ladè mindre udvalg af fiskerimuseernes samlinger blive udstillet paa engang ude i fiskeridistrikterne. En saadan ordning af et stykke ambulerende fiskerimuseum maatte utvilsomt være af stor nytte og i ikke ringe udstrækning tjene til at gjøre hensigten med fiskerimuseernes samlinger mere frugtbringende. Jeg kan ikke skjønne andet, end at udgifterne med saadanne lokale tilstelninger maatte kunne holdes inden et lavt maksimum og lettelig faa plads paa det almindelige fiskeribudget.

Trondhjem i februar 1903.

Fredrik M. Wallem.

Fra
den under vaarsildfisket konst. fiskeriinspektør i søndre distrikt.

Beretning

om hans virksomhed fra 21de januar til 12te april 1902.

Den prøvetur, som jeg i januar foretog med en kutter med engelsk petroleumsmotor, førte — foreløbig ialfald — ikke til noget for disse motorer ubetinget godt resultat og bestyrkede mig i overbevisningen om, at de danske petroleumsmotorer for fiskefartøier fremdeles bør gives fortrinnet fremfor andre.

Vaarsildfisket begyndte iaar i de sidste dage af januar, idet godveir da indtraadte efter en lang uveirsperiode. Det er nu en fast regel, at vaarsildfisket indledes med drivgarnsfiske tilhavs, hvilket er et fremskridt mod før, idet fisketiden forlænges, ligesom den tidligt fangede sild i regelen vil være af god kvalitet og opnaa høie priser, saaledes iaar optil 24—25 kroner pr. maal i den sidste uge af januar.

Udenfor Kristiansand drives nu hver vinter fra jul til ud januar som bekjendt et temmelig aarvist drivgarnsfiske langs kysten efter sild, og dette gav iaar — særlig formedelst de meget høie priser — et bedre udbytte end nogensinde. Det er de driftige fiskere ude paa Flekkerø, der har begyndt dette fiske, først smaat, senere mere og mere; og nu hører der næsten ligesaa mange baade hjemme i Randøsund som paa Flekkerø.

Disse fiskere kunde i flere henseender tjene som et efterfølgelsesværdigt eksempel for mange af vort lands øvrige fiskere, idet de har forstaaet betydningen af at slutte sig sammen. De har nu i flere aar havt sin egen assurance for baade, sildegarn og makrelgarn samt eget ishushus og egen eksportforening. De driver sildefiske og makrelfiske; nogle reiser efter endt fiske udenfor sin egen kyst tillige vestover og deltager i vaarsildfisket. Førtjenesten var iaar gennemgaaende meget god, og jeg hørte om 3-mandsbaade med over 3 000 kroner og 4-mandsbaade med over 4 000 kroner i fangstudbytte.

Flere paatænkte at anskaffe sig større baade, tildels med petroleumsmotorer og jeg holdt derfor dersteds foredrag om petroleumsmotorer

samt om de af bestyrer Henr. Bull ved forsøgsstationen anstillede prøver med forskjellig barkning af garn. Mødet var besøgt af næsten alle hjemmeværende fiskere paa Flekkerø, foredraget paahørtes med stor interesse, og efterpaa var der endel diskussion.

Der var flere, som nok havde lyst til at prøve baade motorerne og barkningen, og Kristiansands fiskeriselskabs sekretær lovede at staa til tjeneste med alle yderligere oplysninger og yde al videre veiledning, som fiskerne maatte ønske, ligesom han ogsaa vilde indkjøbe af de stoffe, der vilde tiltrænges for at prøve den nye barkning.

Mange af fiskerne mente — og heri var jeg enig — at det af dem drevne sildefiske visselig kunde udvides baade med hensyn til tid og sted — altsaa udstrækkes, videre langs Skagerrakkysten; men da vilde de behøve noget større farkoster samt have stor nytte af motorer.

Under en samtale med hr. P. Govertsen, Aalaug pr. Kristiansand, der ihøst anskaffede sig kutter med petroleumsmotor, fik jeg vide, at han i alle dele var vel tilfreds med motoren. Senere hjalp jeg en mand, der vilde søge laan til anskaffelse af fiskedampskib, ligesom jeg tillige har havt skriftlige forespørgsler baade i anledning af motorerne og af barkningen.

I Haugesund holdt jeg et foredrag om havfiske efter sild.

I Florø gaar det meget bra med de dertil anskaffede fiskedampskibe; flere er bestilte, og stedet synes at have betingelser for en opkommende fiskeribedrift, der vil kunne faa stor betydning for distriktet. Det samme kan jeg sige om Moldøen.

Bergen den 12te april 1902.

Fleischer.

Indberetning

fra Norges fiskeriagent i Tyskland **B. Dundas** til Norges fiskeristyreelse,
dat: 26de januar 1903, indeholdende aarsberetning om
Tysklands sild- og fiskehandel i 1902.

I. Sildehandelen 1902.

Tysklands import af salt sild til hovedmarkederne Memel, Königsberg, Danzig, Stettin, Rostock og Hamburg var i 1902 sammenlignet med 1901 og 1900.

	Memel.		
Indførsel	1902	1901	1900
Norsk vaarsild .. 6 833 tdr.			
— fedsild... 1 107 „	7 940 tdr.	15 487 tdr.	19 075 tdr.
Skotsk og engelsk sild	21 653 „	11 328 „	7 161 „
	29 593 tdr.	26 815 tdr.	26 236 tdr.

	1903	1902	1901
Lagerne 1ste januar			
Norsk vaarsild	378 tdr.	4 828 tdr.	1 611 tdr.
— fedsild	85 „	326 „	3 032 „
Skotsk og engelsk sild	8 662 „	3 963 „	4 222 „
	9 125 tdr.	9 117 tdr.	8 865 tdr.

Königsberg.

	1902	1901	1900
Indførsel			
Norsk og svensk sild.....	44 998 tdr.	28 456 tdr.	52 636 tdr.
Skotsk, engelsk og hollandsk sild	429 280 „	345 163 „	272 844 „
	474 278 tdr.	373 619 tdr.	325 480 tdr.

Lagerne 1ste januar	1903	1902	1901
Norsk sild.....	6 779 tdr.	4 658 tdr.	10 250 tdr.
Svensk do.....	—	—	215 „
Hollandsk do.....	984 „	91 „	119 „
Skotsk og engelsk sild....	176 424 „	104 943 „	107 707 „
	<u>184 187 tdr.</u>	<u>109 692 tdr.</u>	<u>118 291 tdr.</u>

Markedsnoteringer den 1ste januar 1903.

Norsk fedsild tilførtes Königsberg forgangne aar kun i ringe mængde, priserne syntes at være for høie for dette marked, saa hovedforretningen dreiede sig mere om andre sorter, saaledes fandt skotsk behandlet vaarsild en livlig og regelmæssig afsætning, saa der kun findes en meget liden beholdning.

Af engelsk sild var tilførselen større end den nogensinde har været, og trods den store omsætning har der samlet sig betydeligt lager. Skotsk sild har hele sæsonen fundet livlig afsætning, saa crownfulls er ganske rømmet. Priserne stiller sig ved aarets begyndelse for KKK og KK 30/31 m., K 27/28 m., MK 20/21 m. og M. 10/12 m. Crownmatties 26 m., crownspents 25 m., yarmouth fulls 29/31 m., mattfulls 27/28 m. og matties 24/25 m.

	Danzig.		
Indførsel	1902	1901	1900
Norsk sild.....	1 200 tdr.	160 tdr.	2 300 tdr.
Skotsk, engelsk og hollandsk sild	194 597 „	128 220 „	94 663 „
	<u>195 797 tdr.</u>	<u>128 380 tdr.</u>	<u>96 963 tdr.</u>
Lagerne 1ste januar	1903	1902	1901
Norsk og hollandsk sild ...	1 595 tdr.	1 016 tdr.	1 204 tdr.
Skotsk og engelsk do.....	83 649 „	35 146 „	37 541 „
	<u>85 244 tdr.</u>	<u>36 162 tdr.</u>	<u>38 745 tdr.</u>

Det er hovedsagelig yarmouth sild, som lagrer her og maa afvente konsumen, om alt vil rømmes, før den nye sæson begynder, er vel tvivlsomt. Priserne er nominel for yarmouth fulls 28 m., mattfulls 25 m. og matties 23 m.

	Stettin.		
Indførsel	1902	1901	1900
Fedsild, gammel.....	4 159 tdr.	13 103 tdr.	2 997 tdr.
— ny	63 822 „	34 544 „	48 505 „
Transport	67 981 tdr.	47 647 tdr.	51 502 tdr.

Transport	67 981 tdr.	47 647 tdr.	51 502 tdr.
Skaaren sild	16 303 „	15 438 „	15 373 „
Slo- og vaarsild	34 588 „	27 892 „	25 904 „
Norsk sild	118 872 tdr.	90 977 tdr.	92 779 tdr.
Skotsk og engelsk sild	467 544 „	437 772 „	361 714 „
Hollandsk sild	107 684 „	48 356 „	45 632 „
Tysk sild	8 053 „	3 001 „	200 „
Svensk sild	1 338 „	366 „	3 447 „
	703 491 tdr.	580 472 tdr.	503 772 tdr.

Lagerne 1ste januar	1903	1902	1901
Fedsild	22 944 tdr.	9 057 tdr.	16 327 tdr.
Skaaren sild	779 „	2 000 „	1 451 „
Slo- og vaarsild	1 469 „	9 234 „	4 466 „
Norsk sild	25 192 tdr.	20 291 tdr.	22 244 tdr.
Skotsk og engelsk sild	96 953 „	40 034 „	55 357 „
Hollandsk sild	15 146 „	8 319 „	4 608 „
Tysk sild	3 459 „	914 „	—
Svensk sild	—	—	116 „
	140 750 tdr.	69 558 tdr.	82 325 tdr.

Markedsnoteringer den 1ste januar 1903.

Beholdningerne af fedsild var ved sæsonens begyndelse fuldstændig rømmet, og var der de bedste udsigter for ny vare, især da poteteshøsten tegnede godt og kjødpriserne høie, imidlertid viste fedsildpriserne sig snart for høie i forhold til andre sorter, samtidig som fangsten i England og Holland var rigelig, saa kun de reel behandlede partier fedsild fandt afsætning ved ankomsten, medens mindre godt behandlede partier maatte gaa til lager. Konsumenten har vist sig brilliant, og antager jeg, at den snart igjen vil tage sig op, men maa muligens priserne reduceres noget. Priserne kan ved aarsskiftet noteres: KKK 33/34 m., KK 31/34 m., K 28/32 m., MK 18/22 m. og M 12/15 m., Slosild 28—30 m. og skotsk behandlet vaarsild 21/22 m.

Trods den store tilførsel af skotsk og engelsk sild har priserne holdt sig høie og noteres for crownfulls 39/41 m., crownmattfulls 32/33 m., crownmatties 24—25 m., crownspents 22/24 m., yarmouth fulls 29/30 m., mattfulls 26/28 m., matties 23/24 m., hollandsk prima fulls 30/31 m., smaa fulls 28/29 m., tysk prima fulls 33/34 m., smaa fulls 32 m.

Rostock.

Indførsel	1902	1901	1900
Alle sorter sild ca.	27 000 tdr.	20 000 tdr.	20 000 tdr.
Lagerne 1ste januar	1903	1902	1901
Alle sorter sild ca.	4 000 tdr.	2 500 tdr.	3 000 tdr.

Hamburg.

Indførsel	1902	1901	1900
Gammel norsk sild	31 191 tdr.	19 993 tdr.	17 391 tdr.
Ny " "	43 864 "	21 279 "	31 786 "
Norsk sild ¹⁾	75 055 tdr.	41 272 tdr.	49 177 tdr.
Svensk sild	561 "	975 "	589 "
Gammel hollandsk sild	12 659 "	1 947 "	3 729 "
Ny — "	86 583 "	30 880 "	27 171 "
Tysk sild	36 878 "	33 711 "	20 651 "
Gammel skotsk sild	5 098 "	40 166 "	13 035 "
Ny — "	208 423 "	164 783 "	164 782 "
	425 257 tdr.	313 734 tdr.	279 134 tdr.

Lagerne 1ste januar	1903	1902	1901
Slosild	732 tdr.	770 tdr.	840 tdr.
Fedsild	736 "	29 "	1 247 "
Skaaren sild	645 "	501 "	978 "
Vaarsild	60 "	602 "	1 790 "
Brisling	128 "	55 "	60 "
Norsk sild	2 301 tdr.	1 957 tdr.	4 915 tdr.
Skotsk og engelsk sild	3 637 "	4 604 "	4 320 "
Hollandsk sild	3 874 "	896 "	426 "
Tysk sild	3 069 "	944 "	440 "
	12 881 tdr.	8 401 tdr.	10 101 tdr.

Markedsnoteringer den 1ste januar 1903.

	1903	1902	1901
Crownfulls	41—42 m.	36 m.	25—35 ¹ / ₂ m.
Fulls	nominel	30—32 "	28—34 "
Matties	22—23 "	22—24 "	—
Yarmouth fulls	30—36 "	—	—
— mattfulls	27—28 "	—	—

¹⁾ Heri ogsaa indbefattet importen af skaaren sild.

	1903	1902	1901
Hollænder superior.....	40—41 m.	—	—
— sortiert	35—36 ”	—	—
— prima	27—30 ”	28—29 m.	28—30 m.
— smaa fulls	26—27 ”	—	—
— ihlen	27—32 ”	—	—
Tysk superior	45—46 ”	—	43 ”
— prima	33—35 ”	34 ¹ / ₂ ”	33 ”
— ihlen	30—31 ”	28 ¹ / ₂ ”	28 ”
Norsk slosild	30—32 ”	32—33 ”	25—26 ”
KKK	32—34 ”	32—34 ”	27—28 ”
KK	29—31 ”	32—34 ”	27—28 ”
K	26—27 ”	29—31 ”	25—26 ”
MK	18—20 ”	18—20 ”	19—20 ”
Skaaren sild	20—32 ”	16—30 ”	16—32 ”
Brisling	12—16 ”	15—20 ”	20—22 ”

Den samlede import.

	1902	1901	1900
Memel	29 593 tdr.	26 815 tdr.	35 549 tdr.
Køningsberg	474 278 ”	373 619 ”	325 480 ”
Danzig	195 797 ”	128 220 ”	96 963 ”
Stettin	703 491 ”	580 472 ”	503 772 ”
Rostock	27 000 ”	20 000 ”	20 000 ”
Hamburg	425 257 ”	313 734 ”	279 134 ”
Total	1 855 416 tdr.	1 442 860 tdr.	1 251 585 tdr.

Det samlede lager den 1ste januar.

	1903	1902	1901
Memel	9 125 tdr.	9 117 tdr.	8 865 tdr.
Køningsberg	184 187 ”	109 692 ”	118 291 ”
Danzig	85 244 ”	36 162 ”	38 745 ”
Stettin	140 750 ”	69 558 ”	82 325 ”
Rostock	4 000 ”	2 500 ”	3 000 ”
Hamburg	12 881 ”	8 346 ”	10 040 ”
Total	436 187 tdr.	235 375 tdr.	261 266 tdr.

Fedsildfangsten i Norge var ifjor noget bedre, end den har været paa flere aar, ligesom kvaliteten ogsaa faldt ret god. Tilførselen var derfor ogsaa større, men viste det sig, at mange kjøbere, som tidligere

kun brugte fedsild, nu grundet de mange daarlige fedsildaar har vænnet sig til den reel behandlede tyske sild, som kun vil kunne fortrænges igjen af ret prima fint og reelt behandlet fedsild til rimelige priser. Jeg haaber, den nu i kraft trædende vragerlov vil have en heldig indflydelse paa behandlingen. En del islandssild, som tilførtes i begyndelsen af sæsonen, faldt i god smag som fedsild, medens nordsøsilden ikke fandt nogen anklang, da den ikke kunde bruges istedenfor fedsild, og var behandlingen ikke saa god og reel som den sild, der samtidig tilførtes direkte fra Shetland, og kunde den saaledes ikke konkurrere med denne. KKK og KK holdt sig hele sæsonen fremigjennem temmelig uforandret mellem 32 og 36 m., medens smaafaldende K faldt fra 28 til 22 m.

I skjæresild var der langt fra saa stor omsætning som i de tidligere aar. Grunden hertil maa vel nærmest søges i den altid tiltagende tilførsel af fersk sild saavel fra Skotland og England som fra Norge. Man anslaar tilførselen af fersk sild i forrige aar til ca. 500 000 kolli mod 267 325 kolli i 1901 og 230 324 kolli i 1900. Det meste af denne sild gaar til fiskekonservfabrikerne, saa skaaren sild og de billigere sorter saltsild gaar hovedsagelig kun, naar fersk sild er knap. Stor skjæresild var med de høie priser for MK og M selvfølgelig ikke at opdrive.

Slosild holdt sig i begyndelsen af aaret høit i pris ca. 30 m. for god kvalitet, men saa kom der i februar maaned ganske pen vaarsild, som ogsaa kunde bruges til røgning og sælges betydelig billigere. Konsumenten tog imidlertid hurtigt af maaske ogsaa grundet fersksildtilførselen, og afsætningen hørte ganske op. Derimod fandt skotskbehandlet vaarsild fremover foraaret en flot afsætning til 18/21 m., og skjønt kvaliteten er mager, saa vil den, naar skotsk og hollandsk sild staar saa høit i pris, altid finde sin liebhaver. Den nye slosild fandt meget kjøbelyst til høie priser 36—38 m., men da fangstudsigterne viste sig meget lovende, og offerterne fra Norge viste, at stemningen der var flauere, gik prisen hurtigt ned i 26/28 m. for ved aarets slutning igjen at stige til 31/32 m., skjønt kvaliteten viste sig ringere.

I heletaget var forgangne aar for sildebranchen ret gunstigt, det begyndte med smaa lager og de almindelig normale tilførsler, naar undtages fra Holland, som bragte betydelig mere end de tidligere aar. Alt fandt imidlertid hurtig kjøber til stigende priser, og holdt konsumenten sig brilliant fremigjennem hele aaret, vel for en stor del grundet de høie kjødpriser. Lagerne ved aarets slutning er større end de almindelig har været, men saa har Skotland saa at sige intet, og i indlandet skal der heller ikke ligge meget, saa de kan vel rømmes hurtigt, naar konsumenten igjen sætter ind. Tilførselen siden nytaar har ogsaa været ualmindelig liden.

Tørfiskhandelen 1902.

Aaret begyndte med meget moderate beholdninger af alle sorter rundfisk baade i Norge, Italien og her, og disse kunde realiseres nogenlunde godt, særlig da kursdifferencen i løbet af aaret i Italien mellem papir og guld blev ringere. Da den nye vare ankom, var markederne omtrent tomme, og man var villig til at betale stigende priser saavel for lofots- som for finmarksvare, eftersom det mere og mere viste sig, at det tørrede vægkquantum grundet paa god tørke og fiskens størrelse var mindre end antaget. Derfor steg finmarksrundfisk fra 64 til 72 m. pr. 100 kilo. Ligesaa har den efter den reglementerede sæson tørrede hjemmefisk, hvis kvantum er i jevnt stigende, stadig fundet forøget opmærksomhed til stigende priser, naar undtages den rodskjære fisk, hvoraf der aabenbart har været produceret noget meget i forhold til det mindre konsumomraade. Paa disse sorter har vistnok baade handelsstanden og fiskerne nordpaa havt god fortjeneste, medens derimod under det regulære lofots- og finmarksfiske prisen paa raaproduktet blev drevet saa høit, at det vistnok, trods de gode salgspriser, kun bliver fiskerne, som har havt fortjeneste. Hamburg er blevet et ganske betydeligt marked for tørret sei særlig affaldende kvaliteter, som tidligere havde liden værd hjemme. Det er ikke muligt at opgive noget bestemt tal, men antagelig vil kvantummet komme op i 7/800 000 kilo. Dette nye marked har i væsentlig mon foranlediget folk i Senjen og Vesteraalen særlig at lægge sig efter seifisket. Vistnok er priserne i den senere tid gaaet noget tilbage grundet altfor store tilbud, men prisen er alligevel betydelig over, hvad denne vare i tidligere aaringer var værd.

Det forgangne aars fiskesproduktion, saavidt rundfisk angaar, er allerede nu for en stor del konsumeret, saa man tør se noksaa lyst paa den fremtidige forretning.

Ferskfiskhandelen 1902.

Handelen med fersk fisk fra Norge er i stadig tiltagen, ogsaa denne artikel kommer de høie kjødpriser til gode, foruden at nydelsen af fersk fisk i det indre af Tyskland aar for aar bliver mere kjendt, og at der fra regjeringens side gjøres alle mulige lettelser med forsendelse af denne artikel, hvilket selvfølgelig bevirker den større konsum. Nogen bestemt tilførsel fra Norge er desværre ikke muligt at fastsætte, men er kvantummet mindst fordoblet mod ifjor. Priserne er jo endnu meget variable og vistnok ofte tabbringende for vedkommende afskiber, hvilket imidlertid hyppig har sin grund i den daarlige tilstand, som fisken undertiden fremkommer i. Dette kan vel igjen for endel lægges skibene tillast, som

efter min mening intet gjør for at støtte denne nyttige næringsvei. Man ser ofte ved losningen her, i hvilken tilstand varen fremkommer. De rute-gaaende hamburgerskibe burde have et kjøligt indrettet rum kun for fersk fisk; i tiden hvor ingen fersk fisk skibes, kunde jo dette rum godt benyttes til anden vare, saa der behøves ikke gaa noget tabt af rummet. Ligesaa vilde det være en stor fordel for ferskfisktrafiken, om skibene kunde gaa direkte fra Stavanger og sløife Kristiansand og mellembyerne, disse vil jo dog have anledning nok at faa sendt sin vare, og skibene vilde derved lettere holde sin rute, saa ankomsten noget nær beregnes, og fisken havde derved kortere tid underveis.

Hvad pakningen angaar, saa vil jeg endnu engang gjøre afskiberne opmerksom paa den tildels daarlige og altfor store emballage. Kasserne bør ikke sendes saa ofte frem og tilbage, de holder ofte ikke mere sammen, naar de kommer paa markedet, heller ikke bør disse store uhaandterlige kasser benyttes, naar undtages for kveitens vedkommende, men behøver heller ikke disse at være saa høie. Helst bør mindre kasser som sildekasser benyttes. Fisken vil derved faa mindre tryk, og naar saa godt sorteret og iset, vil prisen stille sig saa meget høiere, at de eventuelt større udgifter vil ophæves og mere til. Kasserne bør merkes tydeligere end ofte er tilfældet og tydelig opgave paa hver kasse af vægt og indhold, saadanne smaa forbedringer vil lette og ophjælpe forretningen.

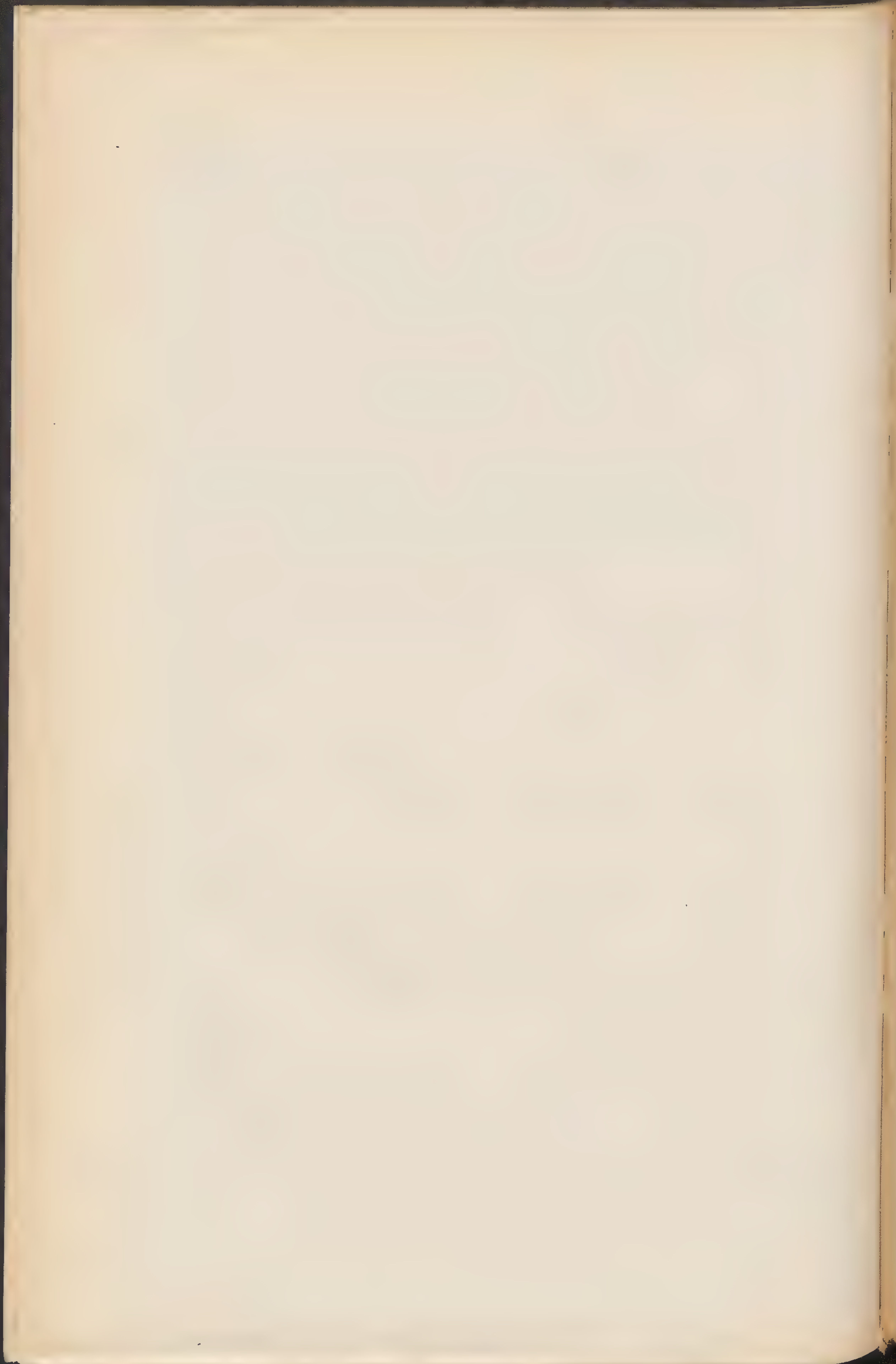
Tranhandelen 1902.

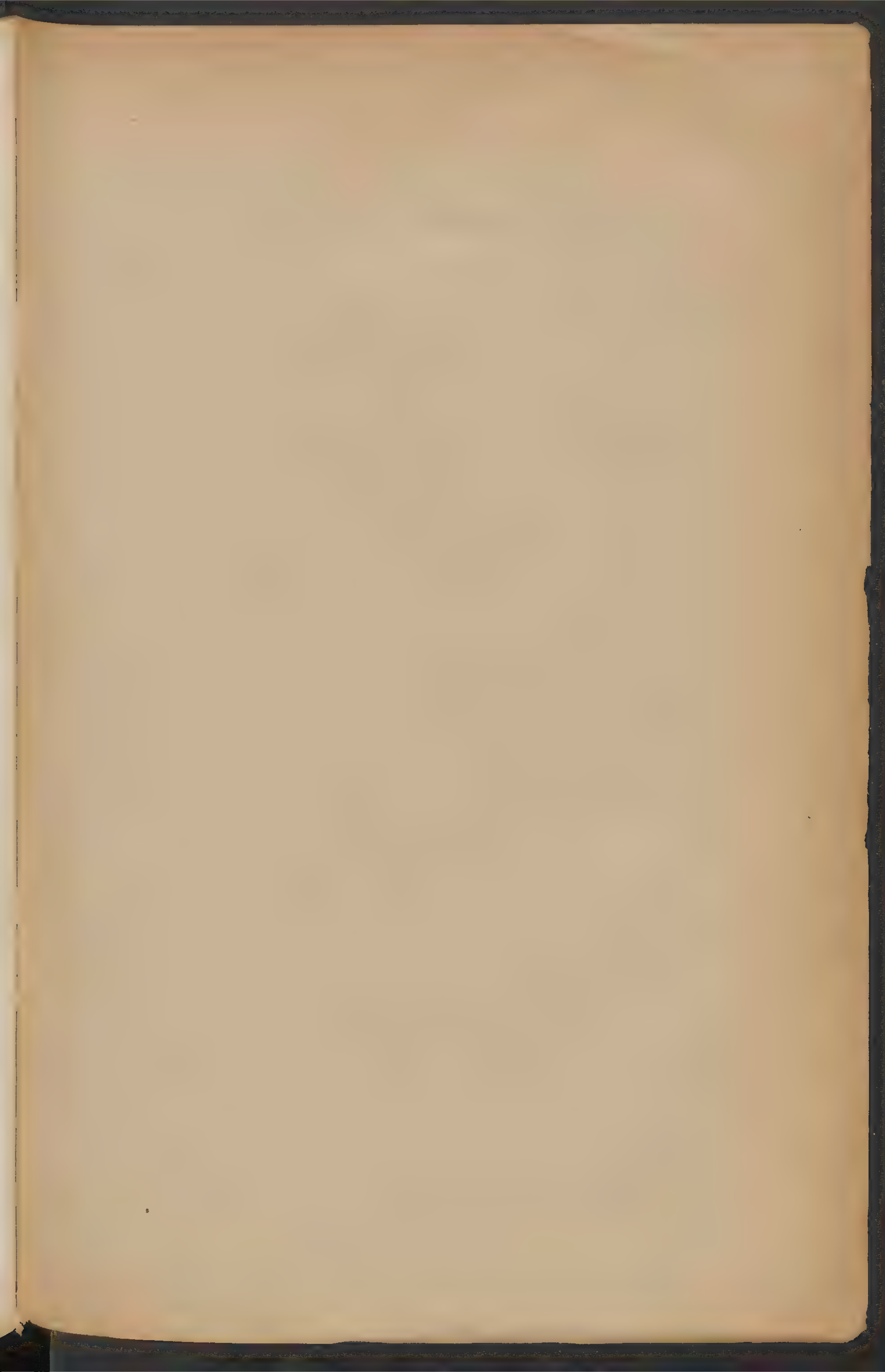
Hamburgs tranimport			
	1902	1901	1900
Fra Norge...	18 411 barrels	15 980 barrels	18 896 barrels
„ do. ...	7 085 tdr.	9 260 tdr.	11 611 tdr.
„ Storbri- tania	5 602 barrels	5 901 barrels	3 978 barrels
„ Amerika.	4 658 „	4 800 „	4 862 „
„ Danmark	1 257 „	1 161 „	1 646 „
„ do.	511 tdr.	320 tdr.	166 tdr.
„ Syd Europa	5 802 barrels	5 240 barrels	7 247 barrels
„ Holland & Belgien..	639 „	593 „	729 „
„ Japan...	165 651 kasser	146 101 kasser	126 227 kasser
Total netto	12 463 700 kg.	11 550 500 kg.	11 754 800 kg.
der udgjør:	122 193 tdr.	113 240 tdr.	115 243 tdr.

Paa tranmarkedet viste der sig sidste aar mere forandring, end man ellers er vant til. Fangsten i Lofoten var omtrent som i 1901 og

saaledes ca. 50 % bedre end i 1900, men leveren var mager, saa damptrankvantummet trods alt muligt blev dampet, stod dog betydelig tilbage. Lignende gik det ogsaa i de andre distrikter, og da saa Finmarken ogsaa blev daarlig, maatte priserne især for damptran hurtig stige. I begyndelsen af sæsonen var prisen 55 m., men gik hurtigt til 100 og 145 m., ja senhøstes sogar til 190 m. og derover for igjen mod slutten af aaret at indtage en roligere tendens. Raa medicintran bliver mindre brugt end tidligere, især da prisen for denne ogsaa kom over 100 m. Selvfølgelig maatte bruntran ogsaa følge med og steg i løbet af sæsonen fra 40 til 48 m., men da fangsten af sei fremigjennem var ret god, og offerterne i bruntran af den grund rigeligere, maatte prisen igjen ned i 40 m.

Af hvaltran kom fra Norge og Sydamerika passende tilførsel, og gik forretningen jevnt godt saa intet lager. Udsigterne for tran afhænger ikke alene af priserne for de konkurrerende fedtstoffer, som ifjor holdt sig høie, men ogsaa af hvordan fangsten vil stille sig, og om den meget omskrevne kobbe vil faa stor indflydelse paa fisket.

AARSBERETNING

15,280

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

6TE HEFTE

1902

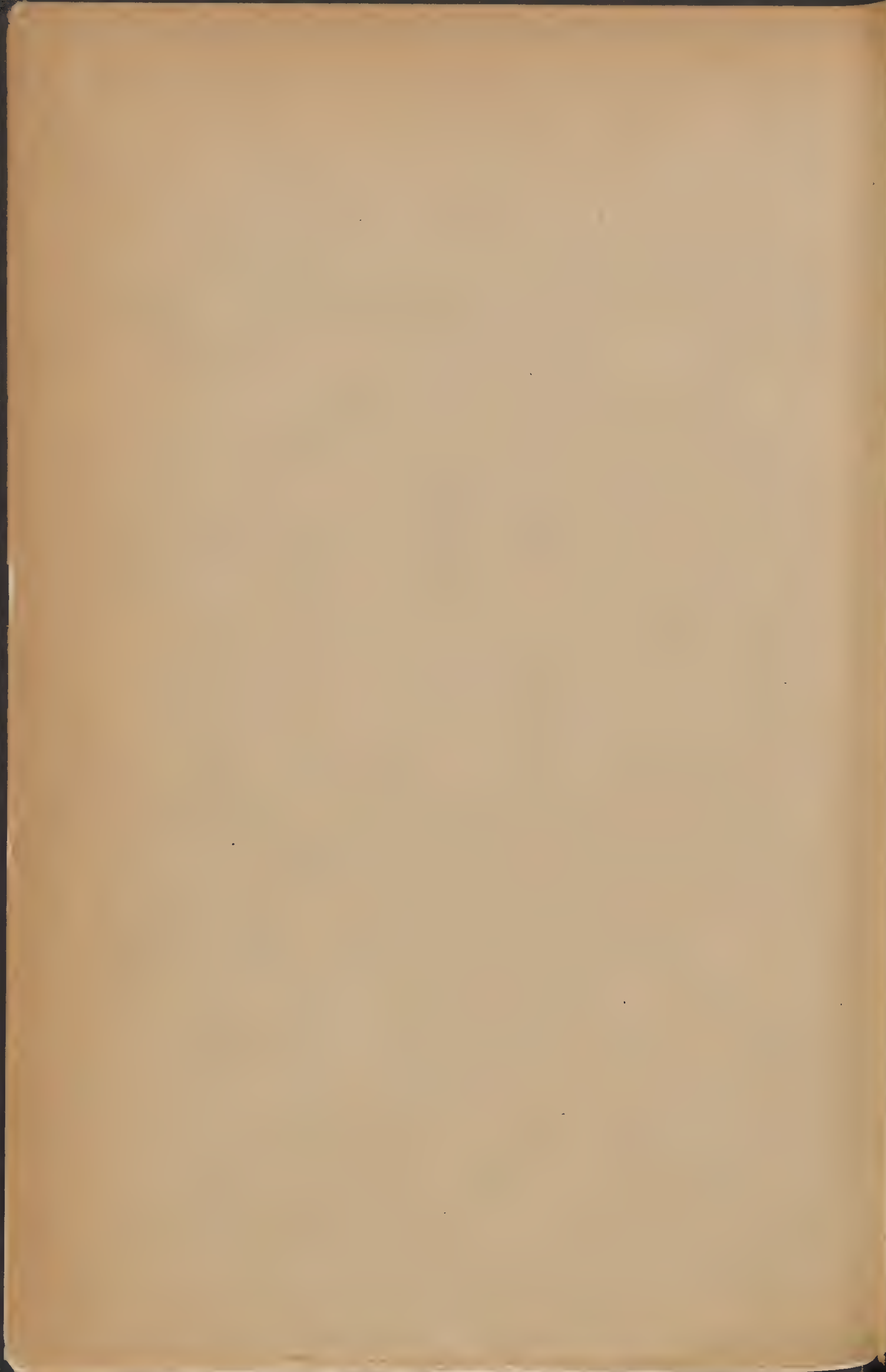
1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1902.
2. **Do.** Beretning om sommer- og høstfisket i Finmarken 1902.
3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1902.
4. **Do.** om skreifisket i Nordlands amt udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden 1902.
5. **Do.** om skreifisket i nordre Trondhjems amt 1902.
6. **Do.** om skreifisket i søndre Trondhjems amt 1902.
7. **Do.** om skreifisket i Nordmøre 1902.
8. **Do.** om skreifisket i Romsdals fogderi 1902.
9. **Do.** om skreifisket i Søndmøre 1902.
10. **Do.** om makrelfisket 1902.
11. **Fiskeridirektør Westergaard:** Kortfattet oversigt over handelen med fiskeprodukter i 1902.
12. **Fiskeriagent Hans Johnsen:** Beretning om Norges fiske- og sildehandel med Storbritannien i 1902 med tabeller over Englands fiskehandel.

Væsentlig efter
lensmændenes
opgaver ved
fiskeristyrelsen.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1903

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1902

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

6TE HEFTE

1902

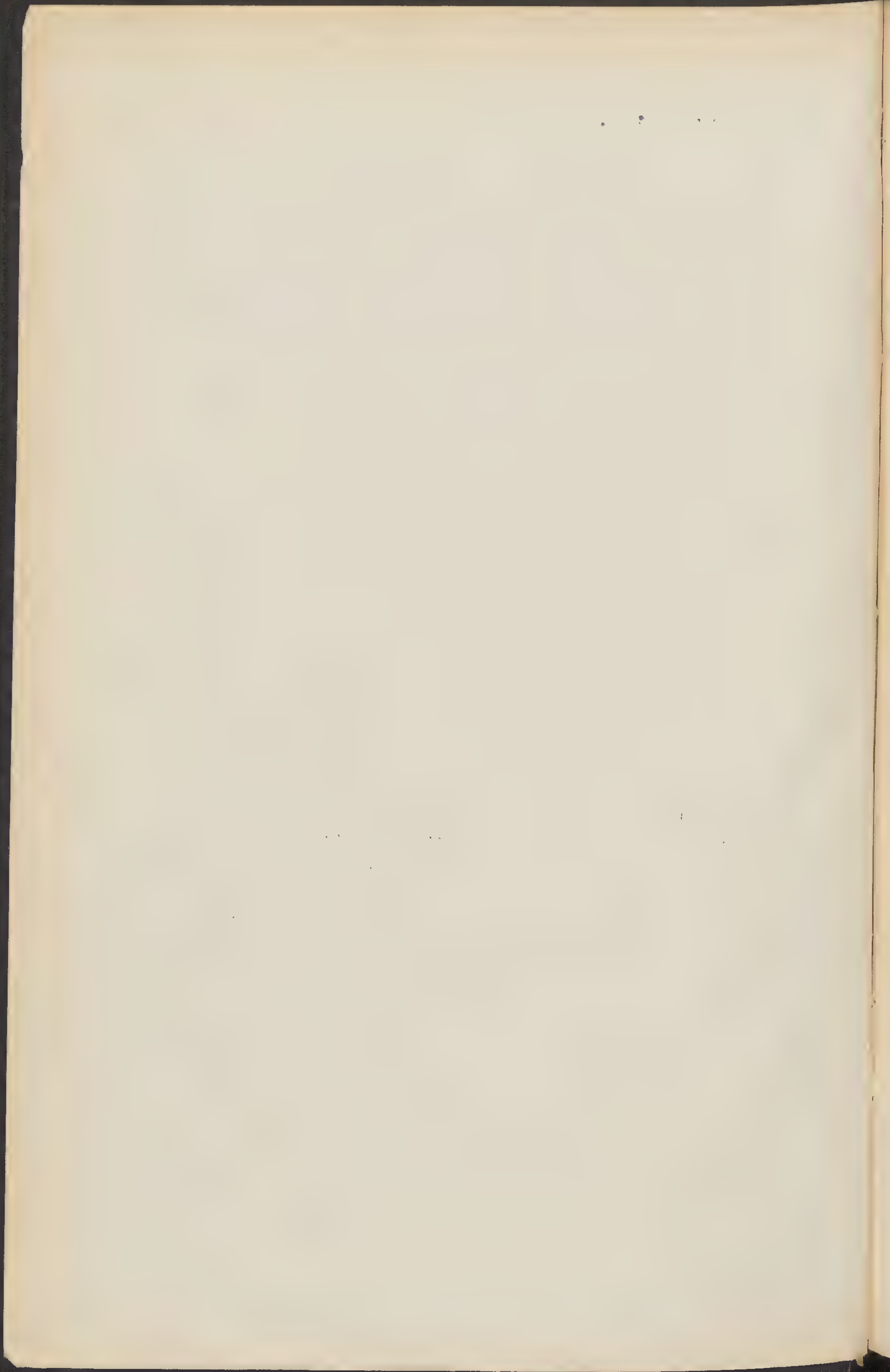
-
1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1902.
 2. **Do.** Beretning om sommer- og høstfisket i Finmarken 1902.
 3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1902.
 4. **Do.** om skreifisket i Nordlands amt udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden 1902.
 5. **Do.** om skreifisket i nordre Trondhjems amt 1902.
 6. **Do.** om skreifisket i søndre Trondhjems amt 1902.
 7. **Do.** om skreifisket i Nordmøre 1902.
 8. **Do.** om skreifisket i Romsdals fogderi 1902.
 9. **Do.** om skreifisket i Søndmøre 1902.
 10. **Do.** om makrelfisket 1902.
 11. **Fiskeridirektør Westergaard:** Kortfattet oversigt over handelen med fiskeprodukter i 1902.
 12. **Fiskeriagent Hans Johnsen:** Beretning om Norges fiske- og sildehandel med Storbritannien i 1902 med tabeller over Englands fiskehandel.

Væsentlig efter
lensmændenes
opgaver ved
fiskeristyrelsen.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1903

Beretning

om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt 1902.

Lodden stødte under land i Østfinmarken for de fleste værs vedkommende i 1ste halvdel af april og forsvandt almindeligvis efter 1 maa-neds forløb. Ved Vardø stødte den allerede til land 20de februar og var siden stødvis tilstede under hele fisket. Det samme var tilfældet ved Næsseby (bunden af Varangerfjorden), hvortil den imidlertid først kom 7de mars.

I Vestfinmarken viste lodden sig iaar ikke under land.

I Østfinmarken opgives større fisketyngde at være stødt under land i midten af sidste halvdel af april for strækningen Mehavn—Vardø. (I Varangerfjorden har der som ellers i de sidste aar intet nævneværdigt loddefiske været.) * Den forsvandt imidlertid i midten af mai fra det østlige vær og saa videre vestover eftersom kobben avancerede frem, saaledes fra Mehavn 25de mai.

I Vestfinmarken bemerkedes fisketyngden under land ved de østlige vær i sidste halvdel af april, ved de vestlige i midten af mai. I Hasvik bemerkedes den dog allerede 14de februar; her er dog fisket mere at betragte som et slags skreifiske. Den forsvandt til samme tider som i Østfinmarken og af samme grund. (I Hasvik og Loppen synes kobben dog ikke at have spillet nogen synderlig stor rolle.)

I kobbetiden fra midten af mai til midten af juni var det saagodt-som „svart“ for fisk over hele Finmarken, men straks efterat kobben forsvandt (midten af juni), indfandt fisken sig igjen under den hele kyst og holdt sig under land i ikke saa liden mængde en god stund udover sommeren.

Efter de modtagne opgaver udgjorde antallet af de under fisket forulykkede 18.

Tælling af fiskere og baade fandt sted den 10de mai.

Nedenstaaende tabel viser fordelingen af den fiskende almue paa de forskjellige vær inden Finmarkens amt paa tællingsdagen.

Fiskevær	Mand	Baade	Fiskende fra fartøi	Udlæn- dinge
Loppen—Øxfjord	130	38	—	—
Hasvik	583	171	—	—
Galten	165	55	—	—
Medfjord	176	48	—	—
Hammerfest herred forøvrigt.....	216	108	—	—
Hammerfest by	24	10	—	—
Kvalsund	91	46	—	—
Rolfsø.....	889	210	—	—
Ingø	694	174	—	—
Hjelmsø	377	98	—	—
Renø.....	55	28	—	—
Maasø.....	78	28	—	—
Gjesvær	513	129	—	—
Skarsvaag og Opnan	67	22	—	—
Honningsvaagene.....	744	214	296	6
Kjelvik	501	122	69	3
Lebesby (Sværholt m. fl. steder) ...	120	42	—	—
Kjøllefjord	927	251	—	—
Mehavn	952	192	—	1
Gamvik	861	207	—	—
Finkongkjeilen.....	572	165	—	—
Berlevaag.....	714	171	—	—
Baadsfjord.....	169	45	—	3
Syltefjord.....	19	6	—	—
Havningberg	223	56	—	8
Vardø by og landdistrikt	756	201	22	3
Kiberg	565	166	—	101
Nordvaranger	223	76	—	2
Næsseby	171	60	—	—
Grænse Jakobselv.....	15	4	—	—
Sydvaranger herred forøvrigt	48	15	—	—
Ialt	11 638	3 158	387	127
Af disse var udrustede:				
med garn	35	9	—	—
„ line	5 862	1 614	—	—
„ dybsagn.....	261	82	—	—
„ alle (forskjellige) redskaber ...	5 480	1 453	—	—

De paa tællingsdagen i Finmarken værende fiskere og baade var fra:

Hjemsted	Mand	Baade	Hjemsted	Mand	Baade
Kristiania	1	—	Overført	1 357	391
Tønsberg	3	1	Tysfjorden	97	17
Voss	1	—	Ofoten	73	14
Bergen	1	—	Lødingen og Hol	140	24
Aalesund	—	2	Vaagen og Gimsø	92	21
Kristiansund	3	—	Borge og Valberg	82	17
Trondhjem	3	1	Buksnæs og Hol	70	15
Bodø	14	3	Flakstad og Moskenæs ..	58	10
Tromsø	113	24	Hadsel	138	27
Hammerfest by	47	13	Øksnæs og Langnæs ..	64	13
Vardø by	236	88	Bø og Malnæs	14	6
Vadsø	149	46	Dverberg og Andenæs ..	48	14
Trondhjems stifts land-			Sortland	116	23
distrikt	15	—	Kvæfjord	128	24
Bindalen	12	1	Trondenæs og Sand ...	322	64
Brønø	82	14	Berg og Torsken	26	4
Vegø	66	20	Tranø, Dyrø og Sør-		
Tjøtø og Vivelstad	110	31	Reisen	743	140
Alstahaug, Stamnæs ...	95	35	Maalselven og Bardo ..	77	11
Herø	99	20	Astafjord og Salangen .	1 094	236
Vefsen	13	2	Lenvik og Hillesø	541	112
Næsne og Dønnæs	19	2	Balsfjord og Malangen.	427	84
Hemnæs og Korgen ...	12	3	Tromsøundet	205	47
Mo	14	—	Karlsø	175	42
Lurø og Trænen	8	—	Lyngen og Sørfjorden .	535	127
Velfjorden	1	—	Skjærvø, Nord-Reisen og		
Rødø og Melø	61	16	Kvænangen	1 063	264
Gildeskaal	44	7	Loppen—Øxfjord	145	41
Beieren	8	2	Hasvik	215	79
Skjærstad	14	2	Alten og Haafjord	46	9
Saltdalen	8	1	Talvik	88	17
Bodin	11	2	Hammerfest landsogn ..	345	150
Folden	17	2	Kvalsund	209	78
Stegen og Ledingen ...	139	43	Maasø	363	155
Hammerø	40	10	Kjelvik	350	175
Overføres	1 357	391	Overføres	9 339	2 451

Hjemsted	Mand	Baade	Hjemsted	Mand	Raade
Overført	9 339	2 451	Overført	10 855	2 968
Kistrand	231	54	Sydvaranger.....	163	40
Lebesby og Køllefjord .	362	120	Vardø landsogn.....	284	142
Tanen og Gamvik.....	375	158	Sverige	1	—
Næsseby og Polmak ...	202	77	Finland	75	—
Nordvaranger.....	346	108	Rusland	51	8
Overføres	10 855	2 968	Ialt	11 638	3 158

Det tilsvarende antal fiskere og baade paa tællingsdagen i de 5 foregaaende aar var:

i 1897 ...	16 661	mand	(hvoraf 420	udlændinge)	med	4 229	baade
i 1898 ...	14 155	—	—	150	—	3 756	—
i 1899 ...	10 749	—	—	68	—	2 929	—
i 1900 ...	14 357	—	—	101	—	3 900	—
i 1901 ...	13 073	—	—	145	—	3 525	—

Betræffende de i Finmarkens fiskevær paa tællingsdagen værende købefartøier meddeles saadan fortegnelse:

Stedernes navne	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
a. Efter hjemsted:			
Kristiania.....	2	114	11
Haugesund.....	2	90	8
Bergen	24	1 663	142
Aalesund	3	171	16
Kristiansund	39	2 192.50	195
Trondhjem	4	205	19
Tromsø	9	273	30
Hammerfest	6	118.20	23
Vardø	1	49	5
Fosen	3	147	14
Helgeland	1	30	4
Overføres	94	5 043.70	467

Stedernes navne	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
Overført	94	5 043.70	467
Salten	4	176	16
Senjen og Tromsø	8	306	32
Finmarkens landdistrikt.....	4	88	12
Rusland	29	1 497	144
Ialt	139	7 119.70	671
b. Efter fiskevær:			
Hasvik	21	1 278	97
Galten	2	42	6
Medfjord	2	24.5	5
Rolfsø.....	11	430	49
Ingø	9	510	46
Hjelmsø	6	221	25
Maasø.....	1	65	6
Gjesvær	9	338	35
Skarsvaag	1	20	4
Honningsvaagene.....	4	164	19
Kjelvik	14	762	64
Kjøllefjord	21	1 143	111
Mehavn.....	15	1 019	91
Gamvik.....	8	431.2	42
Finkongkjeilen.....	3	50	12
Berlevaag.....	2	95	9
Baadsfjord	3	135	15
Vardø	6	364	31
Kiberg	1	28	4
Ialt	139	7 119.70	671

I de anførte opgaver er medtaget de fartøier, som med fuld last havde forladt Finmarken, forinden tællingen fandt sted.

Med hensyn til den samlede deltagelse i fisket tillader jeg mig at henvise til efterstaaende tabel, hvilken indeholder oplysning om antallet af fiskere og baade samt skøiter og dampskibe, som for kortere eller længere tid tog del i loddefisket i de forskellige vær.

Fiskevær	Mand	Baade, skøiter og dampskibe
Loppen—Øxfjord	255	81
Hasvik	1 338	376
Galten	151	40
Medfjord	209	63
Hammerfest by	44	14
Kvalsund	112	52
Hammerfest herred	243	118
Rolfsø	2 092	467
Ingø	694	174
Hjelmsø	529	132
Renø	67	32
Maasø	75	31
Gjæsvær	611	155
Skarsvaag	71	23
Honningsvaagene	1 068	273
Kjelvik	715	175
Lebesby	432	124
Kjøllefjord	1 330	325
Mehavn	985	199
Gamvik	1 069	254
Finkongkjeilen	695	198
Berlevaag	918	210
Baadsfjord	342	101
Syltefjord	23	7
Havningberg	281	79
Vardø	1 231	311
Kiberg	770	219
Nordvaranger	223	76
Næsseby	150	50
Sydvaranger	105	34
Ialt ¹⁾	16 828	4 393

¹⁾ Endel fiskere, der under fisket har forladt et vær for at fortsætte i et andet, er her tallet to eller flere gange, saa det virkelige maksimumsantal ligger nærmere de 11 638 mand, som var tilstede 10de mai.

	Mand	Baade, skøiter og dampskibe
Heraf benyttede:		
alene garn	52	12
— line	10 325	2 347
— snøre (dybsagn)	387	121
baade garn og andre redskaber	2 783	811
— line og snøre (dybsagn)	3 281	1 102

Doryer benyttes nu mest som slæbebaade d. e. som fiskerbaade fra de større baade, dæksbaade og dampskibe, som driver fisket.

Følgende tabel indeholder fortegnelse over de under fisket i de forskjellige vær fremmødte købefartøier:

Fiskevær	Antal	Besætning, føreren iberegnet	Drægtighed i tons
Loppen—Øxfjord.....	3	10	100
Hasvik	25	124	1 407
Galten	2	6	42
Medfjord.....	3	7	34
Rolfsø	53	250	2 622
Ingø	9	46	510
Hjelmsø	7	31	305
Maasø.....	1	5	56
Gjesvær	17	72	812
Honningsvaagene.....	15	110	860
Kjelvik	20	88	1 102
Kjøllefjord	25	123	1 307
Mehavn.....	30	158	1 552
Gamvik.....	16	96	960
Berlevaag	6	31	265
Baadsfjord	4	17	242
Syltefjord	2	10	6
Vardø	19	102	1 140
Kiberg	1	4	28
Ialt	258	1 290	13 350

Politiopsyn førtes af vedkommende lensmænd samt af særskilt ansatte opsynsbetjente; fra 24de april til 28de juni holdtes desuden ekstraordinært opsyn (dampskib m. v.).

Ordenen under fisket maa betegnes som særdeles god gennemgaaende.

Der opgives udfærdiget 34 mulktforelæg, hvoraf 4 for gadeuorden, 18 for overtrædelse af fiskeriloven af 3die august 1897 § 4, 5 for overtrædelse af samme lovs § 11, 6 for overtrædelse af samme lovs § 15 samt 1, hvilken forseelse ikke er oplyst af vedkommende opsynsbetjent.

Med hensyn til driftsmaaden bemerkes, at man stadig søger længere og længere ud tilhavs, ligesom tilgang af dækkede sneseilsbaade fremdeles er vedlige. Garnbruget kommer ogsaa mere og mere op. Iaar blev et slags linespil, d. e. redskab, hvormed man kan spille linen op, anvendt, men det er endnu meget ufuldstændigt.

Priserne paa raaproduktet varierede mellem

kr. 14.00—kr. 24.00 pr. 100 stk. torsk.

„ 9.00— „ 20.00 „ hl. lever.

„ 5.00— „ 30.00 „ hl. rogn.

„ 0.10— „ 0.25 „ 100 stk. fiskehoveder.

Af den fangede torsk kan regnes fra 350—2 000 stykker paa 1 hl. lever.

Efter de fra lensmændene og opsynsbetjentene modtagne opgaver er der under dette vinter- og vaarfiske opfisket nedenstaaende mængde torsk og hyse beregnet i tal; kveite m. v. beregnet i kg., samt lever og rogn, beregnet i hl.; ligesom der opgives solgt nedenstaaende antal fiskehoveder.

Distrikt	Torsk	Hyse	Hoveder	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.
Loppen—Øxfjord	261 000	7 000	10 000	1 000	528	158
Altensorenskriveri	261 000	7 000	10 000	1 000	528	158
Hasvik.....	1 250 000	10 000	500 000	3 000	3 295	1 000
Galten	61 500	1 500	5 000	400	30	20
Medfjord.....	91 000	27 000	34 000	2 500	172	18
Kvalsund.....	22 000	—	—	500	38	—
Hammerfest by	60 000	—	—	3 000	70	—
Hammerfest herred....	140 000	2 000	—	2 000	284	53
Rolfse	847 700	170 000	300 000	2 000	1 547	20
Ingø.....	796 400	92 000	300 000	14 700	1 181	—
Hjelmsø	288 000	40 000	50 000	3 750	388	—
Renø	47 800	—	—	—	40	50
Maasø	56 000	—	30 000	500	105	—
Overføres	3 680 400	342 500	1 309 000	32 350	7 150	1 161

Distrikt	Torsk	Hyse	Hoveder	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.
Overført	3 680 400	342 500	1 309 000	32 350	7 150	1 161
Gjæsvær	432 000	120 000	124 000	12 000	659	—
Skarsvaag	65 650	26 500	40 000	600	98	—
Honningsvaagene.....	800 000	90 000	800 000	20 000	1 540	25
Kjelvik	373 700	76 000	—	7 600	510	—
Hammerfest soren- skriveri	5 331 750	655 000	2 183 000	72 550	9 957	1 186
Lebesby	424 000	—	—	—	522	—
Kjøllefjord	797 400	65 000	355 000	2 670	895	45
Mehavn	981 100	80 300	920 000	12 600	1 350	—
Gamvik	862 000	52 000	600 000	25 000	1 334	—
Finkongkjeilen	308 750	48 577	—	2 500	482	—
Berlevaag	900 000	10 000	250 000	10 800	1 150	—
Næsseby	1 000	—	—	—	2	—
Tanen sorenskri- veri	4 256 250	255 877	2 125 000	53 570	5 735	45
Baadsfjord	121 000	10 000	98 000	37 900	199	—
Syltefjord	8 300	500	8 000	2 000	9	—
Havningberg	52 500	20 600	—	18 100	82	—
Vardø	327 000	166 000	300 000	74 000	526	—
Kiberg	61 818	35 200	97 000	36 000	166	—
Vardø sorenskri- veri	570 618	232 300	503 000	168 000	982	—
Nordvaranger	9 200	—	—	3 900	23	—
Sydvanger.....	17 300	3 300	—	900	23	—
Varangersorenskri- veri	26 500	3 300	—	4 800	46	—
Finmarkens amt ¹⁾	10 446 118	1 153 477	4 821 000	299 920	17 248	1 389

Af det anførte tal torsk og hyse skal der være forbrugt under fisket omkring 185 068 stykker, hvoraf 101 868 torsk.

Ifølge de statistiske opgaver er af det anførte kvantum torsk opfisket:

med garn.....	589 400
„ line	9 154 018
„ snøre (dybsagn).....	686 700
„ forskellige redskaber	16 000

¹⁾ Foruden opgivne antal er opfisket 847 500 kg. torsk under vinterfisket, som med sikkerhed kan siges ikke at være medtaget i ovenstaaende opgaver. Det opfiskede kvantum hyse og kveite under vinterfisket kan ei heller godt opgives.

Fiskets samlede udbytte ansat i penge er, med fradrag af hvad der er forbrugt under fisket, i de indkomne opgaver over det samlede udbytte af vinter- og vaarfisket beregnet til følgende beløb:

For Alten sorenskriveri:

Loppen og Øxfjord herred..... kr. 50 400.00

For Hammerfest sorenskriveri:

Hasvik herred..... kr. 332 340 00

Hammerfest herred:

Galten kr. 9 620.00

Medfjord „ 22 967.00

Herredet forøvrigt „ 25 510.00 „ 58 097.00

Kvalsund herred..... „ 4 410.00

Hammerfest by..... „ 11 460.00

Maasø herred:

Rolfsø kr. 234 080.50

Ingø „ 202 689.00

Hjelmsø „ 61 366.40

Renø „ 7 072.00

Gjæsvær „ 101 973.00

Herredet forøvrigt „ 10 320.00 „ 617 500.90

Kjelvik herred:

Skarsyaag kr. 12 875.50

Honningsvaagene „ 204 250.00

Herredet forøvrigt „ 76 500.00 „ 293 625.50 „ 1 317 433.40

For Tanen sorenskriveri:

Lebesby herred:

Kjøllefjord kr. 145 678.90

Herredet forøvrigt „ 95 802.00 kr. 241 480.90

Tanen herred:

Mehavn kr. 204 333.00

Gamvik „ 213 725.00

Finkongkjeilen „ 54 106.00

Berlevaag „ 189 421.00 „ 661 585.00

Næsseby herred „ 760.00 „ 903 825.90

For Vardø sorenskriveri:

Baadsfjord..... kr. 30 515.00

Syltefjord..... „ 1 832.00

Havningberg „ 15 479.00

Overføres kr. 47 886.00 kr. 2 443 040.30

Overført kr.	47 886.00	kr.	2 443 020.40
Kiberg	„ 27 905.00		
Vardø by samt herredet forøvrigt	„ 95 630.00	„	171 361.00
For Varanger sorenskriveri:			
Nordvaranger herred	kr. 14 044.00		
Sydvaranger herred	„ 3 680.00	„	17 724.00
		Ialt kr.	<u>2 460 744.30</u>

De tilsvarende tal var:

i 1897	kr. 2 179 186.00
i 1898	„ 1 881 666.00
i 1899	„ 2 684 024.00
i 1900	„ 4 141 032.88
i 1901	„ 2 185 117.15

Da fiskernes antal udgjorde 16 828, har altsaa gennemsnitslotten pr. mand udgjort

	kr. 146.23
mod i 1897	„ 99.32
„ i 1898	„ 90.57
„ i 1899	„ 160.88
„ i 1900	„ 189.02
„ i 1901	„ 112.48

Med hensyn til den gennemsnitlige og høieste mandslot i de forskellige distrikter stiller forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Loppen—Øxfjord	225	400	Hjelmsø	116	220
Hasvik	260	600	Renø	105	211
Galten	100	250	Gjæsvær	167	480
Medfjord	70	100	Maasø	140	250
Hammerfest herred	105	200	Skarsvaag	171	300
Kvalsund herred	40	80	Honningsvaag	190	600
Hammerfest by	210	320	Kjelvik	50	250
Rolfsø	113	450	Kjøllefjord	90	325
Ingø	240	450	Lebesby	150	300

Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Mehavn	180	450	Havningberg	40	200
Gamvik	220	400	Vardø	80	220
Finkongkjeilen	300	300	Kiberg	36	100
Berlevaag	400	650	Nordvaranger	63	232
Baadsfjord.....	105	275	Sydvaranger	35	50
Syltefjord	95	147			

Idet henvises til noten side 676 bemerkes, at lotterne gennemsnitlig falder noget — antagelig 20 % — høiere af den der anførte grund.

Af det anførte opfiskede kvantum torsk er ifølge opgaverne virket til rundfisk, rotskjær og russefisk samt klipfisk:

Herreder	Rundfisk	Rotskjær og russefisk	Klipfisk
	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Loppen—Øxfjord.....	36 000	72 000	150 000
Alten sorenskriveri	36 000	72 000	150 000
Hasvik	120 000	40 000	1 070 000
Hammerfest	133 000	8 000	142 000
Kvalsund	5 000	1 000	15 000
Hammerfest by	42 000	3 000	11 000
Maasø	789 000	264 900	1 400 700
Kjelvik	715 000	90 450	426 750
Hammerfest sorenskriveri.....	1 804 000	407 350	3 065 450
Lebesby og Kjøllefjord	530 400	34 000	622 000
Tanen.....	1 763 350	390 800	885 300
Næsseby.....	1 000	—	—
Tanen sorenskriveri.....	2 294 750	424 800	1 507 300
Vardø herred	226 600	4 700	9 000
Vardø by	74 000	166 000	78 000
Vardø sorenskriveri.....	300 600	170 700	87 000
Nordvaranger	6 000	1 000	—
Sydvaranger	2 900	14 400	—
Varanger sorenskriveri	8 900	15 400	—

Ialt 10 344 250

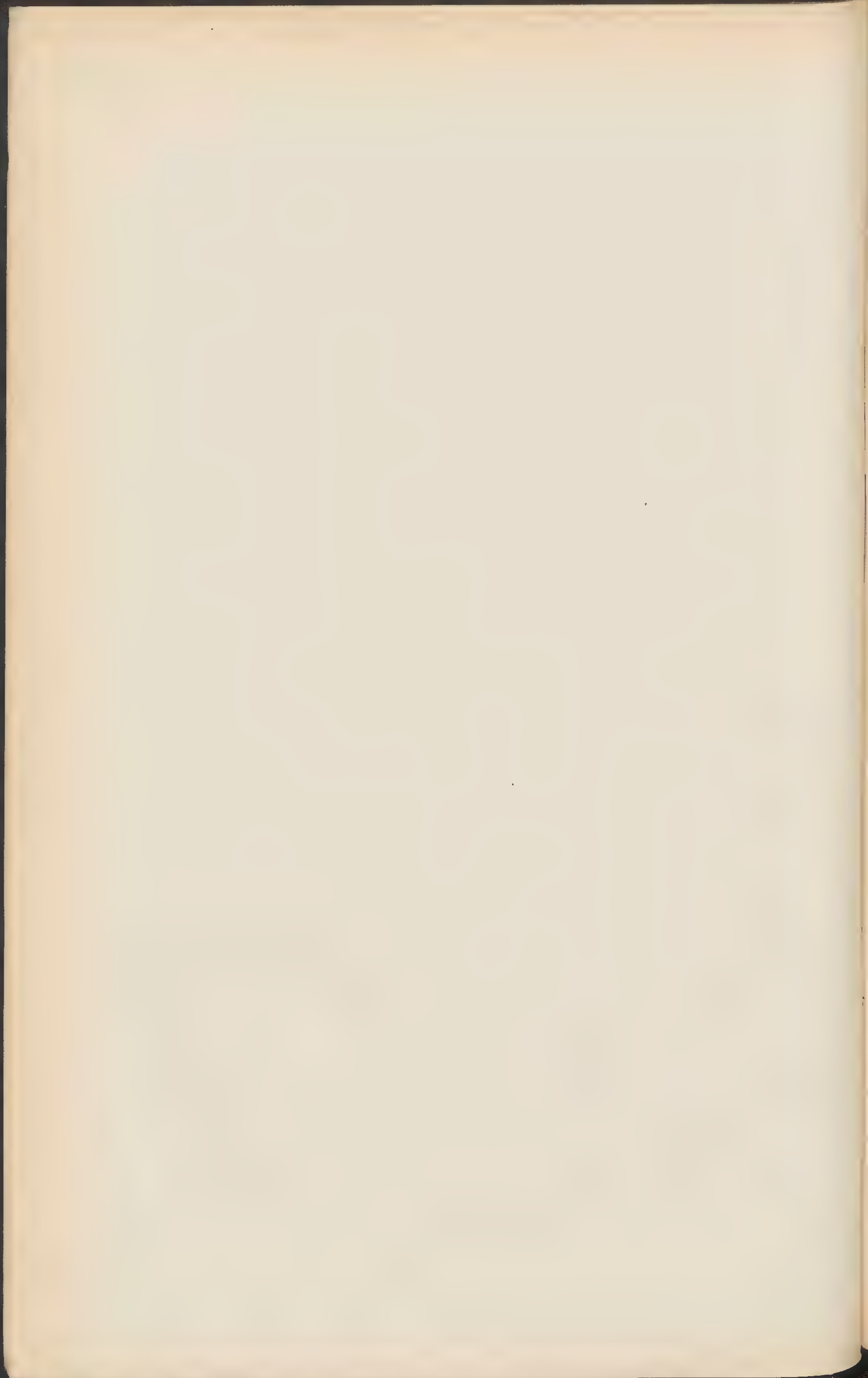
Fisken antages gjennemsnitlig af hvert stort hundrede (120 stk.) at have givet 57.57 kg. rundfisk og 95 kg. klipfisk.

Af dampmedicintran opgives tilvirket hl. 3 565.60,

hvoraf i Loppen—Øxfjord	hl.	84.00
— i Hasvik	”	490.00
— i Galten	”	1.40
— i Medfjord	”	26.00
— i Hammerfest herred	”	41.00
— i Rolfsø	”	196.00
— i Ingø	”	400.00
— i Hjelmsø	”	24.00
— i Gjæsvær	”	200.00
— i Honningsvaagene	”	479.00
— i Kjølvik	”	188.00
— i Lebesby	”	249.00
— i Kjøllefjord	”	119.00
— i Mehavn	”	560.00
— i Gamvik	”	242.00
— i Finkongkjeilen	”	23.00
— i Berlevaag	”	85.00
— i Baadsfjord	”	4.20
— i Vardø	”	130.00
— i Kiberg	”	24.00
		Ialt hl. 3 565.60

Finmarkens amt, 31te oktober 1902.

T. J. W. Graff.

Beretning

om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1902.

A. Sommer- og høstfisket efter sei, torsk m. v.

Efter sammendrag (paa anden side) af de fra lensmændene indkomne opgaver er der i sommeren og høsten 1902 opfisket:

a. Torsk, sei, kveite, flyndre, hyse, uer m. v. solgt i raa eller saltet tilstand til russerne for 30 672 matter mel (matten veier ca. 144 kg.), som efter dets pris ved salg til almuen er ansat til kr.	493 350.00
b. 423 928 kg. rotskjær, som angives udbragt til „	206 453.00
c. 504 690 kg. sei af alle størrelser „	124 131.00
d. Forskjellige fiskevarer, saasom torsk, hyse, sei, solgt i raa tilstand til de norske handelsmænd eller til russerne mod andre varer end mel, rundfisk og titling fra høstfisket, uer, laks fanget ved kysten m. v., udbragt til en pengeværdi af „	1 092 644.00
e. 18 821 hl. lever udbragt til „	243 057.00
<u>Tilsammen kr. 2 159 635.00</u>	

Den tilsvarende sum var i 1901 kr. 1 769 018.00, i 1900 kr. 1 434 632.00, i 1899 kr. 1 311 518.20, i 1898 kr. 1 250 584.50 og i 1897 kr. 1 028 299.80.

For de forskjellige distrikter inden amtet stiller udbyttet af dette fiske sig saaledes som efterstaaende tabel viser:

Distrikt	a. Raafisk			b. Rotskjær			c. Tørret	
	Antal mætter mel	Pris pr. mätte	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.
Alten	25	12.00	300	2 500	10.00	1 250	3 500	5.00
Talvik	980	16.00	15 680	41 000	10.00	20 500	27 000	4.50
Loppen—Øxfjord	535	16.00	8 560	1 000	7.00	350	12 000	4.20
Hasvik	1 705	16.00	27 280	20 000	8.00	8 000	35 000	4.00
Kvalsund	1 000	13.00	13 000	2 600	10.00	1 300	32 000	5.00
Hammerfest herred	3 800	15.00	57 000	4 000	10.00	2 000	2 500	4.50
Hammerfest by	420	15.00	63 000	2 000	9.00	900	10 000	4.00
Maasø ¹⁾	6 600	18.00	118 000	300 000	10.00	150 000	270 000	5.00
Kjelvik	2 720	15.00	40 800	25 000	9.00	11 250	45 000	5.00
Kistrand	1 602	16.00	25 632	5 400	9.50	2 565	28 000	5.00
Lebesby og Kjøllefjord .	2 300	18.00	41 400	6 000	10.00	3 000	4 000	5.00
Berlevaag	70	17.00	1 200	—	—	—	—	—
Tanen herred iøvrigt ...	2 614	12.00	41 824	5 028	9.30	2 338	9 600	3.30
Næsseby	300	17.00	5 100	—	—	—	2 000	3.00
Nordvaranger	2 151	16.00	33 512	1 200	6.00	360	13 590	4.00
Sydvaranger	1 740	15.00	26 100	1 200	9.00	540	10 500	4.00
Vadsø by	983	16.00	15 728	7 000	6.00	2 100	—	—
Kiberg	1 025	14.00	14 350	—	—	—	—	—
Vardø herred iøvrigt ...	102	15.50	1 584	—	—	—	—	—
Vardø by	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	30 672	—	493 350	423 928	—	206 453	504 690	—

¹⁾ I Maasø er under sommerfisket tillige saltet til klipfisk 740 000 stykker eller staaende tabel.

²⁾ Af laks og sjørret er der i elvene opfisket 13667.8 kg. til værdi kr. 11973.60,

sei	d. Forskjellige fiskesorter (se foran litra d.) Værdi	Heraf laks og sjørret		e. Lever			Ialt
		Antal kg.	Værdi	Antal kg.	Pris pr. hl.	Værdi	
Værdi	Kr.		Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
875	2 850	2 200	1 760	80	10.00	800	6 075
6 075	19 500	7 700	7 700	1 310	10.00	13 100	74 855
5 040	23 115	6 800	6 460	200	10.50	2 100	39 165
7 000	28 000	10 000	9 000	1 450	10.00	14 500	84 780
8 000	6 800	90	89	800	13.00	10 400	39 500
562	29 000	1 412	1 445	2 400	11.00	26 400	114 962
2 000	4 000	—	—	300	11.00	3 300	16 500
67 500	202 100	3 535	3 174	1 960	12.00	23 520	561 120
12 375	153 228	—	—	2 380	14.00	33 320	250 973
7 000	3 200	2 116	1 725	450	10.00	4 500	42 897
1 000	20 000	1 600	1 800	850	10.00	8 500	73 900
—	18 050	—	—	107	18.00	1 920	21 170
1 584	27 443	10 300	10 300	578	11.20	6 473	79 662
300	2 500	1 765	1 765	150	10.00	1 500	9 400
2 720	31 200	2 302	2 302	826	11.00	9 080	76 872
2 100	34 469	10 150	9 136	648	10.00	6 480	69 689
—	25 900	418	418	440	11.00	4 840	48 568
—	70 620	100	100	884	20.00	17 680	102 650
—	37 645	—	—	523	{ 10.00 12.00 15.00	6 039	45 268
—	353 024	—	—	2 485	{ 15.00 20.00	48 605	401 629
124 131	1 092 644	60 488	57 174 ²⁾	18 821		243 057	2 159 635

2 226 000 kg. torsk til en værdi af kr. 178 080.00, der ikke er medtaget i ovenstaaende tabel.

Med hensyn til deltagelsen i sommer- og høstfisket for 1902 tillader jeg mig at henvise til nedenstaaende tabel, der tillige udviser gennemsnitslot og høieste lot i de forskjellige distrikter.

Distrikt	Deltagere		Gjennemsnitslot		Høieste lot	
	Ialt	Heraf ikke hjemmehørende i distriktet	For fremmede	For hjemmehørende	For fremmede	For hjemmehørende
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Alten herred	120	—	—	45.00	—	60.00
Talvik herred	695	55	15.00	95.00	40.00	325.00
Loppen—Øxfjord herred	305	125	90.00	155.00	200.00	500.00
Alten sorenskriveri	1 120	180	—	—	—	—
Hasvik herred	875	680	100.00	90.00	200.00	225.00
Hammerfest herred	618	290	120.00	170.00	300.00	380.00
Hammerfest by	90	30	120.00	160.00	150.00	250.00
Kvalsund herred	200	50	130.00	170.00	230.00	250.00
Maasø herred	2 640	2 150	280.00	280.00	550.00	550.00
Kjelvik herred	1 375	920	182.00	182.00	250.00	300.00
Kistrand herred	384	—	—	110.00	—	160.00
Hammerfest sorenskriveri	6 182	4 120	—	—	—	—
Lebesby og Kjøllefjord herred ..	450	150	150.00	80.00	350.00	150.00
Berlevaag i Tanens herred	203	130	130.00	70.00	200.00	150.00
Tanen herred forøvrigt	485	90	150.00	200.00	200.00	550.00
Næsseby herred	121	4	50.00	75.00	150.00	200.00
Tanen sorenskriveri	1 259	374	—	—	—	—
Sydvaranger herred	442	7	125.00	150.00	160.00	850.00
Nordvaranger herred	252	14	200.00	315.00	250.00	800.00
Vadsø by	262	—	—	185.00	—	800.00
Varanger sorenskriveri	956	21	—	—	—	—
Kiberg i Vardø herred	790	663	150.00	100.00	450.00	300.00
Vardø herred forøvrigt	170	70	400.00	400.00	800.00	800.00
Vardø by	933	533	402.00	553.00	600.00	900.00
Vardø sorenskriveri	1 893	1 266	—	—	—	—
Finmarkens amt 1902	11 410	5 961				
1901	10 604	4 839				
1900	9 845	4 383				
1899	10 742	5 103				
1898	12 059	6 161				

Russiske fiskere har ikke deltaget i sommerfisket for 1902 paa andre steder end i Kiberg, hvor 15 baade med 55 mands besætning deltog. Gjennemsnittsfangsten pr. baad antages at have været 2 500 kg. eller den samlede værdi af disses fiske kr. 2 625.00.

Den gennemsnitlige mandslot under sommerfisket udgjorde for hjemfolket kr. 179.25 og for fremmede kr. 164.35.

I tuskhandelen med russerne betales 20 kg. rugmel med fra 7—30 kg. stor kveite, fra 10—30 kg. smaa kveite, fra 20—40 kg. torsk og uer, fra 20—80 kg. flyndre, fra 30—80 kg. hyse og fra 28—55 kg. sei.

De varierende priser beror væsentlig paa fiskens størrelse samt paa antallet af de fremmødte købefartøier paa hvert enkelt sted.

Ogsaa i 1902 har russerne købt fisk med samt solgt mel i en nok saa stor udstrækning mod kontante penge. Specielt kan nævnes det store fiskested Vardø, hvor saa godt som al handel med russerne foregik pr. kontant.

Under dette fiske forulykkede 5 mand fra Vardø.

B. Sildefisket.

a. Fedsildfisket har i 1902 foregaaet i Alten og Sydvaranger herreder; i førstnævnte herred med 140 mand fordelt paa 1 notlag og 40 garnlag, i sidstnævnte med 218 mand fordelt paa 11 notlag og 20 garnlag. Fisket dreves udelukkende med baade (40 stkr.) i Alten, medens i Sydvaranger deltog 16 baade, 18 skøiter eller andre seilfartøier samt 3 dampfartøier.

Der opfiskedes i Alten 1 540 hl., deraf med not 840 hl. og med sættegarn 700 hl., i Sydvaranger 32 000 hl., deraf med not 31 000 hl., sættegarn 970 hl. og med drivgarn 30 hl.

Silden solgtes til en gennemsnitspris i Alten af kr. 6.00 pr. hl. og i Sydvaranger af kr. 2.00, hvorefter det samlede udbytte af fisket beregnes til kr. 73 240.00. Fisket forefaldt i Alten i maanederne oktober og november, i Sydvaranger i mai—oktober. Af købefartøier fremmødte i Alten ingen, i Sydvaranger 5, hvoraf 3 dampskibe, med en besætning af 26 mand og 245 tons drægtighed. Intet menneskeliv gik tabt.

b. Vaarsildfisket foregik kun i Loppen—Øxfjord herred med 15 mand og 1 notlag. Der opfiskedes 250 hl. sild, som solgtes til agn til gennemsnitspris af kr. 6.00 pr. hl. Udbyttet bliver saaledes kr. 1 500.00. Ingen købefartøier fremmødte, intet menneskeliv gik tabt.

Fisket forefaldt i slutningen af april og i begyndelsen af mai maaned.

c. Andre sildefiskerier. I maanederne april—juni og september—november fiskedes i Talvik herred væsentligst med nøter endel smaasild, der dels benyttes til agn under hjemmefisket og i fiskeværene, dels rodsaltedes til russerne, hvorhos ca. 1 600 tdr. udsorteret solgt og forbrugt til madsild i og udenfor distriktet. Det samlede kvantum anslaaes til ca. 11 500 hl. til en værdi af kr. 26 500.00. Ligeledes er der i Lebesby herred i maanederne april—juni af 3 notbrug og almuen fisket ca. 10 000 kasser (1 kasse = $\frac{1}{2}$ hl.) smaasild, som benyttedes til agn og udbragtes til ca. kr. 20 000.00.

I Eivaag og Hølseby i Hammerfest herred blev der i midten af september ligeledes opfisket 48 hl. sild til en værdi af kr. 240.00.

C. Haakjærringfisket.

Deltagelsen i og udbyttet af dette fiske vil erfares af nedenstaaende tabel, der tillige viser værdien efter den for mandskabets part bestemte pris.

Hjemsted	Baade		Fartøier			Opfisket lever	Værdi
	Antal	Besætning	Antal	Drægtighed	Besætning		
				Tons		Hl.	Kr.
Loppen—Øxfjord.....	5	20	2	18	9	34	518.00
Hasvik.....	—	—	2	32	8	385	3 850.00
Hammerfest.....	—	—	3	66	16	288	3 888.00
Vardø by og herred.....	4	16	—	—	—	227	3 178.00
Do.....	—	—	15	300	57	1 724	24 236.00
Ialt	9	36	22	456	90	2 658	35 670.00
mod i 1901.....	2	8	20	370 $\frac{1}{2}$	87	2 756	27 985.88
„ i 1900.....	6	24	21	344 $\frac{1}{2}$	96	3 997	40 281.20
„ i 1899.....	17	78	11	193 $\frac{1}{2}$	50	5 115	49 260.00
„ i 1898.....	29	112	20	329	89	7 350	71 665.00

Baadenes udbytte fordeltes saaledes, at baadeierne fik $\frac{1}{4}$ part af fangsten, og mandskabet, som selv holdt kosten, $\frac{3}{4}$ parter til fordeling. Fartøiernes udbytte fordeltes i Loppen saaledes, at rederiet for fartøi og redskabsudrustning har 2 mands part. I Hammerfest faar mandskabet

$\frac{1}{3}$ del af fangsten og rederiet $\frac{2}{3}$ dele, idet rederiet her formentlig nu som tidligere foruden fartøi giver proviant og øvrig udrustning. Herom er dog intet oplyst. I Vardø tager rederiet for fartøi $\frac{1}{3}$ del af fangsten, og mandskabet faar $\frac{2}{3}$ dele til fordeling, men mandskabet holder her selv kosten. Skipperens lønningsvilkaar er ikke opgivet.

Den gennemsnitlige mandslot anslaaes for Loppen til kr. 41.00, for Hammerfest by til kr. 81.00 mod i 1901 kr. 160.98 og for Vardø for baadfiskere til kr. 149.10 mod i 1901 kr. 23.33 og for fartøierne til kr. 283.00 mod i 1901 kr. 172.50. Fartøiernes bruttoudbytte pr. ton udgjorde for Loppen kr. 6.33, for Hammerfest by kr. 39.00 mod i 1901 kr. 61.17, for Vardø kr. 141.72 mod i 1901 kr. 21.81.

Fangsten blev drevet paa de norske banker under Finmarkskysten samt under Spitsbergen. Fra Loppen i Sørøsundet.

Fangstredskabet var den vanlige haakjærringjuks (dybsagn).

Under dette fiske forulykkede 6 mand fra Hammerfest, ligesom et fartøi fra samme sted kantrede, men bjergedes.

D. Fangst efter hvalros, kobbe m. v. i Polaregnene.

Denne fangst dreves i 1902 fra Loppen—Øxfjord herred med 1 fartøi, drægtighed 8 tons, og med en besætning af 5 mand, fra Hammerfest by med 28 fartøier, drægtighed 1 043 tons og besætning af 267 mand, fra Vardø by med 5 fartøier, drægtighed 250 tons, besætning 43 mand og fra Vadsø by med 1 fartøi, drægtighed 48 tons, besætning 10 mand.

Udbyttet udgjør efter de for mandskabets part betalte priser:

for Loppen—Øxfjord.....	kr.	2 000.00
„ Hammerfest	„	210 107.00
„ Vardø	„	41 553.00
„ Vadsø	„	8 850.00
		Ialt kr. 262 510.00

Udbyttet fordeltes saaledes, at rederiet for fartøi og udrustning fik $\frac{2}{3}$ dele og mandskabet $\frac{1}{3}$ del til deling med undtagelse af Loppen, hvor rederiet tog $\frac{1}{2}$ del af fangsten og resten fordeltes blandt mandskabet.

Den gennemsnitlige mandslot for Loppen udgjorde kr. 200.00, for Hammerfest kr. 262.30 mod i 1901 kr. 172.35, for Vardø kr. 322.10 mod i 1901 kr. 84.15 og for Vadsø kr. 295.00 mod i 1901 kr. 123.43.

Redernes bruttofortjeneste pr. ton udgjorde for Loppen—Øxfjord kr. 125.00, for Hammerfest kr. 134.30, for Vardø kr. 110.80 og for Vadsø kr. 123.00.

Fangsten, der fra Loppen dreves ved Spitsbergen, fra Hammerfest ved Øst- og Vestisen, fra Vardø 8—20 mil nord for Hvidehavet og Novaja Semlja og fra Vadsø udenfor Hvidehavet og ved Novaja Semlja, gav et udbytte af tilsammen 53 hvalros, 52 512 kobber, 3 hvidfiske, 144 bjørne, 9 rensdyr og 230 kg. dun.

E. Hvalfangst.

I 1902 fangedes fra dampskib:

i Hasvik	herred	140	hval	til værdi.....	kr.	140 000.00
i Hammerfest	—	84	”	” —	”	80 000.00
i Maasø	—	201	”	” —	”	402 000.00
i Lebesby	—	57	”	” —	”	120 000.00
i Tanen	—	102	”	” —	”	102 000.00
i Vardø	—	187	”	” —	”	225 000.00
<u>Ialt 771 hval til værdi.....</u>						<u>kr. 1 069 000.00</u>

I 1901 fangedes	504	hval	til værdi.....	kr.	503 500.00
- 1900	—	404	—=—	”	498 000.00
- 1899	—	597	—=—	”	712 000.00
- 1898	—	1 101	—=—	”	1 286 600.00
- 1897	—	1 080	—=—	”	1 320 600.00

Nedenstaaende tabel viser det samlede i handelen komne brutto-udbytte af dette amts fiskerier, ekspeditioner til ishavet m. v. i aarene 1893—1902:

	1902 1000 kr.	1901 1000 kr.	1900 1000 kr.	1899 1000 kr.	1898 1000 kr.	1897 1000 kr.	1896 1000 kr.	1895 1000 kr.	1894 1000 kr.	1893 1000 kr.
Vinter- og høstfisket	2 460.7	2 185.1	4 141.0	2 684.0	1 881.6	2 179.2	4 928.1	1 701.3	2 681.3	2 549.0
Sommer. ¹⁾ og høstfisket	2 349.7	1 944.5	1 596.6	1 469.9	1 381.8	1 170.5	1 366.8	1 117.1	1 426.9	1 629.5
Fedsildfisket.....	73.2	32.0	0.9	7.0	1 119.7	9.6	4.5	—	11.1	—
Vaarsildfisket.....	15.0	4.0	70.7	24.0	74.0	21.4	6.0	—	34.0	5.2
Haakjærringfisket	35.6	27.9	40.2	49.2	71.7	85.7	112.1	70.2	29.4	26.5
Ishavsekspeditioner.....	262.5	134.3	148.3	78.5	153.3	176.8	139.7	114.2	105.7	116.2
Hvalfangsten	1 069.0	503.5	498.0	712.0	1 286.6	1 320.6	1 035.8	663.7	800.0	1 466.7
	6 265.7	4 875.3	6 495.7	5 024.6	4 468.8	4 963.8	7 593.0	3 666.5	5 088.4	5 793.1

¹⁾ Heri indbefattet værdien af den i Maasø herred under sommerfisket til klipfisk tilvirkede torsk samt værdien af laksefisket i elvene.

Finmarkens amt, 30te juli 1903.

T. J. W. Graff.

Beretning

om skreifisket i Tromsø amt i 1902.

(Væsentlig efter lensmændenes opgaver.)

For de enkelte herreder meddeles:

1. Kvænangen. 415 mand fordelt paa 165 baade drev fisket her; redskåberne dels garn og dels line. Udbyttet blev 110 000 stkr. skrei, 220 hl. lever og 10 hl. rogn, hvis samlede værdi udgjorde kr. 23 400.00. Gjennemsnitsprisen pr. 100 skrei var kr. 19.00, pr. hl. lever kr. 10.00 og pr. hl. rogn kr. 30.00. Af fiskepartiet blev 45 000 stkr. saltet til klipfisk, 55 000 hængt til rundfisk, 7 000 til rodskjær og 3 000 forbrugt af fiskerne selv.

Det største fiskevær inden herredet var Segelvik, hvor 90 fiskere fangede 35 000 stkr. skrei. I Olderfjord blev der af 20 mand optaget 13 000 stkr. torsk. Fisket faldt hovedsagelig i januar og februar maaneder. — Gjennemsnitslotten pr. mand, naar det hele herred tages under et, var ca. kr. 56.00. — Ingen købefartøier.

2. Nordreisen. Her fiskede 42 mand paa 20 baade, dels med garn, dels med liner, 15 000 stkr., der udbragtes til en værdi af kr. 3 000; heri ogsaa medregnet værdien for 30 hl. lever. Af fiskepartiet blev 10 000 hængt til rundfisk og 5 000 til rodskjær. Gjennemsnitsprisen var kr. 18.00 pr. 100 fisk og kr. 10.00 pr. hl. lever. Gjennemsnitslotten var ca. kr. 71.00 pr. mand, eller lidt mindre end i 1901. — Ingen købefartøier.

3. Skjærvø. Fisket dreves herfra af 572 mand paa 190 garn- og linebaade. Den samlede fangst blev 165 000 stkr. torsk, 370 hl. lever og 20 hl. rogn, der efter en gjennemsnitspris af henholdsvis kr. 19.00 pr. 100, kr. 10.00 pr. hl. og kr. 30.00 pr. hl. udbragtes til en samlet værdi af kr. 35 650.00. Af fiskepartiet saltedes 80 000 til klipfisk, 70 000 hængtes til rundfisk, 11 000 til rodskjær og resten 4 000 blev forbrugt af fiskerne selv. Af leveren blev 120 hl. anvedt til 40 hl. dampmedicintran. — Gjennemsnitslotten var for hele distriktet under et ca. kr. 62.00,

altsaa lidt mindre end ifjor. — Af større fiskevær opgives Løksund, hvorfra 136 mand i januar og februar fiskede 67 000 skrei. 1 kjøbefartøi var stationeret her.

4. Helgø. Herfra dreves fisket af 85 mand paa 35 baade, hvoraf 12 garn- og 23 linebaade. Fangstudbyttet blev 15 000 stkr. skrei og 10 hl. lever. Det hele fiskeparti hængtes til rundfisk. Efter en gennemsnitlig pris pr. 100 stkr. sløiet fisk og pr. hl. lever af henholdsvis kr. 14.00 og kr. 10.00 bliver den samlede værdi af fisket kr. 2 200, der fordelt paa 85 mand giver en gennemsnitslot af kr. 26.00. Ingen kjøbefartøier.

5. Karlsø. 70 garn- og linebaade med tilsammen 200 mand ilandbragte 140 000 stkr. skrei, der gav 140 hl. lever og 60 hl. rogn. Af leveren dampedes 40 hl. til medicintran, og af fiskepartiet blev 50 000 saltet til klipfisk og 80 000 hængtes til rundfisk, 10 000 til rodskjær. Solgte fiskehoveder opgives til 4 000. — Efter en gennemsnitspris af kr. 16.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 10.00 hl. lever, kr. 9.00 pr. hl. rogn og kr. 1.00 pr. 100 fiskehoveder var den samlede værdi af fisket kr. 24 380.00 eller gennemsnitlig kr. 122.00 pr. mand, et forholdsvis bra udbytte. — Af partiet falder dog 100 000 stkr. fisk eller vel $\frac{2}{3}$ paa de ca. 100 mand, som drev fisket fra Nordfugløen i tiden januar til mai.

6. Tromsøundet. Her fiskede 395 mand fordelt paa 144 baade, hvoraf kun 7 baade brugte udelukkende liner; derimod drev 72 baade med line og dybsagn og 65 med garn og andre redskaber. Udbyttet blev 99 900 stkr. skrei, 149 hl. lever og 12 hl. rogn. 79 000 stkr. fisk blev tilvirket til rundfisk og 20 500 til rodskjær, medens 400 antages forbrugt af fiskerne selv. 19 hl. lever blev anvendt til 7 hl. dampmedicintran. Værdiudbyttet er opgivet til kr. 16 975.00, der giver en gennemsnitslot af kun ca. kr. 43.00 pr. mand. Gennemsnitspriserne var kr. 15.40 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 9.46 pr. hl. lever og kr. 15.00 pr. hl. rogn. Fisket faldt væsentligst som vaarfiske.

Af større rorvær kan nævnes Lyngø, hvor 126 fiskere i april og mai ilandbragte 32 000 torsk. Ingen kjøbefartøier tilstede i distriktet.

7. Hillesø. Herfra dreves fisket af 563 mand fordelt paa 119 baade, 5 skøiter og 5 dampskibe. 115 af baadene brugte garn, de øvrige farkoster line; skøiterne havde tilsammen 10 og damperne 30 doryer. Den samlede fangst blev 472 000 skrei, 1 300 hl. lever og 530 hl. rogn. Salg af fiskehoveder foregik ikke. Hele leverpartiet dampedes til 408 hl. medicintran og kun 12 000 fisk blev hængt til rundfisk, det øvrige parti blev saltet til klipfisk.

Værdiudbyttet er efter en gennemgaaende pris af kr. 22.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 14.00 pr. hl. lever og kr. 33.00 pr. hl. saltet rogn beregnet til kr. 139 530.00, hvoraf falder kr. 248.00 pr. mandslot brutto medregnet dampbaadenes andel.

Af større fiskevær kan nævnes:

Øifjordvær	94 fiskere og fangst	63 000 stkr. skrei
Sommerø	157 — „ —	218 000 —:—
Haaja	34 — „ —	24 500 —:—
Rusholmen med		
Bjørnø	141 — „ —	98 500 —:—

Af købefartøier var der fremmødt 4 med station i Sommerø. 2 af de her stationerede fiskedampskibe havde eget salteri. Forøvrigt anfører lensmanden:

„Af mangel paa købere maatte de i distriktet stationerede fiskedampskibe som regel reise til Gryllefjord og Havn i Berg lensmandsdistrikt med sine fiskeladninger. Fisket for disse dampskibe foregik dog paa „Malangsgrunden“ Hillesø herred.“ — Fisket paa denne banke, der i 1902 for første gang var drevet i større udstrækning, gav et udmerket resultat.

8. Berg. Herfra dreves fisket af 129 baade og 38 skøiter med en besætning af tilsammen 654 mand. Skøiterne og 29 baade brugte line, de øvrige baade havde garnbrug. Alle skøiter havde doryer, ialt 75 saadanne fangstbaade.

Fangsten blev 451 000 stkr. skrei, 416 hl. lever og 462 hl. rogn, der iberegnet de solgte 400 000 fiskehoveder, er anslaaet til en samlet værdi af kr. 107 728.00. Priserne er opgivet til: kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 12.00 pr. hl. lever og kr. 38.00 pr. hl. rogn og kr. 1.00 pr. 100 hoveder. Gjennemsnitslotten var ca. kr. 164 pr. mand.

386 hl. lever blev anvendt til dampmedicintran, og af fiskepartiet blev 312 000 stkr. saltet til klipfisk og 139 000 stkr. hængt til rundfisk.

Af større rorvær var Medfjordvær med Hopen og Bøvær, hvor 446 fiskere ilandbragte 271 000 stkr. skrei, og Havn med Verket og Bergsø, hvor der af 208 fiskere blev fanget 180 000 stkr. skrei. Fisket dreves fra medio januar til medio april. 1 købefartøi.

9. Torsken. Her deltog i fisket 25 dampskibe, 260 skøiter og dæksbaade og 218 aabne baade med en samlet besætning af 2 704 mand. Alle dampere og skøiter havde doryer, ialt 800. Der opfiskedes 3 574 000 torsk, der gav 4 760 hl. lever og 2225 hl. rogn. Af fiskehoveder opgives solgt 3 000 000. Til klipfisk blev saltet 3 400 000 stkr. og resten af partiet 174 000 stkr. hængtes til rundfisk. 4 480 hl. lever blev anvendt til 1558 hl. dampmedicintran.

Det samlede værdiudbytte er opgivet til kr. 976 410.00 efter gennemsnitspriser af kr. 23.00 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 21.50 pr. hl. lever, kr. 18.00 pr. hl. rogn og kr. 0 40 pr. 100 stkr fiskehoveder. Gjennemsnitslotten bliver ca. kr. 360.00 pr. mand brutto, medregnet dampbaadernes andel. Der var 65 købefartøier, hvoraf 5 dampskibe, tilstede i

distriktet. 2 mand omkom under fisket. Driften foregik hovedsagelig fra Gryllefjord og Holmenvær. Dampbaadene og dæksbaadene fiskede paa „Svendsgrunden“, de aabne og mindre baade paa de nærmere land liggende fiskepladse.

10. Bjarkø. 261 mand paa 47 baade deltog i fisket. Af baadene havde 18 alene garn, 9 alene line og 20 baade garn og andre redskaber. Kvantumet blev 7 000 stkr. torsk, hvoraf 6 000 saltedes til klipfisk og 1 000 hængtes til rundfisk. Af leverpartiet 31 hl. blev 23 hl. anvendt til dampmedicintran.

Efter en gennemsnitspris af kr. 25.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk og kr. 10.00 pr. hl. lever blev det samlede værdiudbytte kun kr. 2 060.00, hvilket maa betegnes som ikke nævneværdigt i forhold til foregaaende aars udbytte af kr. 46 277.00.

11. Trondenæs. Herfra fiskede 10 linebaade med tilsammen 30 mand 1 000 stkr. skrei, der saltedes til klipfisk. Værdiudbyttet, hvori er medregnet værdien for 3 hl. lever, kr. 280.00.

12. Ibbestad. 60 mand fordelt paa 20 baade med garn og tildels andre redskaber fiskede 2 000 stkr., der gav 4 hl. lever. Fisken saltedes til klipfisk. Værdiudbyttet var efter en pris af kr. 20.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk og kr. 10.00 pr. hl. lever kr. 440.00, altsaa betydeligt mindre end foregaaende aar.

Dampbaade og større sneseilsbaade og dæksbaade deltog kun i fisket i Berg og Torsken. Endel af fiskerne deltog i lofotfiskets sidste del, og mange reiste til Finmarken. Fiskehovederne er i stor mængde brugt til kreaturfoder og kom ikke i handelen. Noget fisk er ogsaa anvendt til fiskernes husholdninger, men denne er i regelen ikke med i det opgivne tal.

I de øvrige af amtets herreder foregik intet skreifiske.

I følgende tabel er udbyttet, fiskernes og baadenes antal m. v. opført til sammenligning herrederne imellem for aaret 1902 og af totaludbyttet i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtrentlig gjen-nemsnits-lot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfar-tøier, dæksbd.	Damp-baade	I stykker skrei	I penge kr.		
Kvæningen..	415	165	—	—	110 000	23 400	56.00	—
Nordreisen ..	42	20	—	—	15 000	3 000	71.00	—
Skjærvø	572	190	—	—	165 000	35 650	62.00	1
Helgø	85	35	—	—	15 000	2 200	26.00	—
Karlsø	200	70	—	—	140 000	24 380	122.00	—
Tromsøsundet	395	144	—	—	99 900	16 975	43.00	—
Hillesø.....	563	119	5	5	472 000	139 530	248.00 ³⁾	4
Berg	654	129	38	—	451 000	107 728	164.00	1
Torsken.....	2 704	218	260	25	3 574 000	976 410	360.00 ³⁾	65
Bjarkø.....	261	47	—	—	7 000	2 060	8.00	—
Trondenæs ..	30	10	—	—	1 000	280	9.00	—
Ibestad	60	20	—	—	2 000	440	7.00	—
I 1902 ialt ..	5 981	1 167	303	30	¹⁾ 5 051 900	1 332 053		71
- 1901 „ ..	6 452	1 617	130	14	5 578 050	1 644 032		72
- 1900 „ ..	6 417	1 682	150	7	3 027 150	1 043 755		64
- 1899 „ ..	6 215 ²⁾	1 767			2 424 300	629 096		
- 1898 „ ..	5 608	1 706	4	5	2 303 050	444 806		
- 1897 „ ..	5 836				3 864 500	769 571		
- 1896 „ ..	5 225				2 034 900	482 444		
- 1895 „ ..	4 995				2 373 000	432 806		
- 1894 „ ..	5 214				3 226 200	613 634		
- 1893 „ ..	5 331				4 169 300	705 778		

¹⁾ Heraf 4 356 000 stkr. saltet til klipfisk, 635 000 hængt til rundfisk, 53 500 hængt til rodskjær og 7 400 forbrugt af fiskerne selv.

²⁾ Baade, skøiter og dæksbaade tilsammen.

³⁾ Da den dampbaadene tilfaldne andel af fangsten er medtaget i fiskernes brutto-lot, er mandslotten for disse distrikters vedkommende forholdsvis lavere end opført.

Beretning om skreifisket i Nordlands amt 1902,

udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden, væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver.

1. **Dverberg.** Beretning afgiven af lensmanden.

I anledning det for iaar afsluttede vinterfiske tillader jeg mig herved at indberette:

I det nye aar blev fiskeredskaber udsatte for første gang den 2den januar, idet dog de fleste baade havde redskaber overstaaende fra det gamle aar.

Fangsten bestod for den væsentligste del af sei lige til i begyndelsen af februar, da det blev omtrent frit for sei. Torsken forekom ogsaa meget sparsomt for alle vær, og dette holdt sig omtrent hele vinteren for de nærmeste banker, hvorimod forholdet bedredes noget for de baade, som udi mars kom sig paa Svendsgrunden, hvor der ud paa vinteren fiskedes godt og tildels rigt. Ligeledes tillod veiret, at man iaar tidligere end sædvanlig kunde begynde i Bleksbakken, hvor der fiskedes godt, naar man havde brugbart agn, men var dette til enkelte tider vanskeligt at opdrive. Seifisket slog ogsaa fejl iaar, saa man havde ikke dette at støtte sig til, hvad der har været tilfældet de foregaaende aar. Det væsentligste fiske har foregaaet ved Andenæs, Haugnæs og Fisknæs, men har fangsten ogsaa for disse vær været yderst mislig. Nogen fisketyngde har ikke været under land her den hele vinter, men i april maaned var paa Svendsgrunden en større fisketyngde tilstede en kort tid, og fiskedes ogsaa da godt paa liner, hvorimod man intet fik paa garn. Naar man ser hen til det kostbare brug, som bruges her for ydersiden, saa bliver de smaa lotter for de flestes vedkommende saavidt nok til at dække vedligehold, tab og underhold under fisket.

I januar havdes 8 hele og 7 delvise trækningsdage, i februar 9 hele og 10 delvise, i mars 7 hele og 9 delvise og i april 6 hele og 12 delvise trækningsdage.

I fisket har ialt deltaget 64 baade, hvoraf 7 linebaade og 57 garnbaade med en samlet besætning af 388 mand, hvoraf 28 tilhørte linebaadene og 360 tilhørte garnbaadene. Dog bemerkes, at man sidst paa vinteren sluttede med garnene og begyndte liner, hvorved baadantallet voksede lige op til 95 og kom ogsaa nye mandskaber til, saa besætningen steg til ca. 405 mand. 10 baade med en besætning af 54 mand var udenbygdsboende.

Af samtlige baadmandskaber er opfisket og tilvirket som handelsvare 185 000 torsk, 134 000 sei, 195 hl. rogn og 160 hl. lever samt 285 hl. medicintran. Af det opfiskede kvantum er hængt 72 000 torsk og 129 000 sei. Gjennemsnittspriserne har været for torsk kr. 23.00, for sei kr. 14.00, for hoveder kr. 0.80 pr. 100, for lever kr. 12.00, for rogn kr. 30.00 pr. hl., og for kveite, hvoraf er opfisket 5 000 kgr., kr. 0.30 pr. kgr.

Overtrædelse af fiskerilovgivningen har ikke fundet sted i den grad, at mulkt har været forelagt. Intet ulykkestilfælde, der bevirkede tab af menneskeliv, har fundet sted i denne vinter. Sundhedstilstanden blandt fiskerne har i vinter været meget god. 9 fastboende handelsmænd og opkøbere fra distriktet har købt fisk, som de dels har saltet, dels hængt, hvorhos 8 trandamperier har været i virksomhed.

Omsat i penge udgjør det samlede kvantum følgende

værdiudbytte:

185 000	torsk	à	kr. 23.00	pr. 100	kr. 42 550.00
134 000	sei	à	„ 14.00	„ —	„ 18 760.00
695	hl. lever	à	„ 12.00	„ hl.	„ 8 340.00
195	- rogn	à	„ 30.00	„ -	„ 5 850.00
100 000	hoveder	à	„ 8.00	„ 1 000	„ 800.00
5 000	kgr. kveite	à	„ 0.30	„ kgr.	„ 1 500.00
						kr. 77 800.00

Dertil kommer som benyttet til husbrug:

6 000	torsk	à	kr. 23.00	pr. 100	kr. 1 380.00
10	hl. rogn	à	„ 30.00	„ hl.	„ 300.00
10	- lever	à	„ 12.00	„ -	„ 120.00
225 000	hoveder	à	„ 8.00	„ 1 000	..	„ 1 800.00
						„ 3 600.00
						kr. 81 400.00

Dette beløb delt paa 64 baade giver et gjennemsnittsudbytte af kr. 1 271.88 pr. baad og delt paa 388 mand giver et gjennemsnittsudbytte af kr. 209.80 pr. mand brutto. Beløbet delt paa sidst opgivne belæg 405 mand giver kr. 201.00 pr. mand. Da de sidst ankomne mandskaber

kun har faaet en uvæsentlig del af beløbet, har jeg fundet det rigtigst at fordele det paa de mandskaber, som har drevet fiske hele vinteren.

Til vaar- og sommerfisket var ved forrige maanedes udgang ankommen ca. 150 baade med en besætning af ca. 600 mand, hvorhos der stadig kom nye baade, ligesom en hel del seifiskere var ventende, saa det viser sig, at tilstrømningen af fiskere til Andenæs tiltager med hvert aar.

Dverberg lensmandbestilling den 28de mai 1902.

Ærbødigst

O. K. Olsen,

adj.

20 baade brugte tilsammen 40 doryer.

Af fiskeværene havde:

Andenæs	168	fiskere	og	en	fangst	af	130	500	stkr.	torsk.
Haugnæs	48	—	-	-	—	-	26	700	„	—
Fiskenæs	30	—	-	-	—	-	20	000	„	—

Af den anførte samlede fangstværdi kr. 81 400.00 falder kr. 61 140.00 paa skreifisket og kr. 20 260.00 paa sei- og kveitefisket. Gjennemsnittet pr. mand alene for skreifisket var ca. kr. 158.00 og for det øvrige ca. kr. 52.00, tilsammen ca. kr. 210.00. Værdien af skreifisket maa yderligere reduceres noget, da deri ogsaa er medregnet værdien af seileveren.

2. **Øksnæs.** Af beretningen afgiven af opsynsbetjenten hidsættes:

„Efter novemberstormene i f. a. fik man her i afvigte december maaned roligere veir, men tildels med stiv kulde, indtil 6 à 7 gr. R. Endel af distriktets indvaanere samt nogle fiskere fra nabodistrikterne var i denne maaned beliggende i Rorværene her, beskæftiget med linefiske. Torskefangsten ved hver trækning var ikke af nogen større betydning, en 20 til 40 tal, enkelte gange henved 100, derimod var flere heldige ved samtidig paa linerne — ved de paa disse hist og her efter passende mellemrum anbragte større angler — at erholde en noksaa god fangst af kveite, som af opkøberne blev betalt med fra 35 op til 45 og endog 50 øre pr. kgr. Kveiten islagt i kasser og afsendt til sydbyerne. Det i december opfiskede parti torsk androg til omkring 4 000 tal, som ikke er indbefattet i nedenanførte parti. Nys før jul og mellem jul og nytaar blev nogle prøvesæt med garn foretaget, men var fangsten saagodtsom intet.

I de første dage af januar var ankommen og tilstede i de forskellige herværende rorvær 44 garnbaade, hvoraf 6 smaagarnbaade og 62

linebaade med samlet besætning tilsammen 540 mand, hvilket belæg blev senere forøget. Den 2den januar blev saavel garn som liner udsat og trukket dagen efter, men med liden fangst, garnbaadene 10—50 tal, linebaadene 20—30, enkelt baad 100 tal torsk. Fra 6te januar var veiret fordetmeste hele maaneden igjennem stormende og utrygt til hinder for fiskebedriften. De i maaneden givne hele sjøveirsdage var faa, nemlig den 3die, 6te, 18de og 27de, samt delvis den 10de, 11te, 20de, 22de, 24de, 25de og 29de. Fangsten — ved de i den første halvdel af maaneden foregaaede faa trækninger af saavel garn som liner — var hver gang overalt yderst smaat, saavel for de søndre og vestre som især for de nordre rorvær, Nyksund og Langnes. Bruget blev derhos for flere overstaaet fra 6te til 18de januar, da det gjenfandtes i sammenvaset og forsarvet tilstand. I den sidste halvdel af maaneden, navnlig fra 20de til 27de januar, viste det sig, at torskestimer var stødt under ved de vanlige sættepladser. De i denne tid anførte delvise sjøveirsdage, som af nogle fra et og andet rorvær tilluredes mellem stormbygerne, afgav saavel for garn som liner en nok saa god fangst, beklageligt at veiret hindrede de fleste i at komme ud for at rygte bruget, der da igjen blev overstaaende fra 18de til 27de januar. Ved den delvise trækning 29de januar var fangsten igjen ikke nævneværdig. — Som fiskeagn havde linebaadene ved sin ankomst forsynlighed af saltet blæksprut, først den 24de januar kom tilførsel af fersk smaasild, som betaltes med 5 kr. pr. kasse ($\frac{1}{2}$ tønne).

Det i januar opfiskede parti torsk udgjorde for værene i 1ste merkedistrikt, hvor der væsentlig var garnbaade, 12 600 tal torsk, i 2det distrikt paa garn og liner 9 700, i 3die distrikt paa garn og liner 5 200 og i 4de distrikt ligeledes paa begge slags brug tilsammen 4 000. Den hele torskefangst i maaneden udgjorde saaledes 31 500. Fisket i de søndre og vestre rorvær var da i maaneden bedre, end som i de nordre. Foruden de i maaneden omløbende storme i forbindelse med oprørt hav var ogsaa jevnlig strid nordstrøm ude ved sættepladsene hindrende for fiskebedriften.

Det den 27de og 29de udsatte garn- og linebrug blev — som følge af det urolige veir — igjen overstaaet og først trukket den 5te februar med fangst for garnbaadene gjennemsnitlig 160 tal, linebaadene omkring 40. Veiret forblev ogsaa i februar temmelig utrygt og stormende og til dels med voldsomt snefald, snetykke og strid strøm hinderlig. Dette uagtet opnaaede man dog i februar maaned 10 hele og en 6 à 7 delvise sjøveirsdage; de i disse foregaaede trækninger af saavel garn som liner afgav hver gang til over midten af maaneden en mindre fangst, enkelt gang 1 à 200, men jevnlig 30—40 tal. Til linefangst ankom ogsaa til 3die merkedistrikt i de første dage af februar en fiskeskøite med 3 doryer og til 4de distrikt fiskedamp Alken med 6 doryer, hvilke begge forblev

i fisket til sidste del af februar. Disse forsøgte fisket et par gange længst ude ved havbakken saavidt veiret tillod, men med lidet udbytte af torsk, for den sidste en stor del hysefangst. Til 4de distrikt ankom ogsaa i samme tid fiskedamp Sunderø, men som efter et par prøvesæt afreiste 15de februar til Senjen. Da fisket som anført ikke tegned sig bedre, og da det rygtedes om godt fiske i Senjen og Lofoten, afreiste i dagene 4de, 7de, 10de, 13de, 14de, 21de og 28de februar fra 3die distrikt 15 line- og smaagarnbaade med besætning 61 mand og fra 4de merkedistrikt 12 linebaade med 37 mand. Belægget i disse 2 nordre distrikter blev saaledes i februar adskillig formindsket.

I de sidste dage af februar blev fisket noget bedre, garnbaadene 100—400—250 enkeltvis op til 600. Flere linebaade havde i denne tid af mangel paa ferskt agn ikke brug i sjøen. Enkelte gange, medens det ude ved sættepladsene var saagodtsom frit for torsk, havde nogle baade, som ved veiret var hindret i udreise, til forsøg sat garn og liner udfor skjærene nær ved landet Stø, og erholdtes der 100—200 tal torsk. Det viste sig saaledes saavel derved som ved forsøg med haandsnøre, at til enkelte tider fisken stod nærmere under land.

Det i februar maaned opfiskede parti torsk udgjorde for 1ste merkedistrikt 19 600, for 2det distrikt 19 000, for 3die distrikt 22 800 og 4de distrikt 13 000 eller for maaneden for samtlige tilsammen 74 400 torsk.

I mars maaned havde man her jevnligt sjøveir. Enkelte gange som den 3die mars var fangsten for garnbaadene paa 2 og 3 nætters brug i 4de distrikt fra 400 til 700 og i de øvrige merkedistrikter 2, 3 optil 400 tal torsk, linebaadene fra 50—270 tal. Til over midten af mars forblev dog fangsten igjen i det smaa saavel for garn som liner, enkelte gange for et og andet rorvær og en og anden baad 150—200, men almindeligst 20—50 tal og endog derunder, men ved de daglige sjøveir øgedes det adskilligt paa udbyttet i sin helhed.

I de sidste dage af mars og navnlig ugen under paaske var fangsten over det hele noksaa god, men meget forskjellig ligesom før i fisket saavel for et og samme rorvær som for ethvert af de andre.

Det i mars maaned opfiskede antal torsk udgjorde for 1ste distrikt 25 000, for 2det 16 000, for 3die 48 000 og for 4de distrikt 21 000 eller for samtlige merkedistrikter 110 000.

Fisket, som i de nordre distrikter Nyksund—Langenes var i januar yderst misligt, tog fra slutten af februar og i mars maaned et bedre op-sving. — I henhold merkeprotokollerne var til fisket her fremmødt og antegnet

i 1ste merkedistrikt:

22 garnbaade med 139 mand og 3 linebaade med 10 mand,

i 2det merkedistrikt:
 14 garnbaade med 93 mand og 14 linebaade med 48 mand,
 i 3die merkedistrikt:
 8 garnbaade med 55 mand og 49 linebaade med 199 mand,
 i 4de merkedistrikt:
 4 garnbaade med 26 mand og 32 linebaade med 111 mand,
 ialt 48 garnbaade, 313 mand, 98 linebaade, 368 mand.

Af disse var 10 baade med 42 mand fra Hadsel, 11 baade med 46 mand fra Sortland, 16 baade med 69 mand fra Dverberg og 2 baade med 4 mand fra Stegen.

Det her i distriktet i opsynstiden for januar, februar og mars op-fiskede parti torsk udgjorde:

for garnbaadene 128 500 med 330 hl. lever og 208 hl. rogn
 „ linebaadene 87 700 „ 133 - — - 170 - —
 ialt 216 200 tal torsk med 463 hl. lever og 378 hl. rogn.

Fiskens vegt og leverholdighed har under fisket været meget for-skjellig. Garnfisk af vegt pr. 100 fra 280 til 350, enkelte gange endog op-til 400, gennemsnitlig antages en vegt af 300, linefisk fra 200 til 350 gennemsnitlig 230.

Med hensyn til fiskens leverholdighed, da har omkring 390 garnfisk og gennemsnitlig omkring 660 linefisk afgivet 1 hl. lever. Leverens fedme fra 35 til 45 %. Rognen var i den første del af fisket yderst smaa, saa der medgik 8 à 900 til 1 hl., senest i fisket, da den var ad-skillig løs, en 4 à 500, gennemsnitlig ansees 500 torsk at have afgivet 1 hl. rogn.

De under fisket givne priser var for torsk 8 à 9 øre pr. kgr., dog mest 9, saa den gennemsnitlige pris kan ansættes til $8\frac{2}{3}$ øre pr. kgr., leve-ren for garnfisk gennemsnitlig 13 og for linefisk 12 kr. pr. hl. rogn sælges ikke under fisket, men saltes af fiskerne i tønder og sælges først ved fiskets slutning. For tønden er nu bleven betalt 40 kr. og for en mindre del 35 og 42 kr. Den gennemsnitlige pris pr. hl. rogn maa an-sættes til kr. 35.00.

Efter disse angivne priser andrager udbyttet af fisket kapitaliseret til for 128 500 garnfisk pr. 100 à 300 kgr. = 385 500 kgr. à $8\frac{2}{3}$ øre
 pr. kgr. kr. 33 410.00
 330 hl. lever à 13 kr. pr. hl. „ 4 290.00
 208 - rogn à 35 „ - - „ 7 280.00
 kr. 44 980.00
 Transport kr. 44 980.00

	Transport kr. 44 980.00
Paa garnbaadene blev i den første del af januar opfisket en 1 200 sei til en pris i rund tilstand af 10 øre pr. stk.....	„ 120 00
	kr. 45 100.00
som fordelt paa 313 garnmænd afgiver pr. garnmand brutto 144 kr.	
87 700 linefisk pr. 100 230 kgr. = 201 710 kgr. à 8 ² / ₃ øre pr. kgr.	kr. 17 482.00
133 hl. lever à 12 kr. pr. hl.....	„ 1 596.00
170 - rogn à 35 „ - -	„ 5 950.00
	kr. 25 028.00

Paa flere af linebaadene blev samtidig paa torskelinerne ved de paa samme anbragte større angler opfisket i det hele 63 300 kgr. kveite til gennemsnitlig pris à 40 øre pr. kgr..... „ 25 320.00

Derhos blev paa torskelinerne opfisket af smaal fisk brosmer og hyse, hvoraf en stor del blev anvendt til kveiteagn, og til handelsvarer var iset og afsendt til sydbyerne 2 000
samt hjeldhængt..... 2 000 = 4 000 à 6 øre „ 240.00
paa linebaadene kr. 50 580.00

som fordelt paa 368 linemænd afgiver pr. linemand kr. 137.00.

Det maa imidlertid bemærkes, at dette er temmelig misvisende; ti fra 3die og 4de merkedistrikter afreiste som anført i februar maaned flere linebaade nemlig fra 3die distrikt 15 linebaade med 61 mand og fra 4de distrikt i februar maaned 11 linebaade med 37 mand og den 3die mars 6 med 12 mand, endel af disse endog kun efter nogle faa dages tilstedeværelse i rorværet. Om disse havde faaet nogen eller ingen fangst er intet opført i vedkommende opsynsprotokoller.

Udbyttet for de linebaade, der hele tiden forblev i fisket, var adskillig bedre, men forøvrigt yderst forskjellig. De linebaade, som var heldig i kveitefangsten, havde tildels en 2 à 300 kroners lot, enkelte op til 400 og endog noget derover, andre derimod en bruttolot af omkring 150.

Af det anførte torskeparti er 129 000 hjeldhængt til rundfisk og 87 200 saltet til klipfisk. Af leveren er af 340 hl. lever tilvirket 141 hl. medicintran og 124 hl. lever afsat til raatran.

Noget større brugstab under dette fiske skede heldigvis ikke. Kun 1 otringsbaad ved Sørsand sledes under stormen fra fortøiningerne og knustes op mod landet.

Ved at garnbruget gjentagende gange blev længe overstaaet i sjøen,

blev meget beskadiget og forringet, hvilket for garnbaadene kan anslaaes til mingst en 5 000 kroner.

Af linebaadenes bruttolot bliver at fradrage for indkjøb af agn, som for hver linebaad kan ansættes til 40 kroner. Derhos blev tabt omkring en 20 000 liner til en værdi af 600 kroner. Noget købefartøi var iaar ikke tilstede. Af landkjøbere var nogle fremmede, forøvrigt distriktets handelsmænd.

I de søndre og vestre rorvær blev den bekomne fisk for det meste hjeldhængt for fiskernes egen regning.

Som følge af det urolige og stormende veir i januar var flere fremmede fiskere, som var bestemt hertil, afskaaret fra at komme. Uden tvil vilde torskefisket her have stillet sig gunstigere, havde veiret ikke været saa hinderligt. Sundhedsforholdet under dette fiske har været særdeles god og ligeledes idetheletaget orden og ædruelighed.

I de første uger af januar ankom hertil til alles glæde 2 rednings-skøiter, den ene ved Sunderø og den anden ved Stø og forblev den ene til januar maanedes udgang og den anden til 15de februar. Et alment ønske er, om ikke deres ophold herude under vinterfiskerierne maatte blive noget forlænget om ikke til mars maanedes udgang saa dog iallefald til udgangen af februar.

Da belægget af baade og fiskere i rorværerne her var betydelig indsvundet ved de fleres afreise, saavel tidligere som foran paaskehelgen, ansaaes noget andragende om opsynets forlængelse efter paaske mindre paakrævet, hvorfor henstilledes opsynstjenestens afslutning ved mars maanedes udgang.

Oversigtstabel.

Merkedistrikter og baade	Baade		Udbytte af			Antal baade og mandskaber
	antal	besæt- ning	antal torsk	hl. lever	hl. rogn	
1ste distrikt.						Af Øksnæs:
Garnbaade	22	139	56 000	140	81	39 garnb. med 253 mand
Linebaade.....	3	10	1 200	2	2	64 lineb. „ 246 „
	25	149	57 200	142	83	103 baade med 499 mand
2det distrikt.						Af Hadsel:
Garnbaade	14	93	33 500	95	52	2 garnb. med 14 mand
Linebaade.....	14	48	11 000	20	18	8 lineb. „ 28 „
	28	141	44 500	115	70	10 baade med 42 mand
3die distrikt.						Af Sortland:
Garnbaade	8	55	24 000	60	50	3 garnb. med 17 mand
Linebaade.....	49	199	52 000	74	110	11 lineb. „ 46 „
	57	254	76 000	134	160	14 baade med 63 mand

Merkedistrikter og baade	Baade		Udbytte af			Antal baade og mandskaber
	antal	besæt- ning	antal torsk	hl. lever	hl. rogn	
4de distrikt.						Af Dverberg:
Garnbaade	4	26	15 000	36	25	4 garnb. med 29 mand
Linebaade.....	32	112	23 500	37	40	13 lineb. „ 44 „
	36	138	38 500	73	65	17 baade med 73 mand
Tilsammen	146	682	216 200	464	378	

Af torskepartiet er saltet 87 200 og hjeldhængt 129 000, af leverpartiet er af 340 hl. tilvirket 141 hl. medicintran og resten 124 hl. lever til raatran.

Gjennemsnittspriserne for garn- og linefisk $8\frac{2}{3}$ øre pr. kgr.
do. for garnlever 13 øre pr. liter eller 13 kr. pr. hl.
do. for linelever 12 kr. pr. hl.
do. for rogn 35 kr. pr. hl.

100 sløiet torsk, garnfisk, gennemsnitlig vegt 300 kgr.

100 „ linefisk, — do. givet en vegt af 230 kgr.

Af leverholdighed har gennemsnitlig 390 garnfisk og 660 linefisk afgivet 1 hl. lever.

Partiet kapitaliseret efter de anførte priser afgiver for 128 500 garnfisk til vegt 385 500 kgr. à $8\frac{2}{3}$ øre pr. kgr..... kr. 33 410.00
330 hl. lever à 13 kr..... „ 4 290.00
208 - rogn à 35 „ „ 7 280.00

som fordelt paa 48 garnbaade afgiver pr. baad 937 kr. . . kr. 44 980.00
eller pr. garnmand brutto 144 kroner.

87 700 linefisk af vegt 201 710 à $8\frac{2}{3}$ øre pr. kgr.

kr. 17 482.00

133 hl. lever à 12 kr..... „ 1 596.00

170 - rogn à 35 „ „ 5 950.00

„ 25 028.00

kr. 70 008.00

som fordelt paa 98 linebaade afgiver pr. baad kr. 255.00.

Paa linebaadene er samtidig paa torskelineerne paa de paa samme anbragte større angler bekommet 63 300 kgr. kveite, som efter gennemsnittspris 40 øre pr. kgr. udgør en kapital af..... kr. 25 320.00

Videre paa linerne endel smaa fisk som hyse

og brosme, hvoraf til handelsvare 4 000

à 6 øre..... „ 240.00

transport kr. 25 560.00 kr. 70 008.00

	transport kr. 25 560.00	kr. 70 008.00
Paa garnbaadene i januar erholdtes samtidig		
1 200 sei à 10 øre	„ 120.00	„ 25 680.00
		<u>Ialt kr. 95 688.00</u>

Øksnes fiskeriopsyn, $\frac{31\text{te mars}}{20\text{de april}}$ 1902.

L. M. Herness.

Efter at opsynet var hævet 31te mars foregik et ganske godt efterfiske, der gav et udbytte af 96 200 stkr. fisk, 266 hl. lever og 22 hl. rogn, hvis samlede værdi er anslaaet til kr. 21 086.00.

Distriktets samlede udbytte af skrei bliver altsaa:

312 400 stkr. skrei à kr. 21.00 pr. 100 fisk	kr. 65 604.00
730 hl. lever à „ 13.00 „ hl.	„ 9 490.00
400 - rogn à „ 40.00 „ -	„ 16 000.00
	<u>Sum kr. 91 094.00</u>

Af fiskepartiet blev 94 200 stkr. saltet til klipfisk, 1 200 stkr. saltet i tønder eller kasser og 217 000 stkr. hængt til rundfisk. — 546 hl. lever dampedes til 210 hl. medicintran.

3. **Bø.** Herfra dreves fisket af 1 780 fiskere paa tilsammen 510 baade. 490 mand paa 80 baade drev garnbrug væsentligst under det egentlige vinterfiske og 1 290 mand paa 430 baade drev linebrug mest under vaarfisket.

Fangsten udgjorde 650 000 stkr. skrei med 910 hl. lever og 430 hl. rogn. Solgte fiskehoveder er opgivet til 100 000. Af fiskepartiet blev 10 000 saltet til klipfisk, 3 000 saltet i kasser eller tønder (persefisk m. v.), 589 000 stkr. hængt til rundfisk og 30 000 stkr. hængt til rodskjær samt endelig opgives 18 000 stkr. at være forbrugt af fiskerne selv. 440 hl. lever blev anvendt til 205 hl. dampmedicintran.

Den samlede værdi af fisket er opgivet til kr. 169 060.00 efter en gennemsnitspris af kr. 22.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 11.00 pr. hl. lever, kr. 35.00 pr. hl. rogn og kr. 1.00 pr. 100 stkr. fiskehoveder. Gennemsnitslotten var ca. kr. 95.00. — Ingen kjøbefartøier.

De største fiskevær var:

Lilleø	med 700 fiskere og en fangst af 125 000 stkr. skrei.
Skjeringstad	„ 155 — - - — - 48 000 „ —
Nakling	„ 163 — - - — - 61 000 „ —
Hovden	„ 205 — - - — - 90 000 „ —
Nykevaag	„ 170 — - - — - 76 000 „ —

4. **Sortland.** I dette herred dreves fisket som hjemmefiske. Udbyttet var:

27 150 stkr. skrei à kr. 17.00 pr. 100	kr. 4 615.00
23 hl. lever à kr. 10.00 pr. hl. „	230.00
9 hl. rogn à kr. 35.00 pr. hl. „	315.00
	<hr/>
	Tils. kr. 5 160.00

De deltagende baade og fiskeres antal kan ikke opgives. Om fangstens anvendelse foreligger heller ingen opgave.

5. **Gimsø.** Lensmanden indberetter:

Som vanligt begyndte baadene at indfinde sig ved værene lidt før og omkring nytaarsdagen; de første redskaber sattes i sjøen den 2den januar. Fisket vedvarede til den 10de mai, da de fleste baade tiltraadte hjemreisen.

I fisket deltog ialt 34 baade med 186 mands besætning. Af baadlagene var 24 baade med 128 mand hjemmehørende i Gimsø, 8 med 24 mand i Hadsel og 2 med 16 mand i Valberg, 5 baade med 38 mand havde storgarn, 1 med 5 mand smaagarn og 28 med 143 mand liner, af de sidste var et par ogsaa rustede med smaagarn.

Fisket faldt til udgangen af mars meget smaat, fra denne tid og til 10de mai bedredes det; fra fiskets begyndelse og til udgangen af mars opfiskedes ialt blot 35 000, efter denne tid 50 000. Under fisket indtraf intet usedvanligt uveir, ligesom intet redskabstab er opgivet.

Det samlede opfiskede kvantum udgjør 85 000 stkr. skrei, hvoraf saltet 23 000 og hængt 62 000, 45 hl. rogn, 36 hl. lever og 15 hl. medicintran.

Priserne var den hele tid gennemgaaende høie; fra kr. 20—30.00, gennemsnitlig kr. 21.00 pr. 100 sløiet torsk, kr. 12—14.00, gennemsnitlig kr. 13.00 pr. hl. lever, kr. 15.00 pr. hl. rogn.

Sundhedstilstanden var god, fiskernes forhold og orden udmerket. Ingen bøder for overtrædelse af fiskerilovgivningen er forelagt. Intet kjøbefartøi var tilstede, intet tab af menneskeliv indtraf.

Opgave over fiskernes antal og udbytte:

Fiskeværerne	Antal baade	Antal mand	Udbytte		
			Fisk	Lever	Rogn
Vikerø	5	28	5 000	10	2
Hovsund	11	65	45 000	50	28
Laukvik	18	93	35 000	35	15
	34	186	85 000	95	45

Gimsø lensmandsbestilling den 2den juni 1902.

Edv. Roll.

Fiskets værdiudbytte er beregnet til kr. 20 185.00, der giver en gennemsnitslot af ca. kr. 108.00 pr. mand.

6. **Borge.** Fisket dreves af 446 mand fordelt paa 75 baade, hvoraf 30 baade brugte garn alene, medens de øvrige 45 ud paa vinteren ved siden af garn anskaffede linebrug. Fangsten var 247 000 stkr. torsk, der gav 450 hl. lever og 240 hl. rogn. Den samlede værdi af skreifisket var kr. 66 790.00 efter en gennemsnitspris af kr. 22.00 pr. 100 stkr. fisk, kr. 17.00 pr. hl. lever og kr. 20.00 pr. hl. rogn.

Af fiskepartiet saltedes 20 000 stkr. til klipfisk, 225 000 hængtes til rundfisk og 2 000 stkr. blev forbrugt af fiskerne selv. 262 hl. lever blev anvendt til 122 hl. dampmedicintran.

De største fiskevær var:

Kvalnæs.....	88 fiskere,	fangst 65 400 stkr. torsk
Høinæs	42 —	— 26 200 —
Sandø	58 —	— 41 000 —
Borgevær med Kalvær	96 —	— 24 800 —
Eggum.....	162 —	— 64 000 —

Om fisket berettes:

Der var lidt fiske hele vinteren fra begyndelsen af januar til midten af mai, gennemgaaende smaat, bedst i slutten af januar maaned samt i slutningen af april og begyndelsen af mai for baade, der da søgte „havgrunden“.

Foruden foran omhandlede skreifiske foregik i forbindelse med dette fangst af endel storsei. Det samlede kvantum af denne udgjorde 40 000

stkr., der alt blev flekket og hængt. Prisen paa sløiet sei var gennemsnitlig kr. 17.50 pr. 100 stkr. Kvantummet af seilever udgjorde ca. 100 hl., og prisen paa den var kr. 10.00 pr. hl. Af sei rogn blev saltet ca. 20 hl., der opnaaede en pris, svarende omtrent til kr. 10.00 pr. hl. for løs fersk rogn.

Den samlede værdi af storseifisket kan saaledes sættes til kr. 8 280.00.

Gjennemsnittslotten var ca. kr. 150.00 pr. mand, eller hvis seifisket medregnes ca. kr. 178.00.

7. **Buksnæs.** Vinteren og vaaren 1902 foregik endel torskefiske ved Hæsholmene paa Lofotens ytterside. I fisket deltog 24 linebaade med 150 mand.

Udbyttet blev:

75 000 stkr. skrei à kr. 25.00 pr. 100 stkr.	kr. 18 750.00
75 hl. lever à kr. 20.00 pr. hl.....	„ 1 500.00
40 000 stkr. solgte fiskehoveder à kr. 0.40 pr. 100 stkr... ..	„ 160.00
	Tils. kr. 20 410.00

74 000 stkr. skrei blev hængt til rundfisk og resten 1 000 stkr. forbrugtes af fiskerne selv. Gjennemsnittslotten er beregnet til kr. 136.00 pr. mand.

8. **Flakstad.** Efter lofotfiskets afslutning foregik her ogsaa i 1902 et lidet efterfiske med et udbytte af:

17 000 stkr. skrei à kr. 24.50 pr. 100 stkr.	kr. 4 165.00
19 hl. lever à kr. 20.00 pr. hl.....	„ 380.00
17 000 stkr. hoveder à kr. 0.60 pr. 100 stkr.....	„ 102.00
	Tils. kr. 4 647.00

der fordelt paa de deltagende 300 mand giver ca. kr. 15.00 pr. mand som en tillægslot til deres vinterfortjeneste under lofotfisket. Baadenes antal var 80, der alle drev linebrug.

Af fiskepartiet blev 16 000 stkr. hængt til rundfisk og 1 000 stkr. til rodskjær. Al lever dampedes til medicintran.

De fiskere og baade, der deltog i dette fiske, deltog ogsaa i fisket tidligere, og er saaledes medtagne i opsynets opgaver.

9. **Værø og Røst.** Lensmanden indberetter:

A. Røstfisket.

Første forsøg blev her gjort med smaagarn, der efter at være udsat den 3die blev trukket 6te januar med en fangst af 16 fisk (skrei og sei). Paa grund af uveir blev da redskaber ei trukket før den 18de s. m., da man paa 4 nætters storgarn kun fik 6 skrei og den 20de paa 2 nætters garn optil 100.

Bedriften blev fremdeles hindret af uveir, saa at der nu ikke blev trukket redskaber før den 28de januar, da 1—4 nætters garn blev trukket med udbytte 30—500—60, smaagarn 200—300 og liner fra 20—260.

En større del af den fremmede almue var ved denne tid fremkommen til Røst, men nordlig og vestlig storm hindrede fisket.

De første dage af februar ankom de sidste fremmede fiskere undtagen nogle faa, som først kom til stedet i den sidste halvdel af maaneden, og viste det samlede baadantal sig nu at være:

75 garnbaade, 5 smaagarnbaade og 11 linebaade. 4 kjøbefartøier var da ogsaa ankomne og 5 trandamperier traadt i virksomhed.

Fisket fortsattes i februar, dog ofte afbrudt af stormende veir i maanedens første halvdel, men viste det ringe udbytte paa samtlige slags redskaber, at nogen større fisketyngde endnu ikke var tilstede.

I mars maaned var der godt veir, men vedblev fisket at være daarligt, hvorfor en del baade reiste til Østlofoten, hvor der en tid foregik et godt garnfiske.

I sidste halvdel af mars, da garnfisket stadig tog af, medens linefisket var upaaklageligt, sluttede en del af fiskerne med garn og anskaffede liner, ligesom en stor del samtidig drev begge brug, idet mandskabet fordeltes.

Jo længere det led udi april maaned jo mindre regningsvarende blev garnfisket, hvorfor garnene blev taget paa land og liner udelukkende benyttede i den sidste halvdel af maaneden.

Det bedste fiske foregik med liner i tiden 4de—30te april, i hvilket tidsrum udbyttet var ca. 800 000.

Fisket var ogsaa i denne tid begunstiget af særligt godt veir.

Naar undtages januar og første halvdel af februar maa veirforholdene under fisket betragtes som enestaaende gunstige.

Følgelig var der ogsaa flere sjøveirsdage og mindre redskabstab end vanligt.

Omkring 20de april sluttede endel garnbaade fisket og reiste hjem, men samtidig var der en stor tilstrømning af linefiskere, saa baadantallet stadig øgedes i april maaned.

Det høieste baadantal var tilstede i ugen 18de—24de april, nemlig 266 baade med tilsammen 933 mand. Af kjøbefartøier var tilstede 10.

Den 22de mars ankom paa forsøgsfiske s/s „Alken“ med 6 doryer. Saavel denne som en del kuttere med 1 og 2 doryer havde i april rig fangst paa liner.

Den 19de februar forulykkedes 1 linebaad for Røst under opseiling tillands i storm og snetykke og omkom herunder baadens besætning ialt 4 mand.

Den 19de april opstod, efterat fiskerflaaden var kommet udpaa salte-

pladsen og begyndt trækning af redskaber, en orkanagtig aflandsstorm, hvorunder dog for Røst intet menneskeliv gik tabt.

Det for Røst opfiskede parti skrei udgjorde til udgangen af april 1 069 000, senere indtil 10de ds. er yderligere opfisket 200 000 skrei, saaledes at det samlede parti for Røst udgjør 1 269 000 skrei, hvoraf er hængt 959 000. Leverpartiet udgjør 386 hektoliter, dampmedicintran 404 og rogn 480 hektoliter.

Gjennemsnittspriserne for sløiet fisk var kr. 23.00 pr. hundrede, for lever kr. 15.00 pr. hektoliter, for rogn kr. 47.00 pr. tønne og for hoder kr. 0.90 pr. hundrede.

Værdien af Røstfisket er beregnet til kr. 348 176.00, hvorefter bruttolotterne ansættes til kr. 380.00 pr. mand for linefiskerne og kr. 300.00 for garnfiskerne.

B. Værøfisket.

Efterat nogle faa baade havde sat liner 20de januar, uden at trækning med fangst senere var mulig grundet stormende veir, blev der den 28de s. m. trukket natstaaende liner af 2 baade med fangst 25 og 57 skrei. Den 4de februar blev der saa trukket liner, som havde staaet i sjøen 8 dage, med fangst op til 40 skrei. Ligesom i januar var bedriften ogsaa i første halvdel af februar meget hindret af veirforholdene og de trækninger, der i denne tid blev gjort med garn og liner, vidnede om, at nogen fisketyngde endnu ikke var tilstede.

Fra medio februar, ved hvilken tid størsteparten af de fremmede fiskere var ankommet, bedredes veirforholdene, saa der jevnlige var sjøveir, men udbyttet vedblev at være noksaa tarveligt navnlig for garn, indtil sidste halvdel af mars, fra hvilken tid man udover til april maanedes udgang fiskede godt, dog bedst paa liner.

De faa garnbaade, som var tilstede, sluttede i sidste halvdel af april for at begynde med liner, hvormed ogsaa de gjorde den største fangst.

Det bedste fiske foregik paa Værø i april maaned. Til den 30te april var der for Værø opfisket 705 000 skrei og er der senere i tiden til 10de ds. opfisket yderligere 80 000, hvorefter det samlede parti udgjør 785 000 skrei, hvoraf 50 000 hængt.

Leverpartiet udgjør 186 hektoliter, rognpartiet 440 og dampmedicintranpartiet 292 hektoliter.

Gjennemsnittsprisen for sløiet fisk var kr. 26.00 pr. hundrede, for lever kr. 18.00 pr. hektoliter, for rogn kr. 45.00 pr. tønne og for hoder kr. 0.75 pr. hundrede.

Værdien af Værøfisket er beregnet til kr. 233 596.00, hvorefter bruttolotterne pr. mand ansættes til kr. 310.00 for linefiskerne og kr. 300.00 for garnfiskerne.

Ligesom Røstfisket, maa saaledes ogsaa udbyttet af Værøfisket betegnes som et godt middelsaar. Ogsaa for Værø indtraf under fisket tab af menneskeliv, idet 2 baade stormdagen den 19de april kuldseilede udfor Mostad og omkom herunder 7 mand.

Deltagelsen i Værøfisket var iaar noget større end vanligt; det faste belæg omfattede 166 baade, hvoraf 8 garnbaade, men udi april øgedes baadantallet til 175, hvoraf 10 garnbaade, med en besætning af 768 mand. Derhos var 2 kjøbefartøier tilstede. Under fisket var der i virksomhed 5 trandamperier.

Som gjældende det samlede distrikt noteres, at skreien iaar ikke var saa fed som de nærmest foregaaende aar. Leverholdigheden var for garnfisk fra 350—1 100 og for linefisk 500—1 600. Rognpartiet afsluttedes medio april. Vegten paa sløiet skrei varierede pr. hundrede stkr. fra 200—250.

Som foran bemærket varede skreifisket iaar ogsaa udover april maaned, noget som ikke har hændt siden 1882. Saavel for Værø som Røst fiskes fremdeles veritabel skrei paa liner -- i denne uge optil 300 pr. baad i en trækning.

Af særlig interesse var det at bemærke, at den skrei, der fangedes i slutten af april og udover denne maaned, i henseende til kvalitet stod over den, der fangedes i første halvdel af april maaned.

I tiden fra fiskets begyndelse til 14de mars lededes opsynet af undertegnede med bistand af min autoriserede betjent Michalsen samt vedkommende Røst tillige af kirkesanger Rekstad.

Overensstemmende med amtets bestemmelse traadte forsterket opsyn i virksomhed den 15de mars og varede til udgangen af april. Dette opsyn lededes af undertegnede som overopsynsbetjent med bistand af kommandersergeant Storetræ som underbetjent paa Røst.

Opsynsbetjentene havde station henholdsvis i Røstnesvaagen paa Værø og Glen paa Røst og havde til sin tjeneste resp. 2 og 1 rorskarl.

Som ekstraordinær dommer var sorenskriveren i Lofoten beskikket.

Under hele fisket herskede der den bedste orden blandt fiskerne.

Redningsskøiten „Bergen“ var stationeret paa Værø fra 5te februar til 12te april.

Af det ordinære opsyn blev der ikke forelagt bøder for nogen lov-overtrædelse, hvorimod der af det ekstraordinære opsyn dikteredes 2 bøder for overtrædelse af fiskeriloven af 3die august 1897 dens §§ 10 a og 14. Af disse forelæg er det ene vedtaget, medens det andet, som uvedtaget, er oversendt fogden i Lofoten til behandling.

For overtrædelse af handelsloven blev for fogden anmeldt 4 personer, hvoraf de 2 har vedtaget de af fogden dikterede bøder à kr. 40.00,

medens underretning savnes om hvilken forføining der er truffet i hen-
seende til de 2 øvrige anmeldelser.

Sundhedstilstanden var under hele fisket gjennemgaaende god. Nogen
epidemisk sygdom var der ikke. Som fiskerilæge fungerede kommunelæge
Henrik Daae.

Den geistlige betjening udførtes som vanligt af Værø sogneprest og
forskjellige emissærer, hvilke vekselvis holdt opbyggelse paa Værø og Røst.

Ved det ekstraordinære opsyns ophør laa tilbage i distriktet 313
fiskerbaade og skøiter, de fleste bestemte for at drive bankfiske uden-
for Røst. — — — — —

Værø den 13de mai 1902.

Rønning.

For hele distriktet var deltagelsen i fisket:

Redskaber	Baade		Skøiter		Dampskib		Tils. mand
	Antal	Mand	Antal	Mand	Antal	Mand	
Alene garn	109	654	—	—	—	—	654
— line	170	758	5	26	1	22	806
Garn og andre redskaber.	131	263	—	—	—	—	263
Ialt	410	1 675	5	26	1	22	1 723

Dampskibet og skøiterne havde tilsammen 14 doryer.

Fangsten udgjorde 2 054 000 stkr. torsk, deraf var fisket med garn
545 000 stkr. og med liner 1 508 000 stkr.

Værdien er beregnet til:

2 054 000 stkr. fisk à kr. 24.00 pr. 100 sløiet	kr. 492 960.00
2 474 hl. lever à kr. 18.00 pr. hl.	„ 44 532.00
920 hl. rogn à kr. 45.00 pr. hl.	„ 41 400.00
2 054 000 stkr. solgte hoveder à kr. 0.80 pr. 100	„ 16 432.00
Tils.	kr. 595 324.00

der fordelt paa 1 723 mand giver en gennemsnitslot af ca. kr. 345.00
pr. mand.

I distriktet var tilstede 12 kjøbefartøier med 54 mands besætning
og drægtighed tilsammen 455 tons.

10. **Steigen.** Herfra dreves hjemmefiske af 29 mand fordelt paa 11 smaabaade, hvoraf 6 havde garn og 5 liner. Der blev opfisket 8 000 stkr. fisk à kr. 26.00 pr. 100..... kr. 2 080.00
 18 hl. lever à kr. 15.00 pr. hl. „ 270.00
 Tilsammen kr. 2 350.00

Gjennemsnittsudbyttet pr. mand er beregnet til ca. kr. 81.00. Af fiskepartiet blev 7 000 stkr. saltet til klipfisk og ca. 1 000 hængt til rundfisk.

11. **Gildeskaal.** 46 mand paa 16 baade, hvoraf 3 garnbaade og 13 linebaade, fiskede i mars maaned 5 000 stkr. skrei, der iberegnet værdien af den indvundne lever 10 hl. og rogn 6 hl. samt fiskehovederne udbragtes til en værdi af kr. 1 570.00. Gjennemsnittspriserne var: sløiet fisk kr. 22.00 pr. 100 stkr., leveren kr. 15.00 pr. hl., rognen kr. 45.00 pr. hl. og hovederne kr. 1.00 pr. 100 stkr. Fiskepartiet saltedes til klipfisk.

34 mand fiskede 4 000 skrei fra Fleinvær,
 12 „ — 1 000 „ - Fugløvær.

12. **Melø.** 20 smaa garnbaade, hvoraf de 5 ogsaa havde andre redskaber, med tilsammen 40 mand fiskede:

15 000 stkr. skrei à kr. 20.00 pr. 100 stkr. kr. 3 000.00
 20 hl. lever à kr. 14.00 pr. hl..... „ 280.00
 30 - rogn à „ 25.00 - - „ 750.00
 15 000 stkr. hoveder à kr. 1.00 pr. 100 stkr..... „ 150.00
 Tils. kr. 4 180.00,

der giver et gjennemsnittsudbytte af ca. kr. 105.00 pr. mand. — Af fiskepartiet blev 6 000 stkr. saltet til klipfisk og 9 000 stkr. hængt til rundfisk. Fisket foregik mest fra Reipaaen; hvor 30 mand i mars og april maaneder fangede 13 000 skrei.

13. **Rødø.** Her fiskede 190 mand paa 41 baade, hvoraf 32 garnbaade og 9 linebaade. Fangsten var:

93 000 stkr. skrei à kr. 26.00 pr. 100 stkr. kr. 24 180.00
 215 hl. lever à „ 13.50 „ hl..... „ 2 902.00
 160 - rogn à „ 30.00 „ - „ 4 800.00
 9 000 solgte fiskehoveder à kr. 0.40 pr. 100 stkr. „ 360.00
 Tils. kr. 32 242.00

Gjennemsnittsloften var ca. kr. 171.00. — Af fiskepartiet blev 30 000 stkr. saltet til klipfisk og 63 000 hængt til rundfisk. 130 hl. af leverpartiet dampedes til medicintran. I Myken var fremmødt 1 kjøbefartøi.

Fisket foregik i tiden fra $24/1$ — $22/3$ fra følgende 2 vær:

Myken	111 mand	og fangst	60 000 stkr.	skrei
Valvær	79	„ - —	33 000	„ „

14. **Trænen.** 1 750 mand fordelt paa 590 baade drev fisket. Redskaberne var saavel garn, line som dybsagn. Kvantum og værdi opgives saaledes:

900 000 stkr. skrei	à kr. 23.50 pr. 100 stkr.	kr. 211 500.00
1 030 hl. lever	à „ 14.00 - hl.	„ 14 420.00
460 - rogn	à „ 30.00 - -	„ 13 800.00
Fiskehoveder (alt solgt)	à kr. 1.00 pr. 100 stkr.	„ 9 000.00

Tils. kr. 248 720.00,

hvorefter gennemsnitslotten beregnes til ca. kr. 142.00 pr. mand. — Der var fremmødt 7 kjøbefartøier i distriktet. Af fiskepartiet saltedes 100 000 stkr. til klipfisk.

780 000 stkr. hængtes til rundfisk og 20 000 stkr. forbrugtes af fiskerne selv. 210 hl. af leverpartiet dampedes til 70 hl. medicintran.

Fisket faldt hovedsagelig fra midten af januar til udgangen af april.

Fiskeværene er Selvær, hvor fisket mest dreves som vinterfiske med garn til ud i mars og Husø, Sande og Sydholmen, hvor fisket dreves udelukkende som vaarfiske og med liner.

15. **Dønnæs.** Fisket foregik i Aasvær og dreves af 88 mand paa 22 baade, 12 garnbaade og 10 linebaade.

Udbyttet var:

56 000 stkr. skrei	à kr. 23.00 pr. 100 stkr.	kr. 12 880.00
92 hl. lever	à „ 12.00 - hl.	„ 1 104.00
59 - rogn	à „ 30.00 - -	„ 1 770.00
55 000 solgte fiskehoveder	à kr. 0.75 pr. 100 stkr.	„ 412.00

Tils. kr. 16 166.00

Gennemsnitslotten pr. mand beregnes til ca. kr. 184.00. — 54 000 stkr. torsk hængtes til rundfisk, medens kun 1 000 stkr. saltedes til klipfisk og resten 1 000 stkr. forbrugtes af fiskerne selv eller blev hjemsendt til husbrug.

16. **Herø.** 185 mand fordelt paa 25 garnbaade og 11 linebaade drev fisket. Udbyttet var:

170 000 stkr. skrei	à kr. 24.00 pr. 100 stkr.	kr. 40 800.00
142 hl. lever	à „ 13.00 - hl.	„ 1 846.00
232 - rogn	à „ 31.90 - -	„ 7 400.00

Tils. kr. 50 046.00

Gennemsnitslotten var ca. kr. 270.00 pr. mand.

Af fiskepartiet saltedes 33 000 stkr., dels til klipfisk og dels i tøn-
der eller kasser til persefisk etc., medens det øvrige parti, 137 000 stkr.,
hængtes til rundfisk og rodskjær. — 3 købefartøier var fremmødt i di-
striktet. Fisket dreves fra Indreholmen, Sandsundvær, Skib-
baadsvær, Gaasvær og Lyngvær. Om fiskernes fordeling paa disse
vær har man ingen opgave for 1902.

17. **Vega.** 60 mand paa 10 baade fiskede i værene Bremstenen
og Skjærvær fra medio februar til medio mars.

50 700 stkr. skrei à kr. 30.00 pr. 100 stkr.	kr. 15 210.00
99 hl. lever à kr. 16.00 pr. hl.	„ 1 584.00
62 - rogn à „ 50.00 - -	„ 3 100.00
10 000 solgte fiskehoveder à kr. 0.50 pr. 100	„ 50.00

Tils. kr. 19 944.00,

der giver en gennemsnitslot af kr. 332.00 pr. mand. — Af fiskepartiet
blev 7 000 stkr. saltet til klipfisk og 43 700 stkr. hængt til rundfisk.

Herrederne	Antal fiskere	Antal baade	Udbytte		Omtrentlig gjennemsnits- lot i kr.	Antal købe- fartøier	Anmerkning
			i stk. torsk	i penge kr.			
Dverberg	388	64	191 000	61 140	158	—	Desuden sei, kveite m. v. for kr. 20 260.00, der forøger mandslotten med kr. 52.00, saa den ialt bliver kr. 210.00.
Bø	1 780	510	650 000	169 060	95	—	Desuden kveite, sei, hyse m. v. for kr. 25 680.00, der forøger mandslotten med ca. kr. 36.00, saa den ialt bliver ca. kr. 166.00.
Øksnæs	702	¹⁾ 148	312 400	91 094	130	—	
Sertland	²⁾ 50	²⁾ 20	27 150	5 162	²⁾ 103	—	Desuden 40 000 stkr. sei til værdi kr. 8 200.00, hvorved mandslotten forøges til ca. 178 kr.
Gimsø	186	34	85 000	20 185	108	—	
Borge	446	75	247 000	66 790	150	—	
Buksnæs	150	24	75 000	20 410	136	—	
Flakstad	300	80	17 000	4 647	15	—	
Røst og Værø ..	1 723	³⁾ 416	2 054 000	595 324	345	12	
Steigen	29	11	8 000	2 350	81	—	
Gildeskaal.....	46	16	5 000	1 570	34	—	
Melø	40	20	15 000	4 180	105	—	
Rødø	190	41	93 000	32 242	171	1	
Trænen	1 750	590	900 000	248 720	142	7	
Dønnæs	88	22	56 000	16 166	184	—	
Herø	185	36	170 000	50 046	270	3	
Vega	60	10	50 700	19 944	332	—	
I 1902 ialt	8 113	2 117	4 956 250	1 409 030		23	
- 1901 "	7 673	1 793	3 548 912	1 156 532		29	
- 1900 "	8 532	1 955	3 258 200	1 284 032		53	
- 1899 "	7 415	1 496	2 895 500	871 188		49	
- 1898 "	8 967	1 890	2 391 100	561 540			
- 1897 "	10 336		5 919 500	1 325 331			
- 1896 "	10 165		6 670 900	1 999 804			
- 1895 "	9 315		8 652 700	1 584 178			
- 1894 "	10 878		8 744 800	1 887 507			
- 1893 "	9 929		10 004 400	2 113 009			
- 1892 "	10 214		9 384 500	2 512 403			

Af fiskepartiet 4 956 250 stkr. blev:

saltet til klipfisk	804 200 stkr.
hængt - rundfisk	4 063 850 "
" - rodskjær	31 000 "
saltet i kasser etc.	12 200 "
forbrugt af fiskerne selv	45 000 "

Tils. 4 956 250 stkr.

¹⁾ Deraf 1 dæksfartøi og 1 dampskib med tilsammen 9 doryer og 20 mand.

²⁾ Opgave mangler, derfor sat skjønsmæssig af udg.

³⁾ Deraf 5 skøiter og 1 dampskib med tilsammen 48 mand og 14 doryer.

Beretning

om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1902.

(Væsentlig efter lensmændenes opgaver.)

1. **Vikten.** Her deltog 2 091 mand paa 530 baade og 3 skjøiter, der var udrustet saaledes:

238 baade.....	med 940 mand alene garn		
223 — og 3 skjøiter ...	„ 644 — — line		
169 —	„ 507 — — snøre.		

Den samlede fangst var 825 000 stkr. skrei, hvoraf 380 000 stkr. var fisket med garn, 245 000 stkr. med line og 200 000 stkr. med dybsagn. Lever- og rognkvantumet var henholdsvis 1 473 hl. og 750 hl. Af fiskehoveder solgtes 300 000 stkr.

Af fiskepartiet blev 821 400 stkr. saltet til klipfisk, medens 3 600 stkr. blev dels anvendt i ferskfiskhandelen og dels forbrugt af fiskerne selv. 1 373 hl. lever dampedes til medicintran og 100 hl. var tilovers til andre transorter.

Fiskets værdi er beregnet til kr. 264 393.00 efter en gennemsnitspris af kr. 25.80 pr. 100 stkr. torsk, kr. 16.00 pr. hl. lever, kr. 34.50 pr. hl. rogn og kr. 0.70 pr. 100 stkr. fiskehoveder.

Gennemsnitslotten var ca. kr. 127.00

Ialt fremmødte 56 købefartøier, drægtig tilsammen 1 150 tons og med en samlet besætning af 141 mand.

Af større fiskevær nævnes:

Sørgjæslingerne:	1 274	mand	og	fangst	491 000	stkr. skrei
Sørø:	122	—:—		20 400	—:—	
Nordø:	284	—:—		148 500	—:—	
Skjærvær:	91	—:—		55 800	—:—	
Helliholmen, Gaas- vær og Bandø...	119	—:—		58 000	—:—	

2. **Flatanger.** Her fiskede 174 mand fordelt paa 43 baade, hvoraf 22 baade var udrustet med garn, 13 med line og 8 med dybsagn.

Fangstudbyttet var 93 100 stkr. skrei, 142 hl. lever og 179 hl. rogn.

Det hele fiskeparti saltedes til klipfisk og af leverpartiet blev 116 hl. dampet til 40¹/₂ hl. medicintran.

Efter en gennemsnitspris af kr. 26.00 pr. 100 stkr. torsk, kr. 15.00 pr. hl. lever og kr. 45.00 pr. hl. rogn er det samlede værdiudbytte beregnet til kr. 34 391.00, der giver en gennemsnitslod af ca. kr. 198.00 pr. mand.

Ingen købefartøier.

3. **Værran.** 90 mand paa 35 baade, hvoraf 10 baade havde garn og 25 baade snøre fiskede 8 000 stkr. skrei, der efter en gennemsnitspris af kr. 20.00 pr. 100 stkr. udbragtes til kr. 1 600. Hvorvidt der solgtes lever og rogn er ikke opgivet.

Fisken saltedes dels i tønder eller kasser og solgtes til distrikterne i Indherred, og dels sendtes den til opkøberne i Trondhjem og solgtes der i fersk tilstand.

Gjennemsnitsudbyttet pr. mnad var ca. kr. 18.00.

Til sammenligning anføres amtets udbytte m. m. for de sidste 10 aar i følgende tabel:

Aar	Antal fiskere	Opfisket antal torsk	Udbragt til værdi i kr.
1902	2 355	929 100	300 384.00
1901	2 116	1 200 100	328 924.00
1900	1 908	1 015 000	378 675.00
1899	1 397	665 300	197 804.00
1898	1 096	713 000	141 640.00
1897	1 136	521 500	87 493.00
1896	1 335	333 000	84 095.00
1895	1 863	889 800	134 144.00
1894	1 375	594 400	118 876.00
1893	1 438	847 000	159 466.00

Beretning

om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1902.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

1. **Bjørnør.** Fisket dreves af 715 mand fordelt paa 182 baade, hvoraf 90 garnbaade og 92 line- og dybsagnsbaade.

Den hele fangst udgjorde 305 000 stkr. torsk, der gav 710 hl. lever og 600 hl. rogn. Garnbaadene fiskede 263 000 stkr. fisk og line- og dybsagnsbaadene 42 000 stkr.

Efter en gennemsnitspris af kr. 30.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 16.00 pr. hl. lever og kr. 35.00 pr. hl. rogn er den samlede værdi af fisket beregnet til kr. 123 860.00, der giver en gennemsnitslot af kr. 173.00.

Det hele fiskeparti tilvirkedes til klipfisk. 200 hl. lever anvendtes til 90 hl. dampmedicintran.

Paa følgende fiskevær var fiskerne og fangsten fordelt saaledes:

Sæter med omegn.....	44	fiskere med	25 000	stkr. torsk
Ramsøaunet	72	—	44 000	” —
Buere.....	80	—	38 000	” —
Skjærvø	62	—	28 500	” —
Vik.....	42	—	27 600	” —
Været og Almendingen	201	—	89 000	” —

Om fisket beretter lensmanden:

„Fisket begyndte første halvdel i februar og fortsattes til medio april. Fisken faldt nogenlunde jevn af størrelse, men magrere end nærmest foregaaende aar.

Af leverkvantumet blev som foran angivet dampet 70 tdr. medicintran.

Til forbrug under fisket antages medgaaet ca. 5 000 stkr. skrei med lever og rogn, hvortil der i nærværende opgaver intet hensyn er taget.“

Ingen kjøbefartøier fremmødte.

2. **Frøien.** Fra hele herredet deltog i fisket 2 682 mand paa 562 baade og 3 skøiter. Derhos benyttedes af 50 storbaade tilsammen 100 „smaabaade“ istedetfor doryer, hvoraf ingen.

Udrustningen var:

Alene garn	113	baade
„ line	3	— og 3 skøiter
„ dybsagn	322	—
Baade garn og andre redsk. .	53	—
„ line og snøre	71	—

Den samlede fangst var 1 700 000 stkr. torsk, der gav 2 300 hl. lever og 1 700 hl. rogn. Af fiskehoveder opgives solgt 1 500 000. Af fiskepartiet saltedes 1 673 000 stkr. til klipfisk, medens 16 000 stkr. blev saltet i tønder eller kasser (persefisk o. s. v.) og 11 000 stkr. anvendtes i ferskfiskhandelen. Den fisk, der er forbrugt af fiskerne selv, er ikke medtaget i opgaverne.

Den samlede værdi af fisket er beregnet til kr. 514 900.00 efter en gjennemsnittspris af kr. 25.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 13.00 pr. hl. lever, kr. 30.00 pr. hl. rogn og kr. 0.60 pr. 100 stkr. fiskehoveder.

Gjennemsnittslotten var ca. kr. 192.00 pr. mand.

Ialt var der 63 kjøbefartøier, drægtig tilsammen 995 tons og med en samlet besætning af 159 mand tilstede i distriktet.

For de større fiskevær opgives følgende:

Fiskeværet.	Antal fiskere.	Opfisket kvantum i stkr. torsk.	Fisket faldt væsentligst i tiden.	Antal kjøbefartøier.
Halten	607	240 000	27/1 — 5/4	24
Titran	926	600 000	„ — 12/4	30
Sulen	284	191 000	10/2 — „	1
Kya	455	409 500	„ — 19/4	5
Bogø—Mausund ...	205	118 000	27/1 — 12/4	—
Humlingsvær	131	105 700	10/2 — „	—

Endel fiskere, ca. 150, er tallet 2 gange, idet de først paa aaret har drevet fiske i Halten eller Titran og siden i de andre vær.

Af fiskepartiet i Halten er medtaget 33 000 stkr., som blev opfisket dersteds efter opsynsbetjentens afreise.

Om fisket i Halten beretter opsynsbetjenten følgende:

— — — — — Opsynsbetjentens ankomst til Halten den 19de kl. 12 middag. Der var endnu ingen fiskere eller købefartøier ankommet, hvilket havde sin grund i utrygt og stormende veir. Veirhindring vedvarede fremdeles, saa at de første fiskerbaade anmeldtes den 25de januar. Det største antal anmeldtes i tiden fra 11te til 16de februar, da ogsaa købefartøierne havde indfundet sig. Tiden for opsynsbetjentens vedkommende anvendtes til ordning og udbedring af materiellet og signalstationen.

Den 30te januar begyndte opsynet sin virksomhed med kontrolleret udrørstid paa signal.

Den 21de februar fremholdtes det sedvanlige valg paa tilsynsmænd; veirforholdene havde tidligere vanskeliggjort denne forretnings fremme og bevirket, at bedriften først nu kunde siges at være indtraadt i det rette gjænge.

I fisket deltog:

67 storgarnsbaade med.....	398	mand
11 smaagarns do. —	43	—
47 line- og snørebaade	166	—
Tilsam. 125 baade	607	mand

Antallet varierede noget, idet der allerede den 1ste mars afreiste en del til Gjeslingene, medens afgangen erstattedes ved tilgang fra Stok-sund og Froan. Det største antal paa en tid befandt sig i været den 28de februar og udgjorde 599. Af købefartøier var tilstede 24, drægtig 527 ton, med 72 mands besætning, i nogen tid en redningsskøite med 4 mands besætning, samt 7 logifartøier, hvis besætninger optaget i antallet over fiskere.

Det samlede antal personer, der i vinter var beskæftiget ved fiskeribedriften, redningsskøitens personale indbefattet, kan ansættes til 683 mand.

Redningsskøitens

virksomhed er af fiskeralmuen skattet temmelig høit, og bevis herfor foreligger i det ikke uvæsentlige bidrag, som iaar ved fyrvogter Løvold og værbestyrer Hansen, navnlig den sidste, er indsamlet blandt haltenfiskere. — Skøiten bør imidlertid for fremtiden ikke stationeres i Halten før 20de januar.

Udbyttet af fisket var:

Fiske i almindelige hundreder	207 000
Rogn hl.	397
Lever „	384

Gjennemsnittspriser:

Storgarnsfisk.....	kr. 31.00
Smaagarns do.....	„ 28.00
Line- og snøre do.....	„ 26.00
Rogn pr. hl.....	„ 24.00
Lever „ „.....	„ 12.00
Hoder pr. 100.....	„ 0.70

Bruttolotternes gjennomsnittlige størrelse pr. mand beregnes saaledes:

a) For storgarn:

119 500 fisk à kr. 31.00 pr. 100 udgjør....	kr. 37 045.00	
246 hl. rogn à kr. 24.00	„ 5 906.40	
270.82 hl. lever à „ 12.00	„ 3 249.84	
119 500 hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 836.50	kr. 47 037.74

fordelt paa 398 mand udgjør kr. 118.19.

b) For smaagarn:

14 040 fisk à kr. 28.00 pr. 100 udgjør.....	kr. 3 931.20	
21 hl. rogn à kr. 24.00 —	„ 504.00	
27.89 „ lever à „ 12.00 —	„ 334.68	
14 040 hoder à kr. 0.70 pr. 100 —	„ 98.28	„ 4 868.16

fordelt paa 43 mand udgjør kr. 113.21.

c) For line og snøre:

73 460 fisk à kr. 26.00 pr. 100 udgjør.....	kr. 19 099.60	
129.90 hl. rogn à kr. 24.00 —	„ 3 117.60	
85.29 „ lever à „ 12.00 —	„ 1 023.48	
73 460 hoder à kr. 0.70 pr. 100 —	„ 514.22	„ 23 754.90

fordelt paa 166 mand udgjør 143.10.

Totaludbytte kr. 75 660.80

Udbyttet af fisket maa for garnfiskernes vedkommende betegnes som „under et middelsaar,“ for line- og snørefiskernes derimod som „et godt middelsaar“, og det til trods for at agnmangelen saa godt som den hele tid var temmelig generende.

Redskabstab har ikke fundet sted. Antallet af sjøveirsdage: hele 20

tildels 12—32,

hvoraf 2 falder paa januar, 16 paa februar og 14 paa mars.

Fisket tog sin begyndelse den 15de februar og paagik nok saa jevnt til 24de mars med et ugentligt udbytte fra 27 000 til 45 000; det sidste tal tilhører ugen fra 22de februar til 1ste mars. Udrust-

ningen til fisket var fra 15 til 20 storgarn med tilbehør og 1 200 til 1 500 angler line.

Foretagsomheden blandt fiskerne maa karakteriseres som tilfredsstillende, og bedriften er udøvet under almindeligt velvære. I sidste henseende og hvad sundhedsvæsenet i det heletaget betræffer, tillader jeg mig at henvise til fiskelægens indberetning. Dog finder jeg at burde bemærke, at foranstaltningerne mod væreieren i privetspørgsmaalet vil være forfeilet, saa længe der ikke er stillet samme fordring til de private rorbodseiere. Dette har jeg personlig gjort gjældende til sundhedskommissionens formand, men hidtil uden resultat.

Af 67 storgarnsbaade var 28 aafjordsbaade med raaseil og 39 lysterbaade med gaffelseil. Line- og snørebaadene, paa en eneste nær, aafjordsbaade. — Lysterbaadene er saa godt som alle udrustet med garnspil, hvilket ogsaa er tilfældet med en og anden af aafjordsbaadene. Heraf følger en forøgelse i taugverkets soliditet. En omstændighed, der maa tillægges den allerstørste betydning, idet den indskrænker redskabstabet og deraf følgende tvistigheder paa havet. Anmeldelse af sidstnævnte art har iaar ikke fundet sted. — Paa andragende fra undertegnede har Fosens fiskeriselskab og væreieren, hr. Tob. U. Borthen, udsat en præmie paa 100 kr. for prøvefangst paa hidtil ubenyttet havstrækning. Bevilgningen har været gjentaget i 3 paa hinanden følgende aar, uden at det — trods de ihærdigste opmuntringer saavel fra undertegnedes som værbestyrerens side — har været muligt at formaa nogen fisker til at prøve forsøget.

Iaar blev prøvefangsten endelig gennemført og med et heldigt resultat. Meddelelse i detalje om udførelse og udbytte er afgivet saavel til væreieren som foran nævnte selskab. — Fosens fiskeriselskab har desuden i en række af aar ved smaa pengepræmier opmuntret til omhyggelig og smuk behandling af fiskeprodukter, et arrangement, der har ført til udmerkede resultater. Selskabets bestræbelser for forbedring af drikkevandet fortjener anerkjendelse. Siden tømning og rensning af vandbaserne fandt sted har klagerne over daarligt vand ophørt. — Det vil være at haabe, at selskabet til enhver tid kan have det i sin magt at foranstalte gjentaget disse saa høist paakrævede rensningsarbejder inden rimelig tid. — Forslag herom er afgivet til selskabet. Agnmangelen søgte ligeledes samme selskab at rette paa, men henvendelse herom fremkom iaar saa sent, at man ikke vovede at gjøre brug heraf. Forhandlingerne herom vil imidlertid forhaabentlig komme næste aars fiske tilgode. — Korresponderende synes at glemme, at Halten kun har 1 gang ugentlig post.

En udvidet post- og dampskibsforbindelse aaret rundt er af saa indgribende betydning, at jeg finder at burde anbefale dette til myndighedernes specielle opmærksomhed.

Om havneforholdene

gjentages, hvad i tidligere beretninger anført vedkommende det projekterede havneanlæg. — Moloen i Lundsundkjeilen var udbedret i afvigte sommer. Dragsuen den 13de januar sidstl. har imidlertid rusket temmelig alvorligt op i dette mindre forstandigt anlagte udbedringsarbeide. — Da lodsoldermand Matzov paa aastedet blev gjort bekjendt hermed ved hans inspektion af havnen den 22de februar d. a., anser jeg det upaakrævet nærmere at yttre mig herom. Da opsynsbetjenten iaar, foranlediget forhandlinger om godtgjørelse, ikke var meddelt ansættelse som havnebetjent, indskrænkede jeg havnetjenesten til kun at omfatte departementets paalæg, nemlig: saavidt muligt at holde postdampskibets ankerplads ryddig.

Naar postdampskibet „Otto Sverdrup“ den 15de februar, under orkanagtig storm af vest, ved opankring desuagtet kolliderede med jagt „Anna Margrethe“, skipper Olaf Olsen af Vahlsfjord, saa er det den almindelige opfatning blandt sagkyndige, at dette skyldes en mindre heldig manøvre fra førerskabets side, og ikke som af føreren paastaet forømmelse hos opsynsbetjenten. (Om manøvreringens aarsager kan henføres til slet sømandskab eller ubekjendtskab til havnen, kan jeg ikke afgjøre. Men skibets fører har nok aldrig været i Halten før).

I forbindelse hermed finder jeg at burde oplyse, at jagt „Anna Margrethe“ ankom 10de, jagt „Hilda“ af Hitteren, skipper Karlsen, den 11te. Begge disse fartøier, hver paa 55 ton, ankom for storm og kontraliq vind og opankrede paa den maade dette efter omstændighederne kunde ske, desværre som vanligt paa dampskibets ankerplads.

Nat til onsdag under storm af nord gik jagten i drift, og kun i sidste øieblik reddedes ved tililende hjælp. Nu blev den henliggende for kabler paa begge land, uden støtte af ankerne, i indseilingssundet til dampskibshavnen. (Mellem Skanken og Ligholmen). Den sterke storm af nord og nordvest med sne og hagelbyger vedvarede saavel onsdag som torsdag, saa forhaling umuliggjordes. Det manglede aldeles ikke paa bestræbelser i denne retning saavel fra undertegnede som fartøifolkenes side.

Ud paa fredag (ved 11-tiden) løiede stormen noget af, og ved tilkaldt hjælp (for jagten 4 mand, jægten 2) blev forhaling paabegyndt og fuldførtes fuldstændigt for jagtens vedkommende, hvorimod jægten maatte afbryde, da stormen igjen tiltog, uden at være kommet fuldstændig op paa den af mig anviste plads. — Den var dog imidlertid nu kommet op paa den grænse, som senere af lodsoldermanden er betegnet for dampskibshavnen.

Stormforholdene i Halten kan ingen havnefunktionær raade over,

og enhver trafikant hvad enten han fører seil eller dampskib, faar regne med dette.

Om veirforholdene ikke havde tilladt den ovenfor beskrevne forhaling, vilde et forlis ved s/s „Otto Sverdrup“s ankomst den 15de februar havde været uundgaaeligt.

Men selv om saa havde skeet, kunde aarsagerne, under disse omstændigheder, neppe overføres opsynsbetjenten. — Jeg takkede til, at det overhovedet havde været mig muligt at gennemføre forhalingsarbejderne i den udstrækning, dette var skeet, og til det samme havde der været fuld grund for føreren af „Otto Sverdrup“.

Om havneforholdene iøvrigt tillader jeg mig at anføre, at jeg anser det som en uafviselig nødvendighed, at der ansættes en havnebetjent, som kan lede fartøier og baades opankring og forhaling og endelig valg af liggeplads, samt paase havnereglerne overholdt. Det sidste af hensyn til den daglige trafik. Hvad enten denne mand søges i opsynsbetjenten, i stedets lods, hvad der jo skulde synes rimeligt, eller en anden, kan jo forsaa vidt være ligegyldigt; hovedsagen er, at der blir en. Frøiens kommunestyre har neppe nogen interesse af at se dette spørgsmaal ordnet.

Almuens

opførsel har i det hele taget været rosværdig, og et godt forhold har hersket mellem alle parter. Æren herfor tilkommer i første række vær-eieren og hans betjening, thi i retning heraf lægger disse funktionærer meget ind.

Intet ulykkestilfælde indtraf under fisket. Opsynet afsluttede sin virksomhed om aftenen den 26de mars.

Frøien den 15de april 1902.

Ærbødigst

O. Oksvold,

Om fisket i Titran beretter opsynsbetjenten:

Tjenesten tiltraadtes den 28de januar, idet jeg stedse holdt mig underrettet om, at fremmede fiskere ikke tidligere var ankommet, og fisket heller ikke begyndt.

Den 30te januar afholdtes valget paa fiskeritilsynsmænd, og fra den dag traadte opsynet i virksomhed. Paa den tid var tilstede 18 torskegarnsbaade med 115 mand, og i løbet af faa dage ankom yderligere 6 torskegarnsbaade med 38 mand, saa der ialt var tilstede 24 garnbaade med 153 mand, hvilket antal senere ikke forøgedes.

Veiret var endda hindrende for drift, og de enkelte gjorde forsøg bragte ogsaa et daarligt udbytte.

Først over midten af februar blev veiret bedre og driften almindelig. Ved den tid ankom til været massen af de fiskere, der driver fisket med snøre (dybsagn), og som udgjør den væsentligste del af be-lægget i Titteren.

Ved udgangen af februar var til været ankommet ialt 160 baade med tilsammen 717 mand. I mars maaned øgedes baadenes antal til 198 med ialt 850 mand. I slutten af mars maaned var al torskegarns-drift afsluttet, og garnfolkene drev da med snøre.

Omkring midten af april var snørebaadenes antal 215 med 926 mand. (Heri indbefattet de, der tidligere paa vinteren drev torskegarn). Paa den tid var for en kortere stund tilstede 2 lineskøiter med tilsammen 8 mand.

Det største antal købefartøier, som paa en gang var tilstede iaar, sees at have været 30 — med 69 mands besætning. (Heri ikke medregnet 2 farkoster, som fremmødte for udelukkende køb af guano (fiskehoder).

Antallet af de, der deltog i fisket, ansættes saaledes:

24 garnbaade med tilsammen.....	153 mand
(disse, der senere drev fisket med snøre er ikke medtaget blandt det for snøredriften opførte antal mand).	
176 snørebaade med tilsammen.....	773 —
(hvoraf 1 enkelt baad tidligst paa vinteren drev med smaa-garn og 2 andre baade delvis drev med line).	
2 lineskøiter med tilsammen.....	8 —
	934 mand
Naar hertil lægges besætningen paa købefartøierne	69 —

blir den samlede tilstedeværende almue 1 003 mand

Udbyttet af torskegarnsdriften blev iaar forholdsvis smaat mod tidligere aar, og garndriften ophørte nok saa tidlig. De fra først af med torskegarn deltagende fiskere optog senere i fisket drift med snøre, hvilket bidrog til, at mandslotterne ogsaa for disse blev bra.

Snørefisket gav iaar et meget godt udbytte, skjønt fisket blev noget ujevnt, væsentlig som følge af den for været saa godt som hele tiden tilstedeværende mangel paa agn.

Antallet af søveirdage iaar stiller sig for hver maaned saaledes:

Februar:	13 dage, hvoraf de 5 kun tildels søveir,
Mars:	18 — , — ” 7 ” — —
April:	14 — , — ” 5 ” — —

Tilsammen 45 søveirdage, og hvoraf de 28 var godt søveir, medens de øvrige 17 dage kun var tildels søveir.

Veirforholdene maa dog iaar — efter midten af februar — betragtes som meget gunstig for fiskeribedriften.

Udbyttet af fisket kan iaar for Titteren ansættes til:

600 000 fisk,
285 hl. rogn,
700 „ lever.

Af dette fiskeparti er opfisket med garn 48 000, med snøre 546 000 og med line 6 000.

Prisen pr. 100 rund fisk var først paa vinteren op til 35 kroner, men faldt senere ned til mellem 20 og 30 kroner. Gjennemsnitlig kan vel prisen sættes til 29 kroner pr. 100 fisk.

Leverprisen var hele tiden mellem 12 og 15 kroner pr. hl.

Rognen, der i saltet stand først afhændes ved fiskets slut, betaltes med 40 til 45 kroner pr. tønne, — gennemsnitlig pris 43 kroner pr. tønne.

Prisen for fiskehoder var gennemsnitlig 55 øre pr. 100.

Al med garn for været opfisket fisk og for en ikke uvæsentlig del ogsaa snørefisk blev af fiskerne selv tilvirket og saltet. Flerheden af de fremmede fiskere afhænder dog sin fisk i fersk tilstand — dels til stedets 2de handelsmænd og dels til de fremmede købefartøier. Alt saadant salg af fisk foregaar og regnes efter fiskens tilstand fra søen.

Af fiskpartiet er af køberne ca. 1 000 eksporteret som ferskfisk, medens alt det øvrige er tilvirket til klipfisk.

Bruttolotterne blev, som følge af ujevne fiske, tildels nok saa forskellige, — fra 150 kroner til 450 kroner pr. mand. For dem, der hele tiden deltog i fisket, kan lotterne gennemsnitlig sættes til 220 kroner pr. mand.

Redskabstabet for været var forholdsvis ubetydeligt, naar undtages, at torskegarnene efter en af de første udsætninger i første halvdel af februar blev staaende i søen 10 nætter i en gang og derved mer eller mindre beskadigedes og forringedes.

Med hensyn til flytning til og fra været under fisket stiller forholdet sig saaledes, at kun enkelte baade, — og disse væsentlig som følge af den tilstedeværende mangel paa agnsild — flyttede fra Titteren til andre vær, medens et forholdsvis større antal af de baade, der tidligere paa vinteren drev fiske — dels for Halten og dels for Kværnvær — senere ankom til Titteren og fortsatte fisket dersteds.

Under fisket gik glædeligvis intet menneskeliv tabt.

Trods den forholdsvis større ansamling af købefartøier gik alt i god orden paa havnen.

Af anmeldelser for uorden paa søen forekom ingen, og overtræ-

delser mod fiskerilovgivningen, for hvilken bod til statskassen kunde ilægges forekom ikke.

Den tilstedeværende fiskeralmues forhold var meget god, — saavel hvad angaar forholdet paa søen, som paa land.

Sundhedstilstanden blandt fiskerne var hele tiden god.

Frøiens kommunestyres foranstaltning for lægehjælp til stedet var af fiskerne høit skattet. Frøiens kommunelæge holdt nemlig — i tiden januar—april — ugentlige kontordage paa Titteren, og for hvilke lægens reiser kommunen betalte kostgodtgjørelsen.

Ihvorvel en saadan ordning delvis afhjælper savnet af læge der i fiske-tiden, var det dog af fiskerne fremholdt ønske om, at der for Titteren under vinterfisket maatte blive ansat fast fiskerilæge, selv om fiskerne dersteds i lighed med f. eks. Halten — maatte yde sin personlige støtte til lægens løn. —

Som en fremtrædende mangel for stedet er den tilstedeværende utilstrækkelige adgang til godt drikkevand. Paa et sted, som Titteren, der som fiskevær ellers har mange fordele frem for andre nærliggende vær, og hvor den fiskende almue aarlig tiltager mere og mere, var det paa rette plads, at den ved offentlig foranstaltning paa fiskevær foretagen boring efter vand ogsaa fandt sted dersteds.

De sanitære forholde forøvrigt var bra.

Blandt goder for stedet ialmindelighed og for den fiskende almue i særdeleshed maa nævnes, at stedet har fire ugentlige anløb af dampskib, har post og telefon. Denne var for fiskerne til megen nytte, særlig ved fra byer og andre steder at rekvirere agnsild.

Redningsskøiten „Stavanger“ var under hele fisket — til 15de april — stationeret i Titteren. For redningssagen var der blandt fiskerne god interesse tilstede.

Med den mindelige ordning ved fastsættelse af fælles udrorstid, saavel som med opsynets anordning i almindelighed, var der blandt fiskerne almindelig tilfredshed.

Opsynstjenesten afsluttedes den 18de april.

Frøien den 30te april 1902.

B. Dragsness.

3. **Hitteren.** Her deltog 180 mand i fisket fordelt paa 50 baade, hvoraf 19 linebaade og 31 dybsagnsbaade.

Den samlede fangst var 62 500 stkr. skrei, der gav 78 hl. lever og 116 hl rogn. Af fiskehoveder solgtes 60 000 stkr. Fiskepartiet saltedes til klipfisk. Af leverpartiet blev intet anvendt til dampmedicintran.

Værdiudbyttet er beregnet til kr. 18 601.00 efter en gjennemsnitts-

pris af kr. 25.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 12.00 pr. hl. lever, kr. 15.00 pr. hl. rogn og kr. 0.50 pr. 100 stkr. fiskehoveder.

Gjennemsnittslotten var ca. kr. 103.00.

Ingen kjøbefartøier fremmødte.

Til sammenligning af udbyttet m. m. herrederne imellem for 1902 og udbyttet inden amtet i de sidste 10 aar bidsættes følgende tabel:

Herreder	Antal fiskere	Udbytte i antal torsk	Værdi i kroner	Kjøbefartøier	Omtrentl. gjennemsnittslot
Bjørnør.....	715	305 000	123 860.00	—	173.00
Frøien	2 682	1 700 000	514 900.00	63	192.00
Hitteren	180	62 500	18 601.00	—	103.00
Ialt 1902	3 577	2 067 500	657 361.00	63	
„ 1901	3 527	1 341 600	483 608.00	52	
„ 1900	2 985	1 560 000	657 453.00	56	
„ 1899	3 318	1 200 000	425 385.00		
„ 1898	3 663	1 808 965	426 022.00		
„ 1897	3 233	1 588 000	353 297.00		
„ 1896	2 852	1 711 600	458 607.00		
„ 1895	3 074	959 600	189 308.00		
„ 1894	2 948	1 178 000	260 740.00		
„ 1893	2 231	891 500	250 022.00		

Som det vil sees, er saavel fangst som værdiudbyttet af fisket i 1902 større end i noget af de 9 foregaaende aar undtagen for 1900, hvor værdien er lidt større.

Af amtets fiskeparti saltedes 2 040 500 stkr. til klipfisk, medens 16 000 stkr. saltedes i tønder eller kasser (persefisk o. s. v.) og 11 000 stkr. anvendtes i ferskfiskhandelen.

Beretning

om skreifisket i Nordmøre fogderi 1902.

(Væsentlig efter opsynsbetjentenes opgaver).

Angaaende skreifisket i Nordmøre Vaaren 1902 henvises til nedenfor anførte 3 tabeller.

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Opsynsdistrikter	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa														Af stor- baadene	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Dampskibe			Skøiter etc.			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags			
						Andel	Med doryer	Mand	Antal	Med doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand
Kristianssund og Bremsnæs (Grip)	853	192	444	20	197	4	18	85	9	17	46	25	192	65	313	5	20	27	197	—	—
Honningsø	399	133	239	—	27	—	—	—	4	7	22	18	133	45	217	—	—	4	27	—	—
Aarsbog	353	48	290	—	15	—	—	—	2	4	14	6	48	41	276	—	—	2	15	—	—
Sørøerne	587	—	188	104	295	—	—	—	—	—	—	—	—	48	188	33	104	83	295	—	—
Nordsmølen	723	136	—	99	488	—	—	—	—	—	—	22	136	—	—	25	99	129	488	—	—
Vestsmølen	753	—	—	445	308	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162	445	53	308	—	—
Ialt	3 668	509	1 161	668	1 330	4	18	85	15	28	82	71	509	199	994	225	668	298	1330	—	—

48

Tab. II.

Udbyttet i mængde og værdi.

Opsynsdistrikter	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehove- der i stk.	Fisken	Lever	Rogn	Hove- der	Total
		Garn	Line	Snøre								
Kristianssund og Bremsnæs (Grip)	859 000	256 000	587 000	16 000	1 256	582	850 000	171 800	18 840	20 070	8 500	219 210
Honningsø	350 000	113 100	236 900	—	482	375	250 000	89 250	7 712	16 500	2 875	116 337
Aarsbog	248 600	20 500	228 100	—	290	170	220 000	65 009	4 350	6 460	2 420	78 239
Sørøerne	672 000	3 000	626 400	42 600	848	495	672 000	164 640	9 328	17 325	5 376	196 669
Nordsmølen	272 000	130 000	—	142 000	477	235	272 000	60 846	6 201	9 165	2 720	78 932
Vestsmølen	465 000	43 000	—	422 000	616	226	465 000	101 881	7 392	7 910	4 650	121 833
Ialt	2 866 600	565 600	1 678 400	622 600	3 969	2 083	2 729 000	653 426	53 823	77 430	26 541	811 220

Tab. III.

Priser, mandslot m. v.

Opsynsdistrikter	Gjennemsnittspriser				Den bedste fisketid	Kjøbe- fartøier	Gjennem- snitlig brutto- lot pr. mand kr.
	Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stk. kr.			
Kristianssund og Bremsnæs (Grip).	20.00	15.00	35.00	1.00	{ For Grip faldt fisket fra $^{23}/_2$ — $^{19}/_4$.	—	257.00 ¹⁾
Honningsø	25.50	16.00	44.00	1.15	$^{24}/_3$ — $^{12}/_4$.	—	250.00 ¹⁾
Aarsbog	26.15	15.00	38.00	1.10	$^{20}/_3$ — $^{20}/_4$.	—	222.00 ¹⁾
Sørøerne	24.50	11.00	35.00	0.80	$^{23}/_2$ — $^{19}/_4$.	5	335.00
Nordsmølen	22.37	13.00	39.00	1.00	$^{24}/_3$ — $^7/_4$.	4	109.00
Vestsmølen	21.91	12.00	35.00	1.00	—	2	162.00
						11	

¹⁾ Disse distrikters fiskerier er tildels foregaaet med dampskibe og skøiter, hvis andel her er medregnet under mandslotten, som saaledes blir forholdsvis lavere.

Af fiskepartiet 2 866 600 stkr. blev 2 860 600 stkr. saltet til klipfisk, 2 000 stkr. hængt til rundfisk og 4 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv.

Af leverpartiet 3 969 hl. blev 1 909 hl. anvendt til 703 hl. dampmedicintran. Tilovers til andre transorter var altsaa 2 060 hl.

Nordmøre er delt i efternævnte opsynsdistrikter:

1. Nordsmølen
 2. Vestsmølen
 3. Sørøerne
- } Disse 3 omfatter hele Smølen og Edø herred.
4. Grip, omfattende Grip, Kristianssund, Brunsvig, Meldalsholmen, Sveggen, Øksenvaag og Røeggen.
 5. Honningsø, omfattende dele af Bremsnes og dele af Kornstad herred.
 6. Aarsbog, omfattende resten af Kornstad herred.

Opsynsbetjenten i Honningsø oplyser, at garnbaadene var forsynede med 25 til 30 garn pr. mand. Garntabet opgives til kr. 600.00 (deri en forlist baad) og linetabet til kr. 100.00. I fisketiden var der 45 sjøveirs-dage og 13 landliggedage, grundet veirhindring.

Fiskevær med over 100 mand var:

Grip med.....	252	fiskere	og fangst af	362 000	stkr. skrei
Honningsø med omg. med..	225	—:—	-	203 250	” —
Lillesandø med omg. med..	132	—:—	-	118 350	” —
Veiholmen med.....	453	—:—	-	181 000	” —
Dyrnæs—Raaket med	151	—:—	-	124 000	” —
Bratvær med	251	—:—	-	124 000	” —
Odden med	235	—:—	-	210 200	” —
Hallarø med	120	—:—	-	149 000	” —

Ved ulykkeshændelser under fisket omkom 5 mand i Honningsø opsynsdistrikt.

Til sammenligning hidsættes antal fiskere og det opnaaede udbytte i de sidste 9 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		stkr. torsk	penge, kroner
1902	3 668	2 866 600	811 220
1901	3 169	1 527 000	513 943
1900	3 146	1 508 900	627 356
1899	3 002	1 528 750	448 787
1898	3 714	2 092 000	436 532
1897	3 664	2 768 000	558 873
1896	3 702	2 505 000	610 335
1895	4 284	3 072 000	548 238
1894	4 176	3 475 000	726 731

Beretning

om skreifisket i Romsdals fogderi 1902.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

Udbyttet m. v. af skreifisket i Romsdals fogderi 1902 vil fremgaa af nedenanførte tabeller:

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Distrikt	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa														Af stor- baadene					
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Dampskibe			Skøiter etc.			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags							
						Antal	Med doryer	Mand	Antal	Med doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Hayde	Doryer		
Akerø	219	219	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	219	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sandø	557	557	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89	557	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frænen.....	405	—	47	12	346	—	—	—	6	12	47	—	—	—	—	2	12	59	346	30	30	—	—	—	
Bud	432	—	7	—	425	—	—	—	1	2 ¹⁾	7	—	—	—	—	—	—	76	425	7	12	—	—	—	
Hustad.....	406	340	66	—	—	—	—	—	3	6	21	48	340	9	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	2 019	1 116	120	12	771	—	—	—	10	20	75	173	1 116	9	45	2	12	135	771	37	42	—	—	—	

¹⁾ Fangstbaade.

Tab. II.

Udbytte i mængde og værdi.

Distrikt	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stk.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehove- der i stk.	Fisken	Lever	Rogn	Hove- der	Total
		Garn	Line	Snøre								
Akerø	100 000	100 000	—	—	330	200	90 000	35 000	5 280	6 400	900	47 580
Sandø	110 000	110 000	—	—	370	220	100 000	38 500	5 920	7 040	1 000	52 460
Frænen	300 000	145 000	154 000	1 000	360	300	280 000	90 000	5 760	8 100	2 800	106 660
Bud	320 800	78 000	80 900	161 900	435	221	300 000	102 656	6 960	5 525	3 000	118 141
Hustad	270 000	50 000	220 000	—	350	320	200 000	75 600	5 250	13 760	2 000	96 610
Ialt	1 100 800	483 000	454 900	162 900	1 845	1 261	970 000	341 756	29 170	40 825	9 700	421 451

Tab. III.

Priser, mandslot m. v.

Distrikt	Gjennemsnittspriser				Den bedste fisketid	Kjøbe- fartøier	Gjennem- snitlig brutto- lot pr. mand kr.
	Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stk. kr.			
Akerø.....	35.00	16.00	32.00	1.00	15/3—30/3	—	213.00
Sandø.....	35.00	16.00	32.00	1.00	15/3—30/3	—	94.00
Frænen.....	30.00	16.00	27.00	1.00	For line 4/4—12/4	—	261.00
Bud.....	32.00	16.00	25.00	1.00	25/2—14/4	2	273.00
Hustad.....	28.00	15.00	43.00	1.00	Mars og april	—	233.00
						2	

Hele fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk.

Af leverpartiet 1 845 hl. anvendtes 1 691 hl. til 662 hl. dampmedicin-
tran; tilovers til andre transorter var altsaa 154 hl.

Intet menneskeliv gik tabt under fisket.

Fiskevær med over 100 mand var:

Bjørnsund med	381	fiskere og fangst	280 000	stkr. torsk
Bud med	328	—:—	252 400	” —
Mahle—Vikene med	180	—:—	120 000	” —
Ona med Husø	234	—:—	70 000	” —
Storholm, Julshavn, Skottum og Teistklub med	226	—:—	170 000	” —
Draagen	104	—:—	68 400	” —

Til sammenligning hidsættes fiskernes antal og udbyttet for de
sidste 9 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		stykker torsk	penge, kroner
1902	2 019	1 100 800	421 451
1901	1 927	864 100	347 679
1900	1 772	1 342 450	596 645
1899	1 864	1 023 700	372 615
1898	1 879	1 236 000	277 793
1897	1 893	1 412 000	310 029
1896	1 594	929 000	281 363
1895	1 767	1 284 000	291 512
1894	1 963	1 731 000	372 236

Beretning

om skreifisket i Søndmøre 1902.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

Udbyttet m. v. af skreifisket i Søndmøre i 1902 vil fremgaa af nedenanførte tabeller:

Tab. I.

Fiskere, redskaber og baade.

Distrikt	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa														Af stor- baaden	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Dampskibe			Skøiter			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags			
						Antal	Med doryer	Mand	Antal	Med doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand
Sande	608	407	189	12	—	—	—	—	2	4	12	66	407	36	177	2	12	—	—	17	23
Herø	1 016	77	213	277	449	—	—	—	34	75	213	11	77	—	—	63	277	80	449	5	5
Bølandet	68	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	68	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulstein	612	391	181	40	—	1	6	17	37	80	288	42	307	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgund (lensmand) ..	764	192	413	130	29	1	4	12	20	48	130	40	192	50	271	21	130	4	29	32	48
Do. (opsynsbetj.)	386	141	191	54	—	—	—	—	10	29	78	23	141	19	113	11	54	—	—	19	38
Aalesund	1 080	65	1 015	—	—	33	165	430	87	174	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roald (Vigerø)	414	34	174	206	—	—	—	—	4	10	30	6	34	26	144	43	206	—	—	30	54
Harham (Ulla)	880	825	24	31	—	—	—	—	1	2	6	128	825	3	18	8	31	—	—	130	225
Ialt	5 828	2 200	2 400	750	478	35	175	459	195	422	1 407	325	2 051	134	723	148	710	84	478	233	393

Tab. II.

Udbyttet i mængde og værdi.

Distrikt	Udbytte i mængde							Udbytte i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehove- der i stkr.	Fisken	Lever	Rogn	Hove- der	Total
		Garn	Line	Snøre								
Sande	63 000	10 000	50 000	3 000	100	65	50 000	17 640	1 500	1 300	500	20 940
Herø	364 000	97 000	137 000	130 000	730	580	300 000	101 920	12 410	14 500	3 000	131 830
Bølandet	} 315 000	162 000	135 000	18 000	700	320	300 000	103 950	10 850	11 200	4 200	130 200
Ulstein												
Borgund (lensmand)	450 000	200 000	205 000	45 000	840	600	360 000	135 000	11 760	21 000	3 600	171 360
— (opsynsbetj.)	165 200	57 500	63 700	44 000	363	264	120 000	54 516	5 808	3 432	1 200	64 956
Aalesund	939 000	39 000	900 000		1 445	1 120	939 000	253 530	23 120	17 920	9 390	303 960
Roald (Vigerø)	190 500	15 000	65 000	110 500	392	281	150 000	62 865	6 272	3 653	1 500	74 290
Harham (Ulla)	340 000	320 000	12 000	8 000	970	320	300 000	102 000	17 460	9 600	3 000	132 060
Ialt	2 826 700	900 500	1 567 700	358 500	5 540	3 550	2 519 000	601 421	89 180	82 605	26 390	1 029 596

Tab. III.

Priser, mandslot m. v.

Distrikt	Gjennemsnittspriser				Den bedste fisketid	Kjøbe- fartøier	Gjennem- snitlig brutto- lot pr. mand kr.
	Torsk pr. 100 stkr. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stkr. kr.			
Sande	28.00	15.00	20.00	1.00	$23/2-3/3, 8/3-16/3, 31/3-6/4$	—	34.00
Herø	28.00	17.00	25.00	1.00	Hele mars og første uge af april	—	120.00
Bølandet	} 33.00	15.50	35.00	1.40	Ligesaa .	—	191.00
Ulstein							
Borgund (lensmand)	30.00	14.00	35.00	1.00	$15/3-7/4$	—	224.00
Do. (opsynsbetj.)	33.00	16.00	13.00	1.00	Mars maaned	—	168.00
Aalesund	27.00	16.00	16.00	1.00	$10/3-5/4$	—	281.00
Roald (Vigerø)	33.00	16.00	13.00	1.00	Mars maaned	—	179.00
Harham (Ulla)	30.00	18.00	30.00	1.00	Februar, mars og de første dage af april	—	150.00

Anm. Disse distrikters fiske er tildels foregaaet med dampskibe eller skøiter, hvis andel her er medtaget under beregning af mandslotten, som saaledes bliver forholdsvis lavere.

Fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk, undtagen 4 500 stkr., der opgives at være forbrugt af fiskerne selv.

Al lever — paa 160 hl. nær — dampedes til medicintran. Af 4 095 hl. lever blev udvundet 1 488 hl. dampmedicintran.

Om fisket skriver lensmanden i Borgund:

Fra omkring 24de mars til 7de april fiskedes meget godt i Borgundfjorden, og hvad der af dette fiske faldt paa Borgunds opsynsdistrikt er medtaget, dog kun skjønsmæssigt, i foranstaaende opgave. Borgundfjordfisket blev forresten ødelagt ved notfiske, og for en del spoleret ved mangel paa lov og opsyn.

Fiskevær med over 100 mand var:

Værene	Antal fiskere	Opfisket kvantum i stkr. torsk
Aalesunds by.....	1 080	939 000
Fosnavaag	334	89 830
Sævig	160	50 520
Rundø.....	141	71 200

Til sammenligning hidsættes udbyttet og fiskernes antal for de sidste 9 aar.

	Antal fiskere	Udbyttet i	
		stkr. torsk	penge, kroner
1902	5 828	2 826 700	1 029 596
1901	5 767	3 343 100	1 338 728
1900	5 966	3 069 300	1 230 586
1899	6 165	1 879 200	678 613
1898	6 424	4 245 000	1 074 624
1897	6 687	5 699 000	1 371 950
1896	7 391	2 431 000	629 083
1895	7 734	2 894 000	675 248
1894	8 360	3 631 000	889 730

Romsdals amt i 1902.

	Antal fiskere	Udbytte i	
		stkr. torsk	penge, kroner
Nordmøre	3 668	2 866 600	811 220
Romsdal	2 019	1 100 800	421 451
Søndmør	5 828	2 826 700	1 029 596
Ialt for Romsdals amt	11 515	6 794 100	2 262 267

Beretning om makrelfisket i 1902.

(Væsentlig i sammendrag af lensmændenes og tællingsmændenes opgaver).

I. Kystfisket incl. drivgarnsfisket.

Distrikt	Fisket	Fangst- mængde stkr.	Deraf med			Gjennem- snitsprs pr. stk. kr.	Værdi- udbytte kr.
			Garn stkr.	Not stkr.	Dorg og snøre stkr.		
Haler	37 mand paa 12 dæksbaade drev garnfiske fra omkring 20de mai til slutningen af juni. Desuden fiskedes med set og dorg indtil slutningen af september...	81 500	76 500	—	5 000	0.20	16 300.00
Onsø	Her fiskede 200 mand paa 100 aabne baade 300 000 stkr., væsentlig smaamakrel	300 000	—	—	300 000	0.05	15 000.00
	Tilsammen i Smaalenedes amt	381 500	76 500	—	305 000	—	31 300.00
Vestby	10 notlag paa tilsammen 70 mand fiskede i juli—september	70 000	—	70 000	—	0.03	2 100.00
Drøbak	3 baade med 3 mand drev garnfiske i august—september	30 000	30 000	—	—	0.08	2 400.00
Bærum	Notfiske dreves af 36 mand i juni—september	40 000	—	40 000	—	0.08	3 200.00
Asker	2 garnfiskere og 4 notlag paa tilsammen 20 mand fiskede i juni—september	40 200	200	40 000	—	0.15	6 030.00
	Tilsammen i Akershus amt	180 200	30 200	150 000	—	—	13 730.00

Røken	2 notlag paa tilsammen 12 mand fiskede i juni og juli	16 000	—	16 000	—	0.15	2 400.00
	•Tilsammen i Buskeruds amt	16 000	—	16 000	—	—	2 400.00
Botne.....	4 mand drev garnfiske i juni—august. Af fangsten er kun 660 stkr. stor makrel	24 160	24 160	—	—	0.04	1 058.00
Sem.....	Her dreves fisket af 12 mand i juni og juli	3 000	3 000	—	—	0.25	750.00
Tjemø.....	100 mand fordelt paa 25 dæksbaade drev garnfiske i tiden $^{20}/_5$ — $^{20}/_7$	125 000	125 000	—	—	0.16	20 000.00
Sandherred.....	Fisket dreves af 14 garnfiskere paa 4 dæksbaade og 1 aaben baad, samt 200 notfiskere. Garnfisket faldt fra mai til medio juli, notfisket fra juni til september.....	125 000	25 000	100 000	—	5.80 pr. 100	7 250.00
Tjølling.....	8 dæksbaade paa tilsammen 32 mand fiskede fra $^{15}/_5$ — $^{30}/_6$	45 000	45 000	—	—	0.17	7 650.00
Fredriksværn ...	25 dæksbaade med tilsammen 100 mand fiskede fra $^{21}/_5$ — $^{30}/_6$	108 000	108 000	—	—	0.19	20 520.00
Brunlanæs.....	45 dæksbaade med tilsammen 135 mand fiskede fra $^{15}/_5$ — $^{8}/_7$	200 000	200 000	—	—	0.25	50 000.00
	Tilsammen i Jarlsberg og Larviks amt	630 160	530 160	100 000	—	—	107 228.00
Skaatø.....	90 fiskere paa 19 dæksbaade og 100 smaabaade fiskede fra $^{15}/_5$ — $^{15}/_7$	60 000	60 000	—	—	0.22	13 200.00
Langesund	Garnfiske dreves af 32 mand paa 8 dæksbaade i tiden fra ca. $^{20}/_5$ — $^{10}/_7$. Notfiske dreves af 60 mand paa 15 lag i tiden fra ca. $^{10}/_7$ — $^{31}/_8$. Dorgefiske dreves af 100 mand paa 20 baade, hvoraf 16 svenske, fra $^{10}/_7$ — $^{15}/_8$. Snørefiske dreves med 100 mand paa 50 baade fra $^{10}/_8$ — $^{10}/_{10}$. Bundgarnfiske dreves af 20 mand fra $^{20}/_6$ — $^{15}/_9$	603 600	231 600	12 000	360 000	5.65 pr. 100	35 240.00
	Tilsammen i Bratsbergs amt	663 600	291 600	12 000	360 000	—	48 440.00

Distrikt	Fisket	Fangst- mængde stkr.	Deraf med			Gjennem- snitspris pr. stk. kr.	Værdi- udbytte kr.
			Garn stkr.	Not stkr.	Dorg og snøre stkr.		
Søndeled	12 mand paa 5 dæksbaade drev garnfiske og 3 notlag paa tilsammen 9 mand drev med not i tiden mai—juli. Ved dorgning er derhos opgivet at være fisket for ca. 3 000 kr., men oplysning om fangst og antal fiskere mangler	9 000	6 000	3 000	—	0.15—0.25	1 950.00
Dybvaag	11 mand paa 4 dæksbaade fiskede i juni og juli....	10 000	10 000	—	—	0.20	2 000.00
Tromø	34 — „ 9 — — i tiden fra $\frac{20}{5}$ — $\frac{31}{7}$	41 000	41 000	—	—	0.25	10 250.00
Hisø	1 dæksbaad med 3 mand og 2 notlag paa 5 mand hvert fiskede i mai og juni	5 050	2 550	2 500	—	0.16—0.25	1 037.00
Fjære	1 dæksbaad med 3 mand fiskede i tiden $\frac{6}{6}$ — $\frac{12}{6}$	6 000	6 000	—	—	0.15	900.00
Landvig.....	1 — „ 3 — samt et notlag paa 3 mand fiskede fra $\frac{6}{6}$ — $\frac{12}{6}$	8 800	6 500	2 300	—	0.15	1 320.00
Eide.....	16 mand paa 6 aabne baade og 2 dæksbaade samt 4 notlag paa tilsammen 12 mand fiskede i juni og juli	9 000	8 000	1 000	—	0.12	1 125.00
Vestre Moland..	29 mand paa 11 dæksbaade fiskede i tiden fra $\frac{22}{5}$ — $\frac{20}{7}$	66 900	66 900	—	—	13.75 pr. 100	9 198.00
Høivaag	54 — „ 18 — og 18 aabne baade fiskede fra $\frac{21}{5}$ — $\frac{17}{7}$	138 000	138 000	—	—	12.50 pr. 100	17 250.00
Lillesand	2 mand paa 1 dæksbaad fiskede i mai—juli	4 000	4 000	—	—	17.50 pr. 100	700.00
	Tilsammen i Nedenæs amt	297 750	288 950	8 800	—	—	45 730.00
Randø Sund og Oddernæs	294 mand paa 98 dæksbaade fiskede i mai og juni..	940 000	940 000	—	—	0.12	112 800.00
Søgne	32 — „ 11 — — fra medio mai til ud i juli.....	96 000	96 000	—	—	12.50 pr. 100	12 010.00
Kristiansand ...	6 mand paa 2 dæksbaade fiskede fra $\frac{17}{5}$ — $\frac{17}{7}$	5 600	5 600	—	—	0.16	896.00

Halsaa og Hartmark	24	—	„	8	—	—	—	15/5—15/7...	49 300	49 300	—	—	0.15	7 395.00
Vanse	182	—	„	36	—	—	—	og 13 aabne baade fiskede i mai og juni	512 200	512 200	—	—	15.50 pr. 100	79 391.00
Herred og Spind Nes og Hitterø .	6	—	„	1	—	—	—	dæksbaad fiskede i juni og juli	10 700	10 700	—	—	0.15	1 605.00
	98	—	„	34	—	—	—	dæksbaade og 1 aaben baad fiskede fra 15/6—15/7.....	188 400	188 400	—	—	0.13	24 492.00
	Tilsammen i Lister og Mandals amt								1 802 200	1 802 200	—	—	—	238 589.00
Sogndal	164	—	„	41	—	—	—	dæksbaade fiskede i juni.....	519 180	519 180	—	—	13.44 pr. 100	69 778.00
Egersund og Ogne	192	—	„	48	—	—	—	480 000	480 000	—	—	0.13	62 400.00
Varhaug og Næsbo	20	—	„	5	—	—	—	i tiden fra 15/5—15/6.....	35 000	35 000	—	—	0.15	5 200.00
Høiland	1	—	„	3	—	—	—	notlag paa 3 mand fangede i juli og august.....	14 000	—	14 000	—	0.05	700.00
Strand	4	—	„	—	—	—	—	tilsammen 20 mand fiskede i august...	22 000	—	22 000	—	0.06	1 320.00
Rennesø og Mosterø	3	—	„	—	—	—	—	40 — — i juli og august.....	380	—	380	—	0.56—0.85	216.00
Torvestad og Skaare.....	500	—	„	100	—	—	—	baade fiskede i mai og juni.....	250 000	250 000	—	—	0.12	30 000.00
Skjold	2	—	„	—	—	—	—	garnbaade med 4 mand og 3 notlag paa tilsammen 26 mand drev fisket fra 24/6 til udgangen af juli..	100 300	150	100 150	—	0.01—0.20	1 045.00
	Tilsammen i Stavanger amt								1 420 860	1 284 330	136 530	—	—	170 659.00
Skaanevik	20	—	„	—	—	—	—	mand fordelt paa 4 notlag fiskede i juli og august	15 000	—	15 000	—	0.02	300.00
Os	24	—	„	—	—	—	—	4 — — i tiden 17/8—6/9	8 000	—	8 000	—	0.14	1 120.00
Fjeld	100	—	„	—	—	—	—	4 — — i september...	50 000	—	50 000	—	0.20	10 000.00
Herlø	Nogle bosiddende gaardbrugere fiskede								1 000	1 000	—	—	0.20	200.00
	Tilsammen i Søndre Bergenhus amt								74 000	1 000	73 000	—	—	11 620.00

Distrikt	Fisket	Fangst- mængde stkr.	Deraf med			Gjennem- snitspris pr. stk. kr.	Værdi- udbytte kr.
			Garn stkr.	Not stkr.	Dorg og snøre stkr.		
Stryn	Her fiskedes dels med garn, dels med not 70 hl. smaamakrel, der beregnet efter 1 000 stkr. pr. hl. udgjør	70 000	—	—	—	8.40 pr. hl.	588.00
Indviken	Ogsaa her fiskedes dels med garn og dels med not ca. 23 hl. smaamakrel, der beregnet efter 1 000 stkr. pr. hl. udgjør	23 000	—	—	—	7.00 pr. hl.	161.00
	Tilsammen i Nordre Bergenhus amt	93 000	—	—	—	—	749.00
Kvernæs	50 mand paa 25 aabne baade fiskede i 3 uger af juli og august	4 000	4 000	—	—	0.08	320.00
	Tilsammen i Romsdals amt	4 000	4 000	—	—	—	320.00

Amtsvis faldt altsaa fisket saaledes:

Amt	Fangst- mængde stkr.	Deraf med			Værdi- udbytte kr.
		Garn stkr.	Not stkr.	Dorg og snøre stkr.	
Smaalenene	381 500	76 500	—	305 000	31 300.00
Akershus	180 200	30 200	150 000	—	13 730.00
Buskerud	16 000	—	16 000	—	2 400.00
Jarlsberg og Lar- vik	630 160	530 160	100 000	—	107 228.00
Bratsberg	663 600	291 600	12 000	360 000	48 440.00
Nedenæs	297 750	288 950	8 800	—	45 730.00
Lister og Mandal	1 802 200	1 802 200	—	—	238 589.00
Stavanger	1 420 860	1 284 330	136 530	—	170 659.00
Søndre Bergenhus	74 000	1 000	73 000	—	11 620.00
Nordre Bergenhus	93 000	?	?	—	749.00
Romsdal	4 000	4 000	—	—	320.00
Ialt i 1902	5 563 270	4 308 940	496 330	665 000	670 765.00
Imod i 1901	6 177 820	2 500 790	2 893 250	123 500	936 743.00

Fisket var altsaa, især hvad værdiudbyttet angaar, meget mindre end forrige aar; men som bemærket i forrige beretning, slog fisket i 1901 usædvanligt rigt til i de bergenhusiske, Romsdals og Søndre Trondhjems amter, i hvilke amter der i 1901 blev fanget over 3 mill. stkr. Hensees alene til strækningen Stavanger amt og østover, var fisket bedre i 1902 end foregaaende aar.

II. Høstmakrelfisket i Nordsjøen (dorgefisket).

Fangstfartøier						Fangstmængde			
Hjemsted	Antal	Drægtighed (i registertons)		Mandskab		Flekket		Rundsaltet	
						Antal tdr. pr. fartøi	Ialt tdr.	Antal tdr. pr. fartøi	Ialt tdr.
Smaalenene.....	8	25—66,	326	6—11,	65	1—55	180	4—68	407
Kristiania.....	1	— ,	52	— ,	8	16	16	39	39
Jarlsberg og Larvik.....	9	20—73,	437	4—9,	65	4—17	86	8—34	200
Nedenes.....	26	20—68,	938	5—8,	161	0—23	178	3—63	726
Lister og Mandal.....	11	18—57,	403	5—8,	74	2—45	158	5—50	274
Stavanger.....	51	14—80,	1 721	5—10,	305	0—67	1 246	0—37	512
Søndre Bergenhus.....	34	14—52,	1 035	4—7,	189	2—77	922	0—24	270
Bergen.....	1	— ,	36	— ,	6	4	4	13	13
Nordre Bergenhus.....	1	— ,	32	— ,	6	5	5	13	13
Hjemsted ukjendt.....	4	25—31,	116	6,	24	5—30	43	2 ¹ / ₂ —16	35 ¹ / ₂
Norge.....	146	14—80,	5 096	4—11,	903	0—77	2 838	0—68	2 489 ¹ / ₂
Sverige.....	134	25—80,	5 950	6—11,	1 093	0—80	4 052	2—86	3 472
Danmark.....	2	39,	78	6,	12	7—9	16	6—16	22
Tilsammen	282	14—80,	11 124	4—11,	2 008	0—80	6 906	0—86	5 983 ¹ / ₂

Efter ovenstaaende tabel er til Norge i 1902 ført tillands ialt 12 889¹/₂ tdr. makrel. Tillægges dette tal i lighed med tidligere beretninger 6 % for mindre makrelslumper, der formentlig er indbragt til steder, hvor optælling ikke har fundet sted, og for hvad der antagelig er medgaaet til hjemmeforbrug af fiskerne selv, bliver det ilandbragte kvantum ca. 13 600 fiskepakkede tønder, der ikke strækker op til halvdelen af forrige aars kvantum.

I nedenstaaende tabel er opgaverne meddelt i kgr. efter en gennemsnitsvegt af 74 kgr. flekket makrel og 70 kgr. rund makrel i en fiskepakket tønde. Værdiudbyttet er beregnet efter en gennemsnitspris af kr. 0.60 for flekket og kr. 0.36 for rund pr. kgr.

Hjemsted	Flekket		Rundsaltet		Værdiudbyttet ialt kr.
	Antal kgr.	Værdiudbytte kr.	Antal kgr.	Værdiudbytte kr.	
Norge.....	210 012	126 007	174 580	62 749	188 756
Sverige.....	299 848	179 909	243 040	87 494	267 403
Danmark.....	1 184	710	1 540	554	1 264
	511 044	306 626	419 160	150 797	457 423

Paa et parti paa 348 224 kgr. flekket makrel, solgt i Kristiansand og Egersund, faldt sortementet saaledes ud:

No. 0 eller bloaters 11.47 %, no. 1 28.58 %, no. 2 46.55 % og no. 3 13.40 %.

Endel af fartøierne har gjort 2 eller flere ture. — Om fisket hidsettes væsentlig efter tællingsmændenes journaler: Den største del af flaaden holdt sig paa Dogger bank, hvorimod de, som har holdt sig længere nordover, har gjort bedre fangst og fundet den fangne fisk størst og fedest. Enkelte har forsøgt sig saa langt syd som paa 54°, andre saa langt nord som op til 59° n. br. Paa 16—20 favne vand fiskedes bedst.

Fiskerne klagede over koldt veir paa sjøen, der ogsaa faldt meget variabelt, idet man delvis havde storm, men ogsaa meget ofte stille, hvilket de antog var aarsagen til det gennemgaaende mindre fiskede kvantum.

Fartøierne reiste ud i begyndelsen af august, og varede turen for de flestes vedkommende 7 à 8 uger, for enkelte op til 10 uger. De svenske fiskere opgives at have større udholdenhed end de norske, hvilket ogsaa er en grund til de førstes gennemgaaende større fangst.

Fisket har iaar faldt meget ujevnt over fartøierne, saaledes har fangsterne varieret fra 8—10 tdr. op til 170 tdr. pr. fartøi. Størrelsen har ogsaa iaar været betydelig mindre end tidligere, idet der af den flekkede makrel har faldt mere af de mindre størrelser end forrige aar.

Priserne var gjennemgaaende høie, men fiskerne havde desværre ogsaa dette aar rundsaltet for meget af fangsten. Det hjalp imidlertid meget, at amerikamarkedet manglede smaa makrel. Meget af den runde makrel blev derfor bugfleklet og sendt til Amerika til forholdsvis bra pris. Herved lettedes vort hjemlige marked for en stor del af denne vare, hvoraf der ellers vilde være mere af end her var afsætning for.

Kortfattet oversigt over handelen med fiskeprodukter i 1902.

(Af fiskeridirektør Westergaard).

Jeg har troet, det kunde have sin interesse, at man et sted havde en samlet kortfattet oversigt over aarets priser o. l. for de forskjellige fiskeprodukter.

Til en begyndelse har jeg derfor iaar samlet en kort oversigt for 1902; denne oversigt vil jeg søge at udvide, saa den efterhvert kommer til at omfatte de fleste artikler paa en mere og mere fuldstændig maade.

Klipfisk.

Den samlede eksport i 1902 var 34 655 650 kgr. imod 37 165 800 kgr. i 1901.

Den første skibning af ny fisk fandt allerede sted 28de april og sæsonen aabnedes med en pris af kr. 8.00 pr. 20 kgr. eller nogenlunde den samme notering, som afsluttede den foregaaende sæson. Priserne antog dog straks en dalende tendens og varierede udover sommeren fra kr. 7.50 til kr. 7.80 med en gennemsnitspris af kr. 7.70 for god samfængt skibningsvare, Lofots og anden fisk passende for kasser betingede 25 til 50 øre mere efter kvalitet.

Fra sidste halvdel af september tog varen atter favør, salgene afsluttedes med priser fra kr. 7.80 og opover, indtil de udover oktober gik op i kr. 8.00, der holdt sig til februar 1903.

Eksporten havde været temmelig betydelig udover høsten og vinteren, den 1ste februar 1903 viste det sig saaledes, at beholdningerne i det hele land kun beløb sig til ca. 5 700 000 kgr., der fordelt paa sæsonens tre maaneder, kun vilde give et kvantum af ca. 1 900 000 kgr. pr. maaned for eksport.

Man begyndte at frygte for, at dette kvantum skulde blive for lidet og varen saaledes knap i slutten af sæsonen, dette bevirkede yderligere

stigning saaledes, at klipfisken i begyndelsen af april delvis gik op i kr. 9.00 pr. 20 kgr.

Imidlertid gjorde den gamle erfaring sig gjældende: Prisstigningen medførte en stagnation i konsumenten og en formindsket eksport, og med den nye sæsons indtræden i begyndelsen af mai (første ladning ny fisk afgik fra Kristiansund den 12te mai) laa der endnu gammel vare tilbage i landet.

Eksporten i sæsonen mai 1902 til mai 1903 var:

Vegten beregnet i kilogram.

	Fra Kr.ansund	Fra Aalesund	Fra Bergen	Tilsammen
Mai	2 732 076	657 324	789 930	4 179 330
Juni	2 348 352	1 654 992	764 874	4 768 218
Juli	2 436 822	1 007 604	1 266 660	4 711 086
August	2 343 780	594 846	574 326	3 512 952
September ...	2 496 367	684 990	440 586	3 621 942
Oktober	1 361 070	678 636	389 106	2 428 812
November ...	1 651 212	788 490	381 456	2 821 158
December ...	2 074 320	483 732	307 548	2 865 600
Januar	1 521 000	1 009 800	137 160	2 667 960
Februar	1 474 506	620 172	279 000	2 373 678
Mars	1 158 120	309 474	183 042	1 650 636
April	1 208 034	315 396	158 778	1 682 208
Kilo	22 805 658	8 805 456	5 672 466	37 283 580

Tørfisk.

Ifølge den officielle statistik var det samlede eksporterede kvantum tørfisk i 1902 18 463 700 kgr. imod 14 933 400 kgr. i 1901.

Ved aarets begyndelse sad man inde med ualmindelig store lagere rundfisk fra forrige sæson. 1901 havde bragt rundfiskforretningen et utilfredsstillende resultat, dette merkedes ogsaa under afviklingen af de gamle beholdninger. 1902 bragte en vare af udmerket kvalitet, veltørret og i det hele taget frostfri.

Grundet erfaringen fra foregaaende aar begyndte man indkjøbet med forsigtighed, afsætningen viste sig imidlertid meget tilfredsstillende grundet den gode kvalitet, og antagelig ogsaa grundet den økonomiske fremgang i Italien. De grovere sorter, der faldt meget sparsom i sorteringen, begyndte først at blive efterspurgt, og samfængt og almindelig

hollænder steg efterhvert fra kr. 9.00 og kr. 10.00 til kr. 10.00 og kr. 11.00 samtidigt som vestre hollænder havde vanskeligt for at komme sig over sit almindelige niveau kr. 11.50. Senhøstes, da man fik oversigt over lagerne og saa, at disse rømmedes hurtigere end paaregnet, gik prisen op til kr. 11.00, kr. 12.00 og kr. 12.50 for de tre sorter, de sidste rester blev solgt til endnu noget højere priser.

Lagerne af rodskjær var ved aarets begyndelse ubetydelige, og da der, at dømme efter de fra fangstpladsene indkomne efterretninger, ikke ventedes store tilførsler, begyndte priserne efterhvert at stige, indtil de kulminerede med kr. 13.50 for zart- og vækkerfisk og kr. 12.00 for danskfisk.

Tilførselen viste sig imidlertid at blive større end paaregnet, og da der samtidigt ikke var noget synderligt liv i afsætningen, begyndte priserne snart at gaa tilbage, indtil de ved aarets udgang var kr. 11.50 og kr. 10.00 for ovennævnte sorter.

Det samme gjælder ogsaa for seiens vedkommende, den steg til kr. 7.00 og kr. 6.50 for 1ste og 2den sort storsei, ved aarets slutning opnaaede den kun kr. 6.00 og kr. 5.50.

Titling holdt sig fremover i kr. 10.00 og kr. 10.50 for respektive hollænder og bremer-titling.

Brosme flækket kr. 7.50 til kr. 8.00, rund kr. 6.50 til kr. 7.00.

Lange, skrulange kr. 11.00, zartlange kr. 12.00 til kr. 13.00, bonde-lange kr. 13.00 til kr. 14.00.

Hyse, finmarkshyse kr. 7.50 til kr. 8.00, lofothyse kr. 7.00.

Rogn.

Det samlede eksportererede kvantum rogn i 1902 var 40 000 hl., imod 42 112 hl. i 1901.

Rognhandelen i 1902 var ekseptionel, medens priserne andre aar har gaaet ned mod slutningen af sæsonen, steg den stadigt. Priserne begyndte med ca. 60 kr. for første sort og 10 kr. lavere for hver af de andre sorter i april. Noget liv i forretningen bragte først mai maa-ned, da steg priserne til kr. 65.00 og kort efter til kr. 70.00. De ind-skrænkede restbeholdninger realiseredes til kr. 75.00 og i enkelte tilfælder kr. 80.00 i første halvdel af juli.

Medens rognen gik glat fra haanden her i landet, var det modsatte tilfældet i Frankrig, grundet det mislykkede sardin-fiske, var lagerne der ved aarets udgang ca. 16 000 tønder.

Tran.

Den samlede traneksport var 116 600 hl. i 1902 imod 156 000 hl. i 1901.

Transæsonen gjorde sig bemærket ved en forholdsvis lav produktion af tran. Allerede meget tidlig i lofotfisket viste torsken sig mindre af størrelse, og leveren var tillige magrere end forrige aar. Eksempelvis kan nævnes, at den 1ste mars var der i Lofoten opfisket $2\frac{3}{10}$ million torsk, med et udbytte af 1 665 hl. damptran og 1 562 hl. lever til raatran, medens 1901 samme tid $2\frac{4}{10}$ million fisk havde givet 2 732 hl. damptran og 2 040 hl. lever til raatran. Leverholdigheden var fra 380 til 520 fisk pr. hl., i 1901 derimod 270 til 350, samtidig som leverens tranudbytte kun var ca. 40 % mod ca. 50 % 1901.

Denne forskjel i fiskens fedme, som blev endnu mere iøinefaldende senere i fisket, gav straks stødet til stigende tranpriser, ikke alene for det nye produkt, men ogsaa for fjorgammel vare.

Priserne paa dampmedicintran var i januar og februar kr. 60.00 til kr. 70.00 pr. tønde for koldklaret vare, hvilket successivt avancerede til kr. 80.00 i mars, kr. 90.00 i april, kr. 90.00 til kr. 105.00 i mai og endelig kr. 120.00 til kr. 125.00 i juni, efter at finmarksfisket var decideret som mislykket.

Den samme prisstigning gjorde sig gjældende ogsaa for de øvrige transorter.

Ved aarets udgang var det meste af damptranproduktionen eksporteret, og da der i november og december fremdeles var søgning efter varen, steg priserne til kr. 160.00 og kr. 165.00 pr. tønde. De gjenværende smaa beholdninger var da samlet paa enkelt haand i Aalesund.

Raamedicin betaltes i februar og mars med kr. 60.00 til kr. 70.00, den steg efterhvert til kr. 110.00 à kr. 120.00 for atter senhøstes at falde til kr. 100.00 og kr. 95.00.

Blanktran	holdt sig omkring	kr. 37.00	til	kr. 39.00
Brunblank	„ - — „	34.00	- „	36.00
Bruntran	„ - — „	32.00	- „	36.00

Paa grund af de mange udenlandske olier, hvormed vor raatran blandes i udlandet, formaaede ikke prisen at holde sig, og aaret gik ud uden at produktionen for 1902 var helt disponeret, de ringere raatransorter delte samme skjæbne.

Hvaltran.

Fangsten af hval i Finmarken var i 1902 718 hval mod 498 hval i 1901.

Hvalfangsten for Finmarken gav i det hele et meget tilfredsstillende resultat. Det samme var ogsaa tilfældet for Færøernes vedkommende, derimod var fangsten paa nord- og vestkysten af Island mindre tilfredsstillende den første tid, grundet ishindringer, men tog sig godt op senere;

paa østkysten var fangsten meget god den hele fangsttid; 1902 var gjennemgaaende et godt aar paa grund af gunstige priser paa alle hvalprodukter.

Hvaltranpriserne var:

	1902.		1901.		1900.	
	£		£		£	
No. 1.	20	til 21.10.0.	19	til 21.	22	til 22.15
„ 2.	18	- 20	18.10	- 19.	19	- 21.10
„ 3.	16	- 17	14.10	- 16.	16.10	- 17.10
„ 4.	14.10	- 15.10	12.10	- 13.10	13.10	- 14.3

Guano- og **kraftfoder**priserne omtrent som foregaaende aar, derimod opnaaede **barder** £ 70 mod £ 60 i 1901 og £ 45 til £ 50 i 1900, alt pr. ton.

Saltet sild.

Den samlede eksport i 1902 var 912 200 hl. mod 732 000 i 1901.

Lagerne af sild i landet var den 1ste januar 1902 ca. 27 000 tdr. fedsild, 17 300 tdr. slosild, 20 500 tdr. vaarsild, 1 700 tdr. islandssild, imod ca. 78 000 tdr. fedsild, 25 550 tdr. slosild og 4 500 tdr. vaarsild den 1ste januar 1901.

Lagerne i Tyskland var 1ste januar 1902 235 375 tdr. mod 261 266 tdr. i 1901.

Vaarsilden. Vaarsild fra nordre distrikt opnaaede i slutningen af februar maaned kr. 9.00 til kr. 8.75, men al vaarsild faldt meget hurtigt ned til kr. 7.00 og kr. 7.50 for fiskepakket tønde. Den blev solgt lige ned til kr. 6.80. I juni maaned opnaaedes kr. 7.00 til kr. 7.25. En større del af salterne bragte disse priser tab, og eksportørerne maatte gjennemgaaende nøie sig med en liden fortjeneste. Priserne var leveret Sverige ca. kr. 12.00 og ca. 14 til 15 mark leveret Rusland, skotsk behandlet solgtes til 16 til 18 mark.

Fedsilden. Fedsild fra 1901 betaltes i januar maaned og fremover for de 3 største merker med ca. kr. 20.00, kr. 19.00 og kr. 14.00 pr. fiskepakket tønde. I august betaltes for ny fedsild fra Trondhjemsfjorden I med kr. 23.00, II kr. 22.50, III kr. 21.00 og IV kr. 15.00.

I september ved forøget tilførsel særlig fra fjordene i Søndfjord etc. holdt priserne sig med en variation af 50 øre til 1 kr. efter sortement og pakning, for de 4 største merker kr. 17.00, 17.00, 15.00, 12.00.

I oktober var priserne ca. kr. 18.00, 18.00, 15.50 og 16.00, 12.50 og for V-stregs kr. 7.00 til kr. 8.00.

I november betaltes ca. kr. 20.20, 20.00, 17.00, 13.25 og 8.00, disse priser holdt sig uforandret til aarets udgang.

Slosilden. Slosild betaltes i november maaned med kr. 20.00 til kr. 19.00 og dalede senere til kr. 17.00.

I begyndelsen af december gik priserne ned til kr. 13.00 og kr. 14.00, men da saa uveir hindrede fisket, gik priserne atter op i kr. 16.50, kr. 17.00 og ved aarets udgang betaltes kr. 18.00 pr. fiskepakket tønde.

Nordsjøsilden. Nordsjøsild er en forholdsvis ny vare, den opnaede i august, september og oktober maaned kr. 22.00 til kr. 16.00 pr. fiskepakket tønde efter sortement, kvalitet og pakning.

Islandssilden. Notfisket paa Island var smaast, men hvad der kom hertil, var prima vare, hovedsagelig II og III, resten I og IV-stregs, priserne varierede mellem kr. 26.00 og kr. 30.00 cif pr. pakket tønde. Garnsilden betaltes med kr. 20.00 til kr. 23.00 fiskepakket og pakket kr. 30.00 til kr. 34.00 cif Sverige.

I det hele bragte sildehandelen eksportørerne i 1902 ingen tab, men en jevn fortjeneste. Omsætningen af alle sildesorter var fremover høsten enestaaende god, først da de store partier yarmouthsild kastedes ind paa markedet, blev køberne tilbageholdende.

Dorgemakrel.

Det omtrentlige kvantum eksporteret til Amerika i 1902 var 5 000 tønder.

Grundet det mislykkede fiske i Amerika var priserne meget tilfredsstillende.

Priserne var gennemsnit for bloaters omtr. 90 øre pr. kilo, for no. 1 80 øre, no. 2 70 øre og no. 3 60 øre.

Rundsaltet makrel, der i 1901 betaltes med kr. 25.00 til kr. 30.00, steg grundet efterspørgselen fra Amerika til kr. 40.00 à kr. 45.00 pr. tønde.

Enkelte firmaer begyndte at skibe makrelen i egetønder, hvilket viste sig meget heldigt, idet varen fremkom i bedre stand, og de større omkostninger ved anskaffelsen af disse tønder blev fuldt opveiet derved, at varen fremkom i saa god stand, at intet blev aftrukket for beskadiget vare.

Eksportørerne havde gennemgaaende nogenlunde fortjeneste trods de høie indkjøbspriser.

Beretning

om Norges fiske- og sildehandel med Storbritanien og
Irland i 1902 med tabeller over Englands fiskehandel

afgivet ved fiskeriagent **Hans Johnsen**, Hull.

Jeg giver mig herved den ære at indsende beretning om handelen med norske fiskeriprodukter paa de storbritanniske fiskemarkeder under det forløbne aar. Man vil observere, at i de fra det statistiske kontor specificerede opgaver, at importværdien er anført til £ 703 593 = kr. 12 664 674.00 imod £ 810 456 eller kr. 14 588 208.00 i 1901, hvorefter opstaar en formindskelse af kr. 1 923 534.00, og som nærmest hidrører fra tilberedte fiskevarer i transit. Paa denne konti alene er vægten 48 961 cwt. mindre end i 1901 og værdien £ 94 887. Desuden viser værdien af fiskeoljer £ 20 664 mindre end i 1901 og fersk fisk £ 41 043. Værdien af fersk sild er omtrent den samme som aaret før, derimod viser røgede sardiner en forøgelse af £ 15 496, andre preserveerede fiskevarer £ 34 723 og sælskind £ 5 913.

I beretningen har jeg indtaget endel af hvad som henhører under fiskerinæringen hertilands, og som turde have interesse for norske fiskeri-interesserede.

Som bilag har jeg vedlagt specificerede opgaver over import og eksport af udenlandske og britiske fiskeprodukter til og fra forskellige lande.

Opgave

over de registrerede værdier og kvanta af norske produkter importerede til Storbritannien i 1902.

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
Fiskeoljer:	London	97 ton	2 789
	Liverpool	3 ”	75
	Hull	2 398 ”	47 024
	Shields, South ..	8 ”	144
	Grangemouth ...	2 374 ”	49 099
		4 880 ton	99 131
Sild, fersk:	London	13 502 cwts.	3 610
	Hull	385 905 ”	139 731
	Newcastle	8 319 ”	4 948
	Leith	150 ”	100
		407 875 cwts.	148 389
Fisk, fersk:	London	756 cwts.	3 963
	Hull	29 202 ”	50 884
	Newcastle	14 435 ”	35 130
	Shields, South ..	24 ”	92
		44 417 cwts.	90 069
Skalfisk, Hummer:	London	6 cwts.	16
	Hull	65 ”	130
	Newcastle	167 ”	726
		238 cwts.	872
Røgede sardiner:	London	1 276 cwts.	3 138
	Hull	12 299 ”	33 642
	Newcastle	2 042 ”	4 624
	Shields, South ..	3 ”	6
	Grangemouth ...	68 ”	191
	Leith	32 ”	66
		15 720 cwts.	41 667
Hermetisk laks:	London	5 cwts.	15
	Hull	4 ”	15
	Newcastle	2 ”	5
		11 ”	35

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
Hermetisk hummer:	Liverpoll	13 cwts.	78
Fiskepreserver, andre slags:	London	600 cwts.	1 195
	Hull	14 312 "	27 761
	Newcastle	2 001 "	4 317
	Grangemouth	1 231 "	1 447
	Leith	1 "	3
			18 145 cwts.
Tilberedte fiskevarer:	London	3 286 cwts.	2 251
	Cardiff	10 "	8
	Hull	183 109 "	239 955
	Newcastle	1 830 "	1 464
	Grangemouth	7 750 "	8 525
	Leith	6 063 "	7 569
	Lerwick	1 357 "	361
		203 405 cwts.	260 133
Guano:	Hull	188 ton	1 300
	Shields, South	10 "	200
	Grangemouth	260 "	1 172
		458 ton	2 672
Peserveret kjød:	Liverpool	6 cwts.	21
	Hull	10 "	16
	Newcastle	109 "	223
	Grangemouth	4 "	8
		129 cwts.	268
Preserveret kjød, andre sorter:	London	16 cwts.	44
	Hull	16 "	31
	Newcastle	157 "	384
	Shields, South	30 "	90
	Leith	204 "	394
		423 cwts.	943
Fjærkræ & vildt:	London		431
	Hull		2 092
	Newcastle		389
	Shields, South		20
			2 932

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
Sælskind:	London	50 360 stkr.	9 029
	Newcastle	13 540 ”	2 606
	Shields, South . . .	9 662 ”	1 340
	Grangemouth	16 546 ”	4 138
	Granton	342 ”	36
	Leith	1 750 ”	356
		92 200 stkr.	17 499
Hvalbarder:	London	894 cwts.	4 172
	Hull	2 ”	10
		896 cwts.	4 182

Totalværdi
af foranstaaende produkter.

Artikel	Værdi i £	Værdi i kroner
Fiskeoljer	99 131	1 784 358.00
Sild, fersk	148 389	2 671 002.00
Fisk, fersk	90 069	1 621 242.00
Skalfisk, hummer	872	15 696 00
Røgede Sardiner	41 667	750 006.00
Hermetisk laks	35	630.00
— hummer	78	1 404.00
Fiskepreserver, andre slags	34 723	625 014.00
Tilberedte fiskevarer	260 133	4 682 394.00
Guano	2 672	48 096.00
Preserveret kød	268	4 824.00
— ”, andre slags	943	16 974.00
Fjærkræ & vildt	2 932	52 776.00
Sælskind	17 499	314 982.00
Hvalbarder	4 182	75 276.00
Total	703 593	12 664 674.00

Med hensyn til afsætningsforholdene for vore fiskeprodukter hertil-lands, saa viser fersksildimporten for aaret 203 938 kasser til en anslaaet værdi af 2 671 002 kroner og en gennemsnitspris for hele sæsonen af 12/7 pr. kasse.

Til sammenligning for de to nærmest foregaaende aar viser følgende tal:

Aar	Import kasser	Gjemsnittsværdi pr. kasse
1900	149 724	17/.
1901	213 269	10/1

Eksporten bragte saaledes eksportørerne 2/6 pr. kasse høiere pris end aaret før, men paa grund af at tilførslerne begyndte meget langt ud i sæsonen og efter at rigelige tilførsler flød ind fra Skotland, blev der visselig ikke stor fortjeneste.

I hele januar og indtil medio februar maaned ankom kun mindre partier storsild fra Søndmøre, som paa langt nær dækked behovet for røgerierne, af hvis aarsag stort tab paaførtes disse gennem udgifterne ved at holde folk.

Først i 3die uge af februar begyndte tilførslerne fra vaarsilddistriktet at flyde rigeligere ind og gennemsnitsprisen for ugen stod i 16/6 for notsild og 13/4 for garnsild. Disse høie priser skyldtes i første række, at stormende veir hindrede fisket i Skotland.

I første uge af mars gik importen op til 26 782 kasser og forarsagede et ganske betydeligt prisfald fra ugen før, idet gennemsnitsprisen for notsild gik ned i 11/. og garnsilden til 10/3 pr. kasse. I de følgende uger af mars varierede den ugentlige import mellem 20 000 og 25 000 kasser, og med disse voldsomme tilførsler gik priserne nedover paa visse dage, der maatte bringe afskiberne stort tab.

Ved indtrædelsen af april maaned aftog tilførslerne ret betydeligt, hvorved priserne tog sig op igjen. Af de gjenstaaende stæng ved Bueland ankom det sidste parti den 23de april og solgtes til 23/. pr. kasse.

Jeg tillader mig forøvrigt at henvise til vedlagte ugentlige og maanedlige gennemsnitspriser og de importerede ugentlige partier.

De sedvanlige klager over sildens kvalitet og pakning har i en mere forsterket grad ladet høre fra sig iaar. Derhos er køberne misfornøiede med, at der ikke gives et bestemt maal for indholdet af kassen, og at man ikke holdes daglig à jour med fiskets gang og udsigter, samt om dampskibenes afgang til England.

Jeg tillader mig i den anledning at hidsætte oversættelse af en skrivelse til mig fra Hull Fish Merchants' Protection Association o: Hull fiskehandleres forening, og som taler i et tydeligt sprog. Jeg kan kun tillægge,

at eksporten drives paa en saadan maade, at kjøberne er i den grad misfornøiede, at flere af de største har opgivet at købe den norske sild og forlagt sin virksomhed til Skotland, og hvortil flere siges at ville gjøre det samme. Med denne aftagen af de fremmede spekulanter, som før gjæstede Hulls fiskemarked under den norske sildesæson, vil man tilslut blive henvist til de lokale kjøbere.

Skrivelsen lyder saaledes:

„Der har i de foregaaende sæsoner været mange klager paa grund af den daarlige tilstand, som størsteparten af den norske sild ankommer i, men ingen af disse taaler sammenligning med dette aars. Direktørene for vor forening har bedt mig anmode Dem om godhedsfuldt at fremlægge følgende for den norske fiskeristyreelse:

„Størsteparten af den landede sild i vinter har været „sur“, vistnok paa grund af at silden er bleven holdt tilbage for længe efter at være indlastet, og som afskiberne har gjort med den hensigt for at naa et bedre marked. — Uden at forsøge paa nogen maade at skride ind eller at lære afskiberne deres forretning, vover dog direktørene at paapege, at denne handlemaade har neppe i et tilfælde svaret til hensigten, da denne sild, naar den engang kom i markedet, viste sig at betinge en mindre pris, end den vilde have udbragt, om den var sendt hurtigst mulig.

„Fra alle kanter har der indløbet klager under hele sæsonen og gik endog saa vidt, at indlandsmarkedene neppe vilde se paa den daarlige kvalitet, som kjøberne i Hull tilbød dem og følgen var, at priserne blev meget lavere end almindelig i slutningen af sæsonen, uagtet der var stor efterspørgsel efter fersk prima sild. Denne sild var ogsaa utilfredsstillende efter at være røgt, og prisen paa denne vare har været langt under gjennemsnitsprisen fra foregaaende sæson.

„Misnøien blandt saavel fiskekjøberne i Hull som de kjøbere, som kommer til Hull udelukkende for denne sild, har været saa stor, at mindre der ikke gjøres noget for at bringe silden frem til markedet i en bedre tilstand, vil der blive farlige følger for dette marked. Betragter man den strækning, som silden maa føres, er det ganske øiensynligt, at den er gammel nok, naar den ankommer her, om den saa er skibet med de hurtigste dampere, og at holde paa den røber en meget stor sneversynthed. Der har ligeledes været mange klager paa den daarlige fyldning af kasserne og som afskibere har bemærket, har denne praksis ledet til, at de har opnaaet en lavere pris for denne sild, ofte lavere i forhold end reduktionen af kvantummet af sild. J. E. afskiberen af de letfyldte kasser vilde sikkert faa mindre penge igjen for den samme vegt af sild end en, som havde velfyldte kasser. Dette er, fordi jernbanerne beregner en fastsat pris for en sildekasse, enten den er

„fyldt eller bare delvis og bliver saaledes en letfyldt kasse forholdsvis „dyrere for køberne, som naturligvis tager dette i betragtning, naar de „sætter prisen.

„Alt dette er ting, som angaar de norske afskibere, og som købere „og vor forening vil indtrængende anmode den norske fiskeristyreelse at „fremlægge samme for afskiberne samt gjøre alt for at faa silden skibet „i fersk tilstand, samt i velfyldte kasser.“

I forbindelse med den norske iset sildeksport vil det være den ærede fiskeribestyrelse bekjendt, at der i de sidste 3 aar har været en betydelig eksport af iset og strøsaltet sild fra Lowestoft og Yarmouth til Hamburg og andre tyske havne. Fra Lowestoft har eksporten foregaaet med direktgaaende dampskibe, hvoraf flere norske engagerede i maanedsfragt for sæsonen. Medens man i de første 2 aar gik frem paa norsk vis med at skibe fort væk uden noget hensyn til priserne og markedets behov og af hvilken grund forretningen blev meget spekulativ og hazardisøs, har afskiberne under sidste sæson slaaet sig sammen om befragtning af et vist antal baade og derved forebygget den tidlige skibning iflæng. Saaledes engageredes nu sidste høst 5 dampskibe, som afsendtes efterhvert med partier for hver deltagers bekvemmelighed og det siges, at denne ordning har vist sig tilfredsstillende for alle interesserede.

Fra Yarmouth har eksporten foregaaet med jernbane via Harwich til Kontinentet, men en lignende ordning som den i Lowestoft tænkes ogsaa at faaes istand til kommende sæson.

Jeg har tidligere foreslaaet ko-operation fra Norge udi fersksildeksporten og en saadan vilde uden tvil bringe mere stabile forhold og en vinding for alle parter. Ikke allermindst antager jeg, at forbruget hertillands kan fordobles ved at faa jevne priser og et hurtigere salg end det, som nu praktiseres ved at holde lasterne tilbage her paa stedet til følgende dag og som altid foraarsager en ophoben af gammel sild med dertil svarende priser og konsum.

Laks.

Ved at henvise til listerne over importen, priser paa markederne i Hull, London og Grimsby, vil sees, at der til Hull alene importeredes under sæsonen 5 883 kasser, en forøgelse af 386 kasser imod foregaaende sæson, da importen gik op til 5 497 kasser.

Medens priserne i april og mai var adskillig høiere end i det foregaaende aar, og man desuden havde under forberedelse leverance til de forestaaende høitideligheder i anledning H. M. kong Edward den VII's kroning, viste priserne en stø tendens til ugen mellem 10de og 17de juni,

da der med en gang kom en panik over folket gennem H. M.'s pludselige sygdom og havde til følge, som aldrig hændt før, at priserne gik ned 4 pence pr. lb. paa en dag, og en prisdifference fra mandag den 10de juni til 17de af 6 d. pr. lb.

Hvilket tab dette foraarsagede de norske eksportører, kan ikke beskrives, men er bagateller mod, hvad der tabtes hertilands af de store restauratører, som havde indlagt tons af laks i fryserier, og som senere solgtes paa auktion til 6 pence pr. lb. Et restauratørfirma siges at have tabt paa laks alene £ 3 000.

Ved at festlighederne ganske indstilledes, blev forretningen som lamslaaet og stod stille for resten af sæsonen.

Man vil finde, at Grimsby returnerer ret tilfredsstillende priser sammenlignet med Hull og Newcastle, og hvis partierne ikke bliver for store paa en gang, vil dette marked i fremtiden byde adskillig fordel. Der klages ofte hersteds, at der af salgsmænd i Newcastle udbydes norsk laks adskillig under de her gjængse priser, og da Newcastle intet behov har for norsk laks, er disse henviste til at offerere til indlandet til lavere priser end hvad her betales.

Under disse omstændigheder skades handelen hersteds, og som igjen gaar tilbage paa norske eksportører, hvorfor jeg maa anbefale, at man staar sig bedst paa at lade forsendelserne via Newcastle gaa direkte til London og de store indlandsmarkeder.

Kveite, hyse og flyndre.

Af importlisten til Hull vil bemerkes, at der under aaret ankom 2 734 kasser kveite til en anslaaet vegt af 820 000 kgr., og som viser en forøgelse af 21 kasser mod aaret før. Aalesund er naturligvis den største leverandør af denne fiskesort, idet eksporten udgjør ca. 626 400 kgr., dernæst figurerer Bergen med 157 800 kgr., hvoraf størsteparten formentlig kommer fra Florø og Moldøen.

Ved at sammenholde priserne efter vedlagte liste, vil man finde, at der for prima fisk er opnaaet meget tilfredsstillende priser, hvorimod fisk af daarlig kvalitet er solgt saa lavt, som neppe giver eksportørerne nogen fortjeneste end nævne nogen betaling for fiskerne.

Den sedvanlige uforstand af fiskens behandling praktiseres fremdeles af aalesundsfiskerne, som ikke ser sin egen fordel ved at tage is ombord i fartøierne; men som jeg allerede har fremholdt i en tidligere rapport, saa er forholdet ikke at undres over, naar der ikke af kjøberne gjøres forskjel paa god og daarlig fisk og betalingen er den samme. Foruden den raadende misère af fiskens behandling er man fremdeles ikke kom-

men videre med en mere tidsmæssig og tilfredsstillende ordning af dampskibskommunikationerne paa England og som nu har været det mest brændende spørgsmaal for fiskerinæringen i flere aar. Som eksporten for de nordlige landsdele, med en ugentlig baad paa Hull, er stelt, maa det være indlysende for enhver i ferskfiskimporten interesseret, at nogen nævneværdig udvikling paa dette omraade ikke vil ske, før man skaffer kommunikationer og hvorpaa det hele hviler. Med den tiltagende interesse, hvormed denne vigtige næringsvei er omfattet af alle klasser, vil det gaa med den, som med den norske skibsfart, at man er henvist til at arbejde som „tramps“ paa udenrigske fiskefelter, hvis dampskibsfiskeriet i det store og hele taget kan lønne sig i Norge, dersom man ikke snart tilveiebringer statsunderstøttede dampskibslinjer til de store udenlandske ferskfiskmarkeder.

Af forskellige andre fiskesorter sendt til Hull og via Newcastle til de engelske indenlandsmarkeder har hyse og flyndre fremkommet i god skik og opnaaet tilfredsstillende priser. Med aaleksporten gaar det fremdeles smaat, omendskjønt der spores adskillig interesse rundt omkring i landet. Det gjælder nærmest at faa et system istand for forsendelserne fra distrikterne til eksporthavnene, og her har de respektive fiskeriselskaber anledning til at tage initiativet. Det synes mig, at naar der fra Italien kan sendes regelmæssig med jernbane via Calais til London, og eksporten derfra kan lønne sig, maatte der kunne udrettes meget fra Norge i denne vare.

Hollænderne og danskerne har etableret en stor forretning paa London, idet der fra Danmark alene indførtes i 1902 1 390 000 kgr. aal.

Jeg tillader mig at hidsætte priserne i de forskellige maaneder af aaret, som en veiledning til dem, som har tanke for denne eksport. Noteringerne gjælder pr. draft à 20 engelske lb. = 9 kgr.

Af hermetiske fiskevarer

indføres under aaret for kr. 1 377 054.00, hvoraf kr. 750 006.00 repræsenterer værdien af røgede sardiner og viser en stigning af kr. 278 928.00 mod aaret før.

Hvorvidt disse tal viser den virkelige import, kan ikke med bestemthed siges, da det afhænger af, hvorvidt afskiberne har anført den som saadan ved afsendelsen; imidlertid er det utvilsomt, at salget i de senere aar har tiltaget betydelig og at den har fundet indpas hos endel af den britiske befolkning. Forbruget af hermetisk preservede varer tiltager for hvert aar i Storbritannien og de britiske kolonier, hvilket den officielle statistik viser. Fødemidler tillavet paa denne maade af god

kvalitet og omhyggeligt nedlagt beholder det største og bedste næringsstof og den fulde aroma af varen. Arbeidsklassen finder en appetitvækkende varietet i preservevet føde til rimelige priser nu mod før, og der gives store afsætningsmuligheder for de nationer, som kan skaffe varer, der passer for publikums smag.

De forenede stater leverer fremdeles de største partier, men der er grund til at antage, at den hurtige øgning af den amerikanske befolkning i den nærmeste fremtid vil bringe priserne af hermetik op til en saadan høide, som umuliggjør eksport, ligesom det er gaaet med ost, og med tiden uden tvil vil gaa med flesh, skinker og smult.

Det forekommer mig, at de norske hermetikfabrikanter har gode chancer paa verdensmarkedet for fiskehermetik, men til dato har de vist sig for ensidige ved at nedlægge sager, som den anglo-saksiske befolkning ikke ynder at spise. Specielt bør man kunne levere og konkurrere med skotterne i røget og flekket og afkogt sild og røget hyse.

I nedlagt kveite er der gjort en god begyndelse, idet ganske store partier er solgt til kolonierne gennem londonerfirmaer.

Paa grund af det mislykkede franske sardiniske ifjor, da kun 10 % af et middelsaar leveredes, havde dette uden tvil indflydelse paa salget af norske sardiner og en god reklame for fremtiden.

Jeg har imidlertid seet prøver af vore sardiner hos større importfirmaer i London, som presenterede sig daarlig i æskerne tildels ved skjødesløs nedlægning og daarlig kvalitet. Der er neppe nogen artikel, man faar større modbydelighed for, end naar man aabner en hermetikdaase, hvis indhold lider af de paapegede mangler, eller der er mangel ved kvaliteten. Nedlæggerne af hermetik kan hverken kjøbe for gode varer ei heller være omhyggelige nok ved nedlægningen.

En meget stor eksport af rund, røget sild i større daaser foregaar aarligvis fra Yarmouth, Lowestoft og Skotland til Kapkolonien, Sierra Leona og andre britiske besiddelser, ligesom saltet, tørret sild og sterkt-røget sild ogsaa sendes i enorme kvanta fra de to førstnævnte steder til Italien og Grækenland.

Jeg mener, man med lethed kan konkurrere med englænderne paa dette omraade og hvorfor da ikke tage fat paa produkter, som har hele verden for sig end at tillave fiskeboller for et indskrænket forbrug.

Af smaasild, saakaldt Kieler-Sproten, har et energisk røgeri i Bergen leveret ganske store partier af i aarets løb og vundet bifald hos konsumenterne.

Opgave

over gennemsnitspris og kvantum af sild fra Norge pr. maaned og pr. uge for sæsonen 1901—1902.

I ugen endt	Stor- & vaarsild Pris pr. kasse	Tomsild Pris pr. kasse	Antal kasser
21de decbr. 1901.....	20/3	—	7 923
28de — ”	19/7	—	1 337
4de januar 1902.....	23/3	—	1 305
12te — ”	27/5	—	1 060
19de — ”	27/3	—	1 215
26de — ”	23/.	—	1 513
1ste februar ”	27/8	22/.	2 048
8de — ”	19/10	16/4	5 697
15de — ”	20/7	16/6	4 652
22de — ”	14/6	—	14 111
1ste mars ”	10/6	—	26 782
8de — ”	8/9	—	20 622
15de — ”	14/5	—	20 286
22de — ”	10/8	—	24 814
29de — ”	9/6	—	23 519
5te april ”	16/5	—	13 021
12te — ”	20/7	—	10 665
19de — ”	18/9	—	5 246

Maaned	Stor- & vaarsild Pris pr. kasse	Tomsild Pris pr. kasse	Antal kasser
December	22/4	—	9 260
Januar	25/6	—	7 141
Februar	15/7	17/3	49 339
Mars	10/11	—	99 790
April	19/2	—	20 286

Gjennemsnitspris for den hele sæson er 12/7 pr. kasse.

Friser
paa laks, ørret & Hummer i Hull for 1902.

Dato	Storlaks pr. lbs.	Smaalaks pr. lbs.	Ørret pr. lbs.	Hummer pr. lbs.
8de april ...	—	—	10 d	—
22de — ...	—	—	1/ til 8 d	—
29de — ...	2/4	—	1/ „ 7 d	—
13de mai ...	1/11 til 1/9	1/9	11 d „ 6 d	1/2
20de — ...	1/10 ^{1/2} „ 1/8 ^{1/2}	1/7 til 1/5	11 d „ 6 d	—
27de — ...	1/6 „ 1/5	1/5 „ 1/4	10 d „ 6 d	—
3die juni ...	1/3 ^{1/2} „ 1/3	1/2 „ 1/.	10 d „ 5 d	1/3 til 1/2
5te — ...	1/5 ^{1/2} „ 1/4	1/2 „ 1/.	11 d „ 6 d	—
10de — ...	1/5 „ 1/2	1/2 „ 1/.	9 d „ 6 d	1/2 „ 9 d
17de — ...	11 d „ 10 d	10 ^{1/2} d „ 6 d	10 d „ 5 d	1/3 „ 9 d
24de — ...	9 d „ 8 d	8 ^{1/2} d „ 6 d	7 d „ 5 d	1/2 „ 8 d
1ste juli ...	10 d „ 8 d	8 ^{1/2} d „ 6 d	5 d „ 4 d	1/1 „ 11 d
8de — ...	1/ „ 10 d	9 ^{1/2} d „ 6 d	8 d „ 4 d	1/1 „ 10 d
15de — ...	1/ „ 10 d	9 d „ 6 d	7 d „ 5 d	1/ „ 6 d
22de — ...	1/2 „ 11 d	1/ „ 7 d	9 d „ 5 d	11 d „ 8 d
29de — ...	1/2 ^{1/2} „ 1/.	1/1 ^{1/2} „ 9 d	9 d „ 6 d	—
5te aug. ...	1/2 ^{1/2} „ 1/.	1/ „ 10 d	11 d „ 5 d	—
12te — ...	1/ „ 8 d	11 ^{1/2} d „ 8 d	9 d „ 5 d	—
19de — ...	1/1 „ 1/.	1/ „ 10 d	9 d „ 7 d	—
26de — ...	—	8 d „ 5 d	—	—

Priser
paa laks, ørret og hummer i Grimsby for 1902.

Dato	Storlaks	Smaalaks	Ørret	Hummer
20de mai ...	1/9 ^{1/2} til 1/5	—	11 d	—
27de — ...	1/7 ^{1/2} „ 1/6	1/6 til 1/5	—	—
3die juni ...	1/5 „ 1/4	1/3 „ 1/2	—	—
10de — ...	1/6 „ 1/4 ^{1/2}	—	10 d til 6 d	1/6 til 1/2
11te — ...	1/7 „ 1/5	1/4 ^{1/2} „ 1/3	10 d „ 6 d	—
16de — ...	1/2 ^{1/2} „ 1/.	1/ „ 11 d	1/ „ 8 d	1/4 „ 1/1 ^{1/2}

Dato	Storlaks	Smaalaks	Ørret	Hummer
18de juni....	1/2 til 11 d	10 d	8 d til 6 d	—
24de —	11 d „ 9 d	9 d til 6 d	8 d „ 6 d	1/4 ¹ / ₂ til 1/3
1ste juli....	1/1 „ 9 d	10 d „ 7 d	7 d „ 6 d	1/3 „ 1/.
14de —	1/3 „ 10 d	1/ „ 9 d	9 d „ 6 d	—
21de —	1/4 „ 1/2 ¹ / ₂	1/2 „ 1/1 ¹ / ₂	8 d	1/3 „ 11 ¹ / ₂
29de —	1/3 „ 1/1	10 d „ 7 d	9 d „ 8 d	—
6te aug....	1/2 „ 1/.	10 d	8 d	—
12te —	1/2 ¹ / ₂ „ 1/1 ¹ / ₂	1/1	9 ¹ / ₂	—
27de —	1/1 „ 1/.	1/1 ¹ / ₂	1/ „ 10 d	—

Priser

paa laks, ørret, hummer og aal i London for sæsonen 1902.

Uge	Laks pr. lbs.	Smaalaks pr. lbs.	Ørret pr. lbs.	Hummer pr. stykke	Aal pr. draft
Mai 5te—10de	2/ til 2/4	—	—	1/3 til 2/.	—
— 12te—17de	1/10 „ 2/6	—	9 d	1/6 „ 1/9	—
— 19de—24de	1/6 „ 1/8	—	8 d til 7 d	1/9 „ 2/.	—
— 26de—30te	1/5 „ 1/8	1/5 til 1/6	8 d „ 6 d	2/ „ 2/6	—
Juni 2den— 7de	1/6 „ 1/5	1/4	8 d	2/6 „ 6/.	—
— 9de—14de	1/7 „ 1/1	1/4 „ 1/.	7 d	1/6 „ 2/6	—
— 16de—21de	8 d „ 1/.	9 d „ 11 d	6 d	1/3 „ 2/.	—
— 23de—28de	8 d „ 11 d	10 d „ 8 d	—	1/ „ 2/.	—
Juli 1ste— 5te	10 d „ 11 d	10 d „ 9 d	—	1/6 „ 2/6	—
— 7de—12te	1/1 „ 1/2	11 d „ 9 d	—	9 d „ 1/6	—
— 14de—19de	1/1 „ 1/.	1/ „ 10 d	—	1/6	8/ til 11/.
— 21de—26de	1/ „ 1/3	1/ „ 10 d	—	1/ „ 1/6	8/.
— 29de—					
Aug. 4de	1/1 „ 1/3	1/1 „ 1/.	—	—	8/.
Aug. 5te—11te	—	—	—	—	10/ „ 14/.
— 12te—19de	—	—	—	—	10/ „ 12/.

Priser
paa kveite og flyndre paa Hulls fiskemarked i 1902.

Dato	Kveite pr. stone	Flyndre pr. stone	Dato	Kveite pr. stone	Flyndre pr. stone
6te januar	—	5/9	12te august	6/3 til 1/4	—
28de —	8/3	5/1 til 4/1	19de —	5/ „ 1/6	—
4de februar	—	5/4 „ 4/.	22de —	4/6 „ 2/3	—
11te —	6/4 til 5/4	—	26de —	3/9 „ 1/6	—
18de —	4/10 „ 2/6	—	1ste septbr.	3/9 „ 1/8	—
25de —	6/4 „ 5/.	—	5te —	5/3 „ 1/10	—
5te mars	5/9 „ 3/5	—	9de —	5/1 „ 2/.	—
19de —	6/ „ 4/2	1/11 „ 1/6	15de —	4/3 „ 2/.	—
26de —	8/6 „ 4/9	2/3 „ 1/9	22de —	5/9 „ 2/7	—
7de april	5/3 „ 4/.	—	30te —	5/6 „ 2/.	—
14de —	6/6 „ 4/1	3/3	6te oktbr.	5/6 „ 2/.	—
21de —	6/8 „ 3/4	4/ „ 1/10	11te —	6/ „ 2/.	—
28de —	5/6 „ 3/.	1/5 „ 1/3	14de —	4/6 „ 1/3	—
5te mai	5/11 „ 2/9	4/ „ 2/4	17de —	2/6 „ 1/6	—
12te —	4/1 „ 1/8	2/.	21de —	4/4 „ 1/6	—
20de —	4/ „ 1/10	—	23de —	3/6 „ 3/.	—
27de —	3/3 „ 2/.	—	30te —	3/ „ 1/8	3/5 til 3/1
3die juni	3/9 „ 1/9	—	4de novbr.	5/9 „ 2/.	—
10de —	4/4 „ 1/9	—	10de —	4/5 „ 3/2	2/10
17de —	3/7 „ 1/11	—	18de —	6/1 „ 2/.	4/.
24de —	3/10 „ 2/.	—	24de —	—	4/1 „ 2/10
1ste juli	4/ „ 2/6	—	25de —	6/5 „ 3/9	—
8de —	4/1 „ 1/9	—	2den decbr.	5/ „ 2/9	2/10 „ 2/7
15de —	4/ „ 1/7	—	9de —	6/ „ 2/8	4/9 „ 4/4
22de —	4/8 „ 1/6	—	16de —	4/9 „ 1/8	3/7 „ 2/4
29de —	4/ „ 1/10	—	23de —	3/ „ 1/.	3/10
5te august	5/7 „ 2/.	—	29de —	4/9 „ 1/.	—

Priser
paa dansk aal i London i 1902.

Maaned	Smaa pr. draft	Smaa mellem- store pr. draft	Større pr. draft	Store pr. draft
Januar	10/ til 13/.	12/ til 16/.	—	16/ til 18/.
Februar	9/ „ 13/.	11/ „ 16/.	—	15/ „ 17/.
Mars	10/ „ 14/.	11/ „ 16/.	—	15/ „ 17/.
April	10/ „ 14/.	13/ „ 17/.	—	15/ „ 20/.
Mai	7/ „ 12/.	12/ „ 14/.	—	12/ „ 16/.
Juni	6/ „ 9/.	9/ „ 12/.	—	12/ „ 16/.
Juli	5/ „ 9/.	8/ „ 12/.	11/ til 14/.	13/ „ 19/.
August	7/ „ 9/.	9/ „ 12/.	11/ „ 14/.	15/ „ 17/.
September	8/ „ 9/.	10/ „ 12/.	13/ „ 14/.	15/ „ 17/.
Oktober	8/ „ 10/.	10/ „ 13/.	11/ „ 14/.	15/ „ 17/.
November	10/6 „ 12/.	12/ „ 14/.	12/ „ 16/.	15/ „ 17/.
December	12/ „ 13/.	13/ „ 15/.	15/ „ 17/.	17/ „ 18/.

Priser
paa dansk flyndre pr. kasse à 100 lbs. i London i 1902.

Maaned	Pr. kasse	
Januar	6/ til 14/.	
Februar	4/ „ 10/.	
Mars	8/ „ 11/.	Tunge 9 d til 14 d pr. lbs.
April	5/ „ 12/.	
Mai	5/ „ 12/.	— 5 d til 8 d pr. lbs.
Juni	4/ „ 9/.	
Juli	6/ „ 8/.	
August	4/ „ 9/.	
September	5/ „ 9/.	
Oktober	6/ „ 8/.	
November	6/ „ 8/.	
December	6/ „ 8/.	

Opgave
over skibningerne fra Norge til Hull pr. Wilsons skibe i 1902.

Hvad slags fisk	Bergen	Stavanger	Haugesund	Aalesund	Kristianssand	Trondhjem	Kristianssand	Kristiania
	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser
Laks	2 253	434	—	37	786	1 806	560	7
Ørret	89	60	—	—	—	—	38	—
Kveite	526	97	2	2 088	6	10	5	—
Flyndre	2	28	—	—	—	—	—	—
Hyse	—	—	—	4	254	—	—	—
Makrel	—	90	—	—	—	—	806	—
Aal	15	—	—	21	—	—	—	—
Andre sorter	38	123	—	73	1	17	14	—
Hummer	263	90	—	13	10	—	6	—
Sild, fersk	13 290	2 018	5 137	6 306	2	—	5 581	855
„ røget	—	300	—	—	—	—	—	—
„ saltet	—	147 tdr.	656 tdr.	—	—	—	—	—

Den brittiske nations fiskeribedrift.

Det vil bemerkes af de her givne tal, at kvantummet af den landede fisk i England og Wales var det største, som nogensinde har eksisteret, siden det statistiske kontor for 17 aar siden tog sig af fiskeristatistiken; derimod viser totalværdien mindre beløb end i de 2 foregaaende aar.

I Skotland var saavel kvantummet som værdien det største, der nogensinde er opnaaet. I Irland var derimod tallene mindre end i de sidste 17 aar. For de forenede kongeriger idetheletaget har hverken kvantum eller værdi før naaet saa høie tal, naar undtages skjælfiske.

Følgende tal viser kvantum og værdi af fisk ilandbragt i de sidste 3 aar paa kysten af

England og Wales.

Aar	Fisk landed, exclusive skjælfiske		Skjælfiske landed	Total Værdi
	Kvantum	Værdi	Værdi	
	Cwts.	£	£	£
1900.....	8 600 000	6 610 000	335 000	6 945 000
1901.....	8 648 000	6 523 000	325 000	6 848 000
1902.....	10 479 000	6 497 000	319 000	6 816 000

Skotland.

Aar	Fisk landed, exclusive skjælfiske		Skjælfiske landed	Total Værdi
	Kvantum	Værdi	Værdi	
	Cwts.	£	£	£
1900.....	5 369 000	2 326 000	76 000	2 402 000
1901.....	6 385 000	2 239 000	81 000	2 320 000
1902.....	6 866 000	2 503 000	78 000	2 581 000

Irland.

Aar	Fisk landed, exclusive skjælfiske		Skjælfiske landed	Total Værdi
	Kvantum	Værdi	Værdi	
	Cwts.	£	£	£
1900.....	702 000	306 000	62 000	368 000
1901.....	818 000	318 000	56 000	374 000
1902.....	557 000	296 000	14 000	310 000

Resultatet

for de forskjellige fiskerier i de forenede kongeriger for de sidste 3 aar.

Aar	Fisk landed, exclusive skjælfiske		Skjælfiske landed	Total
	Kvantum	Værdi	Værdi	Værdi
	Cwts.	£	£	£
1900.....	14 671 000	9 242 000	473 000	9 715 000
1001.....	15 851 000	9 080 000	462 000	9 542 000
1902.....	17 902 000	9 296 000	411 000	9 707 000

De forskjellige opgaver over fiskeriernes udbytte, maa herefter siges at være adskillig paalideligere end før, idet der iaar er ansat tællingsmænd af handelsdepartementet i London paa alle større markeder, hvor fangsterne tilføres og vil for fremtiden publiceres en gang maanedlig.

Som allerede nævnt, saa udgjorde totalkvantummet for England og Wales 10 479 000 cwts. for aaret; af dette kvantum er 3 483 000 cwts. eller en trediedel for sild alene.

Det fænomenale fiske ved Yarmouth og Lowestoft under oktober og november gav et udbytte, som aldrig før, idet fangsten udgjør over 1 million cwts. mere end i 1901 og værdien over 1 million pund sterling. Dette enestaaende resultat skyldes nærmest det tiltagende dampskibsfiske efter sild.

Fangsten af hyse i 1902 udgjør 2 034 000 cwts. og er betydelig lavere end i de sidste aar.

Torsk udgjør proportionelt den største tilgang mod noget tidligere aar, idet det landede kvantum udgjør 1 083 000 cwts. imod 572 000 cwts. i 1901 og 589 000 cwts. i 1900.

Fangsten af flyndre var ogsaa den største optegnet, udgjørende 1 277 000 cwts. imod 848 000 i 1901.

Disse 4 fiskesorter repræsenterer 75 % af det opfiskede kvantum, men i værdi kun 62 %, idet totalværdien for sild udgjør £ 1 095 000, hyse £ 1 264 000, torsk £ 632 000 og flyndre £ 1 034 000. Den mest værdifulde fisk i forhold til vegten er naturligvis tungeflyndre og pighvar.

Gjennemsnittspriserne for prima fisk σ : pighvar og tungeflyndre udgjør £ 4 18/s pr. cwt. og for de almindelige fiskesorter 12/5 pr. cwt.

Paa de engelske fiskemarkeder, hvor fisken landedes, betaltes under aaret en gjennemsnittspris, for tungeflyndre £ 6 16/9, pighvar £ 3 17/3, torsk 11/8, hyse 12/5, kolmule 14/10, kveite 41/1, sild 6/3, makrel 14/10 og flyndre 16/2 pr. cwt.

De skotske fiskerier gav, som før nævnt det største kvantum og værdi nogensinde optegnet, idet kvantummet udgjør over $\frac{1}{2}$ million cwts.

mere end det foregaaende aar og værdien til £ 265 000. Tiltrods for denne øgning i kvantummet var værdien høiere og gjennomsnittsprisen udgjorde 7/3 pr. cwt. imod 7/1 i 1901.

Af totalkvantummet, 6 866 000 cwts., anslaaet til en værdi af £ 2 503 000, udgjør sild 69 % af totalfangsten og 54 % af værdien, og tiltrods for den forøgede fangst var gjennomsnittsprisen 5/9 pr. cwt. imod 4/11 i 1901. Hyse staar som nummer 2 i de skotske fiskerier og viser en tilgang i vægt, hvorimod værdien viser 11/5 i 1902 imod 12/8 pr. cwt. i 1901. Fangsten af torsk var større end i det foregaaende aar, men gjennomsnittsværdien faldt ned til 9/2 imod 9/7 pr. cwt. i 1901.

De nævnte tre fiskesorter representerer 89 % af kvantummet for de skotske havfiskerier og 84 % af værdien.

Følgende tabel viser stillingen for de sidste tre aar i Skotland:

Aar	Kvantum og værdi af sild		Kvantum og værdi af hyse		Kvantum og værdi af torsk	
	Cwts.	£	Cwts.	£	Cwts.	£
1900.....	3 520 000	1 243 000	761 000	503 000	434 000	206 000
1901.....	4 339 000	1 061 000	831 000	528 000	446 000	213 000
1902.....	4 754 000	1 360 000	900 000	516 000	486 000	223 000

Havfiskerierne i Irland gav som allerede nævnt det mindste udbytte nogensinde optegnet.

Af de forskjellige varieteter var tungeflyndre, kolmule og hvitting alene de sorter, som viser større vekt end i de foregaaende aar.

De to fornemste fiskesorter i Irland, nemlig makrel og sild faldt af i ret betragtelig grad. Dette havde jo indflydelse paa værdien, saaledes at gjennomsnittsprisen paa fersk fisk gik op fra 7/9 pr. cwt. i 1901 til 10/8 i 1902, medens makrel avancerede fra 6/10 til 9/8 pr. cwt. og sild fra 5/7 til 7/7.

Sild og makrel udgjorde 73 % af kvantummet og 60 % af værdien af den landede fisk paa den irske kyst i 1902.

Kvantummet og værdien af disse fiskesorter viser for de sidste tre aar følgende tal:

Aar	Kvantum og værdi af makrel		Kvantum og værdi af sild	
	Cwts.	£	Cwts.	£
1900.....	278 000	120 000	284 000	84 000
1901.....	339 000	116 000	348 000	98 000
1902.....	207 000	100 000	201 000	77 000

I de sidste 7 aar har importen ikke været under £ 2 637 000, men aldrig naaet saa stort beløb som dette aar. Paa den anden side vil bemerkes den stadige tilvekst i eksporten af brittiske fiskeprodukter, som fra aar til andet har gaaet op fra 2 millioner £ til næsten 3³/₄ mill. £.

Størsteparten af importen fra andre lande, naar undtages Norge, udgjør preservede fiskevarer, væsentlig fra Kanada og De forenede stater. Betydelige partier sardiner indføres ogsaa fra Frankrige og Portugal. Hvad eksporten angaar, udgjør den næsten udelukkende sild, hvoraf ²/₃ gaar til Tyskland.

Ved at gjøre et resumé af forbruget i Storbritannien i 1892 og 1902 viser:

	1892	1902
	£	£
Fisk landed af brittiske fartøier	6 928 000	9 707 000
Fisk indført fra andre lande for konsum i landet	2 210 000	3 296 000
Ialt	9 138 000	13 003 000
Fragaar:		
Eksporteret brittisk fisk og sild.....	1 659 000	3 706 000
Total forbrug inden landet	7 479 000	9 297 000

Af de forskjellige fiskepladse indtager Grimsby fremdeles premierstillingen af alle brittiske markeder. Efter velvillige opgaver fra Capt. Bjarwick, chefen for havnestyret i Grimsby, landedes under aaret 165 510 ton fisk, hvoraf der forsendtes med jernbanen til indlandet 147 668 ton og eksporteredes 17 842 ton; for Hull udgjør trawlfisk 72 169 ton, sild fra Norge 20 445 ton og anden fisk fra Norge 4 718 ton, ialt 97 332 ton.

Af fiskebaade, som anløb Hull i det forløbne aar, udgjør antallet 6 233, hvoraf kun to seilfiskebaade, af en netto tonnage af 384 484 ton. I de foregaaende tal er indbefattet de fartøier, som fiskede ved Island.

Til London indførtes under aaret: søværts 46 232 ton
og pr. jernbane 169 951 „

Ialt 216 183 ton fisk,

som alene konsumeredes i London. I 1901 var kvantummet 196 190 tons.

Lowestoft indtager pladsen som nummer 2 af de brittiske fiskemarkeder med hensyn til kvantum, idet 77 329 ton landedes, hvilket skyldes den enorme tilvekst af sildefisket.

I Yarmouth androg kvantummet sig til 66 492 ton, ogsaa væsentlig paa grund af sildefisket.

Gjennemsnittspriser
af fisk ilandbragt paa fiskeplads i England og Wales for aarene
1900—1901—1902.

Fiskesort	1900	1901	1902
	pr. cwts.	pr. cwts.	pr. cwts.
	£ sh. d	£ sh. d	£ sh. d
Sletvar	2 14 4	2 18 3	2 11 2 ¹ / ₂
Tunge.....	7 10 8 ¹ / ₄	7 6 10 ¹ / ₄	6 16 9 ¹ / ₂
Pigvar	4 3 2 ³ / ₄	4 6 8 ³ / ₄	3 17 3
Torsk	14 8	15 3 ¹ / ₂	11 8
Aal.....	—	—	15 7 ¹ / ₂
Sletflyndre	—	—	9 8
Knur	—	—	6 10 ³ / ₄
Hyse.....	13 7 ³ / ₄	14 5 ¹ / ₄	12 5
Kulmule	15 9 ³ / ₄	14 7 ¹ / ₂	14 10 ¹ / ₄
Kveite	1 13 7 ³ / ₄	1 17 7	2 1
Sild	7 8 ¹ / ₂	7 3 ¹ / ₄	6 3 ¹ / ₂
Graatunge	—	—	2 5 3 ¹ / ₄
Lange.....	12 9 ³ / ₄	13 1 ¹ / ₄	11 3 ¹ / ₄
Makrel	15 8 ³ / ₄	14 3 ³ / ₄	14 10 ¹ / ₄
Pilchard.....	4 5 ³ / ₄	5 4	5 11 ¹ / ₄
Rødspette.....	1 4 2	1 2 1 ¹ / ₂	16 2 ¹ / ₂
Rokke og skate	—	—	9 9 ¹ / ₂
Brisling	4 11 ¹ / ₂	5 6 ³ / ₄	5 3 ³ / ₄
Hvitting	—	—	8 5 ³ / ₄
Andre sorter.....	14 10 ¹ / ₄	14 3 ³ / ₄	12 5 ³ / ₄

Gjennemsnittspriser
af fisk ilandbragt i Skotland for aarene 1900—1901—1902.

Fiskesort	1900	1901	1902
	Pr. cwts.	Pr. cwts.	Pr. cwts.
	£ sh. d	£ sh. d	£ sh. d
Pigvar	3 5 9 ¹ / ₂	3 12 9 ³ / ₄	3 10 1 ¹ / ₄
Torsk	9 5 ³ / ₄	9 6 ³ / ₄	9 1 ³ / ₄
Aal.....	10 6 ³ / ₄	8 2 ¹ / ₂	9 10 ³ / ₄

Fiskesort	1900	1901	1902
	Pr. cwts.	Pr. cwts.	Pr. cwts.
	£ sh. d	£ sh. d	£ sh. d
Rødspette og sletvar	1 1 5 ³ / ₄	1 1 11 ³ / ₄	1 2 6 ¹ / ₂
Hyse.....	13 2 ¹ / ₂	12 8 ¹ / ₂	11 5 ¹ / ₂
Kveite	1 11 9 ¹ / ₄	1 12 3 ¹ / ₄	1 12 11 ¹ / ₄
Sild	7 ¾	4 10 ³ / ₄	5 8 ³ / ₄
Graatunge	2 5 ¹ / ₄	2 2 10 ¹ / ₄	1 19 4
Lange.....	6 6 ¹ / ₄	6 2	6 10 ¹ / ₂
Makrel	14 7 ¹ / ₂	13 10 ¹ / ₄	10 1 ¹ / ₂
Sei	2 8 ¹ / ₂	2 8 ¹ / ₂	3 3 ¹ / ₄
Skate	5 8 ¹ / ₂	5 1 ¹ / ₄	5 3 ¹ / ₄
Brisling	5 1 ¹ / ₄	6 ¼	3 4 ³ / ₄
Brosme	4 7	3 11 ³ / ₄	4 8 ¹ / ₄
Hvitting	9 5 ³ / ₄	7 3 ¹ / ₂	6 8 ¹ / ₂
Andre sorter.....	7 9 ¹ / ₂	6 10 ¹ / ₂	6 8

Gjennemsnittspriser

af fisk ilandbragt i Irland for aarene 1900—1901—1902.

Fiskesort	1900	1901	1902
	Pr. cwts.	Pr. cwts.	Pr. cwts.
	£ sh. d	£ sh. d	£ sh. d
Tunge.....	4 3 3 ¹ / ₂	3 7 2 ¹ / ₄	4 3 ³ / ₄
Pigvar	3 4 ¼	3 3 ¾	3 11 7 ¹ / ₄
Torsk	17 4 ¹ / ₂	14 1 ³ / ₄	15 7 ¹ / ₄
Hyse.....	18 7 ¹ / ₂	1 11 ¹ / ₂	1 3 1 ³ / ₄
Kulmule	12	15 5 ¹ / ₂	15 1 ¹ / ₄
Sild	5 11	5 7 ¹ / ₂	7 7 ¹ / ₄
Lange.....	9 1 ³ / ₄	10 ¾	10 1 ¹ / ₂
Makrel	8 7 ³ / ₄	6 10	9 8
Brisling	1 11 ³ / ₄	3 2	2 8 ³ / ₄
Hvitting	14 2 ¹ / ₄	13 8 ¹ / ₂	11 7 ³ / ₄
Andre sorter.....	12 10	14 10 ³ / ₄	14 3 ¹ / ₂

Totalimporten af fremmede landes fisk, efter fradrag af fisk sendt i transit, viser følgende tal:

	1901		1902	
	Kvantum	Værdi	Kvantum	Værdi
	Cwts.	£	Cwts.	£
Tilberedt eller saltet ...	908 609	2 016 499	1 250 507	2 566 500
Fersk	945 056	769 445	897 090	729 978
Total import	1 853 665	2 785 944	2 147 597	3 296 478
Eksport af brittisk og irsk fisk:				
Sild	3 757 304	2 376 340	4 499 952	2 933 864
Andre sorter	—	694 513	—	772 138
Total brittisk og irsk eksport	3 757 304	3 070 853	4 499 952	3 706 002

Af de foregaaende tal vil bemerkes, at importen, saavel som eksporten, af fisk og sild var større end aaret før.

Opgave

over totalimporten af hermetiske fiskevarer fra alle lande til Storbritannien og Irland for aaret 1902.

Hvad slags	Vægt Cwts.	Værdi £
Sardiner	252 407	638 638
Laks	906 835	1 976 000
Hummer	50 678	260 955
Andre slags	563 842	672 983
Ialt	1 773 762	3 548 576

Opgave

over den totale import, det transiterede kvantum samt eksporten af fersk og saltet fisk fra Storbritannien for 1901—1902.

	1901		1902	
	Kvantum	Værdi	Kvantum	Værdi
	Cwts.	£	Cwts.	£
Fisk, saltet:				
fra Norge	261 833	381 191	237 294	336 636
„ Frankrige	87 086	393 479	59 298	263 770
„ Portugal	130 163	259 768	166 363	313 202
„ Forenede stater ..	305 492	738 808	481 073	1 007 786
„ Kanada	228 961	678 572	423 864	1 072 023
„ Newfoundland	145 075	180 826	130 650	160 690
„ Andre lande	195 911	222 429	189 849	217 219
Total	1 345 521	2 864 073	1 688 391	3 371 326
Fersk fisk, sild:				
fra Norge	489 242	283 259	457 532	239 330
„ andre lande	458 260	489 952	441 447	495 144
Total	947 502	773 211	898 979	734 474
Total import, fersk og saltet	2 302 023	3 637 284	2 587 370	4 105 800

Transit.

	1901		1902	
	Kvantum	Værdi	Kvantum	Værdi
	Cwts.	£	Cwts.	£
Fisk fra udlandet og kolonierne:				
Fersk fisk	2 446	3 766	1 889	4 496
Saltet „	445 912	847 574	437 884	804 826
Total, fersk og saltet	448 358	851 340	439 773	809 322

Opgave

over eksporten af fersk og saltet fisk, tilberedt i Storbrittanien og Irland
i tidsrummet 1893—1902.

Aar	Total værdi	Værdi af sild	Antal tønder af sild
	£	£	
1893	1 769 420	1 304 803	1 212 126
1894	2 053 179	1 456 246	1 386 510
1895	2 282 406	1 626 889	1 425 115
1896	2 007 505	1 328 662	1 373 827
1897	2 035 814	1 362 300	1 117 961
1898	2 588 380	1 899 217	1 743 035
1899	2 938 760	2 206 125	1 404 324
1900	3 000 852	2 337 822	1 540 875
1901	3 070 853	2 376 340	1 878 652
1902	3 706 002	2 933 864	2 249 976

Eksport

af fersk og saltet fisk, produceret i Storbrittanien og Island.

	1901		1902	
	Kvantum	Værdi	Kvantum	Værdi
	Tønder	£	Tønder	£
Fisk, fersk og saltet sild:				
til Rusland	296 263	407 819	365 149	484 929
- Tyskland	1 303 552	1 636 272	1 570 632	2 057 686
- andre lande	278 837	332 249	314 197	391 249
Total eksport af sild	1 878 652	2 376 340	2 249 976	2 933 864
Andre slags fisk	—	694 513	—	772 138
Total, fersk og saltet	—	3 070 853	—	3 706 002

Opgave

over den totale import, det transiterede kvantum samt nettoimporten af fersk og saltet fisk til Storbritannien i tidsrummet 1893—1902.

Aar	Kvantum								
	Total import			Transit			Netto import		
	Fersk fisk	Saltet	Total	Fersk fisk	Saltet	Total	Fersk fisk	Saltet	Total
	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.
1893	1 278 180	1 041 658	2 319 838	3 573	345 481	349 054	1 247 607	696 177	1 970 784
1894	1 525 617	1 030 360	2 555 977	1 501	312 160	313 661	1 524 116	718 200	2 242 316
1895	1 235 877	1 222 766	2 458 643	5 661	322 283	327 944	1 230 216	900 483	2 130 699
1896	1 384 996	1 236 536	2 621 532	11 061	335 076	346 137	1 373 935	901 460	2 275 395
1897	1 086 319	1 363 411	2 449 730	3 459	384 847	388 306	1 082 860	978 564	2 061 424
1898	1 540 117	1 439 996	2 980 113	3 450	389 091	392 541	1 536 667	1 050 905	2 587 572
1899	1 262 076	1 220 617	2 482 693	3 642	384 170	387 812	1 258 434	836 447	2 094 881
1900	859 327	1 366 984	2 226 311	2 784	386 523	389 307	856 543	980 461	1 837 004
1901	947 502	1 354 521	2 302 023	2 446	445 912	448 358	945 056	908 609	1 853 665
1902	898 979	1 688 391	2 587 370	1 899	437 884	439 773	897 090	1 250 507	2 147 597

Hull i juni 1902.

Ærbødigst
Hans Johnsen.

Tillæg til beretningen for 1902 fra Norges fiskeriagent i England.

Eksport af importeret fisk i Storbritannien for 1901—1902.

Fersk fisk.

Aar	Sild		Skjælfisk					
	Til fremmede lande		Til fremmede lande		Til brittiske besiddelser		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	1 183	482	10	34			10	144
1902..	353	178	2	2	9	32	11	34

Aar	Andre sorter			
	Til fremmede lande		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	1241	3069	1253	3140
1902..	1514	4208	1525	4284

Preserveret fisk og sardiner.

Sardiner								
Aar	Til Belgien		Til Frankrige		Til Forenede stater		Til Chile	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	11 313	17 892	551	2 467	21 421	38 274	106	370
1902..	10 095	15 738	512	1 404	22 757	44 586	167	448

Sardiner								
Aar	Til Brasilien		Til andre fremmede lande		Total eksport til fremmede lande		Til brittiske besiddelser i Syd- Afrika	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	17	66	5 124	14 450	38 532	73 519	25 902	80 739
1902..	29	85	3 950	10 064	37 500	72 245	18 811	56 357

Sardiner								
Aar	Til brittisk Øst-Indien		Til Australasia		Til brittisk Nord- Amerika		Til brittisk Vest- indien og brittisk Guiana	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	4 057	11 617	21 232	59 766	2 141	8 645	3 073	8 677
1902..	3 855	11 072	19 175	51 900	2 343	9 057	3 703	8 533

Sardiner						
Aar	Til andre brittiske besiddelser		Totaleksport til brittiske besiddelser		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	5 755	15 289	62 160	184 733	100 692	258 252
1902..	5 612	15 641	53 499	152 560	90 999	224 805

Fiskehermetik, ikke sardiner.

Aar	Til Rusland		Til Sverige		Til Norge		Til Danmark	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	2 030	11 197	1 899	8 442	831	2 769	1 651	7 265
1902..	1 198	6 134	1 839	7 659	—	—	1 298	6 309

Aar	Til Tyskland		Til Holland		Til Belgien		Til Frankrige	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	4 814	22 476	3 090	11 998	3 656	12 842	8 354	31 115
1902..	5 390	23 844	2 755	10 072	3 592	12 889	8 009	24 973

Fiskehermetik, ikke sardiner.

Aar	Til Portugal		Til Madeira		Til Spanien		Til Italien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	204	508	1 302	1 293	595	1 333	996	2 551
1902..	—	—	—	—	—	—	—	—

Aar	Til Østerige-Ungarn		Til Grækenland		Til Tyrkiet		Til Ægypten	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	171	1 077	418	1 480	357	1 665	580	2 039
1902..	—	—	—	—	—	—	—	—

Aar	Til portugisiske be- siddelser paa Afrikas østkyst		Til Forenede Stater		Til Cuba og Poerto Rico		Til Chile	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	581	1 780	7 000	12 972	4 218	6 212	410	1 490
1902..	879	1 950	1 621	3 839	—	—	—	—

Aar	Til Brasilien		Til Argentina		Til andre fremmede lande		Totaleksport til frem- mede lande	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	502	1 982	589	2 236	2 476	7 921	46 724	154 646
1902..	—	—	258	1 394	8 760	27 385	35 599	126 448

Fiskehermetik, ikke sardiner.

Aar	Til Canaløerne		Til Gibraltar		Til Malta og Gozo		Til Brittisk Vest-Afrika	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	978	2 416	442	1 341	2 226	4 525	1 378	3 347
1902..	1 165	2 250	—	—	1 453	2 994	3 183	6 724

Aar	Til Brittisk Syd-Afrika		Til Mauritius		Til Brittisk Øst-Indien		Til Australia	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	32 018	95 570	774	1 432	2 440	7 753	1 126	3 566
1902..	37 185	101 109	—	—	823	1 952	515	1 942

Aar	Til Kanada		Til Brittisk Vest-Indien		Til Guiana		Til andre britiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	513	2 327	504	1 691	299	803	912	2 765
1902..	91	642	584	1 290	—	—	5 161	13 990

Aar	Total eksport til de britiske besiddelser		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	43 610	127 536	90 334	282 182
1902..	48 190	132 893	83 789	259 341

Tilberedt eller saltet fisk.

Aar	Til Rusland		Til Sverige		Til Norge		Til Danmark	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	3	50	200	457	13	23	336	509
1902 ..	226	678	1 218	1 936	310	415	976	1 445

Aar	Til Tyskland		Til Holland		Til Belgien		Til Frankrige	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	10 225	9 069	2 065	2 675	1 922	2 802	1 882	2 615
1902 ..	11 542	9 304	4 583	3 863	1 784	2 287	4 161	6 222

Aar	Til Portugal		Til Madeira		Til Spanien		Til Italien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	5 775	6 076	5 779	6 306	25 904	30 745	59 945	78 548
1902 ..	10 348	12 613	6 176	10 333	23 745	27 194	56 038	73 375

Aar	Til Østerige-Ungarn		Til Grækenland		Til Tyrkiet		Til Egypten	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	17 441	25 714	10 762	10 880	1 359	1 028	6 416	5 941
1902 ..	14 123	20 772	15 427	16 371	1 147	1 186	7 042	6 957

Tilberedt eller saltet fisk.

Aar	Til Forenede Stater		Til Cuba og Porto-Rico		Til Chile		Til Brasilien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	32 412	23 769	49 004	73 516	24	57	3 952	5 956
1902 ..	32 879	25 767	43 592	68 463	14	29	2 552	3 780

Aar	Til Argentina		Til andre fremmede lande		Total eksport til fremmede lande		Til Canaløerne	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	20	37	1 684	2 065	237 123	288 838	1 336	1 250
1902 ..	181	303	4 013	3 918	242 077	297 211	1 000	1 005

Aar	Til Gibraltar		Til Malta og Gozo		Til Brittisk Vestafrika		Til Cap det gode haab	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	4 829	4 613	5 618	6 288	1 224	1 543	232	508
1902 ..	3 095	3 006	6 355	8 593	1 111	1 328	941	1 815

Aar	Til Natal		Til Mauritius		Til Indien		Til Australia	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	66	88	4 101	3 560	122	155	67	119
1902 ..	132	266	5 880	4 029	18	33	31	68

Tilberedt eller saltet fisk.

Aar	Til Brittisk Vest-Indien		Til andre brittiske besiddelser		Total eksport til de brittiske besiddelser		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	23	45	146	133	17 763	18 302	254 886	307 140
1902 ..	94	152	2 192	1 574	20 849	21 859	262 926	319 070

Import af fersk og saltet fisk til Storbrittanien
for 1901—1902.

Fersk fisk.

Aar	Sild							
	Fra Sverige		Fra Norge		Fra Danmark		Fra Tyskland	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	16 520	6 050	426 539	148 155	—	—	—	—
1902 ..	5 346	2 060	407 876	148 389	—	—	—	—

Aar	Sild							
	Fra Holland		Fra Frankrige		Fra andre lande		Total import	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwst.	Værdi £
1901 ..	—	—	—	—	1 060	550	444 140	154 782
1902 ..	—	—	—	—	864	463	414 998	151 398

Skjælfisk								
Aar	Fra Norge		Fra Danmark		Fra Holland		Fra Forenede stater	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	740	3 992	—	—	124 118	35 296	82	511
1902 ..	338	872	—	—	90 745	32 135	214	406

Skjælfisk								
Aar	Fra andre fremmede lande		Total import fra fremmede lande		Fra Canaløerne		Fra Brittisk Vest-Indien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	1 180	522	126 120	49 321	75	335	2 738	9 732
1902 ..	920	734	92 117	34 147	33	115	2 036	11 294

Skjælfisk							Fersk fisk, andre sorter	
Aar	Fra andre brittiske besiddelser		Total import fra brittiske besiddelser		Total		Fra Sverige	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	12	32	2 825	10 099	128 945	50 420	1 199	2 443
1902 ..	355	403	3 424	11 812	95 541	45 959	148	148

Fersk fisk, andre sorter								
Aar	Fra Norge		Fra Danmark		Fra Tyskland		Fra Holland	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	61 963	131 112	43 011	43 501	9 143	13 224	70 928	133 611
1902 ..	44 417	90 069	37 390	38 277	2 071	7 605	64 363	120 851

Fersk fisk, andre sorter								
Aar	Fra Belgien		Fra Frankrige		Fra Forenede stater		Fra andre fremmede lande	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	17 351	34 927	4 692	18 723	4 113	12 479	8 418	9 286
1902 ..	15 005	33 072	6 348	24 117	4 533	11 817	41	62

Fersk fisk, andre sorter				
Aar	Totalimport fra fremmede lande		Fra brittiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	200 818	399 326	1 854	4 686
1902 ..	174 316	326 211	59 659	64 700

Preserveret fisk og hermetik.

Sardiner								
Aar	Fra Belgien		Fra Frankrige		Fra Portugal		Fra Spanien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	3 182	5 108	85 789	388 294	130 163	259 768	15 902	33 369
1902..	3 203	5 754	55 191	251 615	166 229	312 876	10 738	23 949

Sardiner								
Aar	Fra andre frem- mede lande		Totalimport fra fremmede lande		Totalimport fra brittiske besiddelser		Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	1 444	3 532	245 947	716 242	217	319	246 164	716 561
1902..	16 813	44 053	252 174	638 247	273	444	252 447	638 691

Fiskehermetik, ikke sardiner								
Aar	Fra Norge		Fra Belgien		Fra Frankrige		Fra Forenede stater	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	23 081	47 652	3 661	6 908	1 297	5 185	296 854	728 088
1902..	18 145	34 723	—	—	1 473	5 383	469 664	988 119

Fiskehermetik, ikke sardiner								
Aar	Fra andre fremmede lande		Total import fra fremmede lande		Fra Brittisk Nordamerika		Fra andre brittiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	3 834	9 789	328 727	797 622	207 585	692 314	14	56
1902..	7 355	22 342	496 037	1 050 567	403 349	1 075 583	3 123	5 815

Fiskehermetik, ikke sardiner				Saltet fisk				
Aar	Total import fra brittiske besiddelser		Total		Fra Norge		Fra Danmark	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	207 599	692 370	536 326	1 489 992	229 285	307 368	56 333	48 885
1902..	406 472	1 081 398	902 509	2 131 965	203 405	260 133	57 378	49 062

Saltet fisk								
Aar	Fra Island og Grønland		Fra Italien		Fra Forenede stater		Fra andre fremmede lande	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	71 692	59 333	7 248	21 721	8 638	10 720	31 986	31 341
1902..	70 629	58 208	8 305	23 701	11 909	19 492	32 055	32 670

Saltet fisk								
Aar	Total fra fremmede lande		Fra Brittisk Nord-Amerika		Fra brittiske besiddelser		Totalimport fra brittiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	405 182	479 368	166 451	176 084	398	2 068	166 849	178 152
1902..	383 681	443 266	149 156	154 065	598	3 339	149 754	157 404

Saltet fisk		
Aar	Total	
	Kvantum cwts.	Værdi £
1901..	572 031	657 520
1902..	533 435	600 670

Eksport af fersk og saltet fisk for 1901—1902.

Sild								
Aar	Til Rusland		Til Danmark		Til Tyskland		Til Holland	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	296 263	407 819	8 189	8 536	1 303 552	1 636 272	13 826	18 032
1902 ..	365 147	484 929	—	—	1 570 732	2 057 726	16 467	18 593

Sild								
Aar	Til Belgien		Til Italien		Til Grækenland		Til Forenede stater	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	85 070	84 138	63 018	75 637	21 571	26 287	42 648	74 260
1902 ..	90 560	93 790	72 244	86 940	24 906	29 979	47 656	88 130

Sild								
Aar	Til andre fremmede lande		Total eksport til fremmede lande		Til Australia		Til andre brittiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	36 297	36 714	1 870 434	2 367 695	1 132	826	4 759	4 950
1902 ..	55 320	65 329	2 243 032	2 925 416	—	—	—	—

Sild						Laks		
Aar	Til Malta		Total eksport til brittiske besiddelser		Total		Til Belgien	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	2 327	2 869	8 218	8 645	1 878 652	2 376 340	859	7 049
1902 ..	—	—	7 140	8 502	2 250 172	2 933 918	999	7 080

Laks								
Aar	Til Frankrige		Til andre fremmede lande		Total eksport til fremmede lande		Til brittiske besiddelser	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	2 976	25 036	133	1 490	3 959	33 575	38	317
1902 ..	4 526	31 762	108	737	5 633	39 579	40	421

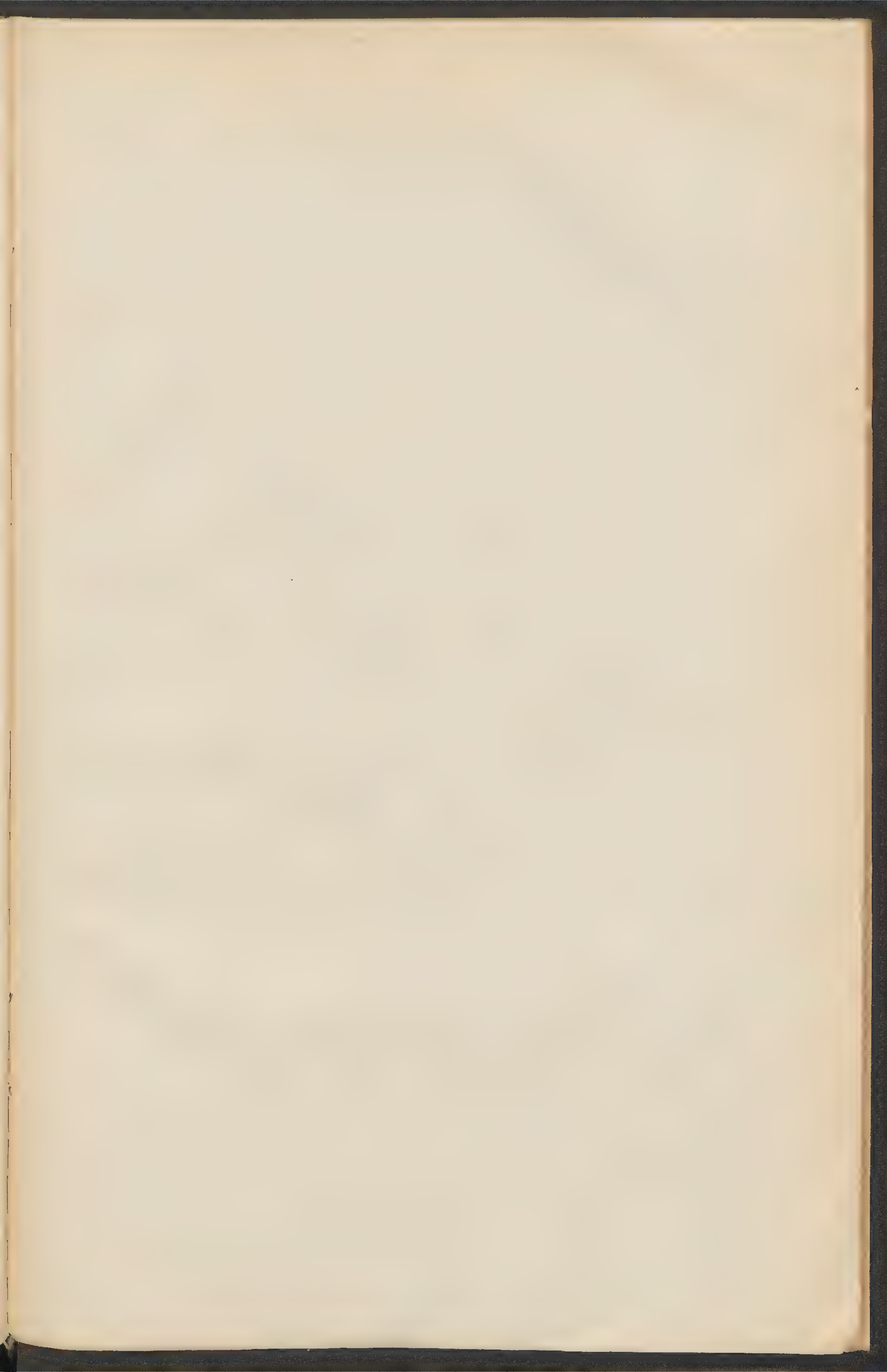
Laks		Pilchard						
Aar	Total		Til Italien		Til Forenede stater		Total eksport til fremmede lande	
	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £	Kvantum cwts.	Værdi £
1901 ..	3 997	33 892	17 167	52 120	844	1 385	18 011	53 505
1902 ..	5 673	40 000	14 804	43 969	561	1 705	15 365	45 674

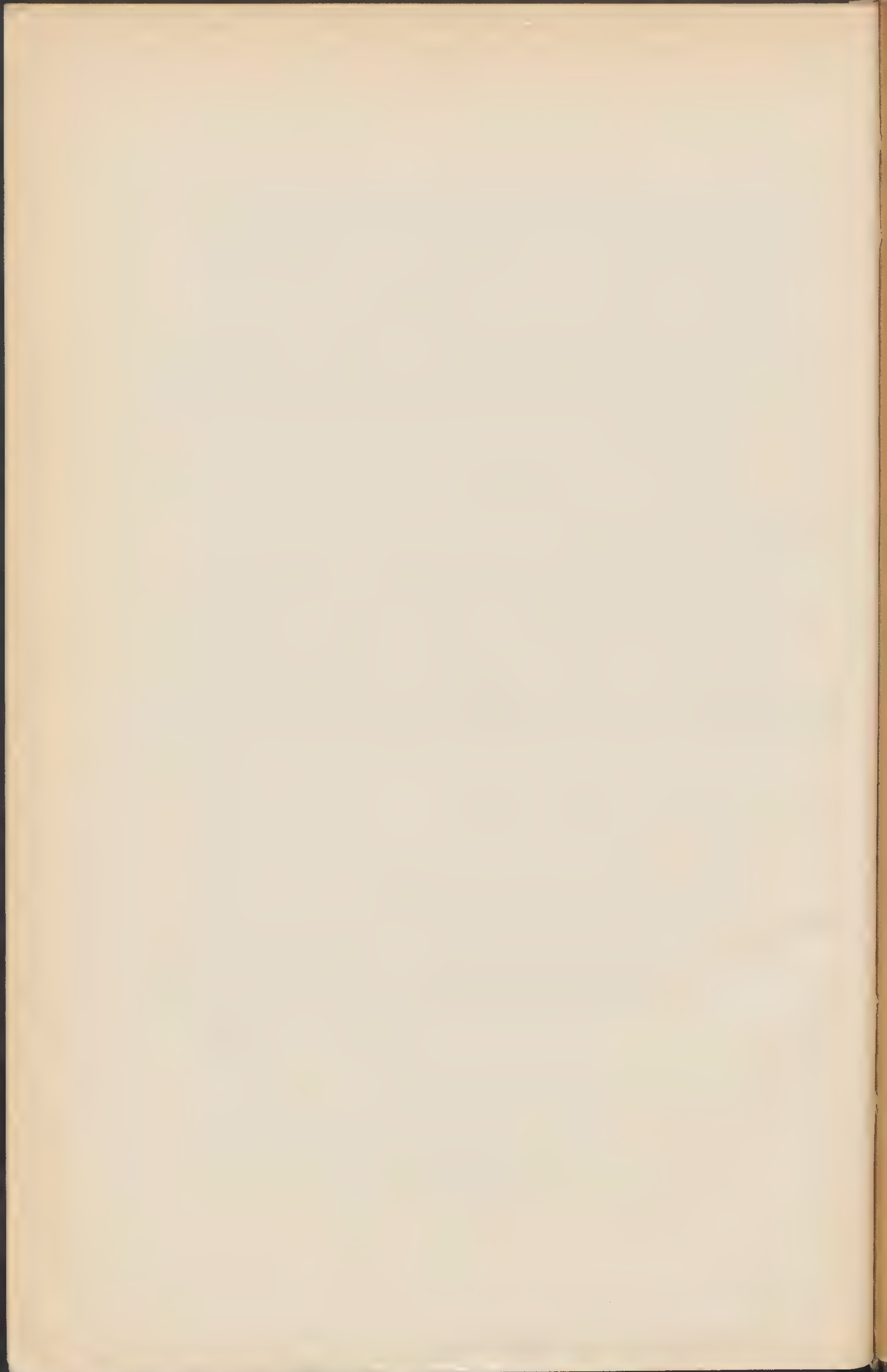
Andre sorter								
Aar	Til Tyskland	Til Holland	Til Belgien	Til Frankrige	Til Portugal	Til Spanien	Til Italien	Til Grækenland
	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £
1901..	44 185	12 720	142 747	57 784	1 565	15 161	1 933	688
1902..	49 401	11 466	159 167	44 313	—	20 692	6 531	—

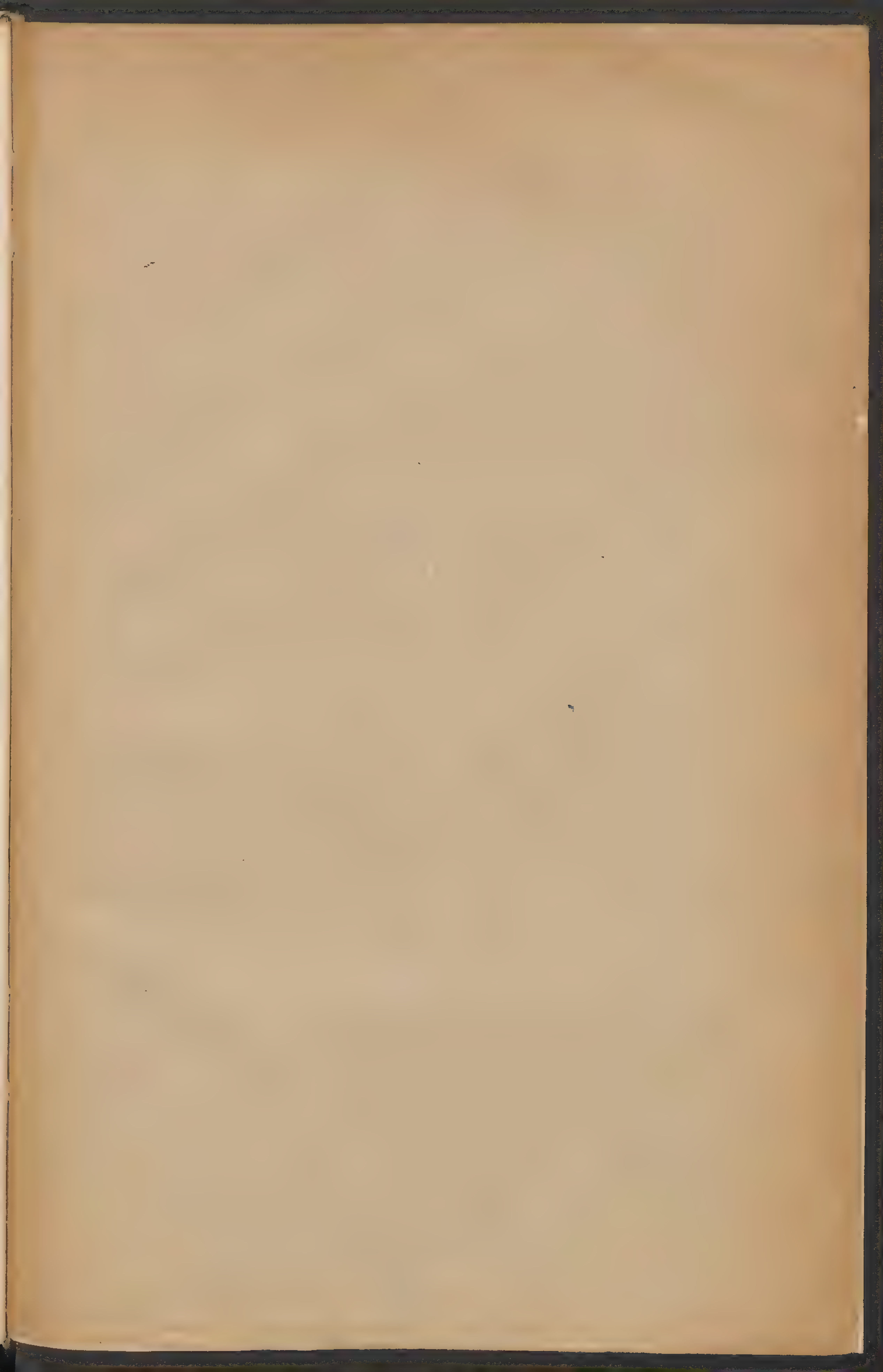
Andre sorter								
Aar	Til Forenede stater	Til Argentina	Til andre fremmede lande	Total eksport til fremmede lande	Til Canal-øerne	Til Syd-Afrika	Til brittisk Ostindien	Til Syd-Australia
	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £
1901..	69 269	2 592	18 551	367 196	10 486	102 503	8 195	5 434
1902..	112 227	2 515	26 023	432 275	12 678	110 097	9 048	6 829

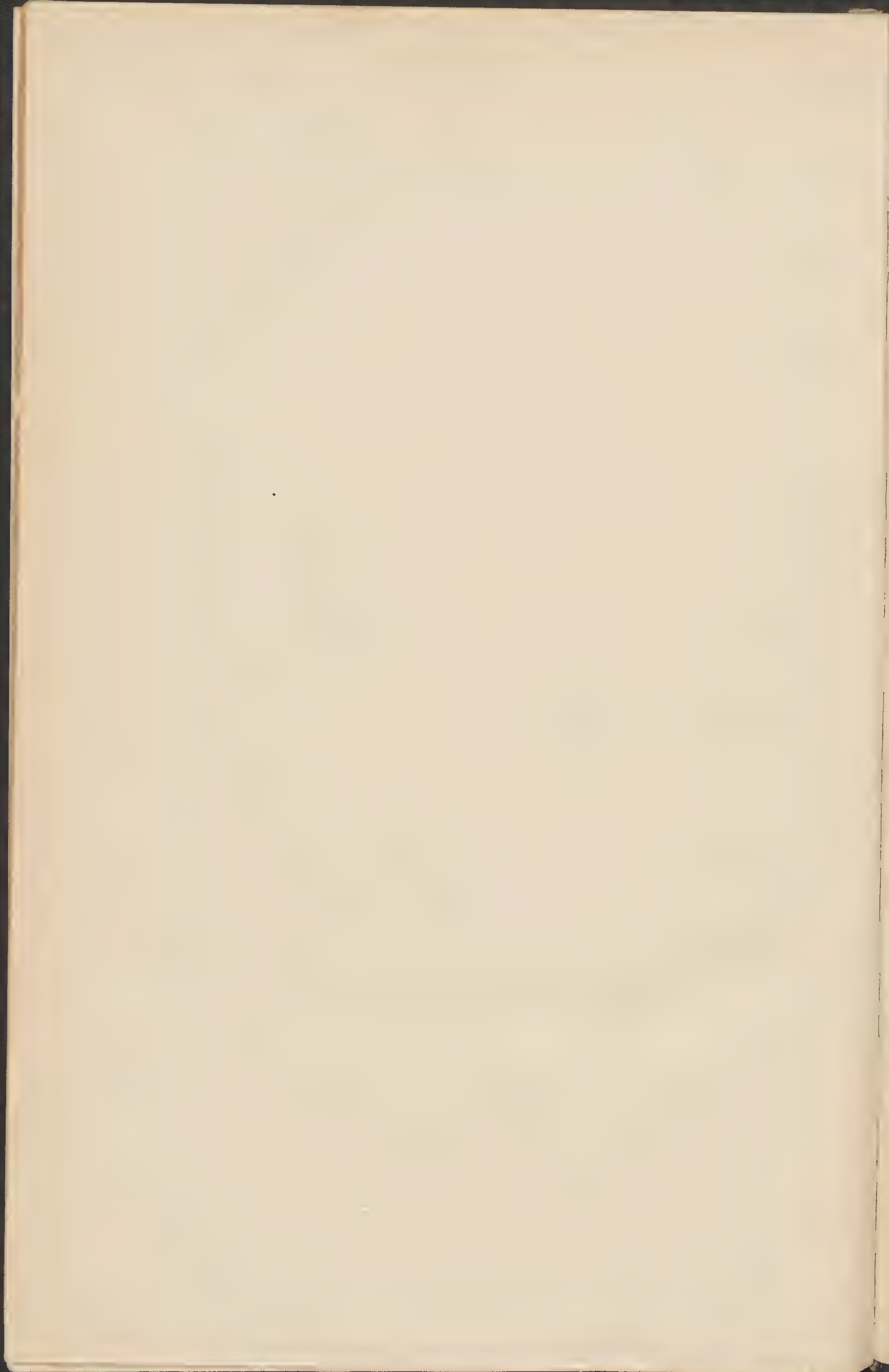
Andre sorter								
Aar	Til Victoria	Til New South-Wales	Til Queens-land	Til New Zealand	Til andre besiddelser	Til brittisk Vest-indien	Til andre kolonier	Total eksport til britt. besiddelser
	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £	Værdi £
1901..	21 340	40 623	12 039	14 281	—	1 711	23 299	239 920
1902..	31 403	26 031	13 620	13 588	—	—	31 431	254 725

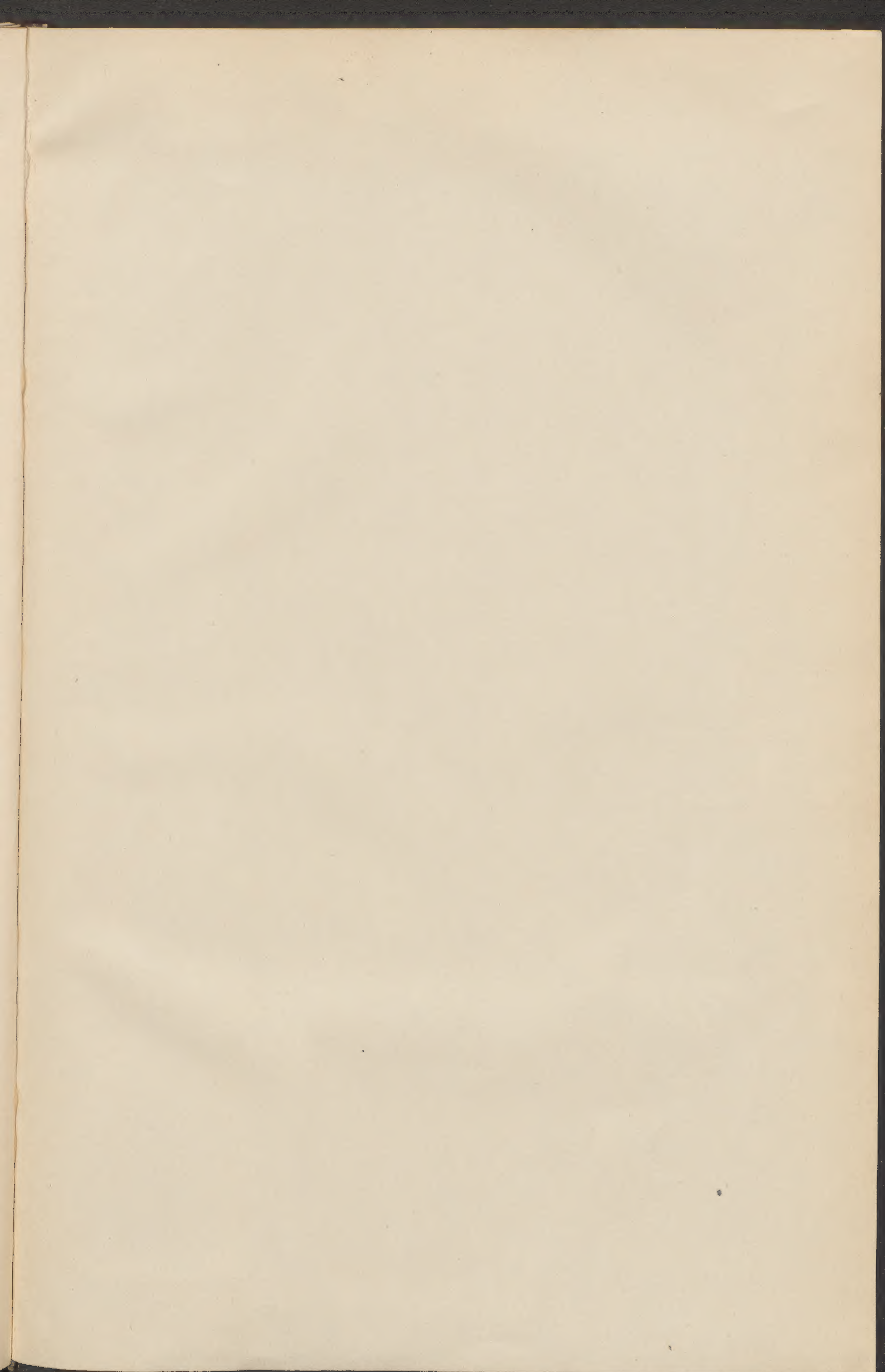
Andre sorter	
Aar	Total eksport af fersk og saltet fisk
	Værdi £
1901..	3 070 853
1902..	3 706 592

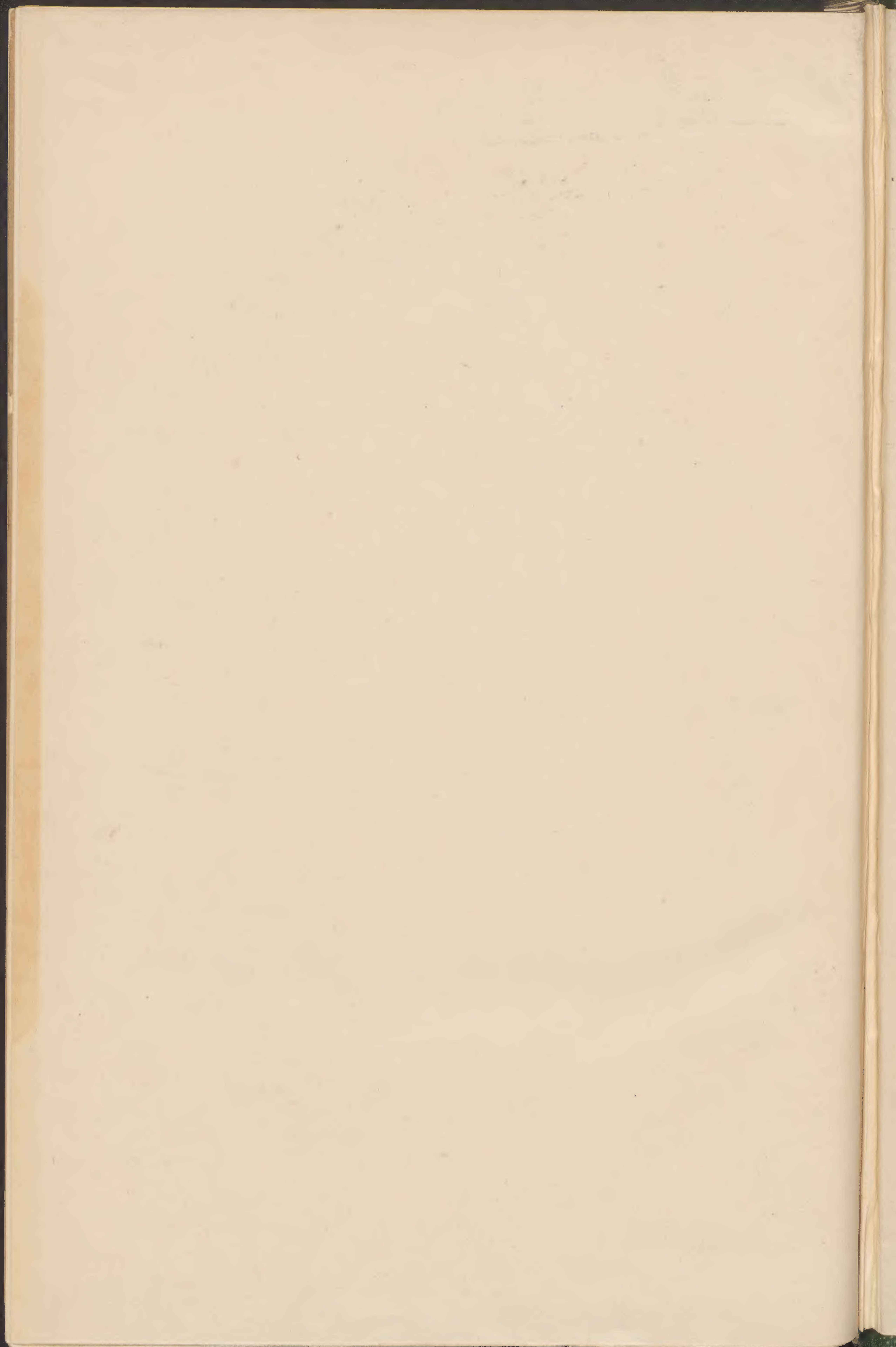

3 2044 093 327 146

